

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 702.

Mai számunkhoz mellékeljük az **Egyetértés Vasárnapja** című e hó végén kezdődő állandó mellékletünk prospektusát.

A klerikális álca.

Írta: Mezei Ernő.

Biz igaz. Kivirult nálunk a klerikalizmus reményvetése. Ha az ember a mai parlamentben alaposabb szemlét tart és különösen az alsóbb hangulatáramlatokat megfigyeli, a melyek viharosabb napokban egyszerre felszínre is törnek, könnyen juthatna arra a következtetésre, hogy a koalíciós nemzeti kormányzat és a függetlenségi többség dicső korszaka tulajdonképp a klerikális irányzat csodálatos renaissanceát hozta meg hazánknak. Amikor Németországban a tudvalevőleg katolikus felekezeti jellegű cenztrumpart választásról választásra hódítóbb erőnek bizonyult és mint a parlament jelentékenyebb pártja Bismarck tervei elé legyőzhetlen akadályokat is képes volt vetni, Windhorst, a szenális pártvezér diadalmas önérettel vághatta oda a vaskancellárnak híres szavát: Centrum a tromf. Minálunk anélkül, hogy a választásokba nyilvánult népakarat erre legkevésbé is alapot adott volna, anélkül is, hogy a hazai klerikalizmusnak kised néppárti táborá szellemi vagy erkölcsi fölényével különböztethetné meg magát, a koalíciós erőarányok mérlegébe is bele lehetne dobni ilyes kijelentést: Néppártiság a tromf! Ezt nem egy alkalommal, kivált az ismételt Barkóczy-afférek megvitatásánál mindenki megállapíthatta.

A parlamenti helyzetnek ily furcsa kialakulásáért persze a függetlenségi többségben uralkodó áramlatot kellene elsősorban vádolni, már amennyiben a különböző színű strébercsoportok nyugtalan ide-oda hullámmása mellett valami állandó irányzatról ott még beszélni lehet. De nyilván nem kevesen, úgy hiszik ott, hogy a klerikalizmus ma a világszerte uralkodó szélirány, amiért is illő dolog, hogy a politikai divatok férfija hozzája alkalmazkodjék. Akadnak is, akik a százados romok alól kiásott holmi avultságokat nem is szentelt relikviáknak ajánlgatják, hanem a legmodernebb találmányoknak szeretnék elfogadtatni. Bizony megesik rajtuk, hogy divat dolgában is hátramaradtoknak bizonyulnak. Carlyle, a híres angol író, ki vallásos hit dolgában éppen nem volt közömbös, sőt minden hitelenségnek fanatikus ostromozója, közel egy század előtt a klerikális szellemnek amaz előretörését, amely a napoleoni háborúk lezajlása után bekövetkezett, akképp jellemezte, hogy egy fölvilágosult korban

csak olyan látszat az, mint mikor tengerapály idején a folyton visszavonuló és egymásba ütköző hullámok pillanatokra rohamos, tajtékos áradattal előretörnek és a nézőt sodró irányuk felől teljesen megtéveszthetik. Látószemmel láthatja mindenki ma is, hogy a politikai rendszer számára nincsen roskatagabb, de egyben bomlasztón ártalmasabb támasz, mint éppen a klerikális összeköttetés.

Lehet-e a tapasztalati bizonyosságokat éppen napjaink történetéből félreismerni. A klerikalizmus jelszavainak újabb lendületet, általánosabb erőt és népszerűséget az a körülmény kölcsönzött, hogy a vezető társadalmi osztályok, itt és ott a kormányok hatékony ellenszert véltek bennök találni a veszedelmesen szendő szocialisztikus izgatás ellen. Elősegítette ezt a hatást maga az általános szavazati is, amely sok politikailag feiletlen és örökölt klerikális gyámságban szenvedő népelemet vitt be a politikai küzdelmek arénájába. És a nemzetközi szocializmus ellenében a klerikális bajnokságnak még a legszínesebb nemzeti jelmezt is lehetett magára öltetnie, noha az ilyen hű divatos tüntetés a klerikalizmusnak lényegénél fogva nemzetközi jellegét sehogysem módosíthatja. Az ilyen sikerek azonban nagyon mulónak bizonyultak, Mihelyt a klerikalizmus táborá támadó irányzatba csapott át — és ez el nem maradhatott — a koczka nyomában ellene fordult és a társadalmi ellentétekből szerzett szövetségeit is rendre elvesztette. Leghamarabb fölrobbant mindentűt az a természetellenes, hazug összefüggés, a melyet klerikalizmus és nemzeti irányzat között létrehozni törekedtek. Németországban, a hol azelőtt a cenztrum és a konzervatív pártok a legközvetlenebb szolidaritást tartották fenn, (akkor is a német közvélemény mindenkor vissza tudta verni rohamukat a szabad szellem vívmányai ellen) éppen a császárnak és Bülow kancellárnak kezdesére a nemzeti irányzat erőteljesebb, biztosabb kifejtése végett a konzervatív és liberálisok új szövetsége jött létre, amely állandóan szembefordul a cenztrummal. Franciaországban az állam és egyháznak radikális elválasztása után az összes mérsékelt és hazafias pártok immár egy sorban állanak a naczionalista allűrökkel kaczerkodott ultramontán viadorság ellen. Még Spanyolországban, a hitegység hirhedt országában is a nemzeti eszme nevében folyik az állami hatalom harca az egyházi pretenziók ellenében. Olyan államokról, mint Anglia, vagy Olaszország persze beszélni se kell. A De ime itt szövetséges szomszédságunkban is, ahol annyi a nemzetiségi vulkán, mely örökös tüzet okádja és mindegyik nemzetiségi párt a klerikális erők szö-

vetségét kereste és ápolta, itten alighogy a keresztény-szocialisták az egyetemes szabadságát fenyegetni merészték, az egymást halálosan gyűlölő pártok, németek, csehek, szlovének, lengyelek ifjúságaikkal együtt csak egységes harcias ellentállást jelentettek. Mert mindegyikük föltétlenül meg van győződve, hogy a nemzeti irány igazi erejét csak a szabad korszellemből merítheti.

Hát talán a mi országunkban fedezték fel az egész világtól elzárt csodaszigetet, ahol a klerikalizmus és a nemzeti eszme, kivetkőzve mivoltukból, fajtalanul benső közösségbe léphetnek? Éppen minálunk hiányzanak hozzá a másutt még elképzelhető történelmi feltételek is. Érihető, ha a francia köztársasággal szemben a „Roy“ elvakult hívei a trón és oltár hagyományos összetartozását a nemzeti egység örök palladiumának magasztalják. De ki juthat ily eszmemenetre minálunk, ahol a nemzeti önállóságért folytatott százados küzdelmekben a klerikalizmus egész szervezete az idegen hatalom pártján és szolgálatában állott, viszont a nemzeti eszme legállandóbb és legmegbízhatóbb védőerejét a kálvinista magyarságban találta. Hogy pedig a klerikális offenziva ujonczait a függetlenségi eszmékre fölesküdt táborból lehessen toborzani, ez a dekadens szellem olyan nyilvánulása, mely a görög mithologia legfurcsább felemás lényeiére, ökörfejű ciklopsokra és kecskelábu szatirokra emlékeztet. Nem tehetne ez másról tanuságot, csakhogy a nagy többségi jelszóra olyan elemek kerültek bele a pártba, amelyek a teljes jellegteleniséget még a politikai előzményekben való tökéletes tájékozatlansággal is párosítják. Talán az az ösztön is működik ebben az ismeretlen jövőtől örökké rettegő parlamentben, mely az életerejében megtört, betegségtől gyötört embert arra készíti, hogy kegyes imádságtól, papi áldástól remélje a megváltást. Láttuk a legutóbbi tárgyalások alatt, milyen különös ellentmondásokba kergeti őket bele a klerikalizmusban fogant nemzeti szellem utmutatása. Ugyanakkor, amikor vadul toporzékolnak a nemzeti egységet veszélyeztető nemzetiségi törekvések ellen, világért sem bontanák meg azt a felekezeti népoktatást, amely a nemzetiségi szellem melegágya is, körfala is. A klerikalizmusnak adnak monopóliumba a magyar nemzeti eszme védelmét és ez a monopólium ugyanakkor fedezetül szolgál a nemzetiségi buvhelyeknek.

De lássa mindenki, a mi új századunknak szembeszökő jellege az, hogy leszámol az örökölt hamisságokkal is legkevésbé tudja pedig megtűrni az álarczokat. Nem ismeri el semmiképp a klerikalizmusról, hogy hatalmi törekvésének ál-

czája képviselné akárcsak a kath. vallás érdekeit is, annál kevésbé azt, hogy egy volna a hazával és a nemzeti eszmével. És nem sikerülhet még a legrövidebb időre is álcázni ráaggatni a függetlenségi gondolatra. Éppen azért azonban ne álljon senki elénk olyan hirdetéssel sem, hogy el kell hagynunk a közjogi politikát, mert állítólag összesűrűdött a klerikális irányzattal. Mindenütt másutt is a hazafias gondolat könnyen választotta ki magából a beléje oltott klerikális mérget. Minálunk a klerikális törekvés csak egyszerűen lekeféli magáról a klerikális utcza porfoltot, mint olyant, amely hirtelen esés közben köntösére tapadt.

Budapest, június 20.

A képviselőház legközelebbi ülése a hó 22-én, hétfőn délelőtt 10 órakor lesz, amelyen tovább tárgyalják a szeszadójavaslatot. A hétfői ülés, miután a Ház ma elfogadta Melczernak az ülések meghosszabbítására vonatkozó indítványát, már délutáni három óráig tart.

Szterényi államtitkár Kossuthnál. Szterényi József v. b. t. t. államtitkár a jövő hónap első napjaiban Karlsbadba utazik Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterhez, akinek referálni fog a kereskedelmi minisztérium ügyeiről.

A végrehajtási novella. Az igazságügyi bizottság ma délelőtt folytatta a végrehajtási novella részletes tárgyalását. Az ülést délelőtt tíz órára hirdették, de a képviselőház határozatképtelensége miatt csak féltizenkét órakor lehetett a tárgyalást megkezdeni. A bizottsági ülés elején megjelent Günther Antal igazságügyminiszter is, de mivel a bizottság tagjait Justh Gyula elnök az ülésrembe hívatta és ekkor szemrehányást tett azért, mert a képviselőház ülésének ideje alatt tartanak bizottsági üléseket is, Günther miniszter nem ment vissza a bizottsági tárgyalásra, hanem Meskó László államtitkárrel képviseltette magát. Ott voltak Imling Konrad és Tóry Gusztáv államtitkárok is. Az ülésen Bizony Ákos elnökölt. A bizottság azon az állásponton volt, hogy az igazságügyi bizottság tagjai nem tehetnek újabb módosításokat, mivel a bizottság már egy ízben letárgyalta és elfogadta a javaslatot. Ezért

nem fogadták el Bakonyi Samu előadónak azt a módosítását, hogy az özvegyi nyugdíjat és kegydíjat mentesítsék a végrehajtás alól. A 11-ik szakasznál Kelemen Samu magáévé tette azt a már előbb elejtett indítványt, hogy a végrehajtás alól mentes napidíj összegét négy koronáról öt koronára emeljék föl. Az indítványt elfogadták. A 25. szakaszt Ferenczy Gézának azzal a módosításával fogadták el, hogy az utóajánlatot tevőknek ugyanannyi bánatpénzt kell letennie, mint amennyit a 23-ik szakasz megállapít. Ezután a javaslat többi szakaszát változatlanul elfogadták és a bizottság hétfőn, vagy kedden terjeszti újra a Ház elé jelentését. A koalíció pártjai kedden délután öt órakor tárgyalják a végrehajtási javaslatot.

Wekerle és Andrássy. Ezalatt a cím alatt egy reggeli lapársunk azt írja, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter között ellentét támadt a belügyminiszternek a betegsegélyező pénztárhoz intézett leiratai miatt s hogy gr. Andrássy belügyminiszter emiatt, valamint a választói jog reformja kérdésében várható támadások miatt Hadik János államtitkárrel ki akar válni a kabinetből. Erről a hírről, amely a forrás „jól értesültségének” különös hangsúlyozásával látott napvilágot, a „Magyar Hírlap”, az alkotmánypárt félhivatalos lapja, a következőket írja:

Lapársunk forrása éppenséggel nem bizonyult jól értesültnek. Wekerle miniszterelnök és gróf Andrássy belügyminiszter közt a betegsegélyező pénztárak ügyében kiadott belügyminiszteri rendeletek körül sohasem volt ellentét, mert a nevezett két miniszter közt ez a kérdés a dolog természeténél fogva — akár hivatalos, akár nemhivatalos formában folytatott tárgyalásokon — sohasem került szóba. A két miniszter közti ellentétéről szóló hír ettől eltekintve is éppen olyan alaptalan, mint a választójogi reform nehézségei miatt támadt állítólagos lemondási szándék meséje. Szóvá teszi az említett közlemény azt is, hogy a közegészségügyi javaslat tárgyalásának utolsó napján Wekerle miniszterelnök helyettesítette gróf Andrássyt, aki előző este elutazott. Messzemenő következtetéseket is fűz ehhez a körülményhez. Pedig igazán felesleges regényes következtetésekhöz folyamodni annak megértéséhez, hogy egy miniszter, aki azóta,

hogy a tárczáját nehéz viszonyok középett átvette, úgy a törvényhozásban, mint a közigazgatásban állandóan kemény munkanapokat töltött el, pár heti pihenőre elutazik. Mert nem áll az, hogy gróf Andrássy a „tárgyalás derekán” otthagya a közegészségügyi javaslat képviselőházi tárgyalását. A belügyminiszter a javaslat általános és részletes tárgyalása során a beszédek egész sorozatával felelt meg a felhangzott észrevételekre. Csak akkor kérte föl gróf Andrássy a helyettesítésére Wekerle miniszterelnököt, amikor két napon át folyó tárgyalás után már a javaslat összes közigazgatási vagy politikai szempontból fontosabb rendelkezéseit megszavazta a képviselőház és csak a javaslat 22. szakasza után következő néhány szakasz volt hátra, melyeknél az előzetes bizottsági tárgyalás és a javaslat körül a szakkörökben támadt eszmecsere során sem merültek fel lényeges ellenvételek. Hogy különben a jelzett közleményben hangoztatott „jól értesültség” milyen alapos, azt az is elárulja, hogy a miniszterelnök és a belügyminiszter közt támadt ellentét bizonyítékul említi fel azt a körülményt, hogy gróf Hadik János államtitkár, aki a belügyminisztert helyettesítette volna, gróf Andrássyval mindenben szolidáris lévén, szintén nem jelent meg a képviselőház szóbanforgó ülésén. Pedig az igazság az, hogy gróf Hadik államtitkár a jelzett időpontban azért nem jelenhetett meg a képviselőház ülésén, mert Velenczében, a Lidón — ahova családját elkísérve pár napi tartózkodásra utazott — megbetegedett s így csak ezen a héten térhetett vissza Budapestre.

Lehetetlen feltételezni is, hogy Wekerle és gróf Andrássy között bármiféle differencia lehessen. Aki ismeri azt az ideális politikai barátságot, melylyel Wekerle gróf Andrássy iránt viseltetik, az tisztában van vele, hogy ha gróf Andrássy megrongált egészségének helyreállítása céljából külföldre utazik és ha gróf Hadik államtitkár idegenben megbetegedik, akkor nem képviselheti tárczájukat más, mint a miniszterelnök, aki belügyi kérdéseknek olyan kiváló ismerője és aki különben is minden reszort-minisztert helyettesít. Ugy, amiként azt tette többször Kossuth Ferencz és Darányi Ignác ügyeinek tárgyalásánál is. Hogy mennyire légből kapott a dolog, azt bizonyítja az a körülmény is,

Meglepetés.

Irta: Hevesi József.

(Utánnomása tilos.)

(Szinhely Prinpicz Béla garcon-lakása. Előkelően butorozott szobák, tömérdek sok műtárggyal, nippelkel, angol butorokkal, keleti szőnyegekkel, nagy zöld bőrfauteillekkel, hintaszékkel, széles pamlaggal, virágos storral. A levegőben erős parfume. Akárcsak egy primadonna boudoirjában.)

Személyek:

Prinpicz Béla, (még javakorában levő agglégény.)

Adél, (igen kívánatos férjes asszony.)

I. JELENET.

(A szobák üresek, majd kívülről kulcsörrenés hallatszik, mintha nyitnák az ajtót. A szalon meg is nyílik és Prinpicz Béla sietve belép.)

Minthogy a modern drámaírás nem koncedálja a monológokat, mert bolond embernek tartja azt, aki magába hangosan beszélget, Prinpicz, aki egy ideig föl és alá sétál a szobájában, tartózkodik a hangos monológától. Később azonban a divánra veti magát és él azzal a jogával, amit egyetlen drámaíró sem vehet el tőle: gondolkodik. Gondolatmenete pedig a következő:

— Ugylátszik, Adél késik. És én meg, hogy rohantam haza. Mint egy fiatal jogász, aki fél, hogy kikap, ha a légyottot elmulasztja. Phü, de melegem van! (Legyezi magát.) Ostobaság. Így rohanni! Az igaz, hogy udvariatlanság lett volna Adélt megvárakoztatni. De... de... hiszen így magam előtt csak őszinte lehetek:

minek is ígérkezett ő ma ide hozzám?! Egy kissé... hogy is mondjam csak?... egy kissé unom már öngagságát. Igen, unom. Én nem vagyok kitaró udvarló. Én... én nem szeretem a hosszú viszonyokat. És Adél öngagságát már egy félév óta van szerencsém ismeri. Érzem, hogy ez sok! Csak az a szakítás ne volna olyan nehéz. És ha legalább értenék hozzá! Istenem, olyan könnyű meghódítani egy asszonyt és olyan nehéz megszabadulni tőle. Én legalább nem tudom a módját. Mindig ez keserítette meg minden liaisonomat. A szakítás. (Az órára néz.) No, tessék, már egy félórát késik. Hiszen szó sincs róla: Adél nagyon bájos, nagyon szép kis asszonyka, ideália lehet minden szerelemre éhes garcon-embernek. Amellett szerény és igénytelen. Azért szeret, hogy szeressen. Diszkrét és éppenséggel nem követelőző. Hanem... hanem... egy félév... ez nekem sok! Ennyi ideig még egygyel sem tartottam ki és... és... bizony egy kissé unom már öngagságát. S aztán egy kis veszedelmet is sejttek. Adél tulságos melegséggel ragaszkodik hozzám. És nagyon sokat beszél a jövőről. Aligha csalódom, mikor azt hiszem, hogy ő ezt a jövőt, a saját jövőjét az enyémmel szeretné fűzni. A férjét mindig becsméri. Engem meg... Béla... Béla... jó lesz vigyázni!... Béla... Béla... eszeden légy! No még csak az kellene!... (Megint az órára néz, majd az ablakhoz lép és kinéz az utcára.) De hol késik olyan sokáig?!... (Fel és alá járkál a szobában.) Valamit kell tennem, hogy véget vessék ennek a dolognak. Különb tényleg utolér a veszedelem. Ez az asszony nagyon bizik bennem és képes lesz a kedvemért valami bolondot elkövetni. Igen, igen, valamit kell tennem! Okvetlenül szakítanom kell

vele. Csak ne sírnának mindjárt ezek az asszonyok! A könyveket nem tudom elviselni. De már nagyon megelégettem és lesz, ahogy lesz: szakítok vele. Azt hiszem, legjobb lesz tán elutazni és a távolból tudára adni, hogy — — — (kivülről csengetés.) Hopp, itt van! Ha tudná, hogy utoljára, mert ma okvetlenül szakítok vele! Elég volt! (Az ajtóhoz siet és kinyitja.)

II. JELENET.

Béla, Adél.

Adél (nagy dirrel-durral belép és egyenesen a Béla nyakába borul.) Oh, drágám, ugy-e megvárakoztattalak?

Béla, (kit ez a heves ölelés egészen meghat, motyog valamit.)

Adél (beljebb lép): Sokat késtem, de ha megtudod az okát. Ha megtudod, te drága kis manci, hogy milyen meglepetés vár rád!... (Leveti a kalapiát és valamit keresgélni látszik.) Drágám, adj valamit, valami erősítő cseppet... hiszen olyan izgatott vagyok. Adj talán abból a te indiai italodból, hogy is hívják csak?

Béla: Mahua!

Adél: Igen, Mahua! Adj belőle néhány cseppet. Ugy szeretem az illatát! Mintha az olasz diónak szagát érezném! Egészen megerősít.

Béla (egy fantasztikus butykosból tölt két pohárkával).

Adél (kis piros nyelvecskáját belemártogatja a kellemes pálinkába): Oh, te drága, te drága ember, ha tudnád, milyen nagy, milyen élethevő meglepetést hoztam a számodra!

Béla (kissé aggódva nézi az asszony egyre szélesbedő lelkesedését).

Adél: De te olyan, olyan — hogy is mond-

hogy gróf Hadik János nyomban Budapestre érkezése után azonnal átvette hivatalának vezetését és aki ismeri Hadik Jánosnak minden fel-tünést keltő fáradhatlan hivatalos munkásságát és azt a rendkívüli kitaratást, amelylyel az ország ügyeit a belügyminisztériumban intézi, az óhajtja, hogy ezt a hatalmas munkaerejű állam-férfiut kósza pletykákkal ne turbálják munká-jában.

Sok szó, hosszú ülés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 20.

Madarász József hatvan esztendő óta tagja a magyar képviselőháznak. Ez olyan dátum, mely mellett a Ház sem mehet el közömbösen. Hoitsy Pál meg is állította; s ahelyett, hogy törvényeket csinált volna, mint egy ember meghajolt Madarász József előtt. Az elnök és a jegyzők ültek az emelvényen néma ünnepélyességben, míg a képviselők ott szorongatták a kezét a padokban a meghatottságtól könyező patriárkának. E jelenet ünnepélyessége még akkor is ott borongott a lelkeken, mikor a miniszterelnök és az igazságügyminiszter kész törvényjavaslatokat tettek le a Ház asztalára. Sőt már az interpellációk megkezdésének idejéről csatároztak, amikor Madarász József még mindig fogadta az üdvözléseket.

Hanem egyszerre csak elhangzott az anynyira divatosá vált határozatképesség megállapítása. Megolvasták a képviselőket, s természetesen, nem voltak százan. Ez már hétköznapot jelentett. A szünet után már találtak száz embert; sőt az elnök arra is talált formulát, hogy az imént miért nem voltak százan. Megnyugodott benne mindenki és Kecskeméti Ferencz elmondhatta, hogy egy jobb jövő reményében elfogadja a szeszadóról szóló javaslatot. Lázár Pál is elfogadta abban a reményben, hogy módosítani fogják. Liszaváczy Mladen horvát képviselő szintén elfogadta s ezt az állásfoglalását magyarul okolta meg. Burdia Szilárd, Máté László kritizálták ugyan a tör-

vénytervezetet, de a végén mind a kettő azt mondta, hogy nincs ellene kifogása.

Most Bozóky Árpád arra kérte a Házat, hogy miután fertály óra múlva fél kettő lesz, térjenek át az interpellációkra. Az elnök ebbe nem akart beleegyezni; a Ház úgy határozott, hogy fél kettőkor tér át az interpellációkra, ehhez tehát ragaszkodni kell. A Ház is ezen a véleményen volt és így zajongó türelmetlenséggel hallgatta Farkasházy Zsigmondot, aki Bozóky fölfogását támogatta. Végül szavaztak és a Ház úgy határozott, hogy beszélni kell tovább a szeszadóról, még pedig Farkasházy-nak, mert ő volt soron. Farkasházy mérgesen fogott beszédéhez és azt ígérte, hogy este hatig fog beszélni. Csakugyan olyan előkészületeket tett is, hogy egyhamar nem engedi el a szót; s amint már ilyenkor szokás, el is tért a tárgytól. Az elnök figyelmeztetésére aztán ő maga kérte, hogy eltérhessen a tárgytól, de a Ház óriási zajban tagadta meg ezt a kérést. Farkasházy tehát folytatta beszédét nagy aprólékos-sággal. Még néhányszor megkísérelte, hogy szünetekkel és határozatképesség megállapításával toljon az időn, de sikertelenül. Így hát nem hat óráig, csak négyig beszélt általános türelmetlenség között.

Ezután a Ház elfogadta azt az indítványt, hogy hétfőtől három óráig tartsanak az ülések. Majd Hoffmann Ottó, Molnár Ákos, Bozóky Árpád és még néhány honatya interpellált. Az ülés hat órákor ért véget.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órákor. —

Elnök: Justh Gyula, később Rakovszky István.
Jegyzők: Zlinszky István és Szentkirályi Zoltán.
Elnök: Megnyitja az ülést.

Madarász ünneplése.

Hoitsy Pál napirend előtt kíván szólni. A Ház, mely már tudta, miről van szó, élénk figyelemmel hallgatta a függetlenségi párt ügyvezető elnökének szavait.

— Rendkívüli alkalomból szól — mondotta Hoitsy Pál. — Az eset egyedül áll a parlamentek történetében. Egy férfuról van szó, aki hatvan esztendő óta

tagja a magyar országgyűlésnek. (Éljenés.) Ez a férfiú Madarász József. (Hosszas éljenés és taps.) Mióta Magyarországnak alkotmánya van, követe a sárkereszturi kerületnek. Mindig törvényes eszközökkel választották meg; soha sem csalatkozott választóiban, sem azok ő benne. Elveit sem változtatta soha. Ugyanazokat az ideálokat képviseli ma is, a melyek hatvan évvel ezelőtt a Házba szölitották. Az egész képviselőház érzésének óhajt kifejezést adni, amikor ebből a kiváló alkalomból itt üdvözlí Madarász Józsefet. (Élénk, lelkes éljenés és taps. A Ház tagjai a jelenlevő Madarász Józsefhez sietnek, aki meghatottan, könyben uszó szemmel fogadja az üdvözlést és meleg kézszorításokat.)

Új törvényjavaslatok.

Wekerle Sándor miniszterelnök a kereskedelmi miniszter helyett beterjeszti a rádió-telegráf-egyezség beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Günther Antal igazságügyminiszter beterjeszti a kuriai bíraskodási törvény érvényének meghosszabításáról szóló törvényjavaslatot. (Helyeslés.)

Fölvasták aztán az interpellációk jegyzékét: tizenkét interpellációt jelentettek be mára.

Félkettő vagy tízenkettő?

Az elnök javasolja, hogy félkettőkor térjenek rá ezekre.

Bozóky Árpád: Mivel a tavaszi ülésszak nem-sokára véget ér s nem lesz alkalma tömeges interpellációkat sem előterjeszteni, sem elintézni, javasolja, hogy már 12 órákor kezdjék meg tárgyalásukat.

Az elnök: Világosan benne van a házsabályokban, hogy interpellálni csakis a napirend tárgyalására szánt idő leteltével lehet. Föntartja javaslatát.

Hoffmann Ottó kéri a határozatképesség megállapítását. (Zaj.)

A jegyzők negszámlálják a jelenlevő képviselőket s az elnök bejelenti, hogy a Ház nem határozatképes. Az ülést negyedórára felfüggeszti.

Szünet után az elnök kijelenti, hogy az imént 95 képviselő volt jelen s azért nem volt a Ház határozatképes, mert egyidejűleg az igazságügyi bizottság ülést tartott. Mivel eféle eset már többször fordult elő, az elnöki székéből figyelmezteti az összes bizottságokat, hogy olyankor, amikor a Ház tanácskozik, ne tartanak üléseket. Ami a határozatképességet illeti, most már száznál több képviselő van jelen, így minden további eljárás fölösleges.

A Ház elhatározta, hogy félkettőkor tér át az interpellációkra s folytatja a szeszadó-javaslat tárgyalását.

A szeszadó.

Kecskeméthy Ferencz bizalommal van a kormány iránt, azért a javaslatot általánosságban elfogadja. Látja azonban a javaslat hibáit is. Nem hiszi, hogy egyes rendelkezései mai alakjukban javára volnának az alföldi kisgazdáknak. A kisgazdák gabona-főzését nemcsak pénzügyi, hanem közegészségügyi

jam csak?! — olyan tartózkodó vagy, Bélám. Még meg sem öleltél.

Béla (megöleli és magában ezeket gondolja): Ma ugyan bajos lesz vele a szakítást kezdeményezni!

Adél: Tudod, hogy miért késtem? Talán már haragudtál is reám, mi? . . . Hát tudod, hogy miért késtem?

Béla: Tudhatja egy férfi, mi dolga akad egy asszonynak?

Adél: Oh, te tudhatod. Mert neked tudnod, ismerned kell ezután minden dolgomat!

Béla (lelkében kínos sejtelmek fakadoznak).

Adél: Képzeld csak, nagy jelenetem volt az urammal.

Béla (megijedve): Csak nem sejt tán valamit?

Adél: Mindjárt megtudod! Képzeld csak, azt a vén trogloditát ma a féltékenység szállta meg.

Béla: Féltékeny? És kire?

Adél (nem figyelve a kérdésekre): Ez mégis sok. Féltékenykedni mer! És engem meggyanusítani! Az az öreg mumia!

Béla (aggódva): Gyanusított? És kivel?

Adél: Csak ámulj el erre a határtalan szemtelenségre! Erre a feneketlen merészségre. A szememre vetette, sőt megfenyegetett, hogy én veled megeszalom őt.

Béla (kit e szavak az első pillanatra megdöbentnek, hirtelen hangon nevetésre fakad): De édesem, hiszen az urának igaza van!

Adél (aki nem látja be, hogy milyen abszurdumokat beszélt): Persze, maga is neki ad igazat.

Béla (még mindig jókedvűen): A férfi

szempontjából nézve a dolgot, mégis csak neki kell igazat adnunk.

Adél (lelkendezve): Oh, adtam én nekil! Adtam én neki, hogy tudom istenem, el nem felejté ebben a világi életében. „Még te mersz engem meggyanusítani” — rivalltam rá — te, te, te aszott sybarita, aki egész ifjuságotad a kicsapongások mocsarába fojtottad! Te mersz engem hazug vádakkal illetni, aki nászajándékul hoztad magaddal a hiütlenséget!”

Béla: De lelkem, hiszen az urának mégis csak tökéletesen igaza van . . .

Adél: Én biz' arra ott nem gondoltam! Egészen megfélekedtem róla, hogy mi . . . te meg én . . . igen . . . egészen megfélekedtem róla.

Béla: És a férje!

Adél. Végighallgatta a csattogó vihart, mely szavaimból rázudult és szemtelen nyugalommal szólott hozzám: „Ön kiabálhat asszonyom, de nekem bizonyítékaim vannak és én nem tűröm tovább, hogy . . .” De én nem engedtem befejezni a szavait. Egyszerre felrobant haragom puszkaporos hordója. Még, hogy ő, hogy ő nem tűri tovább . . . A fejéhez vágtam egy doboz cigarettát, mely az asztalon állott és . . . és . . . drága Bélám, légy elkészülve a legnagyobb meglepetésre . . .

Béla (fokozott aggodalommal): Kérem, kérem . . .

Adél (odasimul Bélához, az ölébe ül és czirogatni kezdi az arcját).

Béla (aki egyre azon járatta az esztét, hogy miképpen szakíthatna ő ezzel az asszonnyal, ezekre a czirogatásokra egyre kényelmetlenebbül érzi magát).

Adél: Mielőtt még veled közölném azt a mennyei meglepetést, mely egy egész élet, a mi

egész életünk boldogságát jelenti, mielőtt még elárulnám neked azt az édes, szent titkot, mely reánk várakozik, hadd hallom még egyszer, hadd hallom újra azt, amit édes mámoros érzéssel annyiszor sugtál a fülembé, óh mondd, óh mondd, Bélám, hogy engem igazán, igazán szeretsz!

Béla (akit a legnyugtalanítóbb aggodalmak fogtak el a közlendő meglepetés iránt, nem tudja, mit csináljon? Az ajkaira nem jön szó és az a mentőgondolata támad, hogy magához öleli az izgatott, ideges asszonykát.)

Adél (egészen megán kívül, szinte lobogó szerelmi mámorban): Tudtam, tudtam, hogy nem csalódtam benned, tudtam, hogy igazán szeretsz, tudtam, hogy mindenben számíthatok reád! Ugy-e, hogy számíthatok?

Béla (sehogysem tudott megszólalni, csak harapdálta a szép asszony fehér, illatos vállait.)

Adél (gyönyörűséggel engedte magát harapni): Érzem, érzem, hogy szeretsz és ezért volt bátorságom magamat a legvégsőre elszánni.

Béla (aki egyre arra gondolt, hogy is fog ő majd ezzel az asszonnyal szakítani, lélekzetét visszafojtva hallgatta az asszony szavait.)

Adél: A legvégsőre, ami mind a kettőnk boldogságát jelenti. Mert tudd meg, drága szerelmem, hogy szívárványos meglepetés vár reád! (minden szót hangsúlyozva.) Végleg szakítottam azzal az emberrel, aki férjem volt.

Béla (megrémülve): Szakitottál?

Adél (aki félremagyarázza Béla rémületét): Ugy van, végleg szakítottam vele, elválnék egymástól és aztán . . . aztán . . . (szélesre kitarja karjait) aztán örökre egymáséi leszünk.

Béla (megsemmisülve borul Adél keblére).

szempontból is támogatni kellene. A szárított moslék kiviteli tilalma teljesen közömbös a földművelő népre. Surmin György horvát nyelven mondott hosszú beszédében a javaslat ellen érvel, amelyet sérelmesnek mond Horvátország érdekeire.

Lázár Pál: Részletesen ismerteti a törvényjavaslat egyes rendelkezéseit, amelyek a közérdeket szolgálják. Örömmel említi föl, hogy a munkások számára olcsó sör fog megérkezni s ez által az abszolút alkohol fogyasztása csökkenni fog. Azért helyesli a most megállapított kártalanítási összegeket, mert ezen az alapon fogják megcsinálni az állami szeszmonopóliumot, amely nem fog sokáig kézni. Határozottan tudja, hogy a monopólium megvalósítása az intenciója a pénzügyminiszternek.

Liszavác Mlácán horvát képviselő magyarul beszél.

Dubrovics Milán: Szép, hogy megtanultál magyarul!

Liszavác Mlácán: A javaslatot veszedelmesnek tartja a horvátországi szilvóriumgyártás szempontjából. Reméli, hogy a részletes tárgyalás során e tekintetben megjavítják a javaslat rendelkezéseit. A javaslatot elfogadja. (Élénk éljenzés.)

Burdia Szilárd: A gyümölcstermelők érdekében javításokat sürget a javaslat intézkedéseiben. A törvényjavaslatot elfogadja.

Máté László következők:

Hoffmann Ottó: Milyen párti? Balpárti programmal választották meg. Mi van a reverzállissal.

Máté László: Legyen nyugodt dr. Farkasházy, majd elmondom a magamét!

Rakovszky István: Nagyon helyes! Vissza kell utasítani ezt a módot!

Máté László: A mezőgazdasági szeszgyárak érdekeinek hathatósabb védelmét sürgeti. A javaslatot elfogadja.

Befejezzük vagy nem?

Bozóky Árpád indítványozza, hogy mára fejezzék be a vitát.

Csányi Sándor következne most, a jegyző föl is hívja.

Farkasházy Zsigmond a házszabályokhoz kér szót. Az elnök: Csányi képviselő ur föl van hívva, most már nem lehet a házszabályokkal foglalkozni. (Élénk helyeslés. Zaj.)

Csányi Sándor nincs jelen.

Farkasházy Zsigmond: Kifogásolja, hogy az utolsó félórán felhívják olyan szónokokat, akik kétórás beszédeket akarnak mondani. Kéri a vita berekesztését.

Az elnök: Ki következnek?
A jegyző: Farkasházy Zsigmond!

Farkasházy Zsigmond: Kéri, hogy beszédét hétfőn mondhatta el.

A Ház tulnyomó többséggel elutasítja ezt a kívánságot.

Csak tovább!

Farkasházy Zsigmond: Egyszer már megtörtént, hogy hasonló okból este fél hatig beszélt; most újra kénytelen lesz hosszabb ideig élni a Ház türelmével. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Rendre, rendre! Tárgyal!

Farkasházy Zsigmond: Kifogásolja, hogy a törvényjavaslatot most, júniusban vették elő. (Nagy zaj.)

Az elnök figyelmezteti a szót, hogy a tárgytól nem szabad eltérnie. (Élénk helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond: A szeszadójavaslatot éppúgy a közvélemény ítélete alá kellett volna bocsátani, mint az adójavaslatot. A parlament a kritika tekintetéből igen alacsony fokra szállott le. (Nagy zaj.)

Az elnök: Tessék illő tisztelettel megemlékezni arról a testületről, amelynek a képviselő ur is tagja.

Farkasházy Zsigmond: Még az elétkozott szabadelvű rendszer idején is megtette a miniszterelnök, hogy az országot és pártját legalább tájékoztatta a munkatervéről, előre jelezte, hogy milyen reformokat tervez. A mai kormány még ennyit sem tesz meg. (Zaj.) Tudta-e valaki előre, hogy a szeszadót reformálni akarják? (Nagy zaj.) Hosszasan foglalkozik a kormány törvényelőkészítési eljárásával, majd kéri, hogy a tárgytól eltérhessen.

Az elnök: Megengedi a Ház, hogy a szónok eltérhessen a tárgytól? (Nagy zaj.)

Farkasházy és Hoffmann Ottó torkuk szakadtából kiáltozzák:

— Kérjük a határozatképeség megállapítását!

Az elnök folytonosan csenget, Hoffmann és Farkasházy egyre kiáltoznak, de a Ház is zúgni kezd és a nagy lármában az elnök szavazás alá bocsátja a kérdést.

A Ház elutasítja Farkasházy kérését.

Az elnök: A határozatképeség megállapítását kérték. Ezt elrendelem. (A jegyzők megolvassák a Házati.) Százhárom képviselő van jelen, a Ház határozatképes. Tessék folytatni!

Farkasházy Zsigmond: Élesen bírálja a javaslatot. Az ipari szeszgyárosok nem szereztek tulajdonjogot a kontingensükre és így azok, akik az ipari szeszgyárosokat védelmezik, voltaképpen csak harmincz-negyzven uriember érdekeit oltalmazzák. De azért mégis igazságtalanság, hogy el-

veszik tőlük a kontingenst, hogy aztán a nagy mezőgazdáknak adják.

(Wekerle miniszterelnök kimegy a teremből.)

Farkasházy Zsigmond ezt sérelemnek veszi. A miniszterelnök volt az első, aki kívánta, hogy ő most beszéljen s ime, elsőnek távozik.

— Itt az államtitkárral — szól **Szterényi József.**

Farkasházy Zsigmond: Nekem ezt jogom volt konstatálni!

— De leczkötetés nélkül — jegyezte meg újból **Szterényi József** államtitkár.

Farkasházy Zsigmond: A miniszterelnök már rég betervezte volna ezt a javaslatot s nem kellett volna direkt bevárni a kényszerhelyzetet.

— Ez nem inszINUÁCIÓ? — kérdezte **Szterényi József** államtitkár.

Farkasházy Zsigmond sajnálatosnak tartja, hogy míg az osztrák képviselők lelkiismeretesen foglalkoznak a javaslatnál, addig nálunk könnyelműen intézik el ezt a kérdést. (Háromnegyed három óraker szünetet kért.)

Az elnök: Nem ad szünetet!

Farkasházy Zsigmond: Erre folytatta a beszédét. A javaslatnak a kis-exisztenciákra vonatkozó intézkedéseivel foglalkozott.

Simkó József: Fogalma sincs róla. (Óriási derültség.)

Farkasházy Zsigmond ezután tovább beszélt a külsőtörök és a kisgazdáról. Négy óraker fejezte be beszédét, amire az elnök szünetet rendelt.

Szünet után elfogadta a Ház Melczér indítványát az üléseknek egy órával való meghosszabbításáról.

Interpellációk.

Az interpellációk megokolására került a sor. **Hoffmann Ottó** az első szónok. A ruthének politikai sorsával és jövőjével foglalkozik. Ez a gyámkodásra szoruló nép — mondja — ugyanis az amerikai lakosság etnográfiai konglomerátumában, faji, vallási és nyelvi viszonyainál fogva a pánszlávizmussal, a szima és a nagy ruthén ábrándok ostromai elé került. Elentállási ereje meg is tört már nem egy ütközetben és éppen azok az események, amelyeket interpellációs beszédemben el kell mondanom, hasonló szomorú következmények perspektíváját tárják fel előttünk, amely következmények hatásukban belső nemzeti konszolidációknak lesznek kétségkívül akadályai.

Mert, t. Ház, egy új nemzetiségi kérdés veszedelmének eshetőségével állunk szemben. És mindazok, akik ezt a kiszakítási munkát saját faji, vagy politikai érvényesülésük erősítése céljából el akarják végezni, igen ügyesen használták ki támadási pontul a ruthén népek vallási oldalát, ez lévén ugyanis e nép lelki világának teljessége. (Halljuk!) És minthogy tapasztalati tény az is, t. Ház, hogy a nép kulturfokával fordított arányban áll a hierarchia befolyása, ennek megnyerése által a politikai cél el van érve, a politikai siker biztosítva van.

A kulturailag alacsonyabb fokon álló népnél ugyanis igen könnyen találja meg a papság azokat az eszközöket, amelyeknek igénybevételével politikai és társadalmi téren, ugyszólván kizárólagos tényező lehet a vezetésben és irányításban. És ebben a tekintetben nagyszerű hivatást tölthet be, ha fel tud emelkedni arra a szellemi és erkölcsi magaslatra, amidőn meggyőződésévé válik, hogy a történelmileg egymásra utalt népek százezreinek, sőt millióinak politikai és érzelmi egysége teremthet csak az ő hivatásuk is kiható állami erőt, nyugalmat és felvirágozást. (Ugy van! Ugy van!) A pánszlávizmussal mellett éppoly veszedelmesnek, sőt még veszélyesebbnek tartom azt a másik bekövetkező veszedelmet, mely a kivándorolt magyarországi oroszok elruténításában és ezáltal Magyarországon egy új nemzetiségi kérdés előidézésében áll. Gyökeresen ma már csak úgy orvosolható ez a dolog, hogy új amerikai magyar görög katolikus püspökség állítatik fel. Válogatni lehet, hazafias, derék görög katolikus papjaink vannak. Eddigi kormányainkban mindig meg volt a hajlandóság e kérdés kedvező megoldását anyagi áldozatok árán is biztosítani.

(Olvassa): A következő interpellációt intézem a t. miniszterelnök urhoz.

„Interpelláció a miniszterelnök urhoz!”

„Hajlandó-e a kormány haladéktalanul lépéseket tenni az amerikai gör. kat. püspökség létesítése érdekében?” (Helyeslés balról.)

Az elnök: Az interpelláció kiadatik a miniszterelnök urnak. Szólásra következnek?

Hammersberg László jegyző: Irsay József! (Nincs itt!)

Az elnök: Nincs itt!

Hammersberg László jegyző: Grátz Gusztáv!

Grátz Gusztáv: T. Ház! Az igen előrehaladott időre való tekintettel kérem a t. Ház engedélyét, hogy interpellációm a legközelebbi interpellációs napon tehessem meg. (Helyeslés.)

Az elnök: Azt hiszem, a t. Ház megadja az engedélyt az interpelláció elhalasztására.

Következik?

Hammersberg László jegyző: Molnár Ákos!

Molnár Ákos: A londoni kiállításról szóló, elégedetlenségnek ad kifejezést. Szeretné, ha még vál-

toztatni lehetne ezen s éppen ezért a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

„Tisztában van-e a magyar kormány azzal hogy a londoni magyar kiállítás egy nagy nemzetgazdasági cél szolgálatában áll és Magyarország gazdasági és kulturális erejének tükrét tekintve az az angol nemzet és a Londonban megforduló idegen nemzetek? Tisztában van-e azzal is a kormány, hogy a kiállítás, úgy ahogy az Earls Courtban áll, nem méltó a magyar állam tekintélyét a kulturális munkák sorában kellő nivóra emelni?”

Ha igen, milyen intézkedéseket kíván a kormány a hibák repálására és a hiányok lehető pótlására tenni?

Ha igen, kérem a t. miniszterelnök urat, kíván-e sürgősen intézkedéseket tenni arra nézve, hogy az előforduló hibák reparátassanak és a hiányok a lehetőségig pótolassanak?”

Az elnök: Az interpelláció kiadatik a miniszterelnök urnak. Következik?

Hammersberg László jegyző: Nagy György! (Nincs itt!)

Felkiáltások: Hála istennek!

Az elnök: Következik?

Hammersberg László: Bozóky Árpád!

Felkiáltások: Halaszsaze el!

Bozóky Árpád a kereskedelem miniszterhez intéz interpellációt a Tiszaföldvár és Mezőtúr között az állami beruházási alap-terhére készitendő műút tervének felülbírálása és módosítása tárgyában.

Hammersberg László jegyző: Magdics Péter!

Magdics Péter (horvátul beszél).

Az elnök: Az interpelláció ki fog adatni a pénzügyminiszternek. Ki következnek?

Hammersberg László jegyző: Surmin György.

Surmin György (olvassa): Interpelláció a kereskedelemügyi miniszter urhoz. A horvát nemzetiségű alkalmazottak és munkások rendszeres zaklatása, igaztalan elbocsátása, gyengébb javadalmazásban való részesítése és végül Magyarországra való áthelyezése miatt kérem a kereskedelemügyi miniszter urat, hajlandó-e vizsgálatot elrendelni, hogy a horvát nemzetiségű vasutas-al alkalmazottakkal és munkásokkal igazságosan bánjanak és megadassék nekik törvényvel biztosított joguk?

(Horvátul folytatja beszédét.)

Supilo Ferencz (közbeszól).

Az elnök (csenget): Az idő ugyls előre haladott, ne méltóztassék tehát a szónokot zavarni!

Surmin György (folytatja beszédét, amelyben Szterényi József államtitkár nevét is említi. Élénk felkiáltások: Éljen Szterényi!)

Az elnök: Az interpelláció ki fog adatni a kereskedelemügyi miniszternek.

Szólásra következnek?

Gróf Thorotzkal Miklós jegyző: Magdics Péter.

Magdics Péter (horvátul beszél).

Az elnök: Az interpelláció kiadatik a horvát-szlavon-dalmát miniszter urnak.

Szólásra következnek?

Gróf Thorotzkal Miklós jegyző: Ivánka Milán!

(Felkiáltások: Nincs itt!)

Az elnök: Nincs itt.

Gróf Thorotzkal Miklós jegyző: Rojc Milán!

Rojc Milán (horvátul beszél).

Az elnök: Az interpelláció ki fog adatni a földművelésügyi miniszter urnak.

Szólásra következnek?

Gróf Thorotzkal Miklós jegyző: Babics-Gyalszki Lyuba!

Babics-Gyalszki Lyuba (horvátul beszél).

Az elnök: Az interpelláció ki fog adatni a kereskedelemügyi miniszter urnak. Több interpelláció nem lévén, az ülést berekesztem.

Az ülés végződik 5 óra 55 perczkor.

Budapest, június 20.

A horvát bán budapestben. Képviselői körökben elterjedt hírek szerint báró Rauch Pál horvát bán hétfőn, e hó 22-én Budapestre érkezik, hogy az aktuális kérdésekről Wekerle miniszterelnökkel táncskozzék.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt kedden, folyó hó 23-án, délután öt óraker pártértekezletet tart Erzsébet-körtü körhelyiségében, melynek tárgya a végrehajtási törvény módosításáról és egyéb igazságügy-miniszteri javaslatok, köztük a kurial bíráskodásról szóló törvény meghosszabbításáról szóló, továbbá a drótnélküli táviró nemzetközi egyezménynek becikkelyezéséről szóló kereskedelemügyi miniszteri törvényjavaslat, mely utóbbi tárgyalásánál a kereskedelemügyi kormányt Szterényi József államtitkár fogja képviselni.

A katonai kérdések. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Egy bécsi lap tegnap esti számában azt újságolja, hogy a legutóbbi időben folytatott tárgyalá-

sok eredményeképpen a katonai kérdések végleges rendezése befejezés előtt áll. Illetékes helyről nyert fölhatalmazás alapján kijelenti a Magyar Távirati Iroda, hogy a bécsi lap híre nem való, mert a közleményben jelzett tárgyalások a kormányok között sem az utóbbi időben nem folytak, sem jelenleg nincsenek folyamatban.

Bécsből jelentik, hogy Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár ma délben Bécsben volt és meglátogatta Schönai tábornagy, hadügyminisztert és vele a katonai képzőintézetekben történő növendékfelvételek ügyében tanácskozott.

Alkúdozás a horvátokkal. A képviselőház mai ülésének ideje alatt a folyosókon egész váratlanul híre járt annak, hogy a horvát képviselőkkel tanácskozások folynak a magyar-horvát konfliktus békés megoldása érdekében. A hír, melyet különben is általános kétkedéssel fogadtak, ebben a formában teljesen alaptalannak bizonyult. Mindössze csak annyi történt, hogy a néppárt két tagja a horvát-szerb koalíció két jogpárti tagjával beszélgetésbe elegyedett és ez alkalommal felvetették a mai áldatlan viszonyok kölcsönösen óhajtott szánását és ennek esetleges módosításait, ami azonban a magáncsmezere kereteit nem lépte túl. A horvát képviselők vezérférfiai az e tárgyat hozzájuk intézett kérdésekre válaszolva a dolgot úgy adják elő, hogy néppárt két tagja, Simonyi-Semadam Sándor és Rakovszky Béla képviselők az ülés alatt beszélgetésbe bocsátkoztak Bauer Autun és Zagorác horvát képviselőkkel azon célzattal, hogy a kibontakozásra nézve esetleg célravezető módosítást értekezzenek. A horvát képviselők természetesen már udvariasságból sem zárkózhattak el a dolgok megbeszélése elől, azonban az első perctől fogva sem bíztak annak eredményében. A horvát koalíció ugyanis tárgyalásokba csak az esetben bocsátkozhatnék, ha illetékes oldalról és megfelelő formában konkrét javaslatokkal intéztetnék hozzá felszólítás, ami a jelen esetben egy oldalról sem történt. Voltak ugyan egyesek, akiknek tudomásuk volt a megindult beszélgetésről, azonban a koalíciónak hivatalosan sem tudomása nem volt róla, sem pedig nem foglalkozott a dologgal. A horvát-szerb koalíció egyébként a képviselőház ülése után Medakovic Bogdan elnöklésével értekezletet tartott, melyen folytatta a szeszadójavaslat részleteinek tárgyalását. Ezen az értekezleten is konstatálták, hogy a koalíció senkit sem bizott meg, hogy nevében tárgyaljon.

A paksi választás. A Sziuha István halálával megüresedett paksi kerületben ma volt a választás. Fördös Géza választási elnök a törvényes időben nyitotta meg a választást. Kilenczedei óráig két jelöltet ajánlottak, dr. mádi Kovács Jánost függetlenségi programmal és Babocsay Sándort függetlenségi balpárti programmal. Kilencz óra felé megkezdődött a szavazás két bizottság előtt. A választók rendben vonultak föl. A rendre egy század gyalogság, egy század ulánus és nagyszámu csendőrség ügyelt föl. Mádi Kovács pártjának túlyomó többsége csakhamar kitűnt és délután fél öt órakor mádi Kovácsnak ezren fölül álló szavazatával szemben Babocsaynak alig ötven szavazata volt.

A szavazás 16 órakor befejeztetett. A választási elnök 6 órakor kihirdette az eredményt, mely szerint leadott összesen 1337 szavazat, amelyből Mádi Kovácsra 1238, Babocsayra 59 szavazat esett; ezen eredmény szerint Mádi Kovács 1219 szótöbbséggel a paksi kerület orsz. képviselőjévé választatott. Fördös Géza elnök szép beszéd kíséretében adta át a mandátumot, amelyre Kovács hosszabb beszédben válaszolt.

Küldöttség Szierényi József államtitkárnál. Ma délelőtt küldöttség tisztelgett Szierényi József államtitkárnál, akitől a nagybéliz-privígyei vasútvonal és a privígye-érsekújvári csatlakozás érdekében kértek több módosítást a mostani menetrendben. Jelenleg ugyanis a vonatoknak nincsen megfelelő csatlakozása a budapest-bécsi vonatokhoz. Szierényi József államtitkár megígérte, hogy az ügyet alaposan meg fogja vizsgálni.

Beszámoló. Steiner Ferenc orsz. képviselő ma Kisbeeskereken beszámolót mondott, amelyben

vázolta a parlament működését és ismertette a kormányoknak a nemzet gazdasági és kulturális életére nagy kihatással bíró fontos törvényalkotásait.

A t. Házból.

I. Madarász és Jókai.

Azon kezdődik a mai ülés, hogy Hoitsy Pál nyílt színen üdvözölte azt öreg Madarász Józsefet, aki hatvan éven át jó egészségben kibirta a képviselőiséget. Ez napirend előtti felszólítás volt, ami csak akként eshetett, hogy az elnök engedélyt adott rá. Justh Gyula szívesen tette. Ugyis olyan össze-vissza fogadó most a képviselőház, ujon jött és átmeneti lakosok vannak benne, hát nem árt, ha a türelem és az állandóság példája gyanánt állítják eléje Madarász Józsefet. Ő neki a programja nem változott, de az is igaz, hogy a kerülete sem változott. A világ összes parlamentjei közt az egyedüli eset, hogy valaki hatvan éven át ugyanazon kerület képviselője lehessen. És ugyanazon programmal, mondja Hoitsy Pál. (De itt megakadunk. Hát ugyannyira nem változott volna hatvan év alatt nálunk semmi, hogy megdicséresre emeljük ki a hatvan év előtti program megtartását?)

A t. Ház elsiklott a tanulság felett. Mindenki megelégedett azzal, hogy felkereste a függetlenségi kormánypárt oldalán ülő Madarász Józsefet és megistenítesszenzte az öreg. Akadtak persze kényelmesebbek, akik csak az újabbik Madarászt, a vén radikális negyvenkilenczesnek a fiát, a kaszinósan elegáns hangadó gavallért ismerik és akik hozzája siettek, mondván:

— Kiszti hand a papának, kedves pajtás... nagyon fess az ügy...

Leginkább azonban átsiklottak az eseten. Néhányan tudakozódtak az öreg Madarász érdemei felől, mások csak éljeneztek.

Mi is, akik a nemzeti élet eseményeit figyelemmel kísérjük, megállunk az ünneplők mellett és csatlakozunk a Hoitsy Pál méltatásához, amelyik a ritka nagy kor elérését ünnepli és ama különös körülményt, hogy e függén mozgó vén ember hatvan éven át egy és ugyanazon kerület képviselője maradhatott.

De tovább nem mehetünk. Egy betűnyivel többet sem adhatunk. Mert eszünkbe jut egy szomorú jelenet, amelyik a régi képviselőházban játszódott le, amikor a parlament az előtt a feladat előtt állott, hogy méltányolja Jókai Mórnak az érdemeit, azét a Jókaiét, aki a nemzeti közművelődésnek és a magyar név becsületének több szolgálatot tett és nagyobb érdemeket szerzett, mint egy emberöltő valamennyi képviselője és kormánya. És amikor az indítvány előkerült volna, akkor a helyén felugrott ez a Madarász József és felszaladt az emelvényre, hogy a hangját annál inkább hallják és onnan tiltakozott, kiabálva a Jókai Mór érdemeinek megjutalmazása ellen. Onnan kiáltotta:

— Én ezen Jókai Mór nemzetem ellenségének esmérem!

Hogy ezt a magyar parlamentben elmondhatta büntetlenül, szintén előrehaladt kora miatt történhetett. A mostani ünneplést is ennek a kornak köszönheti. Azonban valahányszor az öreg Madarász József ünneplése szerepel a programon, minckünk kötelességünk felemlíteni e történelmi esetet.

Mivelhogy mi a Madarász József nyilvános ténykedései közül leginkább erre emlékezünk és szomoruan gondolunk rá, hogy minálunk ilyen fajta egyenlősítés is kifejlődhetnék akár most is, ha lenne hozzá való Jókaink.

Mert Madarászunk, hála Istennek, van elég.

II. Ha te úgy, én is úgy.

Egyébként az egész mai ülés a „harag-szomrád“-játék jegyében és a „ha te úgy, én is úgy“ szólásmondás utmutatása szerint folyt le.

A balpártiak és a horvátok az ülés végére összesen tizenkét interpellációt jelentettek be. Nyilván nem azért tették, mintha a világ felrobanna ezek nélkül az interpellációk nélkül, hanem inkább csak az volt a céljuk, hogy megboszantsák a Házat, amelyik éppen most az üléseknek egy órával való meghosszabbításán fárad.

A felelet az volt rá, hogy Justh Gyula az interpellációk elmondásának idejéül a déli fél két órát ajánlotta. Erre meg a balpárti Bozóky Árpád azt hangoztatta, hogy jobb volna déli tizenkét órakor abbahagyni a szeszadó-javaslat tárgyalását és akkor kezdeni hozzá az interpellációkhoz.

— A tisztelt képviselő ur elfeledkezik róla, hogy az interpellációk ideje a napirend letárgyalása után következik.

— Tehát szavazunk, hogy kezdődjenek az interpellációk, tizenkét órakor, vagy fél két órakor? — kérdezik a balpárton,

— Igen.

— No akkor hogyan állunk a határozatképességgel? — tudakolja Hoffmann Ottó.

A tudakozódás viszont azt jelenti, hogy meg kell számláltatni a képviselőket, hogy vajon vannak-e százan.

Az elnök megszámláltatta őket és persze, hogy nem voltak százan, csak vagy nyolczvan-négyen. Tehát az ülést fel kellett függeszteni, amíg a hiányzókat összegyűjtik. Diktum faktum. Eltelt egy fél óra, elpocsékoltak egy fél órát.

— Most az volna rá a méltó felelet, hogy valaki tegyen ellenindítványt, hogy se tizenkét órakor, se fél két órakor ne térjünk át az interpellációkra, hanem csak két órakor. Ezzel megboszulnók magunkat és belőznók azt a fél órát, amit most elszedtek a tárgyalás idejéből.

Igy vélekedtek a pártvezetők, Justh Gyula azonban nem ment bele a dologba, mivelhogy ő a maga indítványát már megtette.

A boszantást azonban nem felelték el. A szeszadó-javaslatról beszéltek hosszabb és rövidebbjártu szónokok, magyarok, kormánypártiak, balpártiak, horvátok, oláhok vegyesen. De hiába beszéltek, csak nem lett este. Azaz hogy még csak negyed két óra volt, amikor Farkasházy Zsigmondra került a sor. Tehát negyed óra hiányzott ahhoz, hogy áttérhessenek a csekély tizenkét interpellációra. Bozóky és Farkasházy ötölteket-hatoltak, hogy talán házszebályvitával kibővíthetik a negyedórát, de nem sikerült. Még nem volt fél kettő és Rakovszky István, aki Justh Gyulától az elnöklést átvette, könyörtelenül felszólította Farkasházy Zsigmondot.

Kétségtelen, hogy ez felelet volt a határozatképtelenséggel való akadékoskodásra.

Farkasházy viszont a viszonyválasszal nem maradt adós.

Egynegyed két óra után nekigyürkölözött Farkasházy Zsigmond és beszélt estig. Ez nem tréfa. Így történt szóról-szóra. Farkasházy Zsigmond öt órakor fejezte be a beszédét. Időközben még egyszer megkérdezték, hogy vannak-e százan és csodák-csodája, százharman voltak.

S mondja valaki, hogy a nemzetet nem bátor és nem harczra kész férfiak képviselik. Öt óra után még egy órát, tudniillik hat óráig ott maradtak, amíg az interpellációkat is elmondták, ama csekély tizenkét interpellációt, amire félkettőkor kellett volna sort keríteni,

Es mindezt azért, hogy „ha te úgy, én is úgy”, hogy ha az egyik boszantja a másikat, hát a másik is boszantsa az egyiket.

Amint az eredményből látható, nagyon szépen sikerült s ha így haladunk, hát ugyanezzel a metódussal a jövő héten a napirenden csakis veseti-pró parlamenti versenyek lesznek.

III. Kivel beszéljen?

Bárczy István, Budapest székesfőváros polgármestere pár nap óta minden délelőtt megállítja automobilját a parlament előtt és frissen kiugorva belőle, fellétezik a nagy folyosóra.

Bárczy hangulatcsinálásban jár itt. Hol Wekerlével tanácskozik, hol másokkal.

Kivánsága se több, se kevesebb, mint az, hogy a fővárosi reformról szóló törvényjavaslatot még a parlamenti szünet előtt tárgyalja a képviselőház.

A polgármestert mindenütt nyájasan fogadták. Wekerle szívesen hallgatja érveit s helyben is hagyja:

— Én is szeretném, — mondja Wekerle, — de nem rajtam mulik a javaslat tárgyalatása. Beszéljen velük . . .

Es rámutat a végtelen kétségbeesésben unatkozó képviselők összeverődő, majd újból elszéledő csoportjaira.

Bárczy elindul.

— Kivel beszéljek? — töpreng.

Ugron Gáborral talán? Ugronnal, aki minden nap emberfeletti munkát végez, hogy együtt tartsa a képviselőket? Neki mondja meg, hogy szükség volna még vagy két napra, esetleg két hétre? Nem . . . ezt nem meri tenni. Avagy Hoitsyval beszéljen és kérje, hogy kapacitálja a pártot? Hoitsyval, aki már a perczeket is óráknak számítja. Nem. Egyik barátja Holló Lajost ajánlja. Mert hogy ha Hollót meg nem nyeri, akkor hiába beszél volna a többivel. Csakhogy még a többivel se beszélt. Tapogatózik a balpártnál. Br . . . Hisz ezek csak tetetik a buzgalmat és senki se várja a vakációt annyira, mint ők.

S amint tervének a hire terjedni kezd, Bárczy egyszerre hirtelen eltávozik.

Megérezte, hogy ha ő itt a terve érdekében beszélni kezd, akkor ő lesz a legnépszerűtlenebb ember a parlamentben, mint vendég.

Budapest, június 20.

A berlini nemzetközi radiotelegraf-egyezmény. A képviselőház mai ülésén Wekerle Sándor miniszterelnök a távollevő Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter helyett betértesztette a Berlinben 1906. november 3-án kötött nemzetközi radiotelegraf-egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat három részből áll: tartalmazza a tulajdonképeni egyezményt, a pótegyezményt és a hozzájuk tartozó jegyzőkönyvet.

A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután öt órakor ülést tartott, amelyen ezt a törvényjavaslatot vették tárgyalás alá. A kormány részéről jelen voltak Sztérenyi v. b. t. t. államtitkár és Kallós műszaki tanácsos. A bizottság elnöke akadályozva lévén a megjelenésben, Gál Gyulát választották elnöké. Előadónál Sággh Manó választatván meg, ki ismertette a javaslat tartalmát. A bizottság a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben letárgyalta és elfogadta.

A kurial bíraskodás. Günther Antal igazságügyminiszter a képviselőház mai ülésén terjesztette be „az országgyűlési képviselőválasztások fölötti bíraskodásról szóló 1899. évi XV. törvényzikk hatályának meghosszabbításáról” szóló törvényjavaslatot. A javaslat a következő:

1. §. Az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíraskodásról szóló 1899. évi XV. törvényzikk időhöz kötött rendelkezéseinek hatálya a jelen törvény hatálybaléptétől számított tizenkét év tartamára meghosszabbíttatik.

Ahol az 1899. évi XV. törvényzikk az idézett

törvény hatálybaléptétől számított nyolcz évi időtartamhoz fűződő rendelkezést tartalmaz, ott ez időtartam helyett a jelen törvény hatálybaléptétől számított tizenkét évi időtartamot kell érteni.

2. §. A jelen törvény 1909. évi szeptember hónap 10. napján lép hatályba és végrehajtásával az igazságügyminiszter bízatik meg.

A javaslat megokolásában előadja a miniszter, hogy a kurial bíraskodásról készült törvényjavaslatot, melyet 1907. évi június 5-én terjesztett a képviselőház elé, a képviselőház igazságügyi bizottsága letárgyalta és jelentését a képviselőház elé terjesztette. A belügyminiszter időközben, a képviselőháznak május 27. napján tartott ülésében bejelentette, hogy a választói reformra vonatkozó javaslatát az öszű ülésnap elején benyújtani szándékozik. Ily körülmények közt a fentemlített törvényjavaslatnak mostani alakjában törvényerőre emelése többé nem mutatkozik időszerűnek, minthogy a választói jog tárgyában alkotandó új törvény a választási bíraskodás egész szabályozásának általános revízióját fogja szükségessé tenni. A választási bíraskodás részleges novellája ezzel elvesztvén gyakorlati jelentőségét, az e tárgyban készült törvényjavaslatot az igazságügyminiszter egyidejűleg visszavonta. Mivel azonban az 1899. évi XV. törvényzikk időhöz kötött rendelkezéseinek hatálya szeptember 10. napján lejár: e rendelkezések hatályának meghosszabbításáról mindenesetre gondoskodni kell s ezért terjesztette elő a mostani javaslatot.

Az igazságügyi bizottság ma délben foglalkozott a javaslattal és azt általánosságban is, részleteiben is elfogadta. A jelentést hétfőn terjesztik a Ház elé. A Ház a javaslatot még a nyári szünet előtt letárgyalja.

Az osztrák diáksztrájk.

Budapest, június 20.

Prágában a cseh diákság sztrájk-bizottsága ma délután hosszabb gyűlést tartott, amelyen az összes szavazatokkal három ellenében elhatározták a sztrájk beszüntetését. A cseh jogászok külön gyűlésen ugyanily értelmű határozatot hoztak.

A német egyetem hallgatói ma délelőtt tartott gyűlésben elhatározták, hogy a sztrájkot befejezik és ismét eljárnak az előadásokra.

Innsbruckból jelentik: Wahrmond tanár a szabadelvű diákok megbízottjaihoz nyílt levelet intézett, amelyben arra kéri a diákokat, hogy hagyják abba az egyetemi sztrájkot.

A gráci egyetemen ma a következő hirdményt tették közzé:

Egyetemünkön kedden, f. hó 23-án ismét megkezdődnek az előadások. Bizom a hallgatóságban, hogy az előadásokat nem fogja zavarni, miután Wahrmond tanárnak Prágába való kinevezésével (lásd a Wiener Zeitung mai számát) és azáltal, hogy Wahrmond önmaga is lemondott innsbrucki működéséről, a tanítási szabadságért való küzdelem tárgyalanná vált.

A technika rektora falragaszokon felhívta a hallgatókat, hogy kedden, e hó 23-án jelenjenek meg újból az előadásokon. Majd így folytatja: A főiskolai hallgatóság eddigi higgadt magatartása azon biztos reményre jogosít fel, hogy minden körülmények között lehetővé teszik az előadások megkezdését. Tudom, hogy egy részük élni óhajt azon jogával, amely az előadások látogatását illetőleg megilleti, ha azonban a másik rész akadályozná ezen jogának gyakorlásában, ezáltal gyengítené a szabadelvű eszme érdekében kifejtett imponáló akcióit. Gondolják meg végül, hogy Wahrmondnak prágai tanárrá történt kineveztetése után tevékenységünk további szünetelése nem vezetne pozitív eredményre. Ellenben az ilyen állapot veszélyeztethetné azokat az ideális javakat, amelyekért küzdenek.

A brünni két cseh főiskolán ma, mint szombaton rendszeren, nincsenek előadások. Miután a cseh műegyetemen már tegnap zavartalanul folytak az előadások, remélik, hogy hétfőtől kezdve a tanítás zavartalanul folyhat. A német műegyetem hallgatói ma délelőtt teljes gyűlést tartanak, amelyen véglegesen megállapodnak a sztrájkra vonatkozólag.

A német műegyetem rektora ma délelőtt fogadta az egyetemi polgárság bizalmiférfiit, akiknek újból felvilágosítással szolgált. A bizalmiférfiak kijelentették, hogy a nyert felvilágosítások éppen elegendők arra, hogy a sztrájk megszüntetését javasolják. A rektor és a tanárok teljesen meg vannak győződve,

hogy a jelen időpontban a sztrájk teljesen alaptalan és azt hiszik, hogy a sztrájk továbbtartásának oka csakis a tényállás hiányos ismeretében keresendő. A ma délelőtre egybehívott technikus-gyűlést hétfőre halasztották, miután Innsbruckból távirat érkezett, amelyből kivehető, hogy az innsbrucki egyetemi polgárok az egyetemi tanács kedvező határozatától kedvező fordulatot várnak és a hétfőig való várakozást ajánlják.

A bécsi egyetemen csönd van, a rektorok tanácskoznak a szabadelvű diákság bizalmiférfiaival. Nem lehetetlen, hogy hétfőig létrejön a békés meg egyezés.

Az egyetemen, a műegyetemen és a főiskolákon ma teljes nyugalom volt. A rektorok naphosszat tárgyalnak a szabadelvű diákság bizalmiférfiaival a sztrájk befejezése céljából és a konferenciáknak annyiban eredményük is volt, hogy az egyetemi hallgatóság egy része hajlandóságot kezd mutatni a sztrájk abbahagyására. A német nemzeti ifjuság Wahrmond tanár nyilatkozatától tette függővé elhatározását s mivel ma Wahrmond tanár közzétette nyilatkozatát, amelyben óva inti a diákokat a sztrájk folytatásától, a német nacionalista diákok nyilván befejezik a sztrájkot.

Az egyetem rektorának mai hirdménye kifejti, hogy Wahrmond tanár kinevezése megteremtette az ügyben a kívánt világosságot. Ma már nincs értelme a sztrájknak, mert hiszen annak lényegében nem volna célja. Nagy veszély háruult el a főiskoláktól. E veszély még nagyobbá válik akkor, ha a diákság elszakad tanáraitól. A nyilatkozat ezután bejelenti, hogy az egyetemi előadások e hó 22-én újból megkezdődnek.

A szabadelvű diákok bizalmi értekezlete elhatározta, hogy az innsbrucki diáksággal szolidaritásban marad.

KÜLFÖLD.

Az európai béke.

— A német császár nyilatkozata. —

Berlin, június 20.

A német császári palota bévülső szobáiban cikkekkel fogalmaztak. Az a cikkek, amely tegnap A helyzet címmel megjelent a „Nordd. Allg. Ztg.” hasábjain, a német császár munkája. Bülow herczeg birodalmi hanczellár maga fogalmazta meg a kihallgatás alkalmával s udvari lakáj vitte a Norddeutsche Allgemeine Zeitung szerkesztőségébe. Ma pattant ki a titok s a szenzációval az egész német sajtó foglalkozik. A német császár, ki a modern, újságolvasó uralkodók közé tartozik, szükségesnek tartotta lecsitítani a forrongó hangulatot, mit a döbericzi hangos véleménynyilvánítás okozott. Azt hitte, hogy a czáfolat után minden lecsendesül s mindenki el fogja hinni, hogy egyáltalán nem tett semmiféle politikai fontosságú kijelentést.

De csalódott, mert most már igazán kezdenek tornyosodni a hullámok a döbericzi gyakorlótér körül. Most már világos a helyzet. A berlini sajtó s beavatott politikai körök a leghatározottabban hangoztatják a helyzetnek rendkívül komoly karakterét.

A Post föleleveníti a birodalmi kancellárnak a mult évben tett nagyfontosságú kijelentését:

— Az bizonyos, hogy mi a békét akarjuk, de nem a minden körülmények között való békét, hanem a tisztességes békét; de ha nemzeti becsületünkben támadnak meg bennünket, vagy ha megkísérelnek, hogy úgy összeszorítsanak bennünket, hogy legfontosabb életérdekeinket sem tudnánk megvédelmezni, akkor egy pillanatig sem fogunk habozni és minden gondolkodás nélkül a kardhoz fogunk nyulni.

A Tägliche Rundschau ezt írja:

— A birodalmi kancellár szükségét érezte annak, hogy megczáfolja azt a fölfogást, mintha ő nem értett volna egyet a császár döbericzi beszédével s hogy a császár tisztjeihez a birodalmi kancellárt meglepő s talán neki nem egészen kedves módon beszélt. A császárnak ily, komoly helyzetben,

minisztereinek megkérdezése nélkül való szónoki beavatkozása ma már alig képzelhető el s az idők komolysága sokkal kívánatosabbá teszik külső ügycinknek egységes intézését. Németország idegenség nélkül néz a közeledő veszedelem szemébe és tőle telhetően fegyverkeznek e veszedelem visszavetésére.

A Post szerint hivatalos megerősítést nyert az a hír, hogy a császár tényleg beszélt, de azt a megjegyzést fűzik hozzá, hogy semmiféle politikai karaktere nem volt a beszédnek s hogy a császár nem azért mondta, mintha azt akarta volna, hogy a nyilvánosság elé kerüljön.

A kissé függetlenebb sajtóorgánumok azonban azt tartják, hogy igenis, a császár beszéde most politikai tekintetben is elsőrendű esemény. Nagy fontosságúvá tette az erősen hangoztatott utolsó mondat. A Post különösen három dolgot emel ki; először azt a nyílt és őszinte kijelentést, hogy a birodalmi kancellár tisztában volt azzal, hogy a politikai helyzetből, első sorban a macedóniai kérdésből nagyon bonyodalmas diplomáciai tárgyalás fog kialakulni; a második pont határozott megczáfolása annak a hírnök, hogy Marsal báró Konstantinápolyból vissza fogják hívni; a harmadik és legfontosabb pont, amely egyúttal nagyon komoly figyelmeztetésül szolgál a külföld számára, a német hadsereg harc-képességére való rámutatás.

A súlyos diplomáciai bonyodalmak elébe lázas kíváncsisággal néz az egész világ.

Montenegró válasza. Egy újonnan megjelent szerajevói reggeli lap tegnapi első számában érdekes távirat jelent meg, amelyet a montenegrói udvar küldött a lap kiadójának és főszerkesztőjének. Ebben a táviratban az udvar felel a nevezett lap azon kérdésére, vajjon a hercegovinai határon terbe vett rendkívüli katonai rendszabályokról szóló hírek igazak-e. A montenegrói udvar felelete ez:

Az Ausztria-Magyarország és Montenegró között fennálló szomszédi jó viszony, amely a két uralkodó és udvaraik közt hosszú idő óta fennálló szívélyes viszony következménye, Nikita fejedelmek pétervári látogatása folytán semmit sem veszített korrektségéből. Egyes külföldi lapoknak a hercegovinai határon terbe vett rendkívüli katonai intézkedésekről és új erők építéséről szóló hírei teljesen tévesek és alaptalanok.

Az amerikai elnökjelölés. Taft utódja a hadügyi államtitkárságban Luke Wright volt tókiói nagykövet lesz. Az alelnökségre James Shermant jelölték. A republikánus konvent elnapolta ülését.

Fallières oroszországi útja. Fallières elnök csak júliusban utazik Pétervárra, de a találkozás helye még most sem biztos. Valószínűleg Revalt fogják választani a tanácskozás helyéül. A társaság elnöke a Leon Gambetta hajón utazik, amelyet a földközi hajóraj két páncélos czirkálója fog kísérni. Pichon külügyminiszter is jelen lesz a találkozón.

Norvégia királyválasztási joga. Christiániából táviratozzák, hogy az alkotmányjogi bizottság többsége szükségesnek jelentette ki azoknak az alaptörvényeknek módosítását, amelyek a mostani királyi ház kihalása esetén az új királyválasztására vonatkoznak. A bizottság azt kívánja, hogy ezeket a határozatokat töröljék és hogy a királyi ház kihalása esetére szabad kezet biztosítsanak a storthingnak. Konzervatív részről nagyfokú tapintatlanságnak és hallatlan illojalitásnak tartják, hogy a király életében és monarchikus államforma alatt az államot bármiféle ideiglenesség jellegével illessék.

Szamoszi forrongás. Sofulus vádjaira a perai lapok a nagyvezérség hosszabb nyilatkozatát közlik, amely Kopasis herceget veszi védelmébe azon váddal szemben, hogy Szamosz privilégiumait megsértette, azokat gyengíteni akarta. Konzuli jelentések szerint Kopasis herceg szorgosan munkálkodik a közigazgatás újjászervezésén és a hivatalnokok állásainak új emberekkel való betöltésén. Karatheodory Konstantin volt szamoszi herceg ellen, aki az itteni kórházban fekszik betegen, Sofullissal folytatott kompromittáló levelezése miatt, amely állítólag Szamosz függetlenségére vonatkozik és amelyet az el-

menekült Sofulus lakásában fedeztek fel, vizsgálatot indítottak.

A szerb válság. A király Sztójánovicot, az új radikálisok vezérét fogadta, hogy a legerősebb ellenzéki csoportnak a kormányválság megoldásáról valót nézetét megtudja. A beszélgetés folyamán szóba került az Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi szerződés is. Hír szerint az új radikálisok hajlandók a kereskedelmi szerződést keresztülbocsátani, olyformán, hogy a pártvezéreknek a szerződés ártalmasságáról mondott beszédei után távozni fognak a teremből. A válságot aligha fogják tíz nap előtt megoldani. Valószínűleg mérsékelt ó-radikálisokból álló minisztérium fog megalakulni, amely a trónörökös apanázsát a költségvetésből törölni fogja.

Belgrádból jelenti tudósítónk: Pasics miniszterelnök azzal okolta meg lemondását, hogy nagy nemzeti érdekek forognak kockán s így multhatatlanul szükséges, hogy a törvényhozás munkaképes legyen. Beavatott politikai körökben azt állítják, hogy Pasics a Bulgáriával való konfliktusra célzott. Az egész bolgár sajtó kíméletlenül háborút prédikál Szerbia ellen. A bolgár kormány azt követelte a szerb kabinettől, hogy lépjen fel erősen Macedóniában a szerb bandák ellen, amelyek Bulgáriát veszélyeztetik. Beszélük, hogy a bolgár kormány ki akarja utasítani a szerb alattvalókat. Az ellenzék nem ad hitelt ezeknek a híreszteléseknek s azt állítja, hogy Pasics ily módon akarja megfélemlíteni az ellenzékét.

A macedóniai kérdés. Pétervárról jelenti, hogy az orosz kormány hozzájárult az angol kabinetnek ahhoz a kívánsághoz, hogy Macedónia költségvetését az európai hatalmak képviselőinek ellenőrzése mellett dolgozzák ki. Az orosz kormány ehhez azt a feltételt fűzte, hogy az ily módon összeállított költségvetést megerősítés céljából terjeszszék a porta elé.

A perzsa forrongás. Teheránból jelenti tegnapi kelettel: Ismét nagy, több ezer főnyi embertömeg gyűlt a parlament elé. A kereskedők nagy összeget jegyeztek az ellentállás költségeire és kijelentették, hogy az alkotmányért való harcban, ha kell, végsőkig is elmennek. A politikai klubok ismét dolgoznak. Embereket gyakorolnak be és fegyvereket készítenek elő. A sah tábora folyton új erősítéseket kap. Ugy látszik, mind a két részen azt határozták el, hogy nem engednek.

Marokkó. A „Matin“-nak jelenti Tangerből, hogy Abdul Aziz szultán ellenségeinek szándéka volt a tegnapi istentisztelet alkalmával a tangeri nagy mecset előtt Muley Hafidot szultánná kiáltani, hogy az uralkodóért való imában Abdul Aziz helyett Muley Hafid nevével említsék. A maghzen, aki idejekorán értesült e tervről, a Hafidpárt vezérét elfogatta. Nagyszámu titkosrendőr és közrendőr által sikerült a proklamációt megakadályozni, el kell azonban készülnie arra, hogy ez minden perczen bekövetkezhetik.

Mint a Reuter-ügynökség Tangerből értesül, a benszüllöttek között nagy az izgatottság arra a hírre, hogy a francziák partra akartak szállani, hogy arra az esetre, ha Muley Hafidot szultánná kiáltanák ki, megakadályozzák a zavargások kitörését. A marokkói hatóságok is bevonják az összes rendelkezésükre álló haderőt, hogy a városban a biztonságot szolgálják. A legénység eltar municiójával és külön instrukciókkal van ellátva, amelyeknek tartalmáról semmit sem tudnak. A hegyi lakók erősen tiltakoznak az ellen, hogy rendőrlaktanyákat állítsanak fel, a külvárosokban pedig őrséget alkalmazzanak és követelik utóbbiak azonnali visszavonását.

A Tanger környékén lakó Dschebala-törzsek Muley Hafidot ismerték el szultánnak és elhatározták, hogy nem járnak a tangeri vásárra, ha a város nem csatlakozik hozzájuk. Elhatározták azt is, hogy Abdul Aziznak a várostól hat kilométernyire táborozó mehalláját megtámadják.

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Taft.

— Intimitások az Unio új elnökjelöltjéről. —

Az előjelek szerint most már csaknem bizonyos, hogy az Egyesült Államok új elnöke Taft Vilmos lesz. Minthogy a grandiozitás minden megnyilatkozásában izgatja az amerikaiak fantáziáját, az Unio hírlapjai most szívesen foglalkoznak a „nagy“ Taft Bill hatalmas testméretével. A leendő elnök roppant sokat szenved testének kolosszális súlya miatt. Egy szakértő, írja fivére, ajánlotta neki, hogy naponként hideg fürdőt vegyen, amiért Bill rendszerint 6 órakor kel fel — és reggelig hihetetlen étvágyat hoz össze. Az ember elszörnyűködik azon, amennyit reggelire eszik. Egy másik szakértő viszont azt ajánlotta, hogy naponként legalább tíz mértőföldet gyalogoljon és Bill, ha csak teheti, délig ismét rettenetes étvágygyal tér haza. Azután még egyszer megfürdik és tiszteletreméltó önlegyőzéssel áll ellen annak, hogy az általa kutyakuglófnak nevezett barna kétészersült-féléből egyen, amivel munkája közben szokott egyébként táplálkozni. További szakértők ismét lovaglást, tornászást, játékokat ajánlanak soványító kurának és Bill rendszerint el is követi egyiket vagy a másikat, ha azután az evés ideje elkövetkezik, nem nagyon tanácsos a közelébe menni, oly éhes. Mintán hatalmas ebédjét befejezte, megrázva a fejét, szokta mondani:

— Nem szabad ennyit ennem, holnap szigorubban fogom magam a diétához tartani és kutyakuglófot fogok ebédelni.

Másnap természetesen egyetlen falattal sem eszik kevesebbet.

Családi életében Taftot puritán egyszerűség jellemzi. Amikor karrierjét, mint ohioi államtitkár megkezdte, családjával egy kicsiny hatszobás házikóban lakott. Igen gyakran, amikor a hold világított a kertben, látható volt a háziur atléta-alakja, amint karján egy-egy babyvel filozofikus nyugalommal sétált fel s alá a kert zöldfüves takaróján. A fáradt apa csak akkor talált nyugalmat, amikor gyermekeit elaltatta. Amikor a hadügyminiszter nemrégiben világkörűli utra indult, a házaspárnak nem volt eséltsége. Ekkor történt, hogy amikor Taft a csári audienciához ünnepi öltözetbe vágta magát, nadrágjának varrása szét pattant. A császár várt és ugyancsak csodálkozott, hogy az amerikai miniszter nem jelent meg. Ezalatt Taft természetesen szintén várni volt kénytelen, amíg a felesége tüvel és czerárnával helyreállította a nadrágján támadt folytonossági hiányt. Hogy a császár megtudta-e valaha igazi okát annak, amiért az amerikai miniszterre várnia kellett? Az amerikai nyilvánosságnak természetesen hamar tudomására jutott a titok.

Taft óriási testéhez nagy bátorság is járul. Nyolcz eszéendővel ezeltől, amikor még a szövetségi bíróság elnöke volt, mely Ohioban székel, ő vezette a pört a nagy vasúti sztrájkban résztvevő félmillió munkás ellen. A sztrájkolók kijelentették, ha vezérüket ítéllik, a bíróság feje élve nem fogja a házat elhagyni.

Ámde Taft nem ijedt meg ezektől a fenyegetőzésektől és hat hónapra elítélte a sztrájk vezérét. Mintán az ítéletet kihirdette, villámló tekintettel fordult a termet zsufolásig megtöltő sztrájkolók felé és hatalmas öklével az asztalra csapva, feléjük menydörögte:

— Jegyezzék meg, ha az Egyesült-Államok hadseregének hatalmában áll, hogy a vonatforgalmat megindítsa, akkor a vonatok holnap már menni fognak.

Szólt és nyugodtan, sértetlenül ment haza a sztrájkolók sorai között.

A legnépszerűbb volt Taft eddig a Philippi szigeteken, ahol nehéz feladatát éppen olyan diplomáciai figyességgel, mint emberiséggel oldotta meg. Elutazásakor barátai szép albumot nyújtottak át neki, melybe arany betűkkel volt belevésve:

„Al Presidente Mr. Taft.“

Amikor egyik barátja megkérdezte, hogy tetszik neki a címzés: „Taft elnök“ mosolyogva válaszolta:

— Sokkal jobban, mint ez: „Istenhozza“ a börtönajtaja felett! . . .

Vizy Gáborné levele a férjéhez.

Vizy Gábor az „Egyetértés” hasábjairól ismeretes levelező képviselőnek legutóbbi közleménye megszólaltatott egy képviselőt, aki behelyezkedett a Vizy Gábor feleségének a hangulatába és miként a Vizy Gábor felesége, Olga, ugyanezen alírással levelet írt a férjéhez. E levelet közlés céljából elküldte nekünk s mi szívesen közreadjuk.

A levél így hangzik:

Kedves férjem, Gábor!

Bocsáss meg, hogy pünkösdi leveledre csak most írok, de te tudod, hogy ha baj nincs, én nem szeretek írni, asszonyi gyengesség, bajban írni, írni, ha baj nincs: örülni és hallgatni!

Már pedig ama hír, hogy te, kedves Gáborom az ünnepre haza nem jöhetsz, mondhatom, nemcsak engem, de az egész háznépét megörvendeztetted!

Ugyanis már akkor az én lakosztályom tisztogatása teljesen kimerítette. Mind; — még a szakácsné is takarított, mert tudod, az a sok falszönyeg, földszönyeg, nipp, ötven divánpárna, mely minden sarokba kell a mai divat szerint, hogy heverjen, azután az ezüst-takarítás, butor-és padló-fényezés, nem is képezed, mennyi dolgot ad.

Azért én három napra átvettem a főzést és azt hiszem, a cselédségnek ez volt a főoka az elkeseredésre, tudod, édes Gáborom, hogy én remek omlettet, tortát, fánkot s egyéb édességet mintaszerűen csinálok — csináltam is én neked, de ez a buta nép csak az orrát fintorította a jó borlevés és édességek láttára.

Nem tudom megérteni, mivel jobb a turós tészta az omletténél s miért jobb a bablevés a remek husz tojásból készült borlevésnél?

De hát a mi kulturánk még messze van!

Tehát a kimerült és elkeseredett cselédség hangos éljennel fogadta ama kileletésem, hogy egyelőre a Te lakosztályod nem fogjuk takarítani, mert nem jössz haza, oh, a drága nagyságos ur! Oh, a jó nagyságos ur! — kiabáltak kórusbá s ha nem szeretnélek, úgy Gáborom, mint szeretlek, irigyelnék téged a népszerűségért, melyet a cselédségnél távolléteddel szerezted.

A magam részéről is örvendtem, mert habár távolléted nehezemre esik, de látom, hogy a politikát komolyan veszed és így mindinkább kiállítás van, hogy végre államtitkár leszel.

A „Ház” elnökével ne köss ki édes Gáborom, mert bár ismerem éles eszed, tudom, hogy a Justh élesebb! Azután az sem lenne jó, ha negyedévi fizetésed levonná! . . . mert gyenge a termés, a szőlő mutat valamit, de ez még sok elemi csapásnak van kitéve! — azért parirozz édes Gáborom, amint lehet!

Ami azt illeti, hogy József főherczegnek köszönhess, szép, szép! de én jobban szeretném, ha József főherczeg köszönné neked!

Ami az értékpapirokat illeti, édes Gáborom, biztosabb az az én kis asztalom titkos fiókjában, mint bármely párisi banknál, mert én a magyar bankban nem hiszek, de mert tudom, hogy pénz kell egy igazi hazafinak, a tengeri árát, azaz 2000 koronát küldöm ma neked, de papírjainkat hadd békén, unokáink talán megéri a magyar bankot, de mi nem!

Csodálkozol úgy-e, hogy véleményt mondom politikai ügyben? — de lásd Gábor, akinek te vagy a férje, nem lehet közönyös!

Ami Caroline ügyét illeti, ne légy gyermek! Ha barátaid oda írták is neved, engem meg nem tévesztettek, tudom én, hogy te ily „köztulajdon után” nem jársz. Hogy női körre, igaz barátnőre szükséged van, mert hogy nekem alkalmas lakást nem kapsz, ez oly természetes! De hogy te csakis tiszta, fenkölt gondolkodású nőt keresel fel barátságos érzéssel, ezt hiszem — és bizonyítéka a sok szép kalap, melyet Gáborom köszönök neked!

Bizonyosan fenkölt lelkű barátnőd választotta, mert csak asszony képes és csakis művelt asszony ily magasztos izlésű kalapok kiválasztására! Mondd meg, hogy meghajlok izlése előtt és köszönöm fáradozásait.

A kalapok jól jöttek, mert tudod Gabim, most egy új káplán jött a faluba, az öreg plébános már semmire sem jó, e fiatal Cerubinarezu papocská első dolga volt Szent Antal szobrát, kenyerét alapítani, zengzetes hangja gyönyörű, égre emelt szeme mindnyájunkat elragadott! Én magam is 50 koronát adtam a szo-

borra, pünkösdi első napján volt a szoborfelállítás és szentelés, én meghívtam a káplánt ebédre (amelyet nem én főztem) — kalapom remek volt. És az ebéd alatt meggyőződtem, hogy ez az angyalarczu szent pap nem is egyoldalú! — egyformán hevül az égi, mint földi gyönyörökért — és mert régi vágyam, hogy végre érdemeid méltányolva, államtitkár légy, kilencz heti ájtatosságot kilencz korona és a káplánnak kilencz vasárnapi ebédet ajánlottam Szent Antalnak, hogy kívánságunk teljesüljön! . . . Mit szólsz hozzá, édes Gáborom?!

Közel lévén a vakáció, majd lesz alkalmaid meglátni a fiatal kis káplánt, ki templomban szent, azonkívül pedig igazi világi. Remek ember!

De ha egészséged fürdőt kíván, ne is jöjj haza, csak írd és küldök egy értékpapírt, mert egy falusi káplán igazán nem érdemes arra, hogy egy igazi hazafi életét veszélyeztesse!

Szeretettel csókol

Olgd.

Mi legyen az érettségi helyett?

Írta: Dr. Nógrádi László.

Multkori cikkemben előadtam azon okokat, melyek az érettségi ellen szólnak. Mellette csak a szokást lehetne felhozni. Igen különös dolog volna, ha ez az érv egymagában súlyosabb lenne, mint az ellenérvek. A nevelést se tarthatjuk „noli me tangere”-nek, fejlődő s fejlesztendő ez is, élő törzs, melynek száraz s meddő ágait le kell vágni.

De hát azt mondhatná valaki, hogyha érettségi vizsga nem lenne, akkor még több nem oda való elem kerülne az egyetemre.

Hát erre első sorban azzal felelek, hogy az egyetemre érettségi vizsgával se kerül mindig olyan elem, amely oda való volna. S elvégre is azok, akik egyszer nekiszukta az érettségi-nek, de elbuktak, végre is átvergődnek a tulsó partra, mert hiszen a tapasztalat szerint szinte „forszirozott” dolog az, hogy ne bukják el senki. Egyébként is az egész érettségi hamis alapokon nyugszik, mert ha már érettségi a neve, hát akkor az érettséget kellene kutatnia, de ezt 30—40 perc alatt kikutatni lehetetlen.

A 30—40 percznyi kutatási idővel szemben áll nyolcz év, vagy legalább is egy év, amely idő alatt nem egy feleletből, nem egy dolgozattól kell itélni s nem egy sokszor fáradt ember itél, hanem egy egész tanári testületnek volt alkalma kipuhatólni, hogy csakugyan érik-e s meért-e az a bizonyos fel, s hogy meg bírja-e majd a főiskolai (egyetemi) tanulmányokat.

Ki kételkedhetik még abban, hogy ennyi idő s ennyi ember ítéllete biztosabb alapon áll, mint az érettségi vizsgáé. Józan s kellően „érett” agygyal ezen gondolkodni sem kell, a felelet csak igen lehet.

De hát mi kell az érettségi helyett? Alapos, de alapos megrostálása a gimnáziumi anyagnak a nyolcz éven át. Sok pedagógustól s még több szülőtől hallottam már azt, hogy nyolczadikban már buktatni (ha már eddig, „feleresztődött” az ipse), nem s z a b a d.

Félig-meddig be is van tartva ez a szabály s félig-meddig van is igazság ebben a mondásban. A szülők persze a maguk javára magyaráznak. Ha már feleresztették a nyolczadikba, akkor ereszték is át a „gyereket”. Nincs is semmi baj az olyan gyereknél, aki csakugyan az eszével, tudásával érdem szerint jutott el a nyolczadikba. Az ilyen megállja a helyét az érettségben is. Hanem mindig akadnak olyanok, kik nem egészen érdem szerint kerülnek a nyolczadik osztályba s az érettségi vizsgára.

Ha tehát az érdem szerint nyolczadikba feljutott ifjak az érettségire érdem szerint jutnak s azon át is mennek becsülettel, akkor az érettségi csupán azok ellen volna, akik nem érdem szerint, hanem más utra jutottak a nyolcz osztályu bizonyítványhoz s az ezzel az érettségihez.

Szóval, az érettségi olyan puhatóló próba volna, hogy mind arany-e, ami fénylik. Hála istennek, csakhogy végre egy olyan intézményre bukkantam, ami nálunk a protekció ellen van s az igazi érdemet kutatja!

Ha ennek a célznak valóban megfelelné az érettségi, akkor isten neki, legyen érettségi, de

hát ennek a célznak s e m felel meg. Ez a kérdés nálunk megoldhatatlan probléma, ezt a csomót hiába vágnák ketté a bizonyos gordiusi csomó-vágó karddal. Legfeljebb annyit értenék el, hogy a szétvágás után egy protekciós csombék helyett lenne kettő.

Es ez ellen kell valahogy megvédelmezni az iskolát. Rettenetes az az ostrom, aminek ki vagyunk téve mindenfelől. S aki nem enged, hetedhét országon gonosz hire kel annak. Legenyhébb czime „vadember”, de megkapja még a gyermekgyilkos nevet is. A születési s társadalmi előkelőség bevonul az iskolába is és ezt jai, ha nem respektálja valaki. Hány intézetben alapul épp ennek figyelembe vételével a tantárgyak módszeres felosztása? Az érdekelt előkelőség egész egyszerűen kijelenti, hogy melyik tanár nem tetszik neki. Persze bizalmasan szól a pedagógiai kioktatás. Hány tanárnak kell egész egyszerűen zsebrevágni érzékeny „előkelő” mamáktól s apáktól bizonyos epistolákat s megjegyzéseket, mert csemetéjét egyszerűen kezeli a többivel. Igaz-e ez, kolléga uraim?

Ezt a dolgot azért említettem fel, mert ez szorosán összefügg az érettségi kérdéssel is. Az iskolák embereit meg kell védeni a külső befolyások ellen, hogy Justicia itt is behunyt szemmel oszthassa az igazságot. Ez van olyan fontos kérdés, mint sok egyéb. Azok, akik érdem nélkül, tehetség és tudás nélkül vergődnek át az érettségben, az egyetemre kerülnek s bizonyos uszási és usztatási kísérletek után diplomához jutnak — ezek elállják aztán a tehetséges emberek útját.

Keményebb rosta alá kellene tehát vetni a középiskolák anyagát. Van ugyan miniszteri rendelet arra, hogy a harmadik s negyedik osztályokban szigorubbban kell eljárni. De még ezt meg kelene toldani azzal, hogy főgimnáziumba, az ötödik osztályba csak azok mehetnek, akik közepes jó tanulók. Holmi biczegő elégséges vagy pláne javító-vizsga erre ne adjon jogot. Tessék megismételni a negyedik osztályt annak, aki mindenáron tovább akar menni, s ha akkor közepes jó lesz az eredmény, hát menjen feljebb.

Ugyancsak azt kellene megtenni a hatodik osztály végén is. Innen épp úgy, mint a negyedik osztályból, több pálya nyílik. Nincs tehát elvágva a boldogulás útja.

Ha ilyen kemény kritikán menne át a középiskola anyaga, akkor annyi százalék nem azért járna iskolába, hogy egyéves önkéntes lehessen. Ma csodálkozva látjuk, micsoda alakok kerülnek fel irgalom-kegyelemmel az érettségig.

Addig, míg a mi magyarjaink érzik, hogy talai van a lábuk alatt az előkelő iskolázásra, nem mennek más pályára. A középiskolát meg kell fosztani a konzervatív előkelőség bélyegétől, ne legyen a gimnázium se uri iskola, amelyre jogot formálhat a születési előkelőség, vagy amely uri pályára készít. Az életre készítsen elő erős, megfelelő egyéneket.

Ma már az iskolázás (gimnázium) is divatos uri passzióvá lett, melyet mindenki, aki csak szeret előkelősdi játszani, de ki nem szereti ezt, maimol. Tessék dolgozni annak, aki végig akarja csinálni a nyolcz osztályt. Dolgozni, dolgozni — ezzel nem barátkoztak még meg a mi magyarjaink.

Azt hiszem, az említett megszorítás sok egyébként lehetséges, de hanyag diákok szoritana buzó munkára. Ma, látva azt, hogy uszni úgy is lehet, hát nem nagyon öröklődik jobb eredményt elérni.

Szerintem az említett eljárás teljesen fölöslegessé tenné az érettséget. De még azt az anyagot is meg kellene rostálni, amely a nyolczadikba kerül. Miért álljon mindenik előtt nyitva az egyetem. A közepes jó mértéket megint megkövetelném. Többet érne ez minden érettséginnél. Hatalmasan megcsappanna az egyetemek hallgatóinak száma, kevesebb léhűtő proletár élőködnék esztendőszám abból, hogy ő egyetemi hallgató. Kevesebb üresfejű ember jutna diplomához, a latejner-emberek szellemi nivója emelkednék, odavalóbb emberek töltene be tisztjüket.

Az ideális állapotot elérni soha se fogjuk, de tisztultabb helyzetet teremteni mindenesetre lehet. Annál inkább szükséges ez itt nálunk, kis nemzetnél, ahol igazán minden erőnek ott kellene érvényesülni, ahol legjobban megfelelnetne Nemzeti fontosságú dolog ez

S éppen mivel ily nagy fontossága, sajtósága, hogy a mi lapjaink, politikusaink alig foglalkoznak iskolai ügyekkel, ha csak egy-egy szenzációs diáköngyilkosság vagy más esetből kifolyólag nem. Minden évben megjelenik egy-egy lapban valamelyik érettségi „basáskodása” miatt egy-egy dörgedelmes cikk az érettségi biztos ellen, úgy per tangentem oda is kiáltják az érettségre a pereát-ot. Érdemileg a dolog azonban alig foglalkoznak.

Jobb szeretnék, ha nem az iskola embereinek kellene a pennához nyulni egy-egy ilyen kérdésben. De hát kénytelenek vagyunk vele. Az „Egyetértés” az egyetlen magyar lap, amely komolyan s nem eredmény nélkül foglalkozott már nem egy aktuális pedagógiai kérdéssel. Foglalkozott már az érettségi kérdésével is. Most újból megkíséreltük ezt a kérdést felszínre hozni. Az érettségi megért már arra, hogy egyszer lekerüljön végleg a középiskolai tanítás végéről sok más egyéb sallanggal, ami csak régi czopfi és semmi más, csak czopfi! Legyen az érettségi céltalan „vizsgáló” helyett szigorítottabb anyagmegrostálás a középiskolai tanítás folyamán. Ez míg egyrészt lehetővé teszi a gyengébb tehetségek iskolázását is bizonyos osztályfokig, másrészt nagyobb szorgalom kifejtésére ösztönöz, komolyabb teszi a tanulás idejét.

Igy az értékesebb, a képzetesebb anyag, nem pedig az anyagi előnyöknél s más tekintetből „kített” anyag kerül majd fel az egyetemre is. Szóval a középiskola a tehetség és szorgalom igazi versenypályájává válnék, amelyen meg kelene tanulni a munkát és munkának, mint a boldogulás legfőbb eszközének megbecsülését azoknak is, kik vagy anyagi vagy születési körülményeiknél fogva ezt fölöslegesen s magukra nézve nem kötelezőnek vélik. A mi társadalmunknak épp az a baja, hogy sokan munka és érdem nélkül is boldogulnak benne. Már az iskolának meg kell mutatni, hogy munka és érdem nélkül nincs haladás.

A magyar hirszolgálat.

Szikszay Ferenc festőművész még tegnap délelőtt Páris mellett Orsay-ban agyonlőtte magát. A Budapesten megjelenő déli lapok még semmit sem tudtak erről az öngyilkosságról. A két és három óra között megjelenő lapok szintén nem irtak semmit a magyar művész tragédiájáról. Az öt órakor megjelenő lapok már tudomást vettek róla; de olyan formában, hogy Szikszay meghalt. Régóta betegeskedett s most meghalt. Ezt a hírt sem Párisból kapták; hanem a művész budapesti rokonaihoz érkezett telegramm útján értesültek róla. A ma reggel megjelenő lapok hajnali három óráig tartják nyitva ajtóikat a híreknek; de még ezek a lapok sem tudták, mi történt Szikszayval. Ha véletlenül egy bécsi lap nem közöl az öngyilkosság verziójáról egy sürgönyt, szegény Szikszayt mi ugy siratjuk el, mint aki ágyban párnák között természetes halállal halt meg. Csak teljes huszonnégy órával az öngyilkosság után érkezik meg végre Budapestre is a dráma híre és körülményei.

Szikszay öngyilkossága bizonyára nem világrendítő esemény; de bennünket magyarokat mégis csak jobban érdekel, mint az, hogy az orosz katolikusok egyházuk metropolitájává az elhunyt Schembeck helyett Junkovszkyt nevezték ki és nem Szilovszkyt; s azt is meg kell tanulnunk, hogy az orosz katolikus egyházak metropolitája, a derék Schembeck, meghalt.

Hanem hogy egy elég népszerű magyar művész tragikus körülmények között agyonlővi magát Orsayban, erről nem tudunk semmit. Az eset Párisban történt — ezt jól meg kell jegyezni. Ha Máramaros vagy Nyitra vármegye valamelyik elrejtett zugolya a tragédia színhelye, semmi csudálkozni való nem lenne azon, hogy nem értesülünk róla nyomban. De Páris itt van a szomszédban! . . . halljuk minden lélegzetvételét, érezzük szívünk minden dobbanását.

Alighanem úgy lesz, hogy ezt a dobogást nem magyar fülek hallgatják. Annak megvallásában, hogy a magyar sajtó még nem tarthat a világ fővárosaiban rezidenseket, nincsen semmi szégyenleni való. Hiszen van, van, minden lapnak van tudósítója Párisban: de nem

sértjük meg őket, ha azt mondjuk, hogy nem Blovitzok — sőt talán a lapok maguk sem akarják (de nem is akarhatják), hogy azok legyenek.

A nagy nemzetközi könyvnyomatosok szórják tele a magyar lapokat hírekkel; ezekből kénytelenek táplálkozni és ezért van, hogy Junkovszkyról biztos értesüléseink vannak, de Szikszayról nincsen. Szikszay öngyilkossága ott közönséges rendőri hír; s ha asszony, intrika, köztélhágóság, bekormozott emberek nincsenek az ügybe belekeverve, akkor még rendőri hírek is kicsi.

Néhány hónappal ezelőtt Teheránban meggyilkoltak egy Lacroix nevű francia mérnököt. Közönséges rablógyilkosság volt; se politikának, se romantikának semmi köze nem volt hozzá. Az esti párisi lapok mégis kimerítő tudósítást közöltek a gyilkosság részleteiről s a reggeli lapok már a mérnök végrendeletét is publikálták. A párisi sajtó tehát közelebb hozta magához Teheránt, mint a magyar sajtó Páris. Holott információ dolgában még a párisi sajtó sincsen első helyen. Bámul az ember akkor, ha a vasárnapi istentisztelet után valahol Afrika belsejében egy törzs megette a tisztelendő urat és a kedden reggel megjelenő „Times” már bő részleteket közöl a lakoma kimagaslóbb inczidenseiről!

Egy budakeszi vasárnap.

Az őrszem.

BÉLÁCSKA (egy jegenyefa-tetején): Hahó!
AZ APA (alulról): Hahó!
BÉLÁCSKA: Egy pantalonos, panama-kalapos ember jobbról.

AZ APA: Megfigyelni.
BÉLÁCSKA: Erre tart . . . Halt, most megáll . . . szétnéz . . . a Grünwaldék villáját figyeli . . . Ujjé . . . közel megy. Vége . . . Az Ella, az a pupos sarokház kirohan . . . Összecsapnak . . . Sie da, Grünfeld? . . . Kisztilhand, nagysád . . .

AZ APA: Schluss?
BÉLÁCSKA: Schluss . . . A panama-kalapos bemegy . . . A csirkék csipogva menekülnek a prézi elöl . . .

Berger, Berger . . .

BÉLÁCSKA (az őrhelyen): Hahó . . . hahó!
AZ APA: Hahó!
BÉLÁCSKA: Berger, Berger . . .
AZ APA (beszól a szobába): Mama, a Berger . . .

BÉLÁCSKA (jelent): Bergerné, Albertke, Ödönke, Rózácska, Lehelke, a francia nő . . .
AZ APA (magánkivül): Alb . . . Ödö . . . Róz . . . az istenért . . . Leh . . . a francz . . .
BÉLÁCSKA: Szilárdka, Samuka, Sárka . . .
AZ APA (lihegve): Szilár . . . Sam . . . ka . . . Sár . . . ka . . .

A MAMA (sirva): Van ötvenért szalámi, van két füveg sör, egy fél diós torta . . .

BÉLÁCSKA: Jön Rothfeld, a szobaur, két klubriáspartner, a Berger kompagnonia, két váltó-zsírás . . .

A MAMA (sápadtan): Van huszért liptól, egy fél füveg kristály, egy liter cseresznye . . .

BÉLÁCSKA (könyörtelenül): Hahó . . . jön a Jenőke . . . Andrácska . . .

A PAPA: Jendráska . . . elég, te sliferli ott fönn, elég . . . te naptolvaj, elég . . .

A MAMA (mélységes szomorúsággal, mintegy maga elé): A Kernéktől lehet kapni egy csirkét, két füveg sört, de nincs kenyér, nincs uborka . . .

A PAPA: Also?
A MAMA: Futni, Fülöp, futni . . .

A PAPA (mint a parancsnoki hidon): Az utoza felől rolok leeresztve?

KÓRUS: Igen.
A PAPA: A kutya szabadon?

KÓRUS: Igen.
A PAPA: A ház mesterné mindent tud?

KÓRUS: Mindent.
A PAPA: A vörös himlős cézudula félárbocon?

KÓRUS: Igen.
A PAPA: Akkor teljes gőz, előre!

(Mind levonulnak a pinczébe, magukra emelik a csapóait és helvet foglalnak az előre elkészített

padokon. A mama által felsorolt táplálékok szintén lent vannak a pinczében.)

A támadás.

BERGER (a rejtekből): Egy heccz . . . semmi se sejtene . . . Sorakozz . . . mögém álljatok . . .

SZILÁRDKA: Én szomjas vagyok . . .
BERGER: Mindjárt kapsz sört.

SAMUKA: Egy limonádét akarok . . .
BERGER: Majd kapsz.

RÓZÁCSKA: Egy fagyaltot akarok.
BERGER: Sofort, mein Kind . . . Vigyázz. Los!

(Berger vezetésével rácsapnak a házra. Care dühösen ugatni kezd, Rothfeld fölfedezi a vörös cézudulát, a gyerekek a kaput rázzák, a házmaster hazudik, Bélácska nesztelenül lesurran a jegenyefáról és mint egy gyík, eltűnik a pinczében, ahol a család szorongva ül.)

Amikor nem forog a világ.

BERGER (gutaütötten): Megszöktek . . . Most megáll a világ . . . (Percekig némán vár, hogy valami rettenetes fog történni. De nem történik semmi, mert ami történik, az nem hallatszik föl a pinczéből.) Gemeinheit . . . (Lassan, csüggedten elvonulnak.)

SZILÁRDKA (hangja távolról elhalóan hangzik): Sört akarok . . .

BERGER: Jó lesz neked a víz is . . . Kicsikorodtál . . . (Elhal.)

(Csönd. Kis idő múlva valaki óvatosan surran a bokrok közt: a Bélácska. A gyermek kikémlél az utcára, ezalatt teljesen besötétedik. Ekkor Bélácska bagolyhuhogást hallat. A pinczéből egyenkint másznak ki az alakok.)

A PAPA: Most pedig terits, mama . . . Ide a diófa alá . . . Auf Ehre, nagyszerű egy ilyen nyaralás.

Ray.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestmegyei járási tüztöltő-tanfolyamok. A Pest Vármegyei Tüztöltő-Szövetség a tüzrendészet fejlesztése, a szerek helyes kezelése, valamint tüzvész alkalmával való eljárás ismertetése céljából június havában Budafokon, Szentendrén, Vácotán, Gödöllőn, Aszódon, Kispesztén és Monoron egy-egy napos tüztöltő-tanfolyamot rendez. Ezekben a biai, pomázi, váci, gödöllői és monori járáások minden községéből legalább egy-egy alkalmas egyének kell résztvenni. A tanfolyamok elméleti és gyakorlati részből állanak.

Zemplén vármegyei törvényhatósági bizottsága közgyűlést tartott, amelyen Meczner Gyula főispán elnökölt. A közgyűlés elhatározta, hogy a megyeháza szomszédságában lévő két bérházat és telket megveszi és ezeken, valamint a jelenlegi vármegye-háza helyén egy új, monumentális vármegye-házat és ennek két oldalára egy-egy bérházat épít, melyekben a fő- és alispáni lakások és 22 tisztviselői lakás lenne. A költségek fedezésére egy és fél százalékos pótdadót vetnek ki. Az új épületek nagyban fogják emelni Sátoraljaújhegy város szépségét. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy feliratot intézzen a képviselőházhoz és a belügyminiszterhez, amelyben kérni fogják, hogy a kivándorlási törvényjavaslatba vétessék be, hogy férfiak csak 17 éves korukon túl kapjanak utlevelet, ha hadkötelezettségüknek megfelelőek, leányok pedig, ha családjuk is kivándorol.

Megyei kinevezések Hevesben. Szederkényi Nándor, Heves vármegye főispánja kinevezte dr. Vass János megyei jegyzőt megyei tiszteletbeli főjegyzővé, Puchlin Lajos megyei jegyzőt pedig tiszteletbeli főszolgabíróvá.

Baja város törvényhatósága ma Ambrozovics főispán elnökletével közgyűlést tartott, amelyen az új állami népiskolák létesítése tárgyában előterjesztett tanfelügyelői jelentést tárgyalták. A közgyűlés elhatározta, hogy ezirányban feliratot intéz a közoktatásügyi miniszterhez. A gyűlés további folyamán Türr tábornok, a város szülöttének szobrára 10 éven keresztül évi 700 koronát szavazott meg a bizottság, megalakítva egyúttal a szobor-bizottságot is, mely ez irányban széleskörű társadalmi gyűlést indít. Végül a közgyűlés elhatározta, hogy a vízvezeték bevezetése helyett több artézi kutat furat.

Eger város képviselőtestülete ma Jankovics polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározták egy másfél milliós kölcsön felvételét, továbbá a Kossuth-szobor felállítását.

Munkáslakások Pest vármegyében. Pest vármegye törvényhatósági bizottsága, tekintettel arra, hogy a vármegye egyes vidékein és községeiben gazdasági munkáslakásokra nagy szükség van, elhatározta, hogy legalább 500 gazdasági munkásház építésére egy millió korona összegű kölcsönt vesz fel és pedig vagy a vármegyei alapokból, vagy előnyös feltételek mellett valamely pénzintézetből. Feliratot intéz egyúttal a vármegye a földművelésügyi miniszterhez, hogy e tőkének megfelelő állami segílyt a törvény értelmében biztosítsa. Megbízta a közgyűlés a vármegye alispánját, hogy az illető községekkel, illetve városokkal a szükséges munkásházak építése, valamint a kölcsön biztosítására nézve a tárgyalásokat indítsa meg, valamint a kölcsön felvételének módozataira is tegyen mielőbb előterjesztést.

Mozgó képek.

Drágul a szesz.

A képviselőházban olyan törvényjavaslatot tárgyalnak, amely a szesz drágítását czélozza. Azt hitték, hogy a dolog simán folyik le, mint a jóféle husz esztendő törköly, e helyett olyan érdesnek mutatkozik, mint a fuzlis tótpálinka.

Vannak honatryák, akiknek eleme a veszekedés. Nem restelnek fullasztó hőségben órahosszat szónokolni és úgy megrészegednek a saját elokvenciájuktól, mint az utczaseprő a seprőpálinktától.

A politika igazán kiszámíthatatlan. Néhány hó előtt még nem is volt ellenzék, s már azt hittük, hogy elérkezett az a rég óhajtott ideális állapot, melyben megvalósul „egy akol és egy pásztor” jósata. E helyett azt látjuk, hogy a törvényhozók alkohol és pásztorórák miatt marakodnak, mert hát a jól szellőztött képviselőházban nincs meleg és az éjjeli mulatóhelyeken szívesen melegednek fel.

Féltik a kisüstököt. A hetes számu karzaton csinos hölgyike érdeklődéssel hallgatta a vitát, de nem értette.

— Mondja kérem, — szólt a kísérlőjéhez — mit fecsegnek ezek itt, össze-vissza. Ezüst üstökben föl a früstök? Vagy pedig (a gavallér hajába markolva): ez üstök és ön üstökös? Maga se tudja? Ugy, hát menjünk és csitáljunk a Finum Rózi mondását: „Se üstöm, se üstöm, isten veled szentöm!”

A horvát Mladenek a világhírű horvát szilvatermelést féltik. Igaz is. Míg Budapest csak aszfaltbetyárt, addig Kroácia aszalt szilvát termel és míg a fővárosi thékek almáriomot, a krovát pálinkafőzők szilvóriumot gyártanak; míg nálunk mindenkinék törekvése: légvár, addig azoké: lekvár.

Azt hiszem, a kecskemétieknek is sok kifogásuk lehet az új törvény ellen. Ők a nagy baraczktermelők, úgy érzik, mintha Wekerle baraczkot nyomna a fejükre. Mert hát ha tulprodukczió mutatkozik a kajszinban, mit csináljanak? Csupa dunsztost és marmeládót főzzenek? Vagy talán a militarizmus szolgálatában baraczkfaborokat létesítsenek?

A selyemtenyészéssel együtt jár a szederfák szaporítása is. Némely vidéken már egész szedererdők létesültek. A selyemhernyó megeszti a leveleket, de a szederfának gyümölcse is van, amiből kitűnő pálinkát lehet főzni. De ha megdrágul a szesz, nem fog a szederpálinka... ha csak husvétkor a zsidók szederhez nem használhatják.

A cognagyártást is veszély fenyegeti. Sőt e tekintetben diplomáciai surlódásoktól is lehet tartani; mert a szerbek esetleg a cognacra mért csapást a belgrádi konak ellen intézett titkos merényletnek minősíthetik.

A parlament tónusa eddig is sokat vesztett a régi előkelőségéből, de e vita során a mosléknak határon kivitele körül, valóban moslékos száju beszédek is lehetett hallani.

A karzaton fel is szisszent valaki:

— Mi a szósz!... akarom mondani: szesz!

Es azok, akik azt remélték, hogy a vakáció már e napokban megkezdődik, sóhajtván mondják: „Melasse-ciate ogni speranza.”

Rosta.

„Én román vagyok!”

— Nemzetiségi botrány egy iskolában. — Inzultált tanító. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 20.

Az Attila-utcai elemi iskola évvizsgálóján kinos incidens történt ma délelőtt. A második a) osztálybeli kis fiukat vizsgáltatták, s a nyilvános vizsga előtt, melyen szép számmal az érdeklődő szülők is megjelentek, az osztálytanítót botrányos módon inzultálta egy oláh tanítóképző-intézeti tanár, dr. Jonescu Péter, kit a saját állítása szerint a kultuszminisztériumba rendelt be szolgálatra a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Megsértette Cavalloni Pál osztálytanítót, megsértette az egész tanítótestületet, s egyúttal sérelem esett a magyarságon is. Dr. Jonescu Péter azért jelent meg az iskolában, hogy a második elemibe járó kis fiát meghallgassa a vizsgán. Mielőtt azonban megkezdődött volna a tanulók feleltetése, Jonescu minden bevezetés nélkül odalépett Cavalloni tanító elé.

— Mondja tanító ur, mi jögon akarja a fiamat magyarnak feltüntetni? Miért akarja ráerőszakolni a magyar nevet? Az én fiam nem magyar, hanem román. Vegye ezt tudomásul.

A jelenlévő filltanuk megrettentek a vakmerő oláh szavaitól s kérdőleg tekintettek Cavalloni Pál osztálytanítóra, s az iskolaszék kiküldöttére, Hajós Mihály iskolaigazgatóra, akik a meglepetéstől alig tudtak szóhoz jutni.

A botrányos inzultusnak előzményei vannak. Dr. Jonescu Péter Karánsebesről jött fel a fővárosba, a Logody-utca 104. számú házba költözött s a szomszédos Attila-utcai iskolába iratta a fiát. A kis Jonescu Péter eszes, ügyes gyerek volt, s csakhamar megnyerte osztálytanítójának kegyét, szeretetét, mert mindenben kitűnő előmenetelt tanusított. Az apa azonban tulságos szigoruan fogta a fiát, s nem egyszer magyarázta neki, hogy nem mind igaz az, amit az iskolában tanitanak. Útessel, veréssel akarta a fiuba verni a nemzetiségi szellemet. A fiun, mert félt a büntetéstől, fogott a tanítás.

Cavalloni osztálytanító a tantervben előirt szabályok szerint magyarázatokat tartott a fiuknak Magyarország történetéről, természeti szépségeiről, hegy- és vízrajzáról, városairól, s egy ízben hazánk lakosságáról beszélt nekik.

— Igaz ugyan — mondotta nekik — hogy különféle nemzetiségű emberek lakják Magyarországot, de a románok, szerbek, németek, tótok, ruthének mind-mind magyarok, csak anyanyelvükben különböznek tőlünk, mert a magyar törvények értelmében a haza minden lakosa magyar állampolgár.

A következő órán a tanító kikérdezte a gyerekeket, s hogy meggyőződők arról, vajon megértették-e azt, amit a mult órán magyarázott, megkérdezte őket egyenkint:

— Mi vagy te?

— Magyar — felelték a fiuk.

Cavalloni a kis Jonescu Pétert is felszólította.

— Hát te? — kérdezte tőle.

— Én román vagyok! — mondta a fiu a leghatározottabban.

A tanító is, meg a fiuk is megütköztek a feleleten, holott jól tudták, hogy a fiu apja nagy oláh.

Cavalloni minden igyekezetével azon volt, hogy meggyőzze a félrevezetett kis diákot, de minden törekvése hiábavaló volt, mert a fiu kijelentette, hogy:

— Az apám mondta azt, hogy román vagyok s ne hallgassak senkire, aki az ellenkezőjét mondja.

Az óra után megkérdezték Jonescu Pétert a pajtásai, hogy miért nem mondta azt, hogy ő is magyar.

— Azért — felelte — mert ha az apám megtudja, agyonver engem is, meg a tanító urat is.

A fiu azután hazament s az apjának, aki szigoruan ráparancsolt, hogy mondjon el mindent, ami az iskolában történik, elmondta az esetet.

Azóta gyűlölte dr. Jonescu az osztály-

tanítót, s azóta mindig lesett az alkalomra, hogy a magyarok iránti ellenszenvét valahol kiöntesse.

Ma zárultak be az Attila-utcai iskola kapui, s ma adta ki dr. Jonescu azt, ami a begyében maradt.

Az osztálytanító visszautasította a jogtalan támadást, majd, mire dr. Jonescu egyre hangosabb és vakmerőbb lett, Hajós Mihály, az iskolaszék kiküldötté is felugrott helyéről s izgatottságtól remegő hangon mondta neki:

— Alávaló hazaáruló az, aki magyar állampolgár létére gyalazza Magyarországot és a magyarokat. Szégyelle magát!

Dr. Jonescu még szólt volna, de a jelenlévők fenyegető magatartása miatt kénytelen volt eltávozni.

Tudósítónk ma este felkereste Hajós Mihály iskolaigazgatót s megkérdezte tőle, hogy szándékozik-e lépéseket tenni dr. Jonescu ellen.

— Természetesen — felelte Hajós Mihály — hiszen kötelességem. Sérelem esett a tanítótestületen s megsértették a magyarságot. Két jelentést is fogok tenni, s már meg is irtam. Az egyiket dr. Szébenyi Antal orsz. képviselőnek, az iskolaszék elnökének, a másikat pedig gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

EGYHÁZAK.

— (A pesti ág. hitv. ev. magyar egyház vendégszónokai.) Paulik János nyiregyházi lelkész e hó 21-én, Borbély Gyula iharosberényi lelkész e hó 28-án, Mohr Béla kassai lelkész július 5-én fognak vendégszónoklatot tartani a Deák-téri ev. templomban délelőtt 11 órakor.

— (A párbér.) Mint értesülünk a kormány a nem katolikusokat mentesíteni akarja a katolikus lelkészeknek sok helyütt járó párbérszolgáltatások alól, állami kárpótlást nyújtva a lelkészeknek e jövedelmük elvesztéséért. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek a törvényhatóságok fejeihez, az alispánokhoz, illetőleg polgármesterekhez intézett, erre vonatkozó rendelete a következőleg hangzik:

Alispán Ur!

Miként ismeretes Alispán Ur előtt számos kat. plébánián a nem kat. vallásfelekezethez tartozó egyének is teljesítenek u. n. dologi természetű párbér szolgáltatásokat a kat. lelkészeknek. Ezek a szolgáltatások az eddigi tapasztalatok szerint állandóan jogvita tárgyát képezik és míg egyfelől azoknak a behajtása a lelkészekre nézve nagyobb nehézségekkel jár, addig másfelől gyakran surlódásokat idéz elő a különböző vallásfelekezetek között. Ezen tapasztalatok folytán és hogy ezen a téren is érvény szereztessék az 1848. XX. t.-cz. 2. szakaszában kimondott egyenlőségnek és viszonyosságnak a különböző vallásfelekezetek között, elhatároztam, hogy a nem katolikus vallásfelekezetekhez tartozó egyének véglegesen mentesítsenek a szóban levő szolgáltatások alól, viszont a kat. lelkészek az ezen szolgáltatásokból eddig befolyt jövedelmük elvesztéséért kárpótlásban részesítsenek. Ennek a kérdésnek helyes megoldása szükségessé teszi először is azt, hogy ismeretes legyen a minden egyes nem kat. vallású egyén által teljesített szolgáltatás: mert csak úgy lesz mentesíthető a jövőre nézve minden más vallású egyén a kat. lelkészeknek nyújtandó kártérítési összeg megállapítása szempontjából szükséges tudni azt, hogy a szóban levő szolgáltatások tényleg teljesítettek-e? Szükséges ismerni az egyénenkint teljesített szolgáltatásokat minőségük és pénzértékük szerint; végül nagy fontossággal bír annak a megállapítása, hogy a teljesített szolgáltatásoknak van-e jogalapjuk és pedig milyen? Minden egyes lelkészre nézve tehát részletes kimutatásra van szükség, amely kimutatásokat az 1896. évben országoszerkezettől jövedelmi összeírásokban foglalt adatokra való figyelemmel maguk a lelkészek fogják kitölteni a ker. esperes ellenőrzése mellett. Tekintettel a kérdés nagy horderejére, szükséges, hogy az elkészítendő kimutatások közhatóságilag is hitelesített adatokat tartalmazzanak. E végből a lelkészek a kimutatásokat hitelesítés végett a községi (városi) előjáróságoknak és a főszolgabíróknak (polgármestereknek) fogják bemutatni. Ennél a hitelesítésnél az említett közigazgatási közegek a legnagyobb körültekintéssel tartoznak eljárni. Miért is a belügyminiszterrel egyetértőleg a következőket rendelem: Mielőtt a községi (városi) előjáróságok és a főszolgabírók (polgármesterek) a hitelesítést eszközölnék, szerezzenek maguknak meggyőződést a kimutatásokba foglalt adatok helyességéről. Nevezetesen arról, hogy: 1. az egyénenként kimutatott nem katolikusok mindegyike tény-

leg teljesíti-e a lelkész által bevallott szolgáltatásokat; 2. ezek a szolgáltatások a lelkész által bejegyzett jogcímen alapulnak-e? Felhívom Alispán Urat, hogy a községi (városi) előljáróságokat, a főszolgabírókat (polgármestereket) a fentiekben előadottak szigorú szem előtt tartásával utasítsa és őket felhívja, hogy a hitelesítések iránti megkereséseknek minden késcdelem nélkül tegyenek eleget. Apponyi.

TÁVIRATOK.

Fallières és a csár.

Pétervár, június 20. (Saját tudósítónktól.) Fallières elnök július 27-én fog találkozni a csárral Revalban s két napot fog ott tölteni.

A Reichsrath ülése.

Bécs, június 20. A képviselőház ma folytatta a költségvetési javaslat tárgyalását. A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

A portugál zavarok.

Lissabon, június 20. Az ellenzéki pártok egyre újabb incidenseket okoznak. Minden jel arra mutat, hogy a királyi családnak adandó kincstári előlegek és a civillista ügyét a peerek háza július közepe előtt nem tárgyalja le. Az alpounisták minden alkalmat megragadnak arra, hogy a többségi pártokat hevesen támadják, ezek azonban védekeznek.

Menelik utódja.

Adis A-Beba, június 20. Menelik négy Sidi Eyassa-t, leányának és Mihály rashnak fiát, nevezte ki utódjául.

Bécs város kölcsöne.

Bécs, június 20. Az Unionbank csatlakozott a bécsi városi kölcsön finanszírozására alakult konzorciumhoz, minthogy igényeinek végleges kielégítése céljából újra megegyezésre lépett a várossal.

Bécs, június 20. A városi tanács felhatalmazása alapján Lueger polgármester a 360 millió koronányi kölcsönösszegekből az első 150 milliót felvette.

Bécs, június 20. (Saját tudósítónktól.) A városi kölcsön véglegesen meg van kötve és már július elsején aláírásra kerül. Előreláthatólag addig a törvényhozás a kötvények pupilláris biztosságát törvényben fogja megállapítani.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	jun. 18.	jun. 19.
Buza	locobuza 95 ¹ / ₂	96
	júliusra —	—
	szeptemberre 93 ¹ / ₂	94 ¹ / ₂
Tengeri	júliusra —	—
	júliusra 77 ³ / ₈	76 ¹ / ₈
Csikagó.		
Buza	júliusra —	—
	júliusra 69 ¹ / ₄	87
Tengeri	júliusra —	67 ¹ / ₂

New-York, jun. 20. Gyapot New-Yorkban helyben — (—) tegnap, gyapot júliusra 12.20 (—) gyapot szeptemberre — (—) gyapot New-Orleansban helyb. — (—) petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, június 20. (Zárlat.) Zsír júliusra 8.75 (tegn. 8.77), zsír szeptemberre 8.95 (tegnap 8.97), szonna short clear, 7.87 (tegnap 7.87), sertéshús szeptemberre 13.45 (tegnap 13.37).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, június 21. — Róm. kat.: D. 2. Alajos. — Prot.: D. 1. Alajos. — Görög-orosz: jun. 8. 21. Mindsz. — Zsidó: Ij. 22. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 12 óra 25 perczkor, nyugszik déli 11 óra 25 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Közmuvelődési kongresszus a Vármegyeházban. — A Sas-kőr kirándulása Kassára. Indulás d. u. 3 órakor a Keleti pályaudvarról. — Urnapi körmenetek a főváros katolikus plebánia-templomából. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalomban június 9-1-ig. Belépő-díj 1 korona. — Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonja rendezés miatt zárva. — Az Uránia Kirgó-téri szalonja június 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum összes tárai június 9-12-ig. — A Szépművészeti Múzeum június 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum június 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum június 9-12-ig és 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum június 9-2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum június 9-1-ig. — A történelmi képcsarnok június 10-12-ig. — A földtani

intézet múzeuma június 10-1-ig. — A Közlekedési Múzeum június 9-12-ig. — Az aquineum múzeum június egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum június 9-1-ig. — A pedagógiai könyvtár június 9-12-ig. — Az Erzsébet-Múzeum június 9-től fél 1-ig. — A fővárosi könyvtár június 9-12-ig. — A többi múzeum és a nyilvános könyvtárak zárva.

Akáczirágó.

'Akáczirágók, ugy-e már régtől Vártatok engem? Pedig a vándor szellőktől néktek Hányszor üzentem!

Elcsalt a büszke, héttornyú város Egy őszi reggel, Hogy a vergődő rabszolgák száma Több legyen egygyel.

Akáczirágók, mily jó most ismét Köztetek lennem! Hűs árnyatokban, puha gyp-ágyon Meg-megpihenem!

Feledni mindent, ami csak bántott, Ami csak fáj még! Borús szívemről sietve szálljon Tova az árnyék!

A büszkefényű, héttornyú város Tünjön el végképp S mi ott hiányzott, leljem fel újra A csendet, békét...

Nógrádi Pap Dezső.

Monsieur Le Poillevin.

A nagy charlatanok társaságának egyik kiváló típusa: Lemoine, aki jó néhány hónapja az egész érdeklődő világot és a francia bíróságot is az orránál fogva vezeti. Nem számítható ugyan a Teofrasztus Paracelsus Bombasztusz von Hohenheim, a Le Corn vagy Kunkel von Löwenstern klasszikus kalandorélményeihez, sőt valószínű, hogy a modern Rosenkrenzerek, vagy Buccinátorok sem választanák meg czimeres szövetkeztük díszelnökének. Lényegesen bir mindazokkal a tulajdonságokkal, melyekkel a világszenzációkat néhány hónapig táplálni, tömni lehet, melyekkel rövid idő alatt milliókat lehet elharácsolni pénzre éhes kalmár telhetetlenektől, de hiányzik belőle az „ewigkeitszug“, mely az emlitetteket jellemzi és bizonyos kétesértékű nimbuszszal vesz körül. Lemoine tagadhatatlanul tiszteltetreméltó gazember, de korának értelmiségi viszonyaihoz képest aránytalanul kisebb legény dicső emlékeztű őseinél.

Az ő kised gaztette azonban felszínre vetett egy embert, monsieur Le Poillevin-t, a vizsgálóbíró, akit erélytelenségeért a minisztertanács ma elmozdított állásától. En pedig úgy látom, ebben a pillanatban magam előtt monsieur Le Poillevin-t, mint korunk mindenben bizásának, mindenben kételkedésének, lehetetlenségét is lehetőknek tartó akaratának, mint a megdöbbenően nagyszerű tudományos felfedezéseket használó, de még meg nem értő kor legmarkánsabb képviselőjét. Akik ezt a pört érdeklődéssel kísértük, valljuk be, bármennyire hangoztattuk is fölülényes mosolylyal kapuczinerünk felett, hogy Lemoine ilyen gazember, Lemoine olyan csaló, belül, egészen belül ott lobogott a kételkedés apró kis lángocskája, mely egész valónkat izgatta s álmokra, elgondolásokra készítettett arról a Lemoineről, aki mégis meg fogja csinálni a gyémántot s milliárdokat érő királyi kincsiket fog perczek alatt értéktelemiteni.

Szemünk előtt valósítja meg a tudomány azokat a csodákat, melyek valaha a meséköltők fantáziáját izgatták, lépten-nyomon belébotlunk a technikának olyan vívmányaiba, melyek réviddel azelőtt még hihetetlen kényelmet és biztosságot nyújtanak az emberi életnek. Mért kételkedünk tehát Lemoine-ben? Agyunknak a Markoni találmánya talán könnyebben felfogható, mint a gyémánt gyártása? Mért? Ma már konzervatívnak lenni is nehezebb, mint régente volt és kétszer jaj annak, akire a maradiság bélyegét egyszer rásütötték. A lángelmék óriási csapatja világítja előttünk a fejlődés országutját

és nevetséges lenne a félreeső ösvényen botorkálni. Itt-ott a bengáli tűzben lobog fel egy-egy fáklya előttünk és mégis megyünk utána. Megyünk, mert nem hiszszük kilobbanását s mert azoknak is rettegve lestük kialakását, melyek immár örök tüzzel égnek, világítanak előttünk.

Mindenben bizni, melyben bizakodni nyíltan alig merünk és kételkedni mindenben, melyben nyíltan csak bizakodni merünk, ezek azok a karakterisztikonok, melyek a ma társadalmát a nyilvánosság fórumán és a legintimebb elhelyezkedésében jellemzik. Évszázadokra, sőt évezredekre nevetségessé tették magukat azok az egyének és társadalmak, akik és amelyek konzervatív türelmetlenséggel utasították vissza a korukat túlhaladó tudósok nagyszerű találmányait. Galilei bírójából operette-figurákat formált a modern irodalom és mint megcsontosodott, sötétgyu alakokról emlékezik meg a tudományok krónikása.

Le Poillevin nemcsak a ma, de a holnap előtt is igazolni akarta felvilágosodottságát, amint igazolni szeretnők mindnyáján. Fordult volna az eredmény mutatója az ellenkező irányban, a ma elcsapott bíró neve eltörülhetetlen betűkkel rögződött volna a műveltség örök annaleiseibe. Lemoine azonban közönséges gazembernek bizonyult s mi ma a megdönthetetlen bizonyosság téglájával verve a mellünket, a legkedélyesebben csaphatjuk el azt az embert, aki pedig csak a mi bizalmunknak és a mi kételkedésünknek volt hivatalos szószólója.

Albertus Magnus, Homburg és Böttger az aranyathajzász alkímisták sorában véletlenül találtak fel a czinket, a foszfort s a porcellánt, melyeknek értéke minden arannyal felér. Vajon nem ér-e fel a gyémántok gyémántjával Lemoine gyémántcsalása, melynek eredménye: monsieur Le Poillevin, inkarnációja a mai kornak, minden felvilágosításával és hűségével egyetemben.

Amit néha nemcsak értékes, de hasznos is észrevenni. Elle.

— Az Egyetértés Vasárnapja. Mai számunkkal együtt az olvasó kezébe adjuk új mellékletünk, az Egyetértés Vasárnapjára-nak prospektusát. Ezzel a magyar sajtóban egyedül álló ujjtással azt akarjuk elérni, hogy olvasóink ne csak nyomtatásban vegyenek tudomást a nap eseményeiről, hanem kitűnő kivitelű és művészin reprodukált fényképekből élénkebb képet tudjanak alkotni mindenről, ami a lefolyt héten érdekes volt. Külön a melléklet számára szervezett szerkesztőség kíséri figyelemmel Magyarország és a külföld eseményeit és úgy hazai, mint külföldi fényképekkel kötött szerződéseink lehetővé teszik, hogy az eseményekről gyors és kitűnő reprodukciókat kapjunk. Hetenkint egyszer nyolcz oldalon érdekes olvasmányt és hasznos tudnivalót kap az olvasó. Az Egyetértés Vasárnapja a legjobb magyar és külföldi írók írásait közli, azonkívül ad rendkívül érdekes rendőri riportokat, művészeti cikkeket és első számában megkezdte egy érdekesítő regénynek a közzését. Abban a biztos tudatban adjuk előfizetőink kezébe ezt a páratlan kedvezményt, hogy nagy szolgálatot teszünk a magyar olvasóközönségnek.

— Személyi hír. Frigyes főherceg ma este tíz órakor Lissából Bécsbe érkezett.

— A szász-kóburg hercegi pár látogatása. A szász-kóburg góthai hercegi pár a bolgár fejedelmi pár társaságában Csankoriába utazott. Hétfőn a hercegi pár Euxinogradba megy, ahová az orosz gyakorló hajóraj is megérkezik. A fejedelem Károly Edward hercegnek a Sándor-rendjelet, a hercegnének a gyémántokkal ékesített Sándor hölgy-rendjelet adományozta.

— Uj miniszteri osztálytanácsos. A király Schweitzer Károly miniszteri osztálytanácsos, czimmettel és jelleggel felruházott honvédelmi miniszteri titkárt valóságos miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki.

— **A trónörökös gyűjteményel.** Nagyon kevesen tudják, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökösnek mik a szenvedélyei. A trónörökös 1893-ban fejezte be világlátását s rengeteg kincset érő tárgyakat gyűjtött össze utjai alatt, amiket mind egy pazarul berendezett s nagy szakértelemre valló muzeumban hordott össze. Ferencz Ferdinánd trónörökösnek Bécsben két palotája van, a híres Belvedere és a Beatrix-utca 25. számú háromemeletes, dísztelen külsejű ódon ház. Ez igénytelen palota műkincsekben való belső gazdagságáról csak a beavatottak tudnak. Páratlan színvonalon álló, kitűnően rendezett muzeum az, aminőket egyebütt csak állami eszközökkel lehet fentartani, s mely a maga gazdagságával becsületet szerezne bármely országnak. Antik szobrok és domborművek, a középkori olasz művészet és műipar remekei, rokkokó-szobrok, hangergyűjtemény, természet- és néprajzi gyűjtemény föllik meg a hatalmas csarnokokat, termeket. A néprajzi gyűjtemények tárgyait ő maga cserélte be a bensősültektől, a kitömött állatok legnagyobb részét, a duvadakat pedig kivétel nélkül ő maga ejtette el. A két palota a maga százezernyi műtárgyával és tudományos preparátumával is szép bizonyítéka Ferencz Ferdinánd műpártolásának és tudomány-szeretetének. A trónörökös buzgó buvára a tudományos irodalomnak s élénk figyelemmel kíséri főleg a természettudomány újabb fejlődését.

— **Kitüntetés.** A király elrendelte, hogy Ulbrich Aurél főfelügyelőnek, a m. kir. államvasutak budapesti gépgyára főnökhelyettesének és e gyár építési osztálya főnökének, az állami vasgyárak tüdőbeteg munkásai részére létesített algyógyi szanatórium építésénél szerzett érdemei méltánylásul legfelsőbb elismerésének kifejezése tudtul adassék és ugyane téren szerzett érdemeik elismerésül dr. Axmann Béla felügyelő-őorvosnak, az állami vasgyárak egészségügyi vezetőjének, valamint Cziller József építési vállalkozónak a Ferencz József-rend lovag-éreméjét, továbbá Palkovits Aurélnak, az államvasutak gépgyárának építési osztályában alkalmazott hivatalnoknak az arany érdemkeresztet és végül Missik Adolfnak, Cziller József építési vállalkozó szolgálatában álló építési vezetőnek a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Gróf Majláth József jubileuma.** Sátoraljaújhelyen ma ünnepelte gróf Majláth József perbenyiki nagybirtokos, a Bodrogközi Tisza-szabályozó társaság elnöke, elnökségének huszonkét és munkálkodásának huszonöt éves jubileumát. A jubiléum ez alkalomból lelkes óvácziókban részesítették. A társaság a jubileum alkalmából diszközgyűlést tartott, amelyen megjelent Meczner Gyula főispán, Dokus alispán és Kvassay Jenő min. tanácsos is, kik üdvözlő beszédekkel mondtak. Gyűlés után banket volt.

— **A nagy pogrom.** A bialistoki pogrompörben a pétervári törvényszék tegnap befejezte a tanúkihallgatást és megkezdődtek a plaidoyer-k. A közzéadott képviselő államügyészek vádbeszédeikben megmaradtak amellet a korábbi állítások mellett, hogy a zsidók önvédelmi szövetségének tagjai lövöldöztek a proceszsióra.

— **Klotild főhercegnő új palotája.** A budai várban, a Honvéd-emlékszoborral szemben javában folyik Klotild főhercegnő új palotájának építése. Erre a célra a kremsmünsteri apátság régi házát vásárolták meg, amelyet megfelelő módon újáépítettek. A palota főhomlokzata a Disz-térre nyílik, hátulsó része pedig a Várbástyára szögell, ahonnan elragadó kilátás van a Dunára és az egész fővárosra. Klotild főhercegasszony, aki a nyarat Alcsuthon és Kistapolcsányban tölti, leányaival együtt még ez év folyamán beköltözik új otthonába.

— **Nők kizárása az orosz egyetemekről.** Az orosz egyetemeken és főiskolákon körülbelül 2200 női hallgató tanult idáig s legnagyobb részük hat fél-évet végzett el. A népoktatási miniszter most körrendeletet intézett a főiskolákhoz és eltiltotta a nőket tanulmányaik folytatásától. Megjegyzendő, hogy a közoktatási kormány annak idején minden lehető támogatást kilátásba helyezte a női hallgatóknak s biztatta őket, hogy jogaikat iparkodni fog tágítani, most pedig rendeletével minden utat elzárt előlük. A dumában ez a rendelet szóba fog kerülni interpelláció alakjában, de nyilván eredmény nélkül.

— **Eulenburg ügye.** Eulenburg herceg ellen az ügyészség tudvalevőleg nemcsak hamis eskü, hanem hamis esküre való bujtogatás miatt is emelt vádat. Ez az utóbbi vád egy levélen alapszik, amelyet a herceg Ernst Jakob starnbergi halásznak írt s amely így hangzik:

Kedves Jakabom! Bizonyára értesültél róla, hogy egy idő óta milyen vádakkal illetnek engem. Valószínűleg olvastad a lapokban, hogy téged is bele akarnak mártani ebbe az ügybe. (Harden a második pörben kérte Ernst Jakob tanuként való kihallgatását.) Ma megesküdtem, hogy lelkiismeretemet semmiféle ballépés nem terheli s ha téged ki találának hallgatni, te is csak ezt vallhatod.

Igy szól a levél, amely az ügyészség kezébe jutott. Ugyanebből az alkalomból a mai lapok egy másik levelet is közölnek, amelynek írója szintén Eulenburg herceg. Annak idején tudvalevőleg a „Dresdener Neuesten Nachrichten“ leplezte, hogy Eulenburg herceg Pierson titkos tanácsost, az udvari színházak intendánsát sikkasztással vádolta s mindenütt azt híresztelte róla, hogy kezén körülbelül egy millió uszott el. A rágalmak a császár füléhez is eljutottak s megindult a hivatalos eljárás. Pierson, aki szívbaajos ember volt, az izgalmtól szívzselhűdést kapott s nem érthette meg e törvényszéki tárgyalást. De nem is került arra sor, mert Eulenburg herceg, gróf Hochberg udvarmesterhez, mint az intendáns feljebbvalójához levelet intézett s visszavonta a rágalmakat. A hercegnek ez a levele így szól:

Ezennel kijelentem, hogy azok a vádak, amelyeket Pierson titkos tanácsos ellen emeltem, minden alapot nélkülöznek, amiről az ügyek megvizsgálása után meggyőződtem. Belátom tehát és mélyen sajnálom, hogy Pierson titkos tanácsost alaptalanul és súlyosan megbántottam, sőt állását is veszélyeztettem. Készségesen beleegyezem, hogy feljebbvalója, gróf Hochberg ur ezt a nyilatkozatomat belátása szerint felhasználhassa s alkalomadtán, ha jónak látja, nyilvánosságra hozhassa.

Gróf Hochberg ma tette közzé Eulenburg hercegnek ezt a nyilatkozatát.

A berlini büntetőtörvényszék az e hó 29-én kezdődő Eulenburg-pör végtárgyalását a lehetőség határai között nyilvánosan akarja megtartani. Eulenburg hercegnek bécsi szereplése a végtárgyaláson kimerítően fog szóba kerülni. Hardent nem idézték be tanúnak. A végtárgyalás előreláthatólag csak nyolc-tíz napig fog tartani.

— **Thawné Münchenben.** Newyorkból táviratozták, hogy Harry Thaw felesége, aki férjének családjától jelentékeny végkielégítést kapott, csak a válópör formásgait fogja bevárni Amerikában s aztán véglegesen Münchenben fog letelepedni. Harry Thaw még mindig az állami tébolydában van. Az orvosok szerint gyógyíthatatlan, mert agylágyulás lépett föl nála.

— **Japániai tanulmányutja.** Kani és Suto tokiói egyetemi tanárok tegnap a mezőhegyesi méntelep tanulmányozására Mezőhegyesre érkeztek, ahol egy hetet szándékoznak tölteni. Ezalatt az idő alatt tanulmányozzák az állami gazdaság minden ágazatát.

— **Gould Anna házassága.** Párisban a 16. arrondissement mairiején ma jelent meg Helle Sagan de Perigord hercegnék és Gould Annának, az elvált Boni Castelane grófnének házassági kihirdetése. Az esküvő Londonban lesz. A Goldis-család beleegyezett a házasságba.

— **Két gyászmlse.** Dr. Falik Miksa elhunyt nejeinek lelkiüdvéért ma délelőtt gyászmlse volt a lipótvárosi Szent István-bazilikában. A bazilika hatalmas kupolája alatt ez alkalomból délszaki növények között magas lépcsőzetes fakalf állott és rajta ezüstös érczokporsó feküdt. A fekete jelletl takart első padosorokban foglaltak helyet a gyászoló család és az előkelő rokonság tagjai és kívülük társadalmi életünk több kiválósága. A szertartást Kováts plébános végezte nagy papi segédlettel. — Ugyancsak ma délelőtt mondtak gyászmlsét a ferenczrendiek templomában kisleludi Lupthay István volt államtitkár lelkiüdvéért is. A főoltár előtt szintén díszes ravatal állítottak fel, amelyet égő gyertyák vetek körül. Az első padosorokban foglaltak helyet a gyászoló család tagjai, a földmivelésügyi minisztérium főtitkárja és mások. A gyászmlsét Buttykay Antal ferenczrendi házfőnök mondta.

— **A hercegasszony mint mentő.** Augustza királyi hercegasszony ma délelőtt első segítségben részesített egy testőrt, aki a királyi hercegi palotában szolgálat közben hirtelen rosszul lett. Délelőtti fél tíz óra tájban Csermák Rezső huszonnégy éves testőr, alkalmasint a nagy hőségű, rosszul lett és ájultan esett össze. Az eset első pillanatban zavart okozott s miután József királyi herceg nincs a fővárosban, a királyi herceg feleségének, Augustza hercegasszonynak jelentették az esetet. A hercegasszony, aki az önkéntes mentő-egyesületnek védőnöje és maga is elvégezte a mentőtanfolyamot, elhatározta, hogy maga fogja a katonát első segítségben részesíteni. Odasietett a testőrhöz, akinek feje alól minden párnát elvett, atilláját kigombolta, kardsziját megoldotta, hideg borogatást tett homlokára és szívére és frissítő italt hozatott. A testőr néhány perc múlva már éledni kezdett és hálásan mondott köszönetet a hercegasszonynak. Ebben a perczbeu érkeztek meg a mentők, akiket a királyi hercegasszonynyal egyidejűleg értesítették a testőr balesetéről. A mentők kijelentették, hogy a hercegasszony teljes szakavatottsággal kezelte a beteget, úgy hogy semmi dolguk nem akadt. Eközben a testőr annyira jobban lett, hogy föl akart kelni.

— **Maradjon fekvő, én tudom, mikor szabad fölkelni** — szólta rá a hercegasszony.

Teljes egy óra hosszágú tartott a beteg kezelése, aki akkorra annyira jobban lett, hogy újra szolgálatba lépett.

— **Dollinger tanár ünneplése.** Dollinger Gyula udvari tanácsos, egyetemi ny. rendes tanár, huszonöt éves magántanári és tízéves nyilvános rendes tanárságának jubiláris évfordulóját ma ünnepelték meg volt és jelenlegi tanítványai, akik ez alkalommal majd teljes számmal gyűltek össze az I. számú sebészeti klinika tantermében. Dollinger Gyula tanárnak az orvostudomány terén kifejtett európai hírű munkássága az újabb orvosnemzedék fölnevelésében korszakot alkotó. Jubileuma a magyar orvostudományunk ünnepe. Ennek a tudományunk szolgálatában a jubiláló tanár zsenialitása csodákat alkotott. A szenvedők ezreit és ezreit mentette meg, akik mindenkor hálásan emlékeznek meg áldásos működéséről. De a legnagyobb népszerűséget tanítványainál érte el, akiknek nevében dr. Illyés Oéza egyetemi m. tanár, főorvos üdvözölte megleg hangon Dollingert, kiemelve lankadatlan fáradozását és érdemekben gazdag működését a magyar sebeszet fejlesztése körül; továbbá tudományos érdemeit, melyeket a külföld is teljesen méltányolt. Ez alkalomból Dollinger tanítványai ünneplő dolgozatukat nyújtották át mesterüknek.

— **Zeppelin felszállása.** Friedrichshafenben délután öt órakor a vihar annyira alábbhagyott, hogy Zeppelin megtehette első felszállását új léghajójával, amelyet 7 perc alatt indulásra kész állapotba helyeztek. A léghajó hibátlanul működött, különböző fordulatokat tett a levegőben. Tekintettel a borut időre, Zeppelin 10 perc múlva visszatért a csarnokba. A leszállás simán történt.

— **Tengerész-növendékek tanulmányutja.** A flumei haditengerészeti akadémiát végzett növendékek az idén is, mint minden esztendőben, a nyári szünidő tartama alatt gyakorlati tanulmányutat tesznek. Erre a célra a haditengerészet parancsnoksága két hadihajót, a „Kaiserin Elisabeth“ és a „Zara“ nevű vitorlás felszereléssel is ellátott csatahajókat bocsátotta rendelkezésükre. Az intézet első évfolyamot végzett növendékei a „Zara“-n a magyar és az osztrák tengermellék kikötőit fogják sorra meglátogatni, míg a második- és harmadéves tengerész ifjak a görög és kisázsiai vizekre mennek tanulmányutra a „Kaiserin Elisabeth“ hadihajójával. Ez a csatahajó később csatlakozni fog gyakorlatozó nyári flottánkhoz mely e hó 15-én kezdte meg a dalmát partok mentéi gyakorlatait. A „Kaiserin Elisabeth“ és „Zara“ mi indult el a tengerész-növendékekkel a hajón különben tegnap a szokásos ünnepségek keretében men végbe a flumei haditengerészeti akadémia végzet növendékeinek másodosztályu hadapródokká történő felavatása. A huszonhét növendék közt három magyar ifju van, Sziklay Aladár, muraszombati Koczor Lajos és Malanotti Elemér.

— **Kinevezések a honvédelmi minisztériumnál.** A honvédelmi miniszter dr. Knapp Aurél miniszteri titkári czimmel és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkár valóságos miniszteri titkárrá, dr. Steuer György miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, dr. Mikófalvi Bekény Zoltán miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá, dr. Ipolyi Árpád, dr. Vadász Lejtényi Lóránt és dr. Meszlényi Róbert fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazókat valóságos miniszteri segédfogalmazókká, dr. Horváth Tibor és dr. Barsy Aladár díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokokat pedig fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazókká nevezte ki.

— **Szikszay Ferencz öngyilkossága.** A boldogulán végezteti Szikszay Ferencz festőművész öngyilkosságáról ma ezek a hírek érkeztek Párisból: Szikszay tegnap nyári utazására készülődött s ez alatt felesége a kertben rózsát szedett. Szikszay az utóbbi időben nagyon jókedvű és beszédes volt s úgy látszott, hogy egészsége teljesen helyreállott. Egyszerre az asszony erős detonációt hallott s a következő pillanatban hozzá rohant komornája, egy magyar leány, aki kétségbeesve kiáltotta:

— Jöjjön gyorsan, a nagyságos ur megsebesült!
Szikszayné felrohant az első emeleten lévő hálószobába s ott férjét lött sebbel a halántékán már halva találta. Szikszay revolverrel agyonlőtte magát. Az éjjeli asztalkán bucsuzó-levelet hagyott hátra felesége számára, akinek azt írta, hogy már régóta foglalkozott azzal a szándékkal, hogy megölje magát, de elhatározásának okát nem mondhatja meg. A szerencsétlen asszony kétségbe van esve s ő sem tudja megmondani férje végzetes tettének okát. Az öngyilkos édesapjának sógora, Schrenz Károly ma egy újságíró előtt Szikszay öngyilkosságáról így nyilatkozott:

— Magunk is keveset tudunk még — mondta — mert Hock Jánostól, aki tegnap délelőtt Párisba, nem kaptunk eddig értesítést. Az első hír, mely szerencsétlen Ferenczünk halálát jelentette, szerdán délután érkezett hozzánk, de én nem mertem Ferencz édesapjával közölni. Félttem, hogy nagyon megviseli a borzasztó csapás. Aznap Hock Jánosnak, Ferencz leghűbb barátjának se mondhattam meg a dolgot, mert Hock Visegrádon volt és onnan későn jött haza. Az bizonyos, hogy Szikszay Ferencz önkézevel vetett véget életének, öngyilkos lett. De hogy milyen körülmények között, azt mi sem tudjuk. Erről majd Hock János fog értesíteni bennünket. Ferencz mindössze három hónap óta volt beteg; husvétkor, mikor Hock meglátogatta Párisban, még semmi komoly baja nem volt. A temetés ma délután lesz.

Az öngyilkos művész felesége és két gyermeke már legközelebb elköltözik Orsayból s hazajönnek Magyarországra. Szikszay új képeiből pedig az ősszel gyűjteményes kiállítást rendeznek szegényen maradt családja érdekében. Szikszay halálának hírére a Képzőművészeti Társulat városligeti Műcsarnoka homlokzatára kitűzette a gyászlobogót s a művész özvegyéhez a következő táviratot küldte: „Férfi váratlan elhunytá alkalmából fogadják őszinte és igaz részvétünket. Képzőművészeti Társulat.” Táviratilag fejezte ki részvétét a Nemzeti Szalon is.

— **A közművelődési kongresszus előértekezlete.** Pestvármegye székházának dísztermében ma este volt a holnap tartandó közművelődési kongresszus előértekezlete, amelyen csaknem valamennyi kulturális egyesület elnöksége képviselve volt. Az értekezleten megjelent gróf Apponyi Albert kultusz-miniszter is.

Az értekezletet gróf Károlyi Mihály nyitotta meg s előadta, hogy a mai értekezletnek nincsen más célja, mint a holnapi kongresszus menetének megállapítása, továbbá az alakítandó országos magyar közművelődési tanács alapszabálytervezeték megvitatása. Kéri, hogy ki-ki tegye meg észrevételeit ma, hogy a holnapi kongresszus harmóniáját semmi se zavarja meg és a hozandó határozat annál imponzansabb legyen. Reméli, hogy a kongresszus az egész országban visszhangra fog találni és a törekvést siker fogja koronázni. (Éljenés.) Ezután Sándor József ismertette az országos magyar közművelődési tanács alapszabálytervezetét. Előzőleg azonban elmondta, hogy amióta ebben az országban közművelődési mozgalom van, állandó és folytonos volt a törekvés a közös munkára, illetőleg valamely központi orgánum létesítésére. Ezeknek a törekvéseknek felsorolása után Sándor örömmel hangoztatta, hogy elérkezett immár az idő, hogy ez a törekvés valóra váljék. Erre nagy vonásokban ismertette az alakítandó közművelődési tanács alapszabályait, amelyekhez az értekezlet hozzájárult. Végül az alakítandó központi tisztikarára és a tanács tagjaira ejtet-

ték meg a jelölést. Elnöknek Széll Kálmánt jelölték, társelnöknek gróf Károlyi Mihályt, ügyvezető alelnöknek pedig Arkay Kálmánt; a titkári állást dr. Csányi Gusztávnak ajánlották fel, ő azonban nem fogadta el, mire azt határozta az értekezlet, hogy az állás betöltését az elnökségre bizza. A tanácsba 25 tagot jelöltek. A kongresszus holnap délelőtt tizenegy órakor lesz a vármegyeház dísztermében.

— **Adamovich Vilma szöktetése.** Most derült ki, hogy az utóbbi napokban Adamovich Vilma, Wölfling Lipót elvált nejét egyik huga meg akarta szöktetni a steinhofi elemegőgyintézetből. Mikor Adamovich Vilma odaszállították, egy törvényszéki orvosi bizottság megvizsgálta s azt határozta, hogy hat hónapig maradjon megfigyelés alatt. Ez a határidő december 18-án fog lejárni. Az intézet igazgatósága három havi megfigyelés után meggyőződött, hogy Adamovich Vilma állapota lényegesen javult, jelentést tett erről a törvényszéknek és a tartományi főnökségnek, amely megindította az eljárást, hogy Adamovich Vilma szabadon engedjék. Addig is az elemegőgyintézet vezetősége sok szabadságot engedett Adamovich Vilmanak, naponként kísértélhatott és kikocsizhatott, de természetesen sohasem kíséret nélkül. Egy ilyen sétakocsizás alkalmával megleste őt egy férjes nővére, aki Gráczból jött őt meglátogatni az intézetbe. Amikor Adamovich Vilma és kísérmője leszállott a kocsirol, huga ott termett s rábeszélte nővérét, hogy illyen vele kocsiába s utazzanak Grácza. A felügyeletével megbízott intézeti ápolónőnek csak nagy nehezen sikerült Adamovich Vilma visszavinni az intézetbe.

Bécsből jelentik éjjel, hogy a steinhofi elemegőgyintézet igazgatósága reverzális ellenében megengedte, hogy Adamovich Vilma magánházaiban lakjék, de felügyelet alatt tartja.

— **Fesztly Árpádné a Jókai-szobornak.** Flüredi Mór ma levélben arról értesítette Berzeviczy Albertet, a Tudományos Akadémia és a Jókai szoborbizottság elnökét, hogy Fesztly Árpádné Jókai Róza a Jókai-szobor javára 8000 koronát fizetett le a Magyar Általános Takarékpénztárnál. Berzeviczy ezért a nemeslelkű adományért úgy a maga, mint a Jókai-bizottság nevében igen megleghangu köszönőlevelet írt Fesztly Árpádnénak.

Ahhoz a mozgalomhoz, amely Jókai Mór emlékének szoborral való megörökítésére indult, a főváros is hozzá akar járulni s a pénzügyi és gazdasági bizottság azt javasolta, hogy a törvényhatósági bizottság tízezer koronát szavazzon meg a szoborralp javára. A javaslatot a szerdai közgyűlés fogja tárgyalni.

— **Az angol suffragettek.** Angolországban a női választói jog hívei ugyancsak élénk akciót fejtenek ki. Holnapra megint monstre-rallyt hívtak egybe, melyet a Hyde-parkban fognak megtartani. Hét processzió fog holnap délután felhármonkor a parkban találkozni. Husz szónoki emelvényről fogják a nők szavazati jogának szükségességét prédikálni. Öt órakor harangjelzés fogja a „Votes for Women” kiáltásra a jelet megadni. Azt hiszik, hogy a hét processzió mindegyikében legalább 5000 nő fog résztvenni. A gyűlés összes résztvevőinek számát negyedmillióra becsülik.

— **Házasságok.** Fekete Ödön fővárosi tisztviselő eljegyezte Lüske Ferencz nyug. vallás- és közoktatásügyi miniszteri számtanácsos leányát, Olgát.

Vizkeleti dr. Kiss Elemér szentgotthárdi főszolgabíró, tartalékos honvédhuszár-hadnagy, a fővárosban eljegyezte néhai Horváth Károlynak, a Magyar Földhitelintézet főtisztviselőjének leányát, Margitot.

Weisz Zsigmond dombóvári földművelő eljegyezte Hoffmann Mihály fővárosi lapszerkesztő nővérét, Hoffmann Rózsát, Szigetvárot.

Zsáros Imre okleveles mérnök eljegyezte bodorjai és hegyi Péczel Paulát.

Heimann Zsigmond nyitrai kereskedő eljegyezte Salzer Rezsikét, Nemes-Kosztolányról.

Láng Vilmos perlaszi állatorvos június 18-án tartotta esküvőjét Pretzlmaier Ilonkával, Vág-szeredén.

— **Nászajándékok.** jegygyűrtük legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterelepén. Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Hamis huszkoronások.** Jánosházán és környékén az utóbbi időben nagymennyiségű és elég jól sikerült hamis huszkoronást hoztak forgalomba. A csendőrség erővel vizsálatot indított.

— **Családirtó apa.** Ezelőtt egy esztendővel rettenetes dolog történt a fejérmegyei Sáregres községben. Megírtuk annak idején, hogy az Amerikából visszatért Biró Lajos földműves hűtlenné lett feleségét borzalmasan megcsönkította. Az anya, ki majd egy félévig feküdt a kórházban rettenetes sebeivel, fölépülte után visszatért urához, mert gyermekei odahaza voltak Biró Lajosnál. A tavalyi asszonykínzás csak bevezető része volt a ma lejátszódott vadállati vérengzésnek. Mikor az asszony felgyógyult, a férfi kérve-kérte, hogy térjen vissza hozzá, mert meg fog javulni. A gyermekeiért aggódó anya engedett a kérésnek. A rosszindulatu ember azonban csak nem javult meg, ütötte-verte feleségét, gyermekeit, úgy, hogy végre is ott kellett hagyniok a dühöngő embert és az asszony apjánál, Bocsor Mihály sáregresi gazdánál húzódtak meg. Biró ekkor a jegyzőhöz ment és kérte, hogy békítse ki a feleségével. Vid a jegyző engedve a kérésnek, tegnap magához idézte a házaseleket, az asszony azonban, sanyaru sorsára gondolva, hallani sem akart a kibéküléstről. Biró a jegyzőtől kijövet, az utcán még egyszer megkérdezte feleségétől, hogy akar-e kibékülni? Az asszony kereken tagadó választ adott, mire Biró kést rántott elő és az asszonyt szurkálni kezdte, aki csakhamar holtan esett össze. Tizenöt késszurás volt rajta, melyek közül nyolcz föltétlenül halálos volt. A kés tüdejét és szívét járta át. Biró ekkor felesége apósának házába ment és követelte, hogy gyermekeit adja ki neki. Az após mitsem sejtve a történetekről, elengedte a négy apró gyermeket és a vadállati ember töltött revolverrel kezében hajtotta végig őket az utcán. Nagy tömeg verődött össze csakhamar az utcán, Biró azonban a házához ért és megkezdte hőhőmunkáját. A kerítésen kívül mintegy kétszáz ember volt a jelenet szemtanuja, de senki sem merete megközelíteni a gyilkos fegyverrel hadonászó embert. Biró bent a szobában sorba állította a gyermekeket. Az első lövést a tizenegy éves Lidire süttötte, aki a kis hat éves Erzsike elé tántorodott, összeesett és a kis Erzsikét is maga alá temette. A másik két teremtés rimánkodva kérte apját:

— Ne löj agyon bennünket!

— Anyátok már meghalt, nektek is meg kell halnotok! — mondta erre a köszivű ember és a rimánkodó két leányra is rásüttötte revolverét.

Amikor meggyőződött, hogy a három leány kiadta lelkét, a még sértetlen kis Erzsikét is kivonszolta Lidi holtteste alól és hat késszurást ejtett rajta.

Az akkor már bátorságra kapott nép erre berontott az udvarra és agyon akarta verni a dühöngő embert, Biró azonban a szőlőhegyre a présházba menekült, ott bezárkóztott és fölakasztotta magát. A kötél azonban elszakadt és ekkor kést mártott a mellébe. Az utána menő emberek a présházban eszméletlenül találták meg, később azonban magához tért s a székesfehérvári ügyészség rabkórházába szállították.

Biróné és három leánya meghalt, a negyedik haldoklik.

— **Ünnepelt óvónő.** Ma ünnepelte özv. Pásztor Józsefné községi óvónő huszonöt éves jubileumát működésének. A jubiléant, Hódmezővásárhely első óvónőjét, Pásztor Árpád író és Pásztor János szobrász édesanyját, ez alkalmából lelkes ünnepeltetésben részesítették.

— **Elégett község.** Naszvad községben ma délelőtt tűz keletkezett és az egész falu, mintegy 450 ház, porráégett. Leégett a templom, az iskola és a plébánia-lak is. Az érsekújvári, valamint a szomszédos községek tűzoltói kivonultak a mentéshez, azonban a nagy szárazság miatt a tűz oly rohamosan terjedt, hogy mentésre alig lehetett gondolni.

— **Víz helyett cziankállit ivott.** Newyorkban történt az alábbi, éppenséggel nem mindennapi szerencsétlenség. Blaumer nevű ékszerész nővére, egy 29 éves gyönyörű leány, aki tíz évvel ezelőtt Longworth szenátornak, Roosevelt veljének volt a menyasszonya, tévedésből cziankállit ivott és néhány perc múlva meghalt. A cziankállit délelőtt használták az ékszerész tisztiasára. A leány arról semmit sem tudott és a pohárban lévő cziankállit viznek nézte, felkapta a poharat és egy hajtásra kiitta. A szerencsétlenül járt nő egy dús gazdag cziincinnati vasuti tőkepénzesnek volt a leánya.

— **A pármal sztrájk.** Pármában az ipari vállalatoknál sztrájk kezdődött, az üzletek és irodák azonban nyitva maradtak. Dél előtt tíz órakor a Mazzini-uton egy nagyobb sztrájkoló csoport, amely a munkáskamara épületéből jött, erőszakkal és fenyegetésekkel a kereskedőket üzletük bezárására akarta kényszeríteni, a közbelépő karabinierik és katonaság szétszórta a sztrájkolókat és néhányat letartóztattak. A tüntetők, akikhez gyanus csövesek csatlakoztak, a munkáskamarába mentek, felmásztak a ház tetéjére és kövekkel dobáltak a katonákra és csendőrökre. A kődobásoktól két karabinieri súlyosan és néhány katona könnyebben megsebesült. Az előírt fölszólítás után, melyre kődobásokkal feleltek, a csapatok megkezdtek a munkáskamara kiürítését. Néhány embert letartóztattak és megindították ellenük a vizsgálatot. Egy másik városrészben később a tüntetők téglákkal dobáltak a házak ablakaiból a csapatokra és egy csendőrt s egy lovas altisztet megsebesítettek. A csapatok erre vaktöltéssel közéjük löttek. A tüntetők közül néhányat letartóztattak. A városban ezután a hatóságok erélyes közbelépésével sikerült a rendet helyreállítani. Ujabb jelentik: A délelőtti esendzavarások alkalmával öten sebesültek meg. Két karabinieri és három katona. Egy katona lövések folytán sebesült meg, a katonát kórházba vitték, ahol bár operációt végeztek rajta, állapota válságos.

Az olasz kamara mai ülése végén Giolitti miniszterelnök a pármal eseményekről szóló kérdésre válaszolva felolvassa a beérkezett jelentéseket és kifejtette, hogy az ottani bíróság megbízást kapott a vizsgálat megindítására és annak kiderítésére, vajjon az események tervszerűen voltak-e előkészítve. Ily esetben a munka kamarája a bűntettek kamarájává válik. Lehetséges, hogy a sztrájk vezetői látva, hogy a sztrájk nemsokára véget ér, jó taktikának tartották a legszélsőbb eszközök alkalmazását. A kormány mindenesetre örködni fog a rend fentartásán.

— **A soproni tanítóképző jubileuma.** A soproni evangélikus tanítóképző holnap üli meg fennállásának félévszázados jubileumát. Az intézet, amely angol, német és holland támogatással létsült ötven év előtt, fennállása óta ezer tanítót nevelt a magyar oktatásügynek és mindenkor erőteljes faktora volt Sopron és a Dunántul magyarosodásának. Tanárai közül számos országos hírv pedagógus volt, köztük Pálffy József, Király József és Kapy Gyula. Az ünnepélyen gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert Baán Endre főispán képviseli, az ünnepi beszédet pedig Csizmazia Endre, Sopron város orsz. képviselője mondja. Jelen lesz az ünnepségen Gyurátz Ferencz, a dunántuli ág. ev. püspök is, valamint az ország különböző részeiből mintegy négyszáz evangélikus tanító.

— **Dalmát és isztriai fénytornyok reformálása.** Az Adriát felkereső hajósoknak régi és állandó panasza, hogy a dalmát és isztriai partok mentén elhelyezett világító tornyok és fényoszlopok régi rendszerű voltuknál fogva nem felelnek meg a modern hajózás követelményeinek. E bajon segitendő, a trieszti tengerészeti hatóság tervezetét dolgozta ki, amelynek szakbizottsági elbírálását az érdekeltek hatóságok és hajóstársaságok képviselőinek jelenlétében tegnap kezdték meg Triesztben. A tervezet szerint a dalmát és az isztriai partokon kétszázkilencven új fénytornyot építesz és százhetvenhat fénytornyot megújításról van szó. Ezen munkálatok egyrészt a vezetésen azon fénytornyok munkálataihoz, amelyek részben a magyar-horvát tengerparti hajózás utvonalaik megvilágítására is szolgálnak, a magyar tengerészeti igazgatás is hozzá fog járulni bizonyos arányban. A fénytornyokon és világítókon kívül tervezik huszonnégy akusztikai kürtjelző, nyolcz szemafőr és öt jelző-állomás felállítását is. A hajózás biztonsága tekintetében rendkívül fontos tárgyalásokon, amelyek előreláthatólag pár hétig fognak eltartani, a magyar hajózási vállalatok közül az Adria és a Magyar-Horvát Hajóstársaság vesznek részt.

— **Leleplezett zugbukméker.** A rendőrség leleplezte Robicsék Béla magánzó és háztulajdonost, aki a Dob-utca 6. számú házában lévő lakásán lóversenyirodát tartott. A nagyforgalmu irodában a detektívek tekintélyes bankot és tikeket találtak. A hetedik kerületi kapitányság folytatja a nyomozást.

— **Angol hajóraj az Adrián.** Julius hatodikán egy angol hajóraj fog Triesztben megjelenni és 13-ig marad ott. A hajóraj két sorhajóból és négy pánczéloshajóból fog állani, minden hajón 750 emberrel és a hajóraj C. Drury tengernagy parancsnoksága alatt áll. E hajók közül öt július 13-án Pólába megy, hol július 17-ig maradnak. Az „Oceán” nevű hajó Triesztből Görögországba megy. A többi öt hajó július 17-étől július 21-ig a fiumei kikötőben fog látogatást tenni. Julius 22-től 25-ig terjedő időre három hajó Spalatóba, kettő pedig Sebenicoba megy, ezután pedig együtt Korfuba mennek. A czirkáló hajóraj ezáltal nem fog az osztrák-magyar vizeken megjelenni.

— **Öngyilkos fővárosi tiszviselő.** Opitz Flórián székesfővárosi számgyakornok, ki hosszabb idő óta súlyos ideggyógyulással szenvedett, Urnapján, pillanatnyi rohamában, szüleinek Rákosszentmihályon lévő lakásán borotvával oly erővel vágta el a nyakát, hogy pár pillanat alatt meghalt. Temetése, melyen a hatodik kerületi előjáróság tiszviselői teljes számban vettek részt, tegnap volt Rákosszentmihályon.

— **Király-szivarka.** A dohányos embereket mindenesetre érdekelné fogja ez a kis hír. Azoknak a négyfilleres szivarkáknak, melyek eddig a Szultán nevet viselték, megváltozik az elnevezésük. A dohánygyövedékek igazgatósága bevonja őket a forgalomból, s Király-szivarka elnevezéssel bocsátja ismét utnak ugyanazon árban, s éppen olyan csomagolásban. Az első fecskéknek bizonyára nagy kelendőse lesz, épúgy, mint az új huszkoronásoknak. Az előjáróság, szin- és vignetta-változások rendszerint meleg fogadtatásban szoktak részesülni, csak győzzék a dohánygyárak a tömeges megrendeléseket. E csekélységnek tetsző csemény mindenesetre nagy ribilliót fog okozni, s szenczácziója messzebbre vihet, mint egy san-franciskói földrengés, vagy egy lég-hajókatasztrófa. Mert — sajnos — a dohányos embernek csak akkor van rendjén a szénája, ha kövér a szivartárczája. Csak aztán meg ne haragudjon a félbold birodalmának turbános ura a történetért.

— **A sors keze.** Wagner Károly államvasuti ellenőr, aki a Garay-utca 7. számú házában második emeletén lakik, tegnap délután egész családjával együtt csomagolással volt elfoglalva, mert ma készültek nyaralni menni. Nagy elfoglaltságuk közepette felügyelet nélkül hagyták másfél éves Aranka leányukat s a kis leány kint játszadozott a folyosón. Játék közben felkapaszkodott a kerítés vasrácsára, de olyan szerencsétlenül, hogy egyensúlyát veszítve, a második emeletéről az udvarra zuhant. Rémmel futottak össze a házbelielk és siettek a szülőkkel egyetemben a kis leány segítségére, amelyre azonban mindenki bámulatára szükség nem volt, mert a kis leánynak semmi baja nem történt. Mindössze a kezét és a homlokát horzsolta kissé fel.

— **Veszedelemes adós.** Garay Dezső Oktogontéri divatárú kereskedő fizetése ma este féltíz órakor beállított Guttman Simon nevű hitelezője és kérte a számla kiegyenlítését. Garay vonakodott fizetni, mire heves szóváltás támadt közöttük, szót követve, míg végre Garay annyira dühbe jött, hogy Guttmannt kétszer fejbe vágta, mire ez összeesett. Az utca közönsége a nagy zajra odaesődött és megakarták lincselni a brutális adóst. Ezt azonban az idejekorán odaérkező rendőrök megakadályozták. Guttmannt, aki agyrázkódást szenvedett, a mentők a Rókus-kórházba vitték.

— **Öngyilkos uriaszony.** A Fiumével szomszédos Buccariban tegnap revolverrel agyonlőtte magát Andriancus Mária, az Adria tengerhajózási társaság egyik hajókapitányának felesége. A fiatal, alig huszonkét éves uriaszony öngyilkossága nagy felháborítást keltett. Tettének oka ismeretlen.

— **Égő petroleum-telep.** Drohobyczban eddig ki nem derített okokból ma kigyulladt a Stanevitz-féle petroleum-telep s a tűz néhány percz alatt rémesen elharapózott. Az égő nafta patakokban ömlött végig a telepen és beáradt a városon végig folyó Kismeniczába, amely a hét elején is kigyulladt a levezető csatornákon beléje ömlő naftától. A lakosság rémmel menekült s mivel a tűzoltóság nem volt képes a veszedelemet lokalizálni, katonaságot rekviráltak. Még este is nagy lánggal égett a kiömlő petroleum. Holnapra Lembergől százötven katona érkezik Drohobyczba és hatalmas rezervoárt fog ásni a földbe, hogy belévezesse a raktáron lévő finomított petroleumot, amely háromezer waggont tesz ki.

— **Összeütközött kocskik.** Ma délután hat órakor a Ferencz-terén egy egylovas és egy kétlovas bérkocsi összeütközött. A kétlovas kocsiiban gróf Széchenyi Viktor főherceg fősöpán ült, a másikban Gundek Károly tátralomniczi fürdőigazgató. Mindketten idejekorán kiugrottak a kocsiból, úgy,

hogy egyiküknek sem történt komolyabb baja, csupán Gundek szenvedett kisebb horzsolást. Az egyik kocsi teljesen összetört.

— **Megfuladt munkás.** Halálos szerencsétlenség történt ma Kőbányán, a Dréher-féle sörgyárban. Vojcsék Vilmos napszámos, akinek az volt a feladata, hogy a megdarált árpát egy nagy tartóban állandóan keverje, munkája közben megcsuszott és beleesett az árpadarába. A dara folyton tovább hullott s a szerencsétlen munkást végül eltemette, úgy, hogy megfuladt. Vojcsék Vilmos holttestét a törvénytörési orvostani intézetbe szállították.

— **Tolvaj vendégek.** A Mátyás-téri Zrinyi kávéházban két fiatalember mulatott az elmúlt éjszaka. A főpinczér egyszerre észrevette, hogy a fiatalemberek eltűntek. Keresésükre indult és nemsokára meg is találta őket az egyik félreeső helyen, ahol akkor már az összes csöveket vasfűrészszel elvagták s a zsákmányt el akarták lopni. A tolvajok el akartak menekülni, de egyiküket, Dezső Sándor napszámost Subert Sándor 1629. számú rendőr elfogta. A tolvaj azonban kést rántott s le akarta szurni a rendőrt, akinek a közönség sietett segítségére s bittal a kést kiittették a tolvaj kezéből. A közönség haragja azonban ezzel nem csillapodott le, hanem továbbra is támada a tolvajt, akinek olyan veszedelmes lett a helyzete, hogy a rendőrnek kellett megvédelmezni. A tolvajt a rendőrség letartóztatta, társát keresi.

— **Iskolatársak találkozója.** Kérem azon volt kedves osztálytársaimat, kikkel tanulmányaimat az 1892—1893. iskolai évben a gyónki református gimnáziumban együtt végeztem, hogy folyó évi július hó 15-én tizenöt éves találkozóra Gyónkón megjelenni sziveskedjenek. Viszló, 1908. június 19-én. Kiss Tamás ref. lelkész.

Dr. Lobmayer Géza kéri volt osztálytársait, akik 1898-ban a budapesti tanárképző gyakorló főgimnáziumban végeztek, hogy az összejövetel előkészítése céljából jelenlegi pontos címüket vele (VIII., Szentkirályi-utca 51.) közöljék.

— **Megszöktek a javítóintézetből.** E hónap 13-án az aszói javítóintézetből megszöktek Nagy Sándor és Hortobágyi Emil 15 éves fiúk, akiket lopás miatt helyeztek el a javítóintézetben. Ellopták az intézet ajtókulcsait s így jutottak a szabadba. Két napi gyaloglás után eljutottak Egerbe. Utközben gyümölcsessel táplálkoztak s árokban aludtak. Egerben az volt a tervük, hogy felkeresik Hortobágyi Emil édes apját és segélyt kérnek tőle. Azonban meggondolták a dolgot és visszafordultak. Hatvanban Nagy Sándor elvált a társától. Felszökött egy tehervonatra és a szeneskocsiban rejtőzött el. Készendárokba úgy körüllátszta magát, hogy nem vették észre. Így jutott el Kőbányáig. Éjszaka volt s a sötétben sikerült észrevétlenül leugrania a vonatról. Begyalogolt Budapestre s még azon az éjszakan betört Kövesdy Kálmán Tökölly-ut 38. szám alatti cipőgyárába, ahonnan tizenkét pár cipőt ellopott. Egy párt felhuzott, tizenegyet pedig elzalogosított. Amíg a pénzből tartott, jól élt. Tegnap azonban kifogyott a pénzből. Ekkor kapta magát, kiment a Teleky-térre és ott a zálogszedűlátat el akarta adni. A detektívek azonban tetten érték és bevitték a főkapitányságra. Itt kiderült a szökés. Nagy Sándort letartóztatták, Hortobágyi Emilt pedig nyomozza a rendőrség.

— **A Közbiztonság című rendőri hetilap vasárnapi számában** Ruffi Pál miniszteri tanácsos írta a vezércikket az állami gyermekvédelemről. Darvas Gyula a Tolvajok nagygyűlése címen érdekes tárcza-czikket írt. Czikketek írtak a lapba: Székely Vladimir rendőrfogalmazó, Gegusz Dániel rendőrkapitány, dr. László Berthold stb. A Közbiztonság a meggyilkolt Szücs III. József rendőr nyomorban maradt családja részére gyűjtést indított, mely már az első héten szép eredményt mutat fel. A vidéki rendőrségek is sietnek enyhíteni a szerencsétlen család nyomorát.

— **Praktikus találmány.** Vidor A. (VI., Szivutca 9. sz.) könyvkötő a „Telefon” és „Menetrend”-könyvekhez egy rendkívül czélszerű és önműködő kapcsolcsal ellátott bekötési táblát mutatott be szerkesztőségünkben. A kérdéses táblába előttünk egy „Menetrend”-könyvet illesztett s egy pillanat alatt a könyv a kapcsolcsal eszközölt gyenge nyomás által a táblába megrögzítve lett, ugyanígy, hogy azt a táblából kivenni, a kapcsolcsal eltávolítani — a kapcsolcsal ismerete nélkül — csak fizikai erő alkalmazásával lehetséges. Kezelése igen egyszerű és praktikus. A kapcsolcsal éppúgy, mint előző egyéb találmányait törvényileg védte. A szóban lévő „Telefon”- és „Menetrend”-táblákat a feltaláló most bocsátja forgalomba, ára darabonként 1 korona. Mi találmányát oly czélszerűnek tartjuk, hogy készséggel felhívjuk reá a nagyközönség figyelmét.

Halálozások. Reisinger Móricz, János-háza közbeesülésben álló polgára, 74 éves korában szívizületi kórtól elhunyt. Az elhunyt Reisinger Adolf, a jánosházi takarékpénztár igazgatója és id. Szűsz Sámuelné budapesti gyáros neje atyjukat gyászolják.

Gaal Ferencz városi képviselő, folyó hó 19-én életének 60-ik évében hosszas szenvedés után meghalt Kiskunfélegyházán.

Sauerwald v. Hochland Vilmos lovag, szolgálaton kívüli főhadnagy, aki az okkupált tartományok igazgatásában nagy érdemeket szerzett és a bosznia-hercegovinai kormány alatt igazgatói rangot is viselt, tegnap életének 69-ik évében meghalt Bécsben.

Meitner Bernátné, született Reiss Katalin ma hosszas szenvedés után 60 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése hétfőn, e hó 22-én, délelőtt fél 10 órakor lesz a gyászházban, V. Katona József-utca 17. sz. A megboldogultban Meitner Oszkár, a Lukács és Meitner-czég belfüggetlen igazgatója és családtagja részvételével gyászolja.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bőrbajok, hajhullás és kopaszság sokszor évekig makacsul dacolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönig Izsó elektroterapeutikai intézetében (Károly-körut 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpa vése vannak és így túlkövetelés nem létezik.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Andrassy, Jupiter mozgókép-műtárlat. Naponként változó, remeknél-remekébb képeket ölel fel a pazar műsorában. A mozgóképek gazdag tárházát mutatja be, mely olyan programmal rendelkezik, hogy úgy gyermekeket, valamint felnőtteket nemcsak szórakoztat, de oktat is. Kétórás előadás keretében 16-18 képet mutat be. Hatalmas villanyzelelővel teszi kellemessé, hívőssé helviségeit.

x Az Üzlet című kereskedelmi lap legújabb számában figyelmet érdemelnek: „A kereskedelmi alkalmazottak munkaviszonya”, „Az adóról” és „Józan ur” nevű cikkek. Az állandó rovatok, különösen „A Kirakat”, „A Reklám” és „Üjdonságok” nevű rovatok tartalma mondható igen ötletesnek és érdekesnek. Az érdeklődőknek a kiadóhivatal (Budapest, V., Sas-utca 12. sz.) ingyen küld mutatószámot.

x Bemutató-előadás a Beketow-czirkuszban. A Beketow-czirkuszba a tegnapi különvonaton megérkezett az antwerpeni társulat, mely a tegnapi estétől fogva felváltva az itteni társulattal fellép. A tegnapi esti bemutatkozások fényesen sikerültek. Hadj Mahomed Ben Ali az ő 16 személyből álló arabs csoportjával mesés munkát végez, a mellett etnografiailag és látványosság. Miss Mabel O'Brien kiváló lovarnő, akit szívesen fog a közönség nézni. Nagy sikert arattak az itten annyira kedvelt Tom Belling augusztijával, Antonymval. A júniusi nagy műsor teljesen érvényesült, mr. Lytton, a halálugrást végzi az automobilal, rémületet és csodálkozást keltett. Most mindennap más-más műsor lesz, amennyiben az antwerpeni társulat tagjai felváltva lépnek fel. Ma — vasárnap — két előadás a teljes műsorral.

x Kedvezményes áru fürdőzés és üdülés. A Központi Menetjegyiroda Abbazia, Aix les Bains, Balf, Bártfa, Brieg, Előpatak, Gánóc, Grindelwald, Harsfalva, Herkulesfürdő, Iglófürdő, Interlaken, Karlsbad, Korytnicza, Korond, Lausanne, Montreaux, Landeck, Lipik, Luzern, Oberalp-Passhöhe, Parád, Rajeczfürdő, Reichenhall, Rimini, Siófok, San Remo, Szováta, Stószfürdő, Samaden, Szent-Margitsziget Budapest, Tátrafürdő, Tátraszéplak, Vitznau, Wiesbaden, Zug és Zürich fürdő és üdülőhelyekre az utazással kapcsolatosan lakás és ellátásra és helyenként egyéb szolgáltatásokra jogosító részvételi jegyeket ad ki, melyeknek ára megfelelő hitelképesség esetén, anélkül, hogy váltó vagy kezes szükségeltetné, havonkénti 20 korona utólagos részletben is fizethető. Prospektus és részletes felvilágosítás a Magy. Kir. Államvasutak Menetjegyirodájában (Budapest, Vagadótér 1.) díjtalanul kapható.

x Amerikai Park-Üsbudavára. Európa e legkellemesebb, legnagyobb nyári mulatóban ma, vasárnap délután mindenki, aki 60 fillérért jegyet vált, a Varietébe ingyen bemehet, ahol végigélvezheti a szenzációs műsort. A Varieté után felhívjuk az érdeklődők figyelmét a Tabarin-Moulin-Rougera, melynek most páratlan műsora van. A parkban Bachó honvédzenekara vonós hangversenyt rendez és a Bersagliere zenekar is játszik. Ma este azonkívül népünnepély lesz, amelyen gyermekszépségversenyt rendeznek diakkal. A közönség rendelkezésére most már rendes, egész éjjeli omnibusz van forgalomban.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-89.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csúsz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Éhínség, cukorbetegség, vörösvérhólyag).
Bőrbajok. Bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
— Szülés egész napon át. — — Kívánatra prospektus!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Plakátok.

Budapest, június 20.

A vasutasok klubjának néhány szobájában élvezetes kiállítás rendezett egy fiatal vasuti mérnök. Anglia vasut-társaságainak fürdő-plakátjait gyűjtötte össze érdekes sorba.

Nem mint artistikum érdekes ez a sok plakát, hanem mint vizualizálás. Vizualizálás azok számára, akik mohón engedjük oda tekintetünket hirdető-ozlopaink egy-egy új, harsogó színének, hogy aztán lehangoltan konstátáljuk, hogy az új plakát sem plakát, e fogalomnak még praktikus értelmében sem. Ime, a vizualizálás: egy nagy kulturájú nép milliós vasutársaságai sem érznek nagyobb igényeket az izléssel szemben, mint az a budapesti bankház, melyen „isten áldása”, vagy az, melynek szerencséje örök!

A ruszini tételnek, hogy minden életkörülményeink, a legjelentéktelenebbek között is művészi tárgyakkal, eszközökkel, kerettel vegyük körül magunkat, sehol sem kinálkozik annyira természetes, magától értődő alkalmazás, mint a plakáton. Szinte érthetetlen, hogy a modern világnak ez a mindig gyakoribb alkalmazást nyelő tartozéka artistikum dolgában még ma is oly kezdetleges stádiumban van. Mindenütt voltak fellendülései a plakát-művészetnek. — Eppen Angliában elsősorban, de Stenleintől kezdve Franciaországban is — de a plakátok zömét még mindenütt iparszerűen, művészi igények nélkül gyártják.

Persze, a dolog nem a művészeknek mulik — hiszen a legtöbb plakáttal nem művészt bíznak meg — hanem az üzletembereknek, akiknek fogalmuk sincs róla, hogy mennyire érdekükben állna művészi plakátokat alkalmazni. Pontosan megfigyelt tömegpszichológiai adalék ugyanis, hogy a művészi szempontból értékes plakátok a hatás praktikus szempontjából is eredményeseknek bizonyulnak. Néha egy-egy tréfás ötlet is „beüt” ugyan, melynek ábrázolása egyáltalában nem művészi, de általában csak a jó plakát maradandó hatása. Egy-egy összefoglaló látással megrajzolt koncepczió, egy-egy eredeti forma, finom vonalvezetés vagy feltűnő és mégis harmónikus színfolt roppantul maradandóan rajzolódik a járó-kelő fantáziájába; az ilyen plakát meghitt ismerősévé válik, legközelebb már öntudatlanul is keresi és szeme kedveléssel pihen meg rajta.

A művészi plakátnak természetesen egészen különös, czéljából és lényegéből következő feltételei vannak. Ami mint pour l'art-festmény vagy rajz jó, az plakátnak még mindig nagyon rossz lehet. Erős, dekoratív hatástudás kell a plakátraajzoláshoz; színfelrakásban és vonalvezetésben lapidáris, hangos, mellbelőző és mégis diszkrét, művésziösen összhangolt. Eppen a fentebb érintett angol vasuti pla-

kátok között van egy egész csomó, amely kétség-telenül viseli művészkéz nyomait. (Kár, hogy alkotójuk nincs megjelölve.) Közelről finom tónusokat, egy-egy érzékeny impresszionizmussal megrajzolt csoport-mozgalmat mutatnak. De nem plakátok. Nem dekoratívek. Plakát-távolságból semmi mondanivalójuk nincsen. Vannak egyesek, kitűnő hűségű és nagyszerű technikával reprodukált fotográfiák (a reprodukálási technikájuk különben is elsőrangú) de egyáltalában nem plakátok. Nagytólval kell nézni őket. Különös jóakarattal és buvárkodó türelemmel kell ahhoz, hogy foglalkozzunk velük. Holott felkiáltójelekként kellene követelniük a figyelmet, a hűnünk alá nyulván, kellene odavezetniük, hogy el se felelő és belénk kellene kapaszkodniuk, hogy el se felejtessük többé.

Nálunk egyáltalában ritka a művészi plakát. Művészembert, aki specialistája volna ennek a műfajnak, nem is tudok. Jelesebb művészeink itt-ott jutnak plakát-megbízáshoz s ekként mi is egy-egy művészi plakáthoz, mely kedves, üdítő epizódja az össze-visszahatású reklám-ozlopnak. Az olyan plakátra, aminő például Fényes Adolf Lipik-plakátja (a legjobb magyar affiche), évekig kell várunk. Márk Lajos Kristály-plakátján kívül alig is egy plakáttól tanulhatták meg üzlet-embereink, hogy a jó plakát népszerű plakát is.

(B-s.)

(*) Madách fia a Népszínházban. Madách Adárá, a Népszínház igazgatóságának meghívására, végignézte az „Ember tragédiáját”-nak előadását, amelyről a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott. Madách népszerű remeke a forróság dacára felt házakat vonz s a legállandóbb műsordarabnak ígérkezik. A közönség nemcsak az egyes képeket tapsolja meg, hanem a szervesen beillesztett zeneszámokat is, amelyek Schumann, Rubinstein, Saint-Saens remekei közül valók. A tragédia előadása mindig fél nyolc órákor kezdődik.

(*) Az új Goya-kép. A Céan Bermudernét ábrázoló Goya-kép, melyről már olyan sok szó esett s melynek megvásárlása körül annyi tentát és nyomdafestéket fogyasztottak, már Budapesten van. A szenzációs festményt, amelyet a magyar kormányának sikerült az osztrákok elől megszereznie, dr. Térey Gábor, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, már ki is függesztette a Múzeum régi képtárának spanyol termében.

A remekművet Térey Gábor fedezte föl még három évvel ezelőtt Madridban, a Casa de Torres márki gyűjteményében, azonban az akkori viszonyaink miatt nem sikerült megszerezniük. Így került Bécsbe a Miethke műkereskedő czéghez, amit Térey nyomban közölt gróf Apponyi Albert közoktatásiügyi miniszterrel és Wekerle Sándor miniszterelnökkel, mint pénzügyminiszterrel. Most már teljesen gróf Apponyinak a régebbi művészek műremekei iránt való szeretetén mulott, míg a szomszédos falon Cavalleró márkinak az arcképe lóg, ugyancsak Goyától. A most szerzett nő arckép 1790-ből, a márki arcképe 1807-ből, a két kis kép pedig 1818-ból való. A négy darabból álló kollekczió összesen négyszázezer koronába került az államnak s ehhez hasonló értékes Goya-gyűjteménye Madridon kívül a világon egyetlen városnak sincsen és bizonyára messze földről el fognak jönni a műkedvelők, hogy benne gyönyörködhesseken.

A Goya-képen kívül Apponyi kultuszminiszter-sége idejében még hat kiváló régi mesternek az alkotásával szaporítottuk gyűjteményünket. Hogy a képet sikerült megszerezniük, az osztrák műbirálók ugyancsak éles hangú cikkekben kelték ki az osztrák kormány ellen, annál is inkább, mivel sem Bécsnek, sem más osztrák városnak egyetlen Goya-képe sincsen. A drága festményt maga a czég igazgatója hozta le Bécsből gyorsvonaton s azt itt Kammerer Ernő és dr. Térey vették át tőle. A kép Céan Bermudernek, a spanyol műtörténeti írónak a feleségét ábrázolja életnagyságban, egészen a térdéig megfestve. Szomszédai jobbról és balról Goyának másik két, kisebb méretű, de szintén világhírű képe: „A vízfordó leány” és „A köszörős”. Ismét gyarapodott a Szépművészeti Múzeum régi képtára. A Goya-képet a közönség már vasárnap délelőtt megtekintheti.

(*) **Zenevizsgák.** Krausz Gusztáv zeneiskolája a Lónyai-utcai ev. ref. főgimnázium dísztermében tartotta vizsga-hangversenyét. A zongora-tanszék kezdő erőteljes billentyű-veréssel, szabatos ritmikával mutatták be haladásukat, a haladó zongorázók pedig igen szépen interpretáltak s erős technikájukkal tüntek ki. A hegedűsök vonókezelése határozott, a kivitel tiszta. Jó játékkal kitűntek: bogáti Hajdu Aranka, Sovánka Teréz és Margit, Sztankay Juliska, Szabó Árpád, Ferenczy Jenő, Bohn Géza, Keceli Béla és Paschka József.

Erhardt Gyuláné mintazeneiskolája szombaton délután 4 órakor tartotta évről-évre tartott József főherceg-szálloda nagytermében. Az intézet, melyben szorosan a zeneakadémia tanterve szerint tanítanak, az idén oly népes volt, hogy hét zongoraosztályt és öt hegedű-osztályt tartott fenn. Volt azonkívül czimbalom- és énektanítás is. Az alsóbb zongoraosztálybeliek közül kielégítő eredményt mutatott be Klein Teréz (I. o.), Mosch Margit (II. o.), Mosdóssy József (III. o.) és Ujhelyi Gusztáv. (IV. o.) A magasabb osztálybeliek közül különösen kitűntek Fuzsi Ilona (V. o.), Mendelssohn Nászindulójával és Fiola Blanka (VI. o.), ki Liszt magyar rhapszódiját és Chován magyar tánczait, e nehéz koncert-darabokat meglepő biztosan és finoman kiművelt technikával játszotta. Ugyancsak nagy hatást ért el Erhardt Erzsike (VII. o.), aki Moskovszky e-dur valcerjét színnel nem akaró tetszésaj kíséretében játszotta el. E két növendék tehetség, készség és temperamentum tekintetében oly eredményeket mutatott föl, amelyeket az iskola tulajdonosnőjének legszébb sikerei közé sorolt a jelenvolt nagyszámú hallgatóság. A hegedűosztálybeliek közül megemlítendők: Fersch Ida (I. o.), Lusztig Ambrus (II. o.) és Hoffer Paul (III. o.), Mezey László (IV. o.) Danela premier-szólóját játszotta el. Szék Ferencz (V. o.) pedig Mendelssohn koncertjének első részét. A közönség a vizsgálat eredményével nagyon meg volt elégedve s végül köszönetet mondtak a szép multu és nagy jövőjű iskola kitűnő vezetéséért Erhardt Gyulánénak, ki mintazeneiskoláját rövid idő alatt a főváros legelső magán-zeneintézetévé emelte.

A Népszínház-Vigopera színiiskolájának növendékei holnap, vasárnap, délelőtt tizenegy órakor, koronás helyárok mellett tartják vizsga-előadásukat. A drámai növendékek dr. Hevesi Sándor tanár vezetése alatt előadják Labiche egyfelvonásos vigjátékát, az „Öleljük meg egymást”, az énekiskola növendékei, Graeff Károly tanítványai, magán számokat adnak elő Meyerbertől, Gounodtól, Strausstól, Planquette-től, stb. A balett-iskola Mazantini Lajos balettmesternek két képből álló gyermek-balettjét: A tánczórát mutatja be.

(*) **Tarnay Alajos a Zeneakadémián.** Általános nagy meglepedést keltett annak híre, hogy a közoktatásügyi miniszter Tarnay Alajost az Országos Magyar Királyi Zeneakadémiára a zongora-mellék-tanszék tanárává nevezte ki. Tarnay Alajos még a férfikor delelőjén innen lévő fiatal ember s máris országos népszerűségnek örvend úgy is mint kitűnő zongoraművész, ugyanis mint mélyen átértett, csipke-finomságú, bájos dalok szerzője. A tanári állásra ezeken fölül alapos zenepedagógiai ismeretei s a zenetanítás terén szerzett sok évi tapasztalatai érdemesítik.

(*) **A zeneakadémia díjnyertesel.** A zeneakadémia díjhangversenyén, melyen az akadémia legkiválóbb növendékei vettek részt, az első díjat, a Hubay-díjat, a budapesti közönség legújabb kedvence, a tizenkét éves Popiel Miczike nyerte meg Beethoven koncertjével, a második díjat (Reményi-díj) pedig az amerikai Brown Ede Csajkovszki koncertjével.

(*) **Márkus Emília a Budai Színházban.** A budai nyári színházban a jövő héten kezd meg P. Márkus Emília, a Nemzeti Színház művésznője és Garamszeghy Sándor több estére terjedő vendégjátékait. Első fellépésük kedden a boszorkány című drámában lesz, szerdán A kaméliás hölgy, pénteken Monna Vanna, szombaton a Nászinduló kerül színre. Holnap vasárnap és hétfőn a Szép Ilona című daljátékot adják. Csütörtökön a Faust opera van műsoron. A jövő vasárnapon lesz a bemutatás előadása Millöcker Károly A komédiások (Cousin Bobby) című új operettjének.

(*) **Képzőművészeti főiskola.** Az Orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanárképző eddigi jellegéhez a főiskolai czímet is megkapván, az érvényben volt Szabályzatnak újabb kiadása vált szükségessé. Ezen új szabályzat szerint — melyet a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 1908. évi 66.685. számú magas rendeletével jóváhagyott — a főiskola központi igazgatása alá két rokonirányu, de önálló szervezettel bíró intézmény tartozik; ezek egyike a művészképzés, másika a rajztanárképzés ügyét szolgálja. A főiskola czime és pecsétje: „Orsz. Magy. Kir. Képzőművészeti Főiskola”. Ezen főiskolába a jövő 1908—9. tanévre új jelentkező növendékek a rajztanári, illetőleg a rajztanítói és rajztanítónői pályára korlátolt számban f. évi szeptember hó 7-én d. u. 4—7 óra között iratkozhatnak be. Művésznövendékek ugyancsak korlátolt számban f. évi szeptember hó 10-én d. u. 4—7 óra között jelentkezhetnek. A jelentkezők esetleges felvétele a rendelkezésre álló helytől és a felvételi vizsgálat eredménye alapján hozott tanári határozattól függ. A felvételtől külön folyamodni nem kell, csak a beiratkozásnál személyesen jelentkezni.

(*) **Szigeti Józsa** kiváló hegedűművész, hazánk fia legutóbb nagy sikerrel hangversenyezett Londonban. A londoni lapok a nagy elismerés hangján irnak művészetéről. A legnagyobb sikert Hubay Jenő 2-ik hegedű hangversenyével aratta, melyet a lapok szerint művészi tökélyvel játszott.

6 **viszt Fénykép 1⁵⁰ Ft.**
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

FŐVÁROS.

(*) **A közoktatásügyi bizottságból.** Piperkovich Bátor tanácsos elnöke alatt ma délután tartotta meg ülését a főváros közoktatásügyi bizottsága. Előadó Wildner Ödön tanácsjegyző volt. Elhatározták ma, hogy a tanítójelöltek iránt való előzetes javaslat megtételére albizottságot küldenek ki, ugyanazokból a tagokból, akik tavaly viselték ezt a tisztelet. Az albizottság tagjai a következők lesznek: Leitner Adolf, Morzsányi Károly, Lád Károly, Kasics Péter, Paksy Béla, Hahóthy Sándor, Heltai Ferencz, Darvai Fülöp, Brózik Károly, Stieber Vincze, Szalai Mihály, Acsay Antal. Ez az albizottság a jövő kedden délután tart ülést és a javaslatát csütörtökön délután terjeszti a plénum elé. Targyalás alá vette ma a bizottság a nyugdíj-szabályzat módosítása ügyében Rényi Dezső tanácsosnak a főváros tanácsához intézett előterjesztését. Nagyobb vita támadt a 4-ik szakasz-nál, amelynek c) pontja azt mondja, hogy az illető alkalmazottnak az özege, vagy árvája ellátásra igényt nem tarthat, aki valamely olyan cselekmény, vagy mulasztás elkövetése után, amely a hivatalból való elbocsátását vonta volna maga után, öngyilkossá lesz, megszökik, vagy ellene ezek miatt a bünvádi, vagy fegyelmi eljárás bármely más okból nem fogatosítható. Ezekben az esetekben azonban az ellátásból való kizárás, a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett mondandó ki. A tárgyhöz szóltak: Vázsonyi Vilmos, Szalai Mihály, Moussong Géza, Földes Géza, Bokor József, Mezei Mór és aztán elfogadták Vázsonyi módosítványát, amely megfelel a humanitárius követelményeknek és gátat vet egyszersmind az esetleges visszaéléseknek is. A többi szakaszt némi módosításokkal elfogadták. Megtette a javaslatát az ügyosztály a segélyezésekre és jutalomdíjakra vonatkozólag, amikhez a bizottság

hozzájárult. Az ülés végén Kozma Gyula szólt föl és azzal szemben, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter új tantervet adott ki a polgári iskolák számára, szükségesnek tartja, hogy a tanács adjon utasítást arra nézve, hogy ezt a rendelkezést a jövő évben miként hajtsák végre. Az elnök előadta, hogy a tanács a multkorai üléséből fölterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben a tankönyvek tekintetében halasztást kért. Közben megjelent a miniszter határozata, amely szerint a fővárosra nézve ebben a tekintetben egy évi határidőt engedélyez. A választ tudomásul vették. Tihanyi Károly a Röck Szilárd-utcai iskola zsufoltsága ellen szólt föl. Kifogásolja, hogy oda most a felső kereskedelmi iskolát behelyezték. Így aztán az a körülmény állott be, hogy a folyosókon 16—18 éves fiatalok és a gyermek-leánykák egy időben járkálnak, ami — ugymond — pedagógiai abszurdum. Kéri, segítsenek ezen az állapotokon, még pedig lehetőleg akként, hogy végre kapjon a VIII. kerület teljesen önálló kereskedelmi iskolát. Az elnök kijelentette, hogy a zsufoltságon egyelőre nem tudnak segíteni. A Röck Szilárd-utczában kénytelenek még a váltakozó osztályokat föntartani. Bizonyára oda fejlődik rövid idő alatt a dolog, hogy a VIII. kerület megkapja az önálló kereskedelmi iskolát; most mindjárt azonban sem hely, sem pénz nincs erre a czélra. A választ tudomásul vétele után az ülés véget ért.

(*) **A főváros a siketnémák intézetének.** A siketnémák állami intézetének a szegénysorsu növendékek segélyezésére a főváros tanácsa az 1908. évre is felvette a költségvetésbe az eddigi 10.400 koronát. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, a főváros hatóságához intézett leiratában köszönetet mond ezért a tanácsnak és felkéri, hogy ezt az összeget lehetőleg állandósítsa. Ennek az anyagi segítségnek a biztosítása nélkül ugyanis az eddigi növendék-létszámot sem lehetne fenntartani és így az intézet fejlődésében helyrehozhatatlan visszaesés állana be.

(*) **Az Erzsébet-szanatórium kibővítése.** A budapesti szegénysorsu tüdőbetegek szanatórium-egyesülete kéri a fővárost, hogy az Erzsébet-szanatórium céljaira a főváros tulajdonában levő budakeszi erdőterületből további 18.000 négyszöglet engedjen át használatul. A pénzügyi bizottság dr. Vasziévi János alpolgármester elnöke és dr. Márkus Jenő tanácsjegyző előadása mellett ma tartott ülésében tárgyalta a kérelmet. A pénzügyi és gazdasági ügyosztály azt javasolja, hogy az intézmény épületeinek a meg bővítésére 15.000 négyszögöl területet engedjenek át; viszontásul pedig kóssék ki, hogy a főváros részéről biztosítsanak három olyan alapítványi ágyat, amely egész éven át használható. Melha Kálmán tiszti főügyész biztosítani kívánja azt, hogy az intézmény megszüntével a felső építmények is a főváros tulajdonába mennek át. Ezt dr. Heltai Ferencz ellenzi, mert szerinte a főváros azzal szemben, hogy összesen csak 74.000 korona értéket adott az intézménynek, teljesen elégendő a három alapítványi ágy biztosítása, ami évente 5000 koronának felel meg. Feleké Béla és Sigray Pál hozzászólása után a bizottság hozzájárult az ügyosztály előterjesztéséhez.

(*) **A fogtechnikusok ipartestülete.** A budapesti fogtechnikusok arra kérték a IV. kerületi előljáróságot, mint az ipartestület alakításával és felügyeletével megbízott iparhatóságot, hogy kari és ipari érdekeik megvédése céljából ipartestületet alakíthassanak. A IV. kerületi előljáróság helyt adott a kérelemnek s péntek estére gybehívta a fogtechnikusokat az úvárosháza közgyűlési termébe. A gyűlést Goreczky Zsigmond helyettes előljáró nyitotta meg, aki üdvözölte a megjelenteket s felhívta őket, vajjon ipartestületté tömörülni óhajtanak-e? Fuchs Béla

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedürzsölés csuz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postán-tárvét mellett teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan házi-szer mindama gyomor-bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott kikelkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postán-tárvét mellett teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

fogtechnikus társai nevében rövid beszédben kifejtette, hogy a fogtechnikusok elhanyagolt és sanyargatott iparuk érdekében föltétlenül szükségesnek tartják egy oly törvényen alapuló testületléte tömörül, amely őket az egyesek és hatóságok túlkapásai ellen megvédi. (Általános helyeslés.) Az elnök erre az ipartestületet megalakulniak jelentette ki. Az alapszabálytervezetet Balázsovits Zoltán előljárósági fogalmazó terjesztette elő, amelyet Barna Izor, Körömczy Zoltán iparijoggyal bíró fogorvos, Goldschein Zsigmond, Dick János, dr. Dóczy Imre, az Országos Iparegyesület képviselője, Fuchs Béla és Bauer Adolf hozzászólása után elfogadták.

(A zárszámadási bizottság. A főváros pénzügyi bizottsága a zárszámadások felülvizsgálására kiküldötte báró Herzog Pétert, Heltai Ferenczet és Feleki Bélát

(A sertésvásárpénztár. A közlelmzési ügyosztály és bizottság előterjesztést tett az iránt, hogy a budapesti állatvásár-pénztár r.-t. hatásköre a sertésvásárra is kiterjesztés. A pénzügyi bizottság mai ülésében előadta Polkusházy Lajos tanácsjegyző, hogy a közlelmzési bizottságban leginkább a körül forgott a vita, hogy az alapvető inkasszoproviziót öt ezrelékben állapítsák-e meg (ugy, mint az ügyosztály javasolta), vagy pedig három ezrelékben, vagyis úgy, amint a közlelmzési bizottság többsége kívánta. Dr. Feleki Béla, Eulenburg Salamon, Auer Róbert, dr. Rózsavölgyi Manó hozzászólása után a bizottság többsége elfogadta a tanácsnak azt a javaslatát, hogy az inkasszoprovizió fejében öt ezrelék legyen szedhető. Elfogadta Feleki Bélának azt a javaslatát is, hogy a fővárosnak joga legyen ezt a díjat leszállítania, ha a részvénytársaság a közönséges polgári haszonnál nagyobbbat érne el, vagy ha ennek az öt ezrelékes díjnak a közlelmzésre káros hatása lenne észlelhető.

(A városligeti kórház. A fővárossal szemben vállalt kötelezettsége szerint Feld Zsigmond a Városligeti Nyári Színház helyén kórházat akar emelni és ezért azt kérte a fővárostól, hogy az 1909—1912. évekre a részére megszavazott évi 12.000 korona szubvenziót a főváros hatósága egy összegben utalványozza ki. A pénzügyi bizottság mai ülésében ehhez hozzájárult, azzal, hogy a fővárosnak joga legyen a Városligetben levő rövid szindarabokat bemutató színházakkal is a szerződést meghosszabbítani.

(Kórházi ügyek. A főváros kórházi bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen a kórházak 1909. évi költségvetését tárgyalták. A bizottság a bemutatott költségvetéshez egyhangúlag hozzájárult. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy az ápolási díjak felemelését fogja kérni. Tárgyalta végül a bizottság a Margit-kórház kibővítésének kérdését és szükségesnek jelezte, hogy a kórház egy sebészeti, egy nőgyógyászati és egy gyermek- és csecsemőosztálylyal kibővítessék. E végből a kórházra még egy emeletet fognak építeni.

(Ebzárlat. A VII. kerület területén a veszteség hatóságilag megállapított, miért is a kerület előjárósága július hó 1-ig ebzárlatot rendelt el. Ezen idő alatt valamennyi ebet otthon megkötve kell tartani, az utcákon pedig harapás ellen biztos szájkossárral ellátva, pórázon kell vezetni.

(Adókvetés. A fővárosi adókvető bizottságok e hó 22-én, hétfőn és e hó 23-án, kedden a következő helyrajzi számú házakban lakó adókötelesek III. osztályu keresetadó javaslatait fogják tárgyalni: Az I. kerületben az első bizottság hétfőn 1309/6, 7, 8, 9, 10—13457/3, 4. hrszámig; kedden 13464—13535—39/1a—2a hrszámig; a második bizottság hétfőn 2990/91—12591/2 hrszámig, kedden 12600/1—2—12923/3—4a hrszámig. — A II. kerületben az első bizottság hétfőn 2972—3031 hrszámig, kedden 3032—3082 hrszámig; a második bizottság hétfőn 3986—4069/3d hrszámig; kedden 4069/3e—6578/1a. b. hrszámig. — A III. kerületben az első bizottság hétfőn 1126—1225 hrszámig; kedden 1330—1349 hrszámig. — A IV. kerületben az első bizottság hétfőn 607—616 hrszámig, kedden 617—625 hrszámig; a második bizottság hétfőn 403—431 hrszámig, kedden 432—449 hrszámig. — Az V. kerületben az első bizottság hétfőn 725—736 hrszámig, kedden 737—753 hrszámig; a második bizottság hétfőn 941—948 hrszámig, kedden 949—958 hrszámig; a harmadik bizottság hétfőn 1282/a/5—1297/1 hrszámig (Csáky-utca 27., Váci-ut 36., 38., 34., 40., 46., 48., 50., 54. Csanádi-utca 4., Visegrádi-utca 56., 60., Ipoly-utca 20., 25., 28., 31., 38.), kedden 1297/7—1320/11—12 hrszámig (Garam-utca 27., 28., 32., 34., Visegrádi-utca 59., 61., 63., 65., 84., Váci-ut 56., 58., 60., 61., 62., 64., Vág-utca 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9.) — A VI. kerületben az első bizottság hétfőn 3626—3636 hrszámig, kedden 3637—3645 hrszámig; a második bizottság hétfőn 3955—3961 hrszámig, kedden 3962—3965 hrszámig;

a harmadik bizottság hétfőn a külön meghívottakét, kedden 3343—3354 hrszámig; a negyedik bizottság hétfőn 1958—1959/63a/7. hrszámig, kedden 2897—2898 (Városliget). — A VII. kerületben az első bizottság hétfőn 5159—5178 hrszámig, kedden 5179—5193 hrszámig; a második bizottság hétfőn 4756—4768/b hrszámig, kedden 4769/71—4776-ig és 4838—39—41—42 hrszámok; a harmadik bizottság hétfőn a külön meghívottakét, kedden 4422—24/5—4445 hrszámig; a negyedik bizottság hétfőn 2636—2656 hrszámig, kedden 2657—2682 hrszámig. — A VIII. kerületben az első bizottság hétfőn 5813—5828 hrszámig, kedden 5829—5840 hrszámig; a második bizottság hétfőn 6201—6247 hrszámig, kedden 6248/50—6276—83/T4 hrszámig; a harmadik bizottság hétfőn 6871—6897 hrszámig, kedden 6898—6931 hrszámig. — A IX. kerületben az első bizottság hétfőn 9157—9187 hrszámig, kedden 9188—9204 hrszámig; a második bizottság hétfőn 9440—9453 hrszámig, kedden 9454—9456 hrszámig.

EGYESÜLETEK.

(—) Damjanichné arcképe. A gazdasszonyok czinkotái árvaházában ünnep volt ma délelőtt. Egy lelkes honleány, dr. Rácz Béláné lefestette Damjanich János özvegyét és a képet az egyesületnek ajándékozta, amelyet ma délelőtt fél 11 órakor lepleztek le az egyesület czinkotái árvaházában a most folyó évi záróvizsgák keretében. A megható és kegyeletes ünnep a Himmusz elnéklésével kezdődött, amelyet az árvaház növendékel énekeltek el. Ezután S. Fáy Szeréna, a Nemzeti Színház művészneje Tóth Kálmánnak 1877-ben az árvaház egyik ünnepe alkalmából írt „Damjanichné arcképe előtt” című alkalmi költeményét szavalta el. Fáy Szeréna mélyen megható, sok érzéssel elmondott szavala után az árvaház két növendéke tolmácsolta mindnyájuk halálját és szeretetét a nagyasszony iránt. Ezután Gruz Albertné az egyesület alelnöke szép beszéddel vette át az arcképet az egyesület részére. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Sarcsevics Betti, az árvaház igazgatója átvette az arcképet s a szép, megható és kegyeletes ünnep, amelyen a 89 éves matróna is megjelent, a Szózat elnéklésével véget ért. Az ünnepség után folytatták az évrő vizsgát.

(—) Postamesterék közgyűlése. A m. kir. postamesterék és kiadók segítő- és nyugdíjgyesülete most tartotta rendes évi közgyűlést a főposta tanácsstermében Bene Róbert kir. tanácsos, posta- és táviratigazgató elnéklésével, aki megnyitó beszédben örömmel emlékezett meg az intézmény fejlődéséről, majd beszámolt a postamesteri nyugdíj kötelezővételéről tárgyában a kereskedelemügyi miniszterhez vezetett küldöttség eljárásának eredményéről. Göttinger Kelemen előterjesztette az egyesület számadatait, amely szerint az egyesület tiszta vagyona 1.133.665 korona 30 fillér. Obadich János titkár a felügyelő-bizottság jelentését olvasta föl, melynek alapján a közgyűlés a fölmentést a feljebb számadóknak megadta. A költségvetési előirányzat tárgyalása következett ezután, melyet Göttinger Kelemen terjesztett elő. A közgyűlés a költségvetést Bene Róbert által javasolt némi pótlással elfogadta. Ezután következett a számvizsgálóbizottság választása. Az elnök indítványára a számvizsgálóbizottságnak jegyzőkönyvi elismerést szavaztak meg s újra megválasztották a számvizsgálóbizottságba Fingerlos József posta- és távirat-számvevőségi főnököt, Ildényi Ferencz ráczalmási postamester és Krisztinkovics József sümegi postamestert, póttagokul Zborek Endre postamestert és Mészöly Sándor postamestert. A közgyűlés végül a főbebeszéseket tárgyalta le, majd szíves ovációt rendezett az egyesület elnökének, Bene Róbertnek.

(—) Az állami nyugdíjasok. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete már egyik tavaszi ülésén tárgyalta az állami nyugdíjasok és özvegyei helyzetének javítására vonatkozó indítványokat, melynek eredményeként az ügy kellő tanulmányozása céljából egy szűkebb körű bizottságot küldött ki. Ezen bizottság folyó hó 16-án az ügyet tárgyalván, megállapította mindenekelőtt azt, hogy az állami nyugdíjasok és özvegyei helyzete tényleg tarthatatlan, mert ugyanazon drágasági viszonyok, melyek az állami tisztviselőket terhelik, a nyugdíjasokat fokozódott mértékben sújtják, amennyiben lakbérilletményben nem részesülnek. Noha a szegedi kongresszus határozata alapján a kormányhoz intézett emlékiratban az állami tisztviselők országos egyesülete a lakbérnek legalább 50%-át is kérte a nyug-

díjképes járandóság megállapításául s ezen emlékiratban foglaltak a kormány részéről a legjobb indulattal fogadtatott, mégis szükségesnek tartja a bizottság, hogy a jelenlegi nyugdíjasok és özvegyei helyzetének javítása céljából a kormányhoz külön és sürgős előterjesztéssel éljen, mely előterjesztést a bizottság részletes jelentésével együtt a folyó évi szeptember hó elején gróf Batthyány Tivadar elnöke alatt tartandó első választmányi ülésen elfogadás és a kormányhoz leendő felterjesztés végett be fogja mutatni. A bizottság elnöke Róbel Román kir. számtanácsos a jelentés és felterjesztés elkészítésével Vidor Ede nyug. m. kir. pénzügyi számellenőrt bízta meg.

A bizottság azonban egyben megállapította azon szomorú körülményt, hogy dacára annak, hogy alapszabályai értelmében az egyesület tagjai nemcsak szolgálatban lévő állami tisztviselők, hanem állami nyugdíjasok is lehetnek, mégis a nyugdíjasok sorából alig van egynéhány tagja az egyesületnek, pedig régi eldönthetetlen feltétele minden ügynek, hogy a hozzávaló erők egyesüljenek s ezért kívánatos lenne, hogy az állami nyugdíjasok egész tömege — kivétel nélkül — külön felhívás bevétele nélkül a pusztán 2 korona évi tagdíjnak utalványon való beküldése mellett kérjék felvételüket az „Állami Tisztviselők Országos Egyesületé”-be (II., Főherczeg Albrecht-utca 11. sz. a.) s ezzel is bizonyára megadják az alapot az egyesületnek arra, hogy a nyugdíjasok érdekeit fokozódott mérvben képviselje.

(—) A Gyógyult elmebetegék Segélyező Egyesület e hó 26-án, pénteken délután 5 órakor a budapesti büntető járásbírósa helyiségében (Markó-utca, földszint 15.) rendes évi közgyűlést tart, amelynek napirendjén a rendes tisztú jelentéseken kívül választások és indítványok is szerepelnek.

(—) Az Eötvös-alap választmánya ma Ujváry kir. tanácsos elnéklésével látogatót ülést tartott, amelyben főleg a Ferencz József Tanítók Háza gondnoki állásának betöltésével foglalkozott. Elhatározta a választmány, hogy gondnokot csak az Eötvös-alap rendes tagjai, tehát csupán népoktatási intézetekben működők közül lehet választani. A gondnok fizetése teljes ellátáson kívül (négy szobából álló lakás, ételmezés, mosás, világítás, fűtés) évi 1600 korona. A gazdasági felügyeletet gyakorló gondnoknak ugyancsak teljes ellátáson kívül évi 400 korona tiszteletdíj jár. Ha azonban a közgyűlés választása oly egyénre esik, akit iskolafentartója teljes fizetésének meghagyásával a választás után a Ferencz József Tanítók Háza gondnoki tisztségének ellátására kirendelne, az Eötvös-alaptól az illető készpénzűzésre, úgy mint eddig, ezután sem számíthatna. A gondnok gyermekeit 16 éves korukig az Eötvös-alap teljes ellátásban részesíti, a 16 éven felül nem kereső családtagok teljes ellátásukért évi 240 koronát fizetnek. A gondnoki állásra az Eötvös-alap rendes tagjai július 31-ig írásban jelentkezhetnek az elnékségnél: VIII., Szentkirályi-utca 47. A gondnokot, valamint az Eötvös-alap tisztikarát az augusztus 22-ére egybehívandó közgyűlés fogja megválasztani. A közgyűlés előtti napon délután 5 órakor a Ferencz József Tanítók Házában előértekezlet lesz a választás tárgyában. Mind a gondnok, mind a tisztikar választását illetőleg az elnékség körlevélben hivta fel az összes tanító-egyleteket.

(—) Magántisztviselő egyesületek fuziója. A magántisztviselők a múlt évben az Ujvárosi háza közgyűlési termében nagy érdeklődés mellett országos kongresszust tartottak, amelyen egyhangúlag elhatározták, hogy az összes magánalkalmazott-elvezetők együttesen fognak küzdeni ama nagy célért, amelyeket a különböző elnevezések alatt működő, de alapjában véve egy és ugyanazon célra törekvő egyesületek és szövetségek programjaikba felvettek. Minthogy azonban az országos kongresszus eme határozatát leginkább személyi motívumok miatt mind a mai napig nem sikerült az egész vonalon végrehajtani, ezért Taubner Vilmos, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének ügyvezető elnöke indítványt adott be a fővárosban levő valamennyi testvéregyesület választmányához egy hatalmas szervezetté való egybeolvadás elérésére. A fuzió tárgyában beadott emez indítvány érthető feltűnést keltett a kereskedelmi alkalmazottak körében. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete a fuzióra vonatkozó indítvány nagy fontosságára való tekintettel rendkívüli választmányi ülésen fog a legközelebbi napokban foglalkozni a fuzió kérdésével. Remélhető, hogy állásfoglalásával követendő példát fog statuálni.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

SPORT.

Tatai versenyek.

Holnap futják a Magyar Lovaregylet által kiírt egy napos tatai meetinget. A nevezési lista ugyan az egyes futamokban nem nagy számmal zárult, de tekintve a minőséget és azt, hogy többnyire csak olyan lovakat neveznek a versenyekre, amelyeknek indítása el is van határozva, elég jó sportra van kilátás. A nap főszámát az Esterházy-handicap képezi, melynek 2400 méteres távján jobb hároméveseink mérkőzhetnek az idősebb évfárat képviselőivel. Mi az elsőséget Usefulnak adjuk e versenyben, szép futást várunk még a Szemere-istálló kiküldöttjeitől és Why?-tól is. A nap első futamát képező Eladók versenyében óriási sulya daczára is Paula győzelmét helyezik előtérbe, helyre Ito jöhet. A Tó-díj mértőföldes távján, ha indul, Ravissante a jelöltünk a Herzog-istálló lovai előtt. A Tatai handicapban Livtsu juthat egy jól megérdemelt győzelemhez Palotás II. előtt. Az 1000 méteres Remeteségi díjban nagy esélyvel indulnak Álnok, Bella, Bisamberg és a Dreher-istálló kiküldöttje. Mi az elsőséget Álnok futásától várjuk, rája veszélyes Bisamberg lehet. A kétévesek versenyében, melynek távja szintén 1000 méter, Raspberry és Mi ez küzdhetnek az elsőségért, jó futást várunk még Nie vergessen-től is. Végül a napot bezáró Akadályverseny-handicapban Nikita arathat győzelmet Macache előtt.

Jelöltjeink:

- I. Paula - Ito
- II. Ravissante - Herzog-ist.
- III. Useful - Szemere-ist. - Why?
- IV. Livtsu - Palotás II.
- V. Álnok - Bisamberg
- VI. Raspberry - Mi ez
- VII. Nikita - Macache

() Magyar atletikai bajnokságok. Atletikai sportunk legklasszikusabb versenye, a Magyar Atletikai Szövetség atletikai bajnoki viadala ma délután zajlik le a margitszigeti sporttelepen. A viadal iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul. Méltán. Atletáink a tavaszi szezonban igen erősen fejlődtek s majd az összes versenymekben 5-10 százalékkal megjavították hazai rekordjainkat. Érthető tehát az a nagy várakozás, amelylyel a bajnoki küzdelmek eredményeit várják országszerte. Hiszen még sohasem előzte meg a magyar bajnoki viadalt olyan alapos előkészület, mint az idén, úgy, hogy igen komoly esélyek vannak arra, hogy az eddig történt rekordjavítások mellé a bajnoki meetingen újabbak sorakoznak.

Igy a 220 yardos síkfutásban Simon, Bartók, Gräber és Déry igen közel lesznek a rekordhoz, sőt sokan biznak is Mező 22.2 mp.-es rekordjának a megdőlésében. Az 1/4 angolon csak Bodor helyes taktikájától függ az, hogy Gerentsér 52.2 mp.-es ideje le-tünjék a rekord-táblázat éléről. Nagy csütörtökön 0.2 mp.-nyire megközelítette. Az a csepp kis idő könnyen ledolgozható. A fél angolon Nagy az idén már kétszer javított rekordot. Ha az 1/4 angolos nagyon ki nem meríti, a harmadik rekordjavítása bizonyos, különösen akkor, ha Bodor is indul vele. Bodor viszont az 1 angolosban javítja meg saját rekordját, melyet a BEAC versenyén állított fel. A 3 angol mif.-ön Lovas mostani pompás formája a Gillemot által tartott 16 p. 18 mp.-es rekord megdőlésével kecsgett. A 120 yardos gátfutásban Kovács bizonyíthatja be, hogy a múlt vasárnap elért 16.3 mp.-es ideje csakugyan reális volt. A sulydobásban Mudin Imre bizony megdobja a 13 métert, új rekordot állítván fel, míg a rudugrásban Szathmáry Kálmán, az oly kiváló atlétákat nevelő MAC. képviselője készül 340 czm.-es rekordja megdöntésére. Gyönyörű verseny lesz a magasugrás, amelyben először áll starthoz az idén kitűnő magasugrónk, dr. Somogy István is. Ha megtartotta régi erejét, Gönczy 182 czm.-es rekordját itt is veszély fenyegeti. Sportélvezet lesz tehát a bajnoki versenyen bőven. Itt a helyezését nem kisebb erők, mint Szegedy, Dáner, Zöld, Szathmáry, Vádon stb. küzdenek. Igen érdekes lesz a diszkoszvetésben Luntzer és Antal találkozása, míg a távol-

ugrásban Holitsal, Kövesdy és Majunke veszik fel a küzdelmet. A verseny délután három órakor kezdődik.

() Evezőseink Bécsben startolnak ma és holnap az osztrák császár jubileuma alkalmából rendezett nagy regattán. A Pannonia január és szenior nyolczását és négyeseit küldi fel, amelyek minden valószínűség szerint veretlenül jönnek is vissza. A Duna szenior nyolczás, mely gondosan elkerülte a budapesti regattát, úgy látszik jobban szereti Bécs közönségét s annak szerzi meg azt az élvezetet, hogy a Pannonia hatalmas erejét kipróbálja rajtuk. Négyese egyébként győzhet is a junior bécsiek ellen. A Nemzeti a scull-számokban viszi diadalra színecinket, míg a Neptun juniorjainak ugyancsak meg kell fogniok a lapát végét, ha győzelemmel akarnak hazatérni.

() Disztorna. Vasárnap, e hó 21-én rendezi a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete sportcsaportja disztornáját és ezzel kapcsolatban nyári évszázó táncvizalmát a Sósfürdő összes helyiségeiben. A disztorna délután félöt órakor, a tánc pedig este 7 órakor kezdődik. A disztornát Kmetykó János művezető, okleveles főgimnáziumi tornatanár fogja rendezni. A mulatságot kedvezőtlen idő esetén is feltétlenül megtartják, amennyiben a több, mint ezer személy részére szolgáló óriási fedett csarnok és terasz áll rendelkezésre. A tiszta jövedelmet jótékony célra fordítják.

() A százyardos uszóbajnokság. Minden sportakció mostanában az olimpiai versenyek jegyében áll. Nagyban folyik tehát a készülődés nálunk is, amit a minden sportágra kiírt próbaversenyek is bizonyítanak. Az uszásra e hó 25-én lesz a próbaverseny és ezt megelőzőleg a Magyar Testgyakorlók Köre rendez e hó 21-én, vasárnap este 8 órakor a Császárfürdőben versenyt. A beérkezett nevezések szerint a leghevesebb küzdelem a 210 méteres verseny-számban lesz, hol Las-Torres találkozhat Halmayval. Igen nagy számban érkeztek nevezések a 105 méteres hátúszó-handicapra és a 420 méteres handicap-versenyre. Ez utóbbiban részt vesz Las-Torres is, aki a legutóbbi M. U. E. versenyen oly formában uszta be ezen távot, hogy a mennyiben csekély másodpercekkel javulna, úgy az olimpiai 400 méteres verseny a legjogosultabb aspiránsává avatja magát. A versenyre való belépőjegyűl a helyszínen kapható program szolgál.

() A magyar testnevelési kongresszus iránt a szakkörökben igen nagy érdeklődés nyilvánul. A kongresszusra oly nagy sulyu és értékanyagot jelentettek be, még pedig a legelőkelőbb szakembereink, hogy a végrehajtó bizottság ma tartott ülésén elhatározta, hogy a kongresszus kereteit kibővíti s a kormányt, a városi hatóságokat, az iskolai és orvosi, valamint katonai testületeket is bevonja a kongresszus körébe. Szükségesnek mutatkozott egyben a kongresszuson megvitatásra kerülő elméleti tételek gyakorlati bemutatása is. Mivel azonban a gyakorlati rész az iskolai szünet miatt most már ki nem vihető, a végrehajtó bizottság kimondotta, hogy a kongresszust öszre halasztja. Ekkor a gyakorlati rész bemutatható lesz, részben a fővárosi iskolák növendékei által, részben pedig a Magyarországi Testedző Egyesület Szövetsége budapesti egyleteinek és a Főiskolai Sport Szövetségnek közreműködésével rendezendő országos testedző ünnepek kertében. A végrehajtó bizottság e célból egész nyáron permanenciában marad s a kongresszusi iroda is működik, VIII., Szentkirályi-utca 26. szám alatt, hova a levelezések Iszer Károly kongresszusi alelnök címére küldendők.

() A Sport Világ kerékpárversenye. A vasárnapi kerékpárverseny, mely a Sport Világ szerkesztősége rendezésében délután négy órakor folyik le a Thököly-uti millenárius versenypályán, igen nagy sportélvezetet ígér. A versenyzők majdnem kivétel nélkül a legjobb kondícióban állanak a starthoz, mert megpróbálnak igyekeznek azt a mindjobban elterjedő balhítet, mintha a magyar kerékpárosok nem állották volna meg tisztességgel a helyüket a londoni olimpiai kerékpárversenyeken. A sprinterek és hosszútáv-menők legjava fog bemutatkozni ezuttal idén először e versenyen. Bakának, Baráth, Baumler, Bernáth, Löwy, Müller, Possert, Püspöki, Rojkó, Vass oly jó hírnévnek örvendő versenyzők, akiknek indulása és együttes versengése jó eredményekkel fogja gazdagítani a magyar sport történetét és hírnevét.

() Turf-hírek. Miracle — mint a Magyar Turf írja — nem megy ki a német derbyre.

Tatára holnap, vasárnap d. u. 1 óra 20 perczkor különvonat indul a keleti pályaudvarról, ahonnan este 8 óra 55 perczkor érkezik vissza.

Janek üli Orphelint a hamburgi Renard-ver-senyben.

Kottlingbrunn a német derbyben Janek üli. Sonnwendstein nem ment ki Hamburgba. Az alagi lovaregyleti meeting jövő vasárnap kezdődik, hétón, továbbá július 1-én folytatódik s 2-án fejeződik be. Első napján a Kozma Ferencz-emlékverseny (60.000 K.), másodiknap a Ligeti-díj (12.000 K.), a harmadikon a Tátrai handicap (20.000 K.) és a negyediknap a Lomniczi handicap (12.000 K.) a főfutás. Peregrin legközelebbi futása a Királyné-díjban lesz.

Téli sport-cikkek

Mű- és versenykorsó-lák. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norv. g., sveczi-, tirol-, hullóvölgyi- és amerikai rodol sport és gyermek-szánkók, 'oboggan stb. Lilienfeldi szi 30 korona Norvég szi, lábszárak, hólapok Téli sportöltözékek és felszerelések Sportárjegyzék ingyen.

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST. IV., KRISTOF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK

§ Biróságok köréből. Az igazságügyminiszter Török Géza kalocsai ügyészségi ügyész a sátoralja-ujhelyi ügyészséghez, dr. Bánhidó Gábor sátoralja-ujhelyi ügyészségi alügyészt a kalocsai ügyészség-hez helyezte át; Peterdy Béla módosi járásbírói albirót a szegedi ítélőtáblához tanácsjegyzővé rendelte be; a nagykanizsai törvényszék területére vizsgálóbíróvá Csesznák Miklós törvényszéki bírót, állandó helyettesévé pedig dr. Fischer József törvényszéki bírót; Losonczy Attila színérváraljai gyakorló ügyvédet a szatmárnémeti ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá, dr. Dolowschiák Mihály adonyi járásbírói alügyészt pedig az adonyi járás-bírói mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

§ Új közjegyzőség. Az igazságügyminiszter a lugosi királyi törvényszékhez tartozó facseti királyi járásbírói területére, Facset székhellyel, külön királyi közjegyzőséget rendszeresített, amely a temesvári királyi közjegyzői kamarához fog tartozni. E rendszeresítés következtében a lugosi királyi közjegyzőség hatásköre, a jelen rendelet hatálybalépte napjától kezdve, a lugosi járásbírói területére szorítkozik.

§ Hamis tanúzással vádolt ügyvéd. Valasek János miavai ügyvéd, volt országgyűlési képviselő egyike a legveszedelmesebb pánszláv izgatónak. Mikor nemzetiségi programmal 1901. évben képviselőjelöltül fellépett, Kralován, szeptember 22-én elmondott programbeszédében a többi között a következő kijelentést tette:

„A magyarok menjenek Ázsiába, ahonnan jöttek, hogy itt úgy legyen, mint volt ezer esztendővel ezelőtt.”

A féktelen izgatás következtében Valasek Jánost megválasztották képviselőnek Kisebbségben maradt ellenfele azonban petícióval támadta meg a választást azon az alapon, mert Valasek csakis féktelen izgatással tudta megszerezni maga részére a mandátumot. A petíció következtében a Kuria el is rendelte a bizonyítási eljárást annak kiderítése céljából, csakugyan izgatott-e Valasek a választói előtt s hogy programbeszédében Kralován tényleg mon-dotta-e a fentidézett kijelentést, amely a túllakta vidéken alkalmas arra, hogy a tótokat a magyar nemzet tagjai ellen izgassa. Ha ez beigazolást nyer, úgy az 1899:XV. t.-cz. 3. §. 8. pontja értelmében feltétlen érvénytelenségi okot képez. A Kuria 1902. április 15-én kelt ítéletével elutasította a petíciót, mert Valasek János 1902. április 14-én a Kuria előtti tárgyaláson eskü alatt vallotta azt, hogy ő a fenti kijelentést nem mondta. A Kuria elfogadva döntő sulyonkat Valasek vallomását, a petíciót ez alapon elutasította. Amde a nyitrai kir. ügyészség vádjára a nyitrai kir. törvényszék is pörbe fogta Valaseket a programbeszédjének izgató kifejezése miatt. Valasek itt is tagadta természetesen az izgatás elkövetését, de tagadásával szemben az 1902. december 30-án megtartott főtárgyaláson több tanu vallomá-sával beigazolva lett, hogy Valasek csakugyan mondta az inkriminált szavakat. A bíróság erre nemzetiség elleni izgatás vétségeért elítélte egy évi áll-lamfogházra és 1000 korona pénzbüntetésre. Ezt az ítéletet a tábla és a Kuria is helybenhagyta s Valasek 1904. november 15-én megkezdte és ki is töltötte

Janek illi.
Hamburgba.
sárnak kez-
dik s 2-án
-emlékver-
(12.000 K.),
) és a ne-
) a főfutás.
írálýné-dij-

ek

ockey szabály
amerikai rodol
ski 30 korona
s felszerelések

KRISTOF-TER

ÉK

niszter Tö-
a sátoralja-
r sátoralja-
ügyészség-
rásbíróági
yzóvé ren-
területére
széki bírót,
József tör-
aráljai gya-
ség kerüle-
iák Mihály
nyí járás-
megbizottnak

niszter a lu-
seti királyi
el, külön ki-
ly a temes-
tartozni. E
királyi köz-
atálybalépte
ületére szo-

Valasek Já-
képviselő
igazgatóknak.
yben képví-
er 22-én el-
özött a kö-

nnan jöttek,
endővel ez-

Valasek Jánost
ben maradt
eg a válaszó-
kis féktelen
re a mandá-
a el is ren-
ítése czéllá-
lasztói előtt
nyelg mon-
a tótlakta
a magyar
zólást nyer,
elmében fel-
ria 1902. ápr-
ticziót, mert
ia előtti tár-

g a fenti ki-
ra döntő su-
z alapján el-
g vádjára a
Valaseket a
miatt. Va-
tásis elköve-
december
nu vallomás-
csakugyan
ig erre nem-
egy évi ál-
ésre. Ezt az
ta s Valasek
ki is töltötte

a vácsi államfogházban a reá kimért büntetést. Ez-
zel azonban még nem lett vége az ügynek, mert most
a kir. ügyészség a Kuria előtt esküvel megerősített
tanuvallomása miatt hamis tanúzás büntettségét fogta
perbe. Valasek a vádirat ellen kifogásokkal élt, me-
lyeket ma tárgyalta a vádtanács dr. Langer táblai bírő
elnöklete alatt. A vádtanács dr. Madrag Pál védelme
után Valasek János ellen megszüntette az eljárást,
mert a vádirati törvényszéki főtárgyaláson kihallgat-
ott tanuk vallomásai nem nyújtottak elég bizonyíté-
tét arra, hogy Valasek az idézett inkriminált ki-
jelentést valóban megtette volna. Az beigazolást
nyert azon a tárgyaláson, hogy Valasek program-
beszédje a legnagyobb mértékben igazat tartal-
mzott, de hogy ezen idézett kifejezést mondotta-e,
beigazolható nem volt. Dr. Uzonyi ügyész a meg-
szüntetett határozat ellen felfolyamodott.

§ Megtagadott cégbejegyzés. A Budapesti jobb-
parti takarékpénztár részvénytársaság márczius 1-én
tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a
részvénytársaság címét „Hazai takarékpénztár
r.-t.”-ra módosítja. A budapesti kereskedelmi és vál-
tótörvényszék az új cég bejegyzését megtagadta,
mert a hangzatos cégnevvel alkalmas arra, hogy a
közönséget megtéveszse oly irányban, mintha a
takarékpénztár az egész országra kiterjedő üzlet-
körrrel bírna, holott 15.000 koronás alaptőkéje miatt
nagyobb pénzintézetnek nem tekinthető. A kir. tábla
— mint az Ügyvédek Lapja írja — helybenhagyta az
elsőbíróóság határozatát indokainál fogva s még azért,
ha a részvénytőke, amint azt a felelőző emliti,
300.000 koronára felemeltetnék, holott bizonyítva
sincs az, hogy a felemelt részvénytőke teljes befize-
tése várható is volna.

§ Büntös mütét. M. Mária fiatal nevelőnő tiltott
szerelmi viszonyt folytatva, anyai örömöknek nézett
elébe. Hogy a szegyetől megmeneküljön, Petrovics
Mária tanácsára, özv. Paksa Andrásnéhoz fordult
segélyért, aki husz korona díjazásért vállalkozott is
arra, hogy páciensét megszabadítja a szegyetől.
Különböző büntös manipulációkkal sikerült is ez
neki. M. Mária a mütét után még Kiss Ágostonné
szülésznő közreműködését is igénybevette. A sok
bába között a gyermek csakugyan elveszett. A kir.
ügyészség vádjára ma ítélkezett a büntető törvény-
szék özv. Paksa Andrásné, Kiss Ágostonné és M.
Mária fölött a btkv. 285. §-ába ütköző bünteselek-
mény miatt. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után
Paksa Andrásné 10 havi börtönre dr. Baumfeld
Lajos védelme után M. Máriát egy havi fogházra
ítélte. Kiss Ágostonné ellenben a bíróság felmentette
a vád alól. Az ítélet ellen dr. Tóth ügyész a vádlat-
tak terhére a büntetés súlyosbításáért felelőző.
De felelőzőt jelentettek be az elítelt vádlottak is.

§ Éjjel a Hablaányon. Sötét bünpört tárgyalta ma
a büntető törvényszék dr. Jamniczky bírő elnöklete
alatt. Szatmári Erzsébet eselődleány kilépve a
szolgálatból, felkereste testvérbátyját Szatmári Mi-
hály hajósegélyt a Hablaány nevű hajón. Szatmári
Mihály szívesen fogadta nővérét, vacsorát adott
neki s ott marasztalta éjjelre is. Éjjel aztán a hajó-
segély büntös merényletet követett el nővére ellen
a hajón. A meggyalázott leány feljelentésére vérfer-
tőzés büntetése miatt indult meg a büntető eljárás
Szatmári Mihály ellen. A mai főtárgyaláson a vád-
lott tagadta a terhére rótt bünteselekmény elköveté-
sét s azt vitatta, hogy a merénylet nem ő volt. A bi-
róság dr. Weisz Ödön védő által bejelentett mentő
tanuk kihallgatása czéllából a mai főtárgyalást elna-
polta.

§ Meghamisított anyakönyv. Említettük, hogy a
jaromerityi hitbizomány elnyerése iránt erdődi gróf
Pálffy József és gróf Wrba Kaunitz Rezső közötti
vítás ügyben gróf Wrba Kaunitz Rezső ösfája iga-
zolására csatolta a máriatölgyesi anyakönyvnek 1715
szeptember 3-iki születési anyakönyvi kivonatát,
amely azt igazolja, hogy gróf Wrba egyik ösanyja,
Szadeczky Katalin e napon született. Az anyakönyv-
nek e bejegyzésénél feltűnő megváltoztatás észlel-
tetvén, a trencsényi kir. törvényszék közokirathamisít-
ás miatt elrendelte a vizsgálatot és gróf Pálffy Jó-
zsef kérelmére ezen bejegyzést görösövi és mikro-
fotografiai vizsgálat alá vettette. A trencsényi büntető
törvényszék részéről szakértő gyanánt kirendelt Kos-
suthány Tamás az orsz. chemiai intézet igazgatója,
dr. Lengyel Béla, dr. Buchböck Gusztáv, dr. Pekár
Dezső egyetemi tanárok, dr. Vargha Oszkár kir. gör-
csővizsgáló és dr. Neumann Zsigmond vegyész, két

és fél havi vizsgálat után ma terjesztették elő csak
véleményüket az e czéllból Trencsényből Budapestre
utazott Polyik Imre vizsgálóbíró és dr. Markovich
Iván kir. ügyész, valamint a felek képviselői jelenlé-
tében. A szakértők az első csoport kérdéseire egy-
hanglag adták meg válaszukat, hogy a kivakart ke-
resztnévből még megmaradt betűnyom nem a „C“
betűnek a maradéka, hogy eredetileg nem volt
„Catharina“ keresztnév beírva és hogy a 9 betűből
álló Catharina a rendelkezésre álló helyen el sem
fért. A szakértők véleményük indokolására ötvennél
több mikrografiai felvételt készítettek és mutat-
ták be. Végleges véleményüket a kontakt eljárás mód-
szere szerint két héten belül megejtendő vizsgálat
után adják meg.

§ Megszüntetett eljárás. Szilasi Oszkár vállal-
kező három évvel ezelőtt 1800 korona váltókölcsönt
vett fel a Bankbizomány mint szövetkezet című
budapesti pénzintézetből. A pénz felvételekor magát
egy nagy bérlet tulajdonosának és nagykorúnak
adta ki. A váltóra lejárt alkalmával fizetés nem tört-
ént, mire a szövetkezet beperelte a váltót. A váltó-
perben Szilasi Oszkár kiskorúsági kifogással véde-
kezett, mire a bíróság a szövetkezetet keresetével
elutasította. Most aztán Serák Lajos, a szövetkezet
igazgatója család büntettségért tett feljelentést Szil-
asi Oszkár ellen. Az ügyészség azonban nem vál-
lalta a vád képviselőségét s megszüntette a nyom-
ozást. Serák felfolyamodására a kir. ítélőtábla elren-
delte Szilasi ellen a büntővizsgálatot, melynek befejez-
tével Serák igazgató vádiratot adott be Szilasi el-
len család büntettségért. A vádirat ellen a
terhelt kifogásokkal élt, melyeket dr. Rendes
Miklós védelme után a vádtanács elfogadott s
megszüntetette a további eljárást. A pótmagánvádló
a kir. táblához felfolyamodott a megszüntetés miatt.

§ Vasuti kaland. A múlt évi választások alkalmá-
val dr. Stefanek Milán, a párisi Medon csillagvizsgáló
intézet tagja levelet intézett „Az Ujság“ szerkesztő-
ségéhez, amelyben elmondta, hogy őt a bazini vá-
lasztás napján, midőn S. Zs. nevű tanárral Pozsonyba
utazott, három néppárti képviselő: Kovács Pál,
Szmracsányi György és Csizmazia Endre sértegetni
kezdtek a vonaton, mert túlság meggyőződött arról —
egyike a pánszláv agitátoroknak s politikai heczezet
akarva csinálni, tévesztette meg levelével a szer-
kesztőséget. „Az Ujság“ ezt a levelet, amely alá a
beküldő neve is alá volt írva, minden kommentár
nélkül szöszszent leközölte. A hírek rovatában 1907.
márczius 24-én megjelent ezen „Vasuti kaland“
című hír miatt dr. Kovács Pál ügyvéd, országgyű-
lési képviselő rágalomzásti pört indított dr. Stefanek
Milán ellen, aki azonban párisi lakos lévén, megidéz-
hető nem volt. Ezért aztán Gajári Ödön, az „Az Uj-
ság“ felelős szerkesztője vállalta el a közleményért
a törvény előtti felelőséget. Ma tárgyalta ezt a
sajtópört az esküdtbíróóság Zsitvay Leó elnöklete
alatt. A tárgyaláson Gajári Ödön kijelentette, hogy a
johiszeműleg közölt közlemény szerzője dr. Ste-
fanek Milán — mint utólag meggyőződött arról —
egyike a pánszláv agitátoroknak s politikai heczezet
akarva csinálni, tévesztette meg levelével a szer-
kesztőséget. A lap johiszeműleg járt el s kötelessé-
gének tartja az alaptalanul meghurcolt panaszosnak
ezért elégtételt adni. Sajnálja, hogy közzétettette a
közlemény s bocsánatot kért ezért a panaszostól.
Dr. Kovács Pál elégtétellel elfogadta ezen kijelentést
s visszavonta panaszát. A bíróság ezután megszüin-
tette a további eljárást.

§ Elszámolási viszony. Vágó Ignác ügynök több
külföldi cégnek volt a helyi képviselője s mint
ilyen, közvetlenül bonyolította le ügyleteit megbí-
zóival. Ezen elszámolási viszonyból kifolyólag csak-
hamar bonyodalmak támadtak Vágó és megbízói kö-
zött. Mikor Vágó hosszas luza-vona után beterjesz-
tette elszámolását megbízóinak, ezek ezt nem fo-
gadták el, mire Vágó elkeseredve eladta a még bir-
tokában volt összes árukat s a pénzt megtartotta.
Mikor ezt megbízói megtudták, büntető feljelentést
tettek ellene sikkasztás és hitelezési család miatt.
Az ügyészség azonban csakis sikkasztás büntettségért
emelt ellene vádat. A tárgyaláson a vádlott tagadta
bűnösségét s az elszámolási viszonyra hivatkozva,
bejelentette, hogy még neki lévén követelése, fel-
jelentői ellen a polgári pert folyamatba tette. Dr.
Tarján Mihály védőbeszédében a vádlott védeke-

zésére hivatkozva azt vitatta, hogy itt bünteselekmény
fenn nem forog, mert nincs megállapítva, való-e
vádlott védekezése s a panaszosok állítása. Ezt a
kérdést a vádlott által megindított polgári per van
egyedül hivatva tisztázni. Mig ez a kérdés tisztázás-
nem nyer, büntető uton a vádlottal szemben eljárni
nem lehet. A törvényszék tekintettel a felek közti
elszámolási viszonyra, a vádlottat felmentette a sikk-
kaszás büntettségétől. Az ügyész felelőző.

Nyilt - tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

Dr. HARMAT GYULA
tüdőbajosok rendelő-intézete
inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérkőpés, tüdőgyulladás
különb. orv. módszerekkel gyógyítanak inhalációkkal és szóróm-
oltásokkal. Rendel. 11-12 óráig 4-ig.

KRONSTEINER-féle új
Zománez-homlokzat festékek
50 különféle színű festékek, vizes felkenhető, mosható
vihar- és tűzálló, románczeres, mégis onyhe, egyszerű
mázolás elengedő és jobb mint az olajosok. — Hom-
lokzatok, beltületek stb. egéscsobb megmaradása. Fos-
tosi költség négyszögmeterenként 2/3 krajczár. Meglehető
eredmény. — Viharálló homlokzat-festék, mérsékelt
olajjal készíthető, 49 színben kilogrammonként
12 krajczártól felébb. — Kérjen ingyen mintalapot, min-
talakny. Kronsteiner Károly Wien, Hauptstr. 120
vet stb.

Bécsi egészségügyi kiáll. 1906. Állami díj, díszoklevél, aranyérem.
Serravallo China-Bor vassal.
Kapható a gyógyszerárakban
1/2 liter 2.60 K. 1 Liter 4.80 K.
palacsokokban. 27887

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.
Téli és nyári gyógyhely.
Természetes forró-melleg
kén-savas források. Iszap-
fürdők, iszapborogatá-
sok, massage, vizgyógy-
intézet, gőzfürdők, kő-
és kádfürdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos penzió,
Csuz, kőszvény, idegbőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő
prospektust küld ingyen a
Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Buda.

SERRAVALLO CHINABOR
vassal,
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 Lt. 27888
K 2.60, 1/1 Lt. K 4.80 palacsokokban.
gyengélkedőknek
eslábbadozóknak
Kitűnő szer

Minden külön értesítés helyett!
Idb. Meitner Bernát egy a maga, valamint
gyermekai, unokái és az egész gyászoló rokonság
nevében fájdaomtól megtört szívvel jelenti,
hogy felejthetetlen drága hitvese, legjobb anya,
szerető testvér és húrokon,
Meitner Bernátné
szül. Reiss Katalin
élete 60-ik és boldog házasságának 37-ik évé-
ben hosszas betegség után elhunyt.
A drága halott hült tetemei folyó hó 22-én
délelőtt 1/2 10 órakor fog a gyászházból (V. Ka-
tona József-utca 17. sz.) örök nyugalomra ki-
sértetni.
Budapest, 1908. június 20.
Kollár Miklósné szül. Meitner Laura, Oszkár,
Arpad és Dr. Meitner négy gyermekei.
Reiss Hermann, Dr. Reiss Samu és Reiss Jó-
zsef testvérei, Kollár Miklós veje, Meitner
Oszkárné sz. Kanitz Ella menyje.

Beiratások a
FODOR-féle
zeneiskolába
Az 1908-1909. tanévre június
hó 22-től július hó 2-ig eszkö-
zölhetők naponta d. o. 10-12-ig
és d. u. 4-6-ig az intézet:
Liszt Ferencz-tér 4. sz.
alatti helyiségben. — Ugyen-
ekkor vannak a felvételek a
Szűnidei tanfolyamra is
Beiratási díj: 10 korona.
Évi tandíj: 120 és 200 kor.

Vérgyógyítás.

Hemopatia

VU, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köcsvény-, asztma-, görvéllykór-, sziv-, idült gyomor-, bél- és idegjelvényekben (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmeszar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most az új és teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Homopata) rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válasszon. — Betegeket intézőtől kívül is kezel. — Nehéz betegeknek lebiztosabb gyógymódja.

KÖZGAZDASÁG.

Apanázs, mint tőzsdéi üzlet. Semmi sem lehetetlen az ég alatt. Ma a tőzsdén egy rendkívül érdekes pénzügyi műveletről beszéltek, amely amennyire újszerű, annyira hihetetlen is. Azt beszélték ugyanis ma, hogy Coburg Lujza hercegnő pénzzavarokba (?) jutott s a hirtelen való pénzszerezésnek egy különös módját találta ki. Konvertálta a szülői háztól kapott öt évi apanázsát, 400.000 koronát. Állítólag a többek között a hercegnő érintkezésbe lépett egy jónevű budapesti pénzügyiüggyel, aki összehozta a hercegnő érdekében a Kereskedelmi bankot, a Hitelbankot és Leszámitolóbankot, amely pénzügyintézetek a hercegnő évi 80.000 koronás apanázsát 5 évre konvertálták. A hír rendkívül kalandosan hangzik. Gyanus először is az, hogy miért kellett ehhez a kicsinek mondható üzlethez három ilyen nagy bank, mikor akármelyik egymaga is könnyedén lebonyolította volna azt? Aztán micsoda biztosítékot nyulhat a hercegnő az apanázs tényleges kifizetésére vonatkozólag? Avagy esetleg meghal egy fél év múlva az apanázst élvező?...

Sorsolás. A Magyar Jelzálog Hitelbank 4 1/2%-os korona értékű zálogleveleinek tervszerű évi kisorsolása július 1-én, délelőtt 10 órakor fog a bank sorsolási termében megtartatni.

A talpbörkartell. Erről a legújabb megrontójáról bőriparunknak a legellentétebb hírek kerülnek forgalomba. Az egyik szerint megalakult már, a másik szerint még csak tárgyalnak róla. Utána néztünk a dolognak s a helyzetről a következőket tudtuk meg: A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál nap-nap után tárgyalások folynak a kartell ügyében, melyben még a Magyar Általános Hitelbank, a Kereskedelmi R.-T., a Hazai Bank és a Leszámitoló- és Pénzváltó Bank vesznek részt. A pénzügyintézetek már meg is egyeztek a maguk dolgában, úgy, hogy holnap délelőtt már az összes börtörözőket gyűlésre hívták össze, a Kereskedelmi Bankba. Itt aztán véglegesen megállapodnak a kartell feltételeire nézve. Természetesen közös eladási irodát létesítenek, amely a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és az alatt vezetni fogja a kartell ügyeit. Hogy azután mire is jó ez a kartell, azt nem nehéz kitalálni. A talpbör árának emelésére. A magyar közönség kezd már egy kicsikét érdeklődni a hazai termelés iránt is. Pártolja a hazai ipart. És a mi kartellező gyárosaink természetesen megdrágítják az árut, úgy okoskodván, hogy aki magyar iparcikket akar venni, hát az fizesse is meg. Mert ez hazafias kötelesség. Hogy az osztrákok a mi kartell által megbénított talpbörkereskedelmünkkel szemben most már könnyű szerrel visszahódítják a rájuk nézve már-már elvesztett hazai fogyasztóterületet, az valószínű, hiszen a szabadverseny sokkal alkalmasabb az idegen piacok megszerzésére és megtartására, mint az önön hasznát mindenképp fölé helyező kartellekért rajongó s az egészséges versenytől irtózó erőltetett gyáripar. Hisszük, hogy a kartell a magyar fogyasztó közönség olyan általános ellenszenvével fog találkozni, amely már csírájában megfojtja azt.

A magyar és osztrák cukorgyárosok nagygyűlése Prágában. Cukorgyárosok és cukorgyári igazgatók, német, francia és orosz cukorgyárosok mint vendégek nagy számu serege jelenlétében, június hó 15-én nyitotta meg tavnoki Stummer Ágost báró v. b. t. t., a prágai kiállítás kongresszusi épület nagyertermében a nagygyűlést. Lelkes szavakban üdvözölte báró Stummer elnök a megjelent vendégeket. Örömeinek ad kifejezést, hogy az ez évi közgyűlés Prágában, annak az országnak fővárosában tartatik meg, amely ország a cukor-ipar bőlesője.

Törpebank a Fehérvári-uton. Már több ízben megírtuk, hogy az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár és a Valuta-Bank a Fehérvári-uton fiókot nyitottak, amelyek közül a Valuta-Bank már meg is kezdte működését, míg az Egyesült Fővárosi csak július 1-én nyitja meg helyiségét. Jeleztük azt is, hogy a Jobbparti Hitelbank mint szövetkezet szintén a Fehérvári-utra helyezte az üzlethelyiségeit. Ez a szövetkezet — amely időközben átvedlett részvénytársasággá — Budai takarékpénztár részvénytársaság jóhangzásu cég alatt nyitja meg helyiségeit a Fehérvári-ut 10-12. szám alatt. Szóval bank van elég a Fehérvári-uton, csak azután legyen elég betevő is.

Munkásbiztosítási bíráskodás. A Budapesti Közlöny mai száma közli a kereskedelemügyi magyar királyi miniszternek 49.157-908. számú rendeletét a munkásbiztosítási választott bíráskodási eljárás szabályozásáról.

Gabonakereskedők a bankok kartelleje ellen. Ismeretes, dolog, hogy a Hitelbank kezdeményezésére a budapesti bankok kartell kötöttek. A kartell — mint ismeretes — megállapodott abban, hogy ezenkívül hitel csak a mindenkori bankkamatlábánál 1 1/2%-nál, lombard-hitel pedig a mindenkori bankkamatlábánál 2%-al drágábban adnak csak. Ez a megállapodás nagyon sérti a gabonakereskedők érdekeit, akik rendszerint rövid időre szoktak pl. egy-egy uszály-árura lombard-kölcsönt fölvenni, amelyhez most igen drágán jutnak. Érthető tehát, hogy a gabonakereskedők most erősen zugolódnak a bankkartell ellen s erősen mozgolódnak oly irányban, hogy a bank-kartell nyomását megtörjék. E célból megegyeztek abban, hogy vagy egyetlenegy banknál bonyolítják le összes üzleteiket, amely a kartellen kívül van, vagy ha ilyen Budapesten nem akadna, akár bécsi vagy párisi pénzzel alapítanak egy bankot, mely elsősorban őket szolgálja ki. Egyébként az ügyvel legközelebb a Gabonakereskedők Országos Szövetsége is foglalkozik.

Gazdasági munkásházák építése. Temes vármegye ezer munkásházat akar építtetni a múlt évben meghozott törvény keretében nyújtandó állami támogatás mellett. A törvényhatóság ez irányban meg is indította a tárgyalásokat. Darányi miniszter a helyszínére küldötte megbízottját, kinek jelentése alapján értesítette a vármegye alispánját, hogy ha a vármegye egy millió korona törlesztéses kölcsön felvételét határozza el erre a célra, a törvényben szabályozott állami támogatást hajlandó megadni.

A Vacuum közgyűlése. A Vacuum Oil Company részvénytársaság ma tartotta közgyűlését Budapesten. A közgyűlés az általunk már ismertetett mérleget egyhangulag elfogadta s elhatározta, hogy a mérleg szerint kimutatott 126.842 korona és 78 fillért kitevő veszteséget új számlára viszi át. A veszteség a következő okokra vezetendő vissza: az év közepe táján a nyersolaj-piaczon jelentékeny áresés következett be, amely által a társaság nagy nyersolaj-készletei emens értékesökkenést szenvedtek. Amidőn múlt év április havában a petroleum-kartell megszűnt, a finomított petroleum ára rendkívül módon hanyatlott, amely körülmény a társaságot annál érzékenyebben érintette, amennyiben az előző évről még jelentékeny finomított petroleumkészletek fenmaradtak. Ambar kenőolaj és melléktermékekben a forgalom emelkedett, mégis az ebből származó nyereség nem volt elégséges a konjunktúrális veszteségek kiegyenlítésére. A közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta s ezután elhatározta, hogy a jelenlegi 15

millió korona részvénytőkét 20 millió koronára emelik fel. Végül a választásokat ejtették meg. A főtanácsba beválasztottak: Vörös László v. b. t. t. és Poninski Sándor herceg. A felügyelő-bizottságba új tagokul pedig: Sárközy Aurél, L. C. Panizardi és George Percy Whaley. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A papírkereskedelmi alkalmazottak szervezkedése. A magyarországi papírkereskedelmi alkalmazottak legutóbb megtartott nagyértekezlete kimondta, hogy megalakítja a Papírkereskedelmi Alkalmazottak Szakosztályát, a Magyarországi Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége kebelében. Az alakuló gyűlés e hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a szövetség helyiségében (VI. Liszt Ferenc-tér 18. l. em.).

Automobilközlekedés Biharmegyében. Nemrég megírtuk, hogy az aradi Westinghouse-gyár ajánlatot nyújtott be Bihar vármegye alispáni hivatalához a megye területén automobil-járatok létesítése ügyében. Az ajánlatot az alispáni hivatal véleményezés végett az államépítészeti hivatalnak küldötte meg, amely — mint értesülünk — javasolja az automobilközlekedés megvalósítását a következő utvonalon, miután Bihar megyében a vasuti közlekedésnek igen sok hiánya van. Berettyóújfalú—Berettyószentmárton—Zsáka—Darvas—Csökmő, Berettyóújfalú—Dececske—Debreczen, Bihar—Pocsaj—Hosszupályi, Nagyvárád—Bihar—Margitta, Nagyvárád—Less—Tenke—Beél, Nagyvárád—Belényes—Vaskóh. Az első négy utvonalon a másik kettő hegyes vidéken fekszik.

Sörárpavásár Pozsonyban. A jóhírnevű pozsonyi sör- és maláta-árpa vásárt, mely a múlt években is előnyös hatással volt az árpaárak alakulására s a sör- és malátaárpa kedvező értékesítésére: a nyugat-magyarországi gazdasági egyesületek a folyó évben is megfogják tartani. A vásár jelentőségét emelni fogja az a körülmény, hogy ez évben a sopronmegyei gazdasági egyesület is részt vesz a vásárrendezésben.

Egy fizetésképtelen cég szanálása. Ismeretes, hogy Otta és Neufeld budapesti kézműáru nagykereskedő fizetésképtelenséget jelentett. A cég üzletét — amint értesülünk — a Szállítványozási és iparbank részvénytársaság átvette s azt saját cége alatt folytatja.

Szabósegédek tanfolyamai. A technológiai iparmúzeum igazgatósága az érdekelteknek tudomására hozza, hogy a mérték után dolgozó férfiruha-szabósegédeknek a nyár folyamán szabászati tanfolyamot szervez. Egyik tanfolyam a polgári ruha, a másik az egyenruha-szabászatra vonatkozik. A tanfolyamok július 6-án kezdődnek és kiterjednek 80-100 órára. Az oktatás délután 4-8-ig vagy 6-9-ig tart. Beiratás költsége 2 korona. Beiratkozhatni június hó 27. este 7-8-ig és 28-án, vasárnap délelőtt 10-12-ig.

Kik építik az aradi vashidakat? Az aradi vashidak építésére beérkezett ajánlatokat — mint már megírtuk — a városi tanács kiadta véleményadás végett a mérnöki hivatalnak. Az ajánlatokat a mérnöki hivatal napokon át tanulmányozta s azok közül a kivételre a következőket ajánlja: Mindkétféle hid alépitményeire. 1. Zsigmondy Béla budapesti építész vállalkozó mérnök 549.316 koronás, 2. Fodor és Reisinger aradi és Schiffer Miksa budapesti építészvállalkozó mérnöknek, mint ez alkalomra társult cégnek 627.594 koronás, 3. Gregersen G. és fiai budapesti építészvállalkozónak 659.976 koronás ajánlatát. Vasszerkezetek. Az arad-ujaradi hidra. 1. Az osztrák-magyar államvasut társaságnak IV. alternatív tervezetét, mely a hidat pálya fölötti tömör ivvel kontemplálja. Ára: 567.372 korona, 2. Danubius hajó- és gépgyár r.-t. 589.740 koronás, 3. Weitzer János gép- és vaggongyár 599.735 koronás ajánlatát. Az Arad Vár között építendő hidra: 1. Weitzer János gép- és vaggongyár III-ik számú alternatív tervezetét 277.228 koronával, mint olyat, mely ugyanezen cégnek 272.540 koronával alternatív tervével szemben mintegy 5000 koronával drágább ugyan, de kellemes külső hatásánál és kiesésénél fogva kivételre ajánlatosabb. 2. Osztrák-Magyar Államvasut Társaság vasműveinek 289.328 koronás ajánlatát. Vámmházakra. 1. Szabó József aradi építőmester 29.975 ko-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Használatra valódi Áldás gyomor-bajoknak és székszorulásokban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az orvosi gyomor
3-3 csa alatt tol
Jegon rendbe hozza
115 öveg 40 fillér
nagy öveg 60 fillér

ronás, 2. Steiner József aradi építész-vállalkozó 32.187 koronás ajánlatát. Földmunkákra. Az alkalmi vállalkozók 58.783 koronás, 2. Kemény Manó aradi vállalkozó 61.754 koronás, 3. Rossi és Pellegrini aradi vállalkozók 73.072 koronás ajánlatát. Az Arad-Vár közötti hidnál: 1. Kádár és Böhm 39.846 koronás, 2. Kemény Manó 47.792 koronás, 3. Rossi és Pellegrini 57.856 koronás ajánlatát. Mindkét hid feljárójának csatornázására. 1. Rossi és Pellegrini 40.005 koronás, 2. Pellegrini Dávid 48.993 koronás ajánlatát. Mindkét hid kövezésére. Rossi és Pellegrini 223.981 koronás ajánlatát. A rendkívüli közgyűlést, mint értesülünk, június hó 25-ére hívja össze a tanács. Ennek döntése után a kereskedelmi miniszter vizsgálja még felül a versenytárgyalás eredményét s előreláthatólag nem gördit akadályt a mielőbbi kivétel elé, mert a pályázati tervek és feltételek az ő előzetes beleegyezésével és jóváhagyásával készültek el.

Hűtőipari kongresszus. Az Országos Iparegyesület nagy tanácsstermében nemrégiben alakult meg a párisi nemzetközi hűtőipari kongresszus magyar bizottsága. A bizottság, melynek helyisége a m. kir. szabadalmi hivatalban van, most kapta meg Párisból a kongresszus végleges programját. Ezek szerint a kongresszust október hó 5-én kezdik meg; a tanácskozáskor teljes öt napon át fognak tartani. A kongresszus arányaira és méreteire jellemző, hogy költésgeire a francia törvényhozás 40 ezer frank hitelt engedélyezett s a részvevőkre 34 államban alakultak résztvevő bizottságok. Érdekes felemlíteni, hogy a hivatalos program e bizottságok közül külön kiemeli a magyar bizottságot, mint amelynek élén négy miniszter és négy államtitkár áll. A kongresszuson résztvevők számára a legtöbb európai vasút és hajózási vállalat nagy kedvezményt biztosított. A résztvevők a kongresszussal kapcsolatban testületileg meg fognak tekinteni számos nagy ipartelep is, ahol a legmodernebb hűtőberendezések láthatók. Rendes tagoknak a kongresszus tag-sági díja 20 frank, hozzátartozóiknak 10 frank. Hogy a résztvevők női családtagjainak szórakozásáról is a kellő mértékben történik gondoskodás, a rendezőség nagy hölgybizottságot alakított. Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítást készséggel megad a magyar bizottság (szabadalmi hivatal, Erzsébet-körút 19.).

A dívatkiállítás. A jövő év tavaszán megnyíló dívatkiállítás ügye szépen halad előre. A kiállítás előkészítése céljából kiküldött ideiglenes bizottság tegnap Holzer Sándor elnöklése alatt az Országos Iparegyesületben ülést tartott, amelynek jegyzőkönyvét Sugár Ottó vezette. Az ülésen részt vett a többi között Micskei Endre osztálytanácsos, a kereskedelmi minisztérium kiállítási ügyosztályának vezetője is. Gelléri Mór kir. tanácsos indítványára kimondták, hogy a kiállítást elsősorban a városi Műcsarnokban óhajtnák rendezni, s csak ha ott a kiállítás megfelelő időben való megnyitása lehetetlennek látszik, fogják kikérni a kiállítás céljaira az Iparművészeti Múzeumot. Micskei Endre osztálytanácsos, dr. Czák Elemér, Krisztháber Leó, Sugár Ottó és mások hozzászólása után elhatározták, hogy meg fogják alakítani a kiállítás hölgybizottságát és ki fogják kérni az Országos Iparegyesület, a Képzőművészeti Egyesület, a női- és férfiszabó ipartestület pártfogását és aktív közreműködését.

Faáru szállítási korlátozás Fiumében. A m. kir. államvasutak igazgatósága a fiumei farakodó telepen uralkodó térhiány miatt és az ott kirakatlanul veszteglő vagonok összetorlódása miatt a faszállítványoknak Fiuméba való felvételét további intézkedésig megszüntette.

Külkereskedelmünk forgalma. Bécsben a kereskedelmi minisztérium most teszi közzé az osztrák-magyar vámterület külkereskedelmi forgalmának statisztikáját f. évi április haváról, mely szerint a behozatal 211.5, a kivitel 203.2 millió korona volt, tehát a mérleg 8.3 millió koronával passzív. Januártól áprilisig a behozatal 343.7, a kivitel 730.4 millió, tehát ezen időszakra a kereskedelmi mérleg passzívuma 113.5 millió koronára rug.

Kedvezmény kikészítési eljárásra. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tapasztalta, hogy a kikészítési eljárás kedvezményét, amely abból áll, hogy iparosaink a kivitelre kiváló gyártmányaik előállításához szükséges külföldi nyersanyagot és félgyártmányt vámentesen hozhatják be, sokkal kisebb mértékben veszik igénybe, mint az osztrák iparosok. Miután ez első sorban az érdekelt körök hiányos tájékozottságára vezethető vissza, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter utasította a kereskedelmi muzeum igazgatóságát, hogy az említett eljárás mibenlétére, feltételeire és előnyeire az érdekelt körök figyelmét hívja fel és az új, akár nálunk, akár Ausztriában megadott kikészítési engedélyeket esetről-esetre közölje az illető iparág érdekelteivel. A miniszter ugyanerre felhívta a magyar gyáriparosok országos szövetségének és az országos iparegyesületnek figyelmét is. Ekként remélhető, hogy a hazai érdekelt iparfejlesztésünk ezen alkalmas eszköze útján hathatós támaszhoz jut.

A gyarmatáru nagykereskedők egyesülete ma tartotta meg második évi közgyűlését siklósi Tschögl Henrik elnöklésével. A tudomásul vett évi jelentés arról tanuskodik, hogy az egyesület úgy a gyarmatáru, mint a festékszakra terén, nemkülönben közlekedési s tengeri, valamint behajózási kérdésekben eredményes tevékenységet fejtett ki. Ezután a választásokra került a sor. Az egyesület elnökévé újból siklósi Tschögl Henrik, alelnökeivé Kisnyomi Landauer Lipót és Mautner Adolf, választmányi tagokká: Blitz Miksa, Böhm Emil, Brázay Zoltán, Eiser Nándor, Frankl Mór, vágújhelyi Hoffmann Sámuel, Robitschek Zsigmond, Rudas Gyula, dr. Schmidl Miklós, Krausz Mór, Strobenz Rezső, Surányi Béla és Tscherna Ferenc, számvizsgálóknak pedig Gruber Flóris és Kálai Sándor választottak meg.

A szegedi állami felsőipariskola megnyitása. Szeged szab. kir. város közönségével az ottani felsőipariskola létesítésére vonatkozó tárgyalások kelő eredményre vezetvén, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy ez intézet gépészeti szakosztályának első évfolyama ideiglenesen az ottani fa- és fémpipari szakiskola helyiségeiben folyó évi szeptember hó 1-én megnyitassék. A felsőipariskola elektrotechnikai szakosztálya az új felsőipariskolai épület elkészülte után fog megnyílni, melyre a város közönsége telket és nyolczszázezer koronát szavazott meg. Az új felsőipariskola vezetésével a miniszter Torday Imre felsőipariskolai igazgatót bízta meg és ezzel kapcsolatban Fekete Jakab marosvásárhelyi ipariskolai igazgatót a kereskedelmi minisztérium ipari és kereskedelmi oktatási szakosztályába rendelte be, Pécser Ambrus győri szakiskolai igazgatót pedig a marosvásárhelyi, Filcski József szegedi szakiskolai igazgatót a győri fa- és fémpipari szakiskola vezetésével bízta meg.

A szeszadójavaslatok sorsa Ausztriában. Nemcsak nálunk idézték elő forrongást a szeszadó-javaslatok, de Ausztriában is. A szeszadó tervbe vett felemelése ugyanis váratlanul erős akadályra talált a birodalmi gyűlésben. A kormány javaslata az adóemelés folytán várható jövedelemtöbblet nagyobb részét a tartományokban pénzügyi helyzetének megjavítására szánta s bármilyen egyhangu helyesléssel fogadta az egész parlament ezt a tervet, az első nehézség már ott keletkezett, midőn a tartományoknak szánt segély felosztási kúlesa — mely a fogyasztáshoz igazodik — nyilvánosságra került. A felosztási tervvel természetesen egyik tartomány sincs megelégedve és sokan a felemelt szeszadó egész várható bevételi többletét a tartományok részére követelik. A másik nehézséget az idézte elő, hogy az urakházának egyik bizottsága legutóbb lezavazta a czukoradójavaslátását, amit pedig a parlament a kiegészítő javaslatok megszavazásának egyik ellenértéke gyanánt vivott ki a kormánytól. Mivel pedig a czukoradójavaslata alkalmasint a plénumban is hasonló sors vár, az adóleszállításért küzdő pártok nem hajlandók most egy másik fogyasztási adó emelésébe belemenni. A sürgős tárgyaláshoz szükséges 2/3 többség nem állván a kormány rendelkezésére, az a terv merült fel és fog valószínűleg megvalósulni, hogy a szeptember 1-től augusztus 31-ig terjedő egy évi időszakra a kor-

mány provizóriumban nyer felhatalmazást a 140 koronára felemelt szeszadónak beszedésére s egyúttal ez a provizórium állapítja majd meg az egyes tartományok részesedési arányát a bevételi többletből míg a szeszadójavaslat részletes tárgyalása és a tartományok pénzügyi helyzetének rendezésére vonatkozó végleges terv megállapítása alkalmasint az őszi ülészakra marad.

A gabonatozsdéről. A külföld tartósan lanyha Amerikában ismét 1 centtel olcsóbbodott a buza ára. Nálunk ma ismét lebonyolítások voltak napirenden melyek, dacára a nagy hőségnek, az októberi terminusok árfolyamait 10—15 fillérrel a tegnapi zár-lathoz képest leszorították. Délfelé újabb vételek azonban az irányt ismét megszilárdították, úgy, hogy a mai áresés teljesen megtérült, sőt végeredményben tegnaphoz képest még néhány fillér nyereség maradt. A készáru piacra ma korlátolt volt a forgalom, elkelt 12.000 mázsa buza 5—10 fillérrel olcsóbb áron. Rost néhány fillérrel olcsóbb, ellenben tengeri 10 fillérrel drágább.

1 óra 30 perczkor záródnak a határidőpiacon:

	jun. 18.	jun. 20.	+ több	- keveseb
Buza októberre	11.36	11.61	+	—25
Rost, új októberre	9.48	9.53	+	—05
Zab októberre	7.98	8.48	+	—50
Tengeri júliusra	6.78	7.13	+	—35
Tengeri, 1909. májusra	6.80	6.92	+	—12

Darányi a mezőgazdasági érdekképviselőről. A Magyar Gazdaszövetség június 23-án tartja meg Parád fürdőn évi rendes közgyűlését, melyen Darányi földművelésügyi miniszter, mint a szövetség elnöke fog elnökölni. A szövetség parádi közgyűlése igen érdekesnek ígérkezik. Mintegy ötszázan jelenttek be részvételüket, akik mind gróf Károlyi Mihálynak, a fürdő tulajdonosának a vendégei lesznek. A közgyűlésen résztvesz gróf Dessewffy Aurél a főrendiház elnöke is. A közgyűlésnek rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak beavatott körökben azért, mert a földművelésügyi miniszter ez alkalommal fog nyilatkozni a gazdatársadalom előtt a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslatról. Arról is értesülünk, hogy a miniszter a törvényjavaslatot a képviselőház hétfői ülésén fogja benyújtani.

Kivitelünk Ausztráliába. A Közgazdasági Értesítő most megjelent 25-ik számában a hazai kivitt értéklő közlemény jelent meg Magyarországról Ausztráliába. A közlemény kiadójának, a m. kir. Kereskedelmi Muzeum Melbourneben élő levelezője tollából. A közlemény kiadójának azt, hogy Ausztrália mily hálás talaj volna a magyar kivitel számára: részletesen megvilágít gyakorlati szempontból minden momentumot, amelynek a magyar kivitel hasznát veheti. Így szól a fizetési feltételekről, az ausztráliai hitelviszonyokról, az üzleti összeköttetések fentartásáról és fejlesztéséről stb. A jelentés szerint a magyar ipar szempontjából főleg a következő cikkek jöhetnek az ausztráliai piacra tekintetbe: kezyűár, butor, cipőár, textilár, gyufa, üveg- és kövedényár, papírár, írószar, kalap, sapka és kalapkellék.

Söradómelés Aradon. Arad város legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy a pezsgő- és káryaadó behozatalával együtt a sör hektoliterjét is két korona városi fogyasztási adóval fogja sújtani. A sörnek ily nagyfioku megdrágítása mozgalomra indította az aradi érdekeltséget, vendéglősöket és sörraktárosokat, akik elhatározták, hogy megfelelőbbek a városi közgyűlés határozatát. Az aradi sörgyárosok pedig kijelentették, hogy a minisztériumban mindent elkövetnek, hogy a határozatot felsőbb helyen megsemmisítsék. A felelősséget eddig özv. báró Nopcsa Elekné, az új-aradi sörgyárnak, Lövy Mór a Hagenmacher-féle sörgyár aradi raktárának és Deutsch J. Mór az Első Magyar Részvénytársaság aradi raktárának nevében irták alá.

Csödök. Berkovits és Barta ruhakereskedő cég ellen (V., Váci-ut 44.) csődöt kértek. — Fischer és Társa budapesti fizetési képtelen kereskedő cég (VI., Nagymező-utca 26.) egyezkedési tárgyalásai nem vezettek eredményre s így a cég ellen egyik hitelzője már csődöt is kért. — Weisz Teréz és Fenyő

Teljesen átalakítva!
Rohitsch-Sauerbrunn
Stájerországban
 Vasut, posta és távirda.
 Császfürdő, modernul berendezett gyógyintézet.
 Stryiatürdő u onnan berendezett szénsavfürdők.
 Kitzbühner bizonyult gyógyhely nyomor, héi-, máj- és vesebeteg, kronikus székrekedés, ideg-, epekövek, elhízásodás, cukorbetegség, csusz, reuma, gége- és torok-kataris és szívbeteg ellen. A gyógyforrások Karlsbadhoz és Marienbadhoz hasonlóak.
 Diätetikus és terraln kura. — Kitzbühn ivóvíz-kura. — Villamos világítás. — Lift. — Modern csatornázás.

maradékárú kereskedő cég ellen (VI. Király-utca 13.) több hitelezője csődöt kért.

Vidéki gyárparosok gyűlése. A Magyar Gyárparosok Országos Szövetségének szepességi fiókja június 10-én Poprádon rendkívüli közgyűlést tartott Münnich Kálmán elnöke alatt. A közgyűlés mindekenélőtt a munkaadó-központ tervével foglalkozott s örömmel üdvözölte a szövetségnek ez irányú kezdeményezését, bár ezidő szerint a Szepességben nem tartja szükségesnek munkaadószervezet létesítését. Részletesen letárgyalta azután a közgyűlés az új ipartörvény tervezetének a munkaidőre vonatkozó rendelkezéseit és határozatait a szövetséghez terjesztette föl. Végül a munkásbiztosítás dolgában elhatározták, hogy kérik fogják, hogy a vidéki pénztárak is minél előbb láttassanak el a szükséges nyomtatványokkal a kezelés egyszerűsítése érdekében. A szövetség nagyváradi fiókja a napokban tartotta dr. Moskovits József elnöke alatt a nyári szünet előtt utolsó ülését. A fiók behatóan foglalkozott különösen a munkaadók szervezkedésének ügyével, csatlakozván a szövetség igazgatóságának ezirányú tevékenységéhez. Több folyó ügy letárgyalása után elhatározta a fiók, hogy az Összít Biharpüspökivel összekötő vasúti vonal létesítése tárgyában Nagyvárad városa által megindított mozgalomhoz csatlakozik.

Az Első biztosító intézet katonai szolgálatra új üzletága. Az „Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére”, mely József főherceg ő fenségének védnöksége alatt a fiubiztosítás terén már évek óta fejt ki-áldásos működést, újabban a leányok kelengyész- és hozománybiztosítását is felvette működési körébe. Miután az intézet nem nyereségre alakult vállalat, új díjtáblázatai természetesen a lehető legolcsóbbak, mi mellett még az is hozzá fog járulni ez új üzletág gyors népszerűsítéséhez, hogy biztosítási feltételei a legliberálisabbak. Ez új biztosítási feltételek kapcsán tesz most kísérletet az intézet a díjtalan ivadékbiztosítás meghonosítására is. A nyugati államokban ehhez hasonló intézkedéseknek köszönhető a biztosítási intézmény erős elterjedése és e révén a népesség mindig növekvő gazdagodása. Valószínű, hogy a biztosítási feltételeknek ily modern irányban történt kiegészítése nagy mértékben fogja előmozdítani ezen máris virágzó hazai intézet országos terjedését és kivánatos érhódítását. Említést érdemel még, hogy ez intézet besorozási jutalom fejében a múlt évben már csaknem 15 százalékkal töltötte meg a biztosított, tőkét, amennyiben, aki 1000 koronára kötött katonai szolgálat esetére fiubiztosítást, 1000 korona helyett 1148 korona 86 fillért kapott. A leánybiztosítás kapcsán az intézet 1000 koronás házassági jutalmakat fog a biztosított leányok között kiosztani.

Raktárból: 1000 mm. 77 kg. 25.10 korona.
Tengeri: 900 mm. 13.90 korona ab hajó.
Zab: 100 mm. 16.40 korona kp.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	74	24.25-24.55	78	25.35-25.65
"	75	24.65-25.05	79	25.75-25.85
"	76	25.05-25.35	80	---
"	77	25.25-25.55	81	---
Fejérmegyei	75	---	78	25.05-25.40
"	76	24.70-25.10	79	25.35-25.60
"	77	24.80-25.25	80	---
"	74	24.05-24.35	81	---
Pestvidéki	75	24.25-24.65	78	25.15-25.45
"	76	24.75-25.15	79	25.35-25.65
"	77	24.95-25.35	80	---
"	74	23.95-24.25	81	---
Bánsági	75	24.15-24.55	78	25.25-25.55
"	76	24.75-25.15	79	---
"	77	25.05-25.45	80	---
"	74	24.25-24.65	76	25.05-25.35
Bácskai	75	24.55-25.95	77	25.25-25.55
"	73	---	78	25.35-25.75
Szerb	---	---	---	20.80-21.20
Rozs I.-rendű uj	---	---	---	20.60-20.90
" középminőségű uj	---	---	---	14.20-14.50
Arpa takarmány I.-rendű	---	---	---	13.80-14.20
" II.-rendű	---	---	---	9.50-10.00
Köles	---	---	---	16.80-17.00
Zab I.-rendű	---	---	---	16.20-16.60
" II.-rendű	---	---	---	13.70-13.90
Tengeri belföldi uj	---	---	---	---
Repce: Káposztarepce	---	---	---	---

A határidőpiacon költetett:

Délolott:

Előfordult kötések (50 kg.-kínf):
Buza 1908. októberre 11.52, 11.50, 11.54, 11.47, 11.45, 11.50, 11.46, 11.43.
Rozs 1908. októberre 9.50, 9.53, 9.46, 9.41, 9.51.
Zab 1908. októberre 8.39, 8.40, 8.43, 8.34, 8.28, 8.36, 8.33, 8.39, 8.43.
Tengeri júliusra 6.98, 7.01, 7.06 7.08.
Tengeri 1909 májusra 6.89, 6.90, 6.97, 6.89 6.88 6.90

1 óra 30 perccor zárulnak:

októberi buza	11.61-11.62
októberi rozs	9.53-9.54
októberi zab	8.48-8.49
júliusi tengeri	7.13-7.14
1909 májusi tengeri	6.92-6.93

Budapesti gabonaforgalom.

1908. június 18-tól június 19-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	2657	---
Rozs	---	---
Arpa	416	---
Zab	1676	---
Tengeri	5343	354
Liszt	---	14175
Korpa	---	1564

Értéktőzsde.

A mai tőzsde tartott irányzattal nyílt meg, csakhamar azonban bécsi jelentésekre, rossz termésjelentésre és kedvezőtlen politikai hírekre nagy hanyatlás állott be, amely a déli tőzsdére is átterjedt. A vezető értékek négy-öt koronás visszaesést szenvedtek, zárlat felé azonban az Osztrák hitel másfél, a Magyar hitel egy, Jelzálogbank, Hazai bank és Államvasut fél-fél koronával szilárdult. A helyi piacon ma nagy volt az üzletlenség. Magyar aszfalt-részvényekben nagyobb kereslet volt, kínálat csak szanatórium-sorsjegyen és Városi villamos részvényben fordult elő. Az Osztrák hitel ma 623.50-ről 618-ig csökkent, aztán 619-re javult. A Magyar hitel 743-ról 739-re csökkent, aztán 739.50-re javult. Az Államvasut 697.50-ről 695.75-re gyengült. Forgalomba került továbbá: Leszámitoló bank 470.—469.50 koronán, Jelzálog 433.—431.25 koronán, Rima 552.25-552.— koronán, Városi Villamos vasut 261 koronán, Magyar koronajáradék 93.20-93.02 1/2 koronán Magyar aszfalt 151.— koronán.

Előzőzsde.

Előzőzsde nyugodt.
Költetett: Osztrák hitelrészvény 624.—619.50, Magyar hitelrészvény 743.50-739.50 Osztrák-magyar államvasut 697.50-695.75. Rimamurányi vasmű 553.50 Jelzálogbank —. Városi villamos vasut —.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyengült.
Költetett: Osztrák hitelrészvény 648.—619.50 Magyar hitelrészvény 738.50-739.50 Osztrák-magyar államvasut 694.75-695.—. Városi villamos vasut 261.—. Magyar koronajáradék 93.—93.10. Hazai sorsjegy — Magyar kereskedelmi bank —. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. —.

Ujlaki téglagyár —. Magyar fém és lámpagyár —.

Utóelőzsde.

Az utóelőzsde, mely ma 2 1/4 órakor zárult, mérsékelt forgalom mellett barátságosabb hangulattal folyt le. Költetett: Osztrák hitelrészvény 620.—. Magyar hitelrészvény 740.—. Rimamurányi vasmű 550.—. Hazai bank 272.50. Jelzálog 431.—. Leszámitoló 469.50 Városi 261.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, június 20. (Az Egyetértés eredeti tudósítása.) A mai heti tőzsdén a fölötte kedvező aratási kilátások miatt alig jelentkezett némi vásárlási kedv. Az amerikai piacok gyöngült árfolyamokat jelentettek és a budapesti árjegyzések is hanyatlottak. Csak néhány vidéki malom volt hajlandó vásárolni, de a kínálat fölötte csekély volt s így az irányzat határozottan megszilárdult. A szabálytalan üzlet a legszűkebb keretek között mozgott s az árak emelkedtek, különösen buza, amelyben tótfelvidéki áruért 40-45 fillérrel, alsóvidéki búzáért pedig 60 fillérrel többet követeltek, semmint nyolcz nap előtt. Tótfelvidéki 79-80 kg. buza 12.90 koronán kelt Tardoskedről, Tornocsról és Tótmegyerről. Rozs irányzata nyugodt volt s megtartotta heti 25-30 fillérnyi javulását. Ami takarmányárakat illeti, zab, különösen magyar áru 10 fillérnyi emelkedését megőrizte, noha osztrák áruban nagy kínálat jelentkezett.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.50-13.80 korona, mosoni 13.—13.40 korona, tótfelvidéki 12.90-13.35 kor., déli vasuti 12.90-13.30 korona, marchfeldi 12.65-13.—.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.05-11.30 korona, csepeli 11.—11.20 kor., pestmegyei 11.05-11.30, déli vasut 11.—11.20 korona, különféle magyar 10.95-11.20 kor., osztrák 10.90-11.20 korona.

Arpa: morvaországi 6.50-7.75 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki — kor., tótfelvidéki — kor., csepeli —, győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 7.50-7.75, uj — korona, cinquantin 8.25-8.75, uj — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.75-9.05 korona, elsőrendű 9.—9.25 kor., válogatott 9.15-9.45 korona.

Liszt a nyersárú drágulásával lépést tartott és buzaliszt 60-80, rozsliszt pedig 20 fillérrel drágult. De a konzum nem mutatott hajlandóságot a vásárlásra, az üzlet egészen jelentéktelen volt s a malmok egész komolyan számolnak az üzemredukció lehetőségével, sőt néhány vállalat egészen be akarja szüntetni üzemét. Takarmányliszt lényegesen drágult, korábban pedig csak mérsékelt az áremelkedés.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 20. Az a kedvezőtlen, mely zárlat felé a tegnapi tőzsdét elfogta, a mai előzőzsden annál határozottabban jutott kifejezésre, minthogy a tartós szárazság miatt féltik a magyarországi termést, a Norddeutsche Allgemeine Zeitung fejtegetéseit a politikai helyzetről kedvezőtlenül fogták fel és a new-yorki tőzsde hanyatlása is befolyásolta a tőzsde hangulatát. A hangulat Bécs város kölcsönének a megkötése folytán sem javult, csak államvasuti részvények emelkedtek. A többi értékekben realizációkat eszközöltek, melyek fölötkeztek Hitel- és Alpesi, valamint Osztrák földhitel- és Länderbank-részvények erősebben hanyatlottak. Minthogy később a hanyatlás általánossá vált, végül Államvasuti részvények is hanyatlásnak indultak, csak petroleumrészvények javultak. A déli tőzsde a vezető-értékek hanyatlásával indult, csak Államvasuti részvények javultak.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitelr. 619.50, Magyar hitelr. 741.— Länderbank —, Államvasut 696.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 128.50 —, Alpesi bányatársulat 648.25, Rimamurányi 550.50 Májusi járadék 97.20, Magyar koronajár. 93.15 Orosz érték —. Török sorsjegy 186.90, Német márka 117.62.

1 órakor jegyezték.

Osztrák hitel 619.50, Magyar hitel 740.— Länderbank 438.75 Unio-bank 539.—, Államvasut 695.—, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 128.—, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 647.75, Májusi járadék 97.20, Magyar koronajáradék 93.10, Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.62, Elbavölgyi vasut 443.50, Rima-

Irex-fogpor
auto-szelenczében

Automatikus porleadás — Uj!

Leglágabb finomságú
ideális készítmény

Egy auto-szelencz 60 adagot tartalmaz, 2 hónapra elegendő.
Ára K. 1.20.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsde.

Budapest, június 20.

A gabonatózsde mai lefolyásáról lapunk közgazdasági rovatában emlékezünk meg.

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki 200 mm. 79 kg. 26.20 korona, 200 mm. 76.5 kg. 25.80 korona, 500 mm. 76.5 kg. 25.20 korona, 200 mm. 76 kg. 25.70 korona, 200 mm. 76 kg. 25.50 korona, 100 mm. 75 kg. 25.50 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 78 kg. 25.80 korona, 300 mm. 77 kg. 25.50 korona, 100 mm. 76 kg. 25.20 korona, 8100 mm. 75.9 kg. 24.60 korona.
Bánsági: 1650 mm. 73.5 kg. 24.60 korona.

zárult, mérse-
ngulattal folyt
Magyar hi-
vasmú 550.—
zámitoló 469.50

eredeti tudósi-
edvező aratási
vásárlási kedv.
mokat jelentet-
yattottak. Csak
vásárolni, de a
irányzat hatá-
n üzlet a leg-
árak emelked-
vidéki áruért
dig 60 fillérrel
nap előtt. Tót-
an kelt Tardos-
Rozs irányzata
0 fillérnyi javu-
különösen ma-
egőrizte, noha
ett.

50—13.80 ko-
a, főfelvidéki
—13.30 korona,

11.30 korona,
11.05—11.30,
önféle magyar
20 korona.

kor., march-
kor.,
kor.,
kor.,

75. uj —
uj —

kor., közepes
—9.25 kor.

épést tartott és
fillérrel drágult
óságot a vásár-
olt s a malmok
edukáció lehető-
be akarja szün-
en drágult, kor-
elkedés.

DE
ég, mely zárlat
előtőzsdén annál
ninthogy a tar-
országi termést,
fejtegetéseit a
fél és a newta-
a tőzsde han-
sönének a meg-
mvasuti részvé-
n realizációkat
itel- és Alpesi-
derbank-részvé-
gységébe később
lamvasuti rész-
petroleumrészt-
tő-értékek lany-
részvények ja-

ar hitelr. 741.—
696.—
128.50—
murányi 550.50
koronájár. 93.15
186.90, Német

ar hitel 740.—
—, Államvasut
kverein —
Alpesi bányá-
97.20, Magyar
y 186.50, Német
443.50, Rima-

murányi 550.50, Orosz járadék —, Keleti vas-
utak —. Skoda —. Magyar jelz. —, Kár-
pati petroleum —.

Bécs, június 20. (Osztrák értékek zárata.)
4-2 százalékos papír-járadék 97.10, 4 százalékos
osztrák arany járadék 116.50, 1860-as sorsjegy
150.15, Osztrák hitelsorsjegy 471.—, Angol osztrák
bankrészvény 294.50, Bécsi Bankverein 518.75
Osztrák-magyar bank 1744.— Déli vasut 127.50
Dunagőzhajózási társ. 1008.— Dohány rész. 432.50
Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.61 Osztr.
Lloyd 414.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.05—99.30, Osztr.
koronajáradék 97.40, 1864-es sorsjegy 261.50, Osztrák
hitelintézeti részvény 619.50, Union-Bank
538.—, Osztrák Länderbank 439.25, Osztrák-ma-
gyar államvasut 694.75, Elbevölgyi vasut 443.—,
Alpési részvény 647.25, 20 frankos 19.11, Lon-
doni váltóár 239.95, Lipótkohó 421.—, Töröksors-
jegy 186.— Gyenge.

Bécs, június 20. (Magyar értékek zárata.)
4 százalékos arany-járadék 111.05, Tiszai és szeg.
kölcs. sorsjegy 144.15, Magyar hitelbank részvény
741.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 470.—,
Rimamurányi 549.—, Magyar cukoripar —,
Adria hajózási részvénytársaság 407.50, Magyar ko-
ronajáradék 93.05, 4 százalékos magyar földleherm.
kötv. 93.01, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.50,
Kassa-Óderbergi vasut részvény 362.—, Magyar jel-
zalogbank 431.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 20. (Tőzsdejelentés.) A mai tőzsde
tefolyása igen gyenge volt, tekintettel arra, hogy a
külföldi politikáról szóló hírek a tőzsdén nagy
hatást keltettek, úgy, hogy minden téren árhanat-
lás volt tapasztalható. E hanyatlások mértéke any-
nyival is inkább nőtt, minthogy a kínálattal szemben
semmiféle vételkedv nem jelentkezett. Leginkább
érezhető volt a hanyatlás bányáértékekben, melyek
közül egyesek 1%—4%—kal estek, míg bankérté-
kek részben 1%—ot, amerikai vasutak 2%—ot veszítet-
tek. A 3%—os birodalmi kölcsön is meglehetősen
vesztett értékben. Ugyanígy történt a dolog a ha-
józási részvényekben is. A zárlat megnyugtatóbb

hírekre és kedvező londoni jelentésekre ismét
némi szilárdabb volt. A készpénzpiac ipari értékei
többnyire gyengébb irányzatot követtek. Napipénz
3% és olcsóbb, magánleszállási kamatláb 3 1/2%.

Zárlatok jegyzeteltik: 4-2 százalékos papírjára-
dék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —,
osztrák hitelrészvény 194.20, Déli vasut 25.20,
orosz bankjegyek 214.40, 4 százalékos új orosz köl-
csön 77.90, Disconto Commandit 171.50, Dinamit-
truzit 163.10, Harpeni 175.90, Unifikált török
járadék 96.40, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.10,
4 százalékos magyar aranyjáradék —,
Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar
államvasut 148.90, Bécsi váltóár 84.95, Olasz
járadék 104.10 Alt. villamossági Edison 212.20,
Gelsenkircheni 185.50, Laurakohó 201.70. Szilárdult.

Frankfurt, (Zárlat.) június 20. 4-2 százalékos
papírjáradék —, 4 százalékos osztrák arany-
járadék 96.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék
93.30, Osztrák hitelintézeti részvény 194.30, Osztrák-
magyar államvasut 149.10, cszaknyugati vasut
—, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár
203.73, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény
146.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.—, 4-2
százalékos ezüstjáradék 99.20, Osztrák koronajára-
dék 97.—, Magyar koronajáradék 93.—, Osztrák-
magyar bank 125.20, Déli vasut részvény 25.30,
Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.93, Párisi
váltóár 811.66, Union bank részvény —, Alpési
bányarészvény — Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) június 20. 4-2 százalékos
ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut
25.10, 4 százalékos aranyjáradék 98.70, Osztrák
hitelrészvény 194.70, Osztrák-magyar államvasut
148.75, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar
aranyjáradék 93.30. Javult.

London, június 20. Angol consol 87 1/2.

Páris, június 20. (Zárlat.) 3 százalékos Francia
járadék 94.57, Osztr. aranyjáradék 98.85, Magyar
aranyjáradék 95.80, 5 százalékos Bolgár kötelez-
vény 1896. évről 494.—, 4 százalékos Olasz jára-
dék 104.75, Déli vasut elsőbbségi kötv. 307.—
5 százalékos marokkói járadék 518.—, 4 százalé-
kos 1890. Román kölcsön 96.90, 4 százalékos
Kons. amort. román járadék 90.65, 4 százalékos
Amort. román járadék 1905. 92.50, 5 százalékos
Orosz járadék 1905. 98.20, 5 száz. Orosz kincstári
utaltvány 1904. 575.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.

450.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.75, 4 száza-
lékos unifikált török jár. 96.30, Török sorsjegy
180.25, Török dohányrészvény 452.—, Osztrák föld-
hitelintézet 1112.—, Osztr. Länderbank 467.—, Ma-
gyar jelzalogbank 457.—, Banque de Paris 1465,
Banque Ottomane 724.—, Osztr. magyar állam-
vasut —, Déli vasut —, Meridional vasut —,
Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann
gépgyár 543.—, Rio Tinto 16.53, Sucrerie d'Egypte
—, Tula 250.—, Thomson Houston —, Uríkány
köszén 155, Chartered 22.—, De Beers 291.—, East
Rand 104.50, Jagersfontein 94.50, Transvaal Consols
—, Transvaal Land Company 56.—, Váltó Amster-
terdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra
(rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.62, Váltó
Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid)
1/32, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csek Londonra 251.30
Magánkamatláb 1 1/8, Ingadozó.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. június 20-án.

A forgalomra ránehezedett már a nyári üzlet-
telenség, leginkább zöld főzelékek és cseresznye,
megy képezi adás-vétel tárgyát. Ropogós cseresznye
jól keresett. Korai burgonya a nagy szárazság
miatt kevés érkezik és magas árjegyzéseket mutat.
Vaj elég szilárd. Tojás változatlan.

Mai árak:

Husnemek: Helybeli marhahús hátulja 130—
156 K, eleje 104—116 K, vidéki borjú, bérben
hosszan mérve sulylevonás nélkül 80—90 K,
helybeli borjúhús 92—120 K, sertésbűs szalon-
nával 134—136 K, lehozott sertés 160—164 K,
szalonna friss 128—136 K, szalonna sózott 108—
120 K, szalonna füstölt 128—136 K, olvasztani
való 116—120 K, háj 138—144 K, sertészsír
136—140 K, mind métermásánként. Füstöltbűs
(vidéki) kg.-ja 100—140 K, hazai sonka 1.60—
1.80 K, szalámi magyar 3.—3.60 K, nyári szalámi
1.20—1.40 K.

Vaa: Őz 160—1.80 K, szarvas — K,
dánvad —, vaddisznó —, K kg.-ként
egészben, nyul nagy — K, nyul süldő
— K, golgy — K, fácán — K

Table with columns: Buza, Kétsz., 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: Híszvidéki, Fehér, Pestvidéki, Bányási, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonaművek, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce. Rows include: elszárazt, kőszárazt, kőszárazt, kőszárazt, kőszárazt.

Table with columns: Burgonya, Fehér, Rózsás, Sárga. Rows include: Dunántúli, Felvidéki, Nyírségi, Erdélyi, Bán, Pesti.

Table with columns: Faj, KoronaAnkita. Rows include: disznózsír, szalonna, szilva készáru, Hőreng.

Table with columns: Államadósság közkelesedő, Záloglevelek, Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalom, Külföldi vállalatok. Rows include: Magyar aranyjáradék, Kassa-oderb. v. 1899. frt. 6 1/2%, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalom, Külföldi vállalatok.

Table with columns: Újlaki tegla és mésztele, Kassa-oderbergi vasut, Magyar államvasut, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók. Rows include: Újlaki tegla és mésztele, Kassa-oderbergi vasut, Magyar államvasut, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók.

szalonka ———. K, darabonként. Fenyvesmadár kötege ———.

Baromfi-félék: Élő rántani való csirke 160–240 K, sülti való 2.80–3.20 K, kacsá sovány 3.20–4.50 K, kacsá hizott 5.—6.— K, liba fiatal 5.—10.— K, lud hizott 14.—20.— K, tyúk 3.80–4.— K, pulyka ——— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.10 1.30 K, hizott rucza ——— K, hizott pulyka ——— K, levestyúk 1.30–1.40 K kg.-ként, Pulárd 1.80 2.— darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.50–2.70 K, II. 2.—2.20 K, főzővaj (köpült) 1.50–1.80 K, tehéntúró 10–28 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhtúró és munkástúró igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsejtelék: Burgonya (vagonáru) sárga ——— K, rózsás új 12.—15.— K, fehér 4.80–5.20 K, kifli 6.—8.— K, sárgarépa 15.—30.— K, petrezselyem 16.—32.— K, vörshagyma makói 20.—21.— K, közönséges hazai 10.—12.— K, fokhagyma 26.—36.— K, káposzta ——— K 100 kg.-ként. Burgonya, új 13.—15.— K, kalarábé 2–6 fill, spárga solo ——— K, közép ——— K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes 24–40 K, kifejtett ——— K, zöldborsó hüvelyes 10.—16.— K, kifejtett ——— K.

Gyümölcsjélek: Szőlő ——— fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) — K, másodrendű — K, harmadrendű apró áru — K. Körte elsőrendű — K, másodrendű — K, dió I. 40–60 K, II. 30–40 K 100 kg.-ként.

Vegyesáru: Bor és szeszitalokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 70.—94.— K, k.-ként. Lencse (erdélyi) 50.—60.— K.

Tojás: bácskai 74 — K, erdélyi apróbb áru 72–73 K.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 20-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) ——— fillér Közép (páronként 300–400 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 128–130 fillér. Fiatal közép (páronként 251–320 kilogrammig terjedő súlyban) 130–132 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 134–138 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül) súlyban) ——— fillérig, közép (páronként 240–260 kilogramm súlyban) ——— fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi június 18. napján volt készlet 38009 drb., 1908. június hó 19-én felhajtott 536 darab, 1908. június 19-én elszállított 283 darab, 1908 június 20. napjára maradt készletben 38262 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan nyugodt

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 20. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 284 darab sertés, 25 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 424 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 708 darab sertés, 25 darab süldő — darab malacz. Eladatott 408 darab sertés, 20 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 300 drb sertés, 5 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 100—120— fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — 110 fillérig, ételsúlylevonással — 136 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 130–140 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 134–140 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással — 142 fillérig. Belföldi süldő 106–112 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 19. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Wermešer József szászrégeni járásbírói irodagyakornok, igazolványos altisztet a dévai kir. járásbíróshoz irnokká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Ehrenreich Ella okleveles Lisdedóvönöt a kuczorai állami kisdedóvodához kisdedóvönővé, a földmivélségügyi miniszter borostyánkői Egan Imrét gazdasági gyakornokká s szolgálattételre beosztotta a székesfehérvári miniszteri kirendeltség marosvá-

sárhelyi központi irodájába, Pirk László és Varga Géza gazdaszokot ideiglenes minőségű gazdasági gyakornokká, Fábán István napidias segédszokot a debreczeni gazdasági akadémiához ideiglenes minőségű hivatalszokgá, a pénzügyminiszterium vezetésevel megbizott miniszterelnök Mészáros Gyula nagybányai díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká; a pécsi itélőtábla elnöke Fövényessy Sándor jogot végzett pécsi lakost a pécsi itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a szegedi itélőtábla elnöke dr. Dettre Pál ügyvédjelölt, szegedi lakost a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. Mikepéresen postamesteri állásra, Lécsméren postafüggőki állásra, a pécsi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazó-gyakornoki állásra július 10-ig. Pancsova városnál városi mérnöki állásra 4 hét alatt, a székszárdi törvénytörvénykénel albirói állásra két hét alatt, a szegedi szemkórháznál hivatalszokgai állásra július 10-ig, a monori járásbíróshoz irnokki állásra négy hét alatt adhatók be a pályázatok.

IDŐJARAS.

A meteorologia' központi intézet távirati jelentése. 1908. június 20-án reggel 7 orakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap északon, meg az orszá keleti részein itt-ott fordult elő többnyire kisebb zivataros eső. Az idő különben tulnyomóan derült és országszerte igen meleg volt; A hőmérséklet többnyire meghaladta a 30 C°-ot és maximuma: Orsován 33 C°, minimuma: Arvaváralján, Ungvárt és Botfalun 12 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Nyugot felől zivataros esők és később a hőség csökkenése várható.

Allomás	Legmagasabb hőmérséklet 700 +	A hőmérséklet csökkenése szélirány	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm		Hőmérséklet
					előző nap	ma	
Arad	59.7	20.4	NE	8	0	—	31
Békéscsaba	57.6	22.4	NE	1	0	—	32
Békéshatár	56.5	20.0	—	1	0	—	28
Borsod-Abaúj-Zemplén	56.4	23.8	NNW	2	0	ny	29
Budapest	54.7	25.0	NN	1	0	—	31
Budaörs	56.1	22.6	—	1	0	—	31
Budapest	57.4	24.4	S	1	0	5	27
Békéscsaba	55.2	22.4	W	2	0	—	30
Békéshatár	62.6	20.7	SW	1	0	—	31
Békéscsaba	57.5	21.3	—	1	0	—	28
Békéshatár	55.8	23.2	W	1	0	8	32
Békéscsaba	61.4	22.7	S	1	0	ny	31
Békéshatár	62.6	22.7	S	1	0	—	31
Békéscsaba	61.5	21.8	SE	1	0	—	31
Békéshatár	63.2	19.5	—	1	0	—	33
Békéscsaba	62.7	18.8	SSE	2	0	—	30
Békéshatár	—	24.0	SSW	1	0	—	30
Békéscsaba	—	19.8	NE	1	0	—	33
Békéshatár	—	15.0	SE	2	0	11	22
Békéscsaba	—	18.0	NE	3	0	—	26
Békéshatár	—	24.0	E	1	0	—	31
Békéscsaba	—	22.8	SE	1	1	—	27
Békéshatár	—	17.8	NW	1	0	—	33
Békéscsaba	—	24.0	—	1	0	—	31
Békéshatár	—	28.4	—	1	0	—	31
Békéscsaba	—	23.2	—	1	0	—	31
Békéshatár	—	—	SN	1	0	—	31
Békéscsaba	—	28.2	S	2	0	—	32
Békéshatár	—	—	—	—	—	—	—
Békéscsaba	—	—	—	—	—	—	—
Békéshatár	—	24.2	SE	1	0	ny	30
Békéscsaba	—	—	—	—	—	—	—
Békéshatár	—	22.0	—	0	2	—	31

VIZALLAS.

m é t e r	m é t e r	
	jun. 20.	jun. 19.
Buda	2.92 2.88	—
Békéscsaba	3.03 3.16	—
Békéshatár	0.51 0.70	—
Békéscsaba	0.48 0.48	—
Békéshatár	2.29 2.28	—
Békéscsaba	3.15 3.18	—
Békéshatár	2.80 2.85	—
Békéscsaba	2.16 2.21	—
Békéshatár	3.43 3.57	—
Békéscsaba	0.— 4.43	—
Békéshatár	3.65 3.71	—
Békéscsaba	2.17 2.21	—
Békéshatár	2.64 2.65	—
Békéscsaba	0.42 0.42	—
Békéshatár	0.46 0.46	—
Békéscsaba	0.94 0.84	—
Békéshatár	0.68 0.68	—
Békéscsaba	0.70 0.40	—
Békéshatár	0.02 0.02	—
Békéscsaba	2.54 2.57	—
Békéshatár	1.98 2.—	—
Békéscsaba	0.40 0.—	—
Békéshatár	1.15 1.16	—
Békéscsaba	2.24 2.24	—
Békéshatár	1.— 1.06	—
Békéscsaba	0.12 0.10	—
Békéshatár	0.89 0.89	—
Békéscsaba	1.03 1.09	—
Békéshatár	0.— 0.49	—
Békéscsaba	0.08 0.08	—
Békéshatár	0.40 0.—	—
Békéscsaba	0.15 0.15	—
Békéshatár	0.17 0.11	—
Békéscsaba	0.38 0.—	—

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

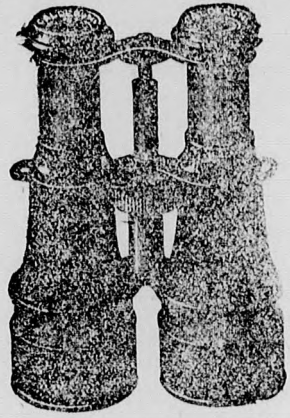
Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

CALDERONI ÉS TÁRSA

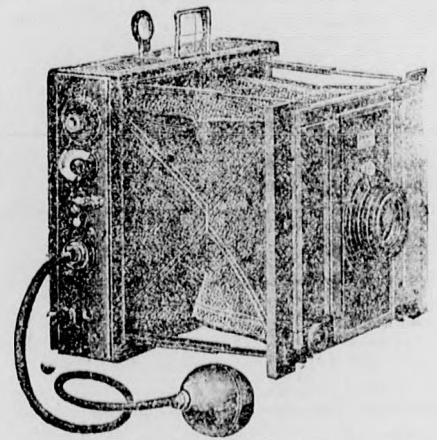
Budapest, Váci-utca 1

Tábori-, utazási- és vadászlatcsövek erős nagyítással és nagy látkörrel. Zeiss-féle prizmás távcsövek. Legújabb Busch-féle Ultra Lux és Terlux prizmás távcsövek 8, 10, 15 és 18-szoros nagyítással és eddig el nem ért fényerősséggel. Goerz-féle Triederek.

Aneroid légsúlymérők Lambrecht-féle időjóslok (Welter-telegraph) nedvmérők, esőmérők, mindenféle hőmérők. Bor és szesztermékek, cukormérők, tejmérők. — Rajzeszközök, mérőszalagok, szövegűrkök

Zeiss-féle legújabb szerkezetű Minimum s Stereo-Palmos készülék, Ganmont-féle Stereospido, Richard-féle Verascop, eredeti Kodakok, Zeiss és Goerz-féle objektivekkel

Fényképészeti készülékek és tanszerek raktára

Kishid-u' cza 8. sz.

Urihölgyek kérése megtagadva.

(Az amerikai „Evening Post”-bél)

Ohio államban a nagy négyesület kérvényt adott be a vasut-igazgatósághoz, hogy a vonaton alkalmazzon egy-két „World” vibráló massage apparátust, hogy a hölgyek, akik megszokták, hosszabb utazás alatt is használhassák.
A vasutársaság a következő indoklással utasította vissza a kérvényt:
„Miótan nevezett apparátus minden hölgynek birtokában van és a legkönnyebben szállítható, akinek szüksége van rá, magával hozhat.”
A „World” vibráló massage apparátus már Magyarországon is ismert, az Amerikai Porcellán Powder Részvénytársaság magyarországi főkepviseleténél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1.
Ára: 20.—, 40.—, 100.—, 300.— és 500.— korona.
Ismerető-füzet már magyar nyelven is megjelent.

Szerkesztői üzenetek,

R. Budapest. Hogyha valaki a Margitidőn át akar Budára menni, az keresztiúli hajthatat a Podmaniczky-utcán. Azt pedig ne méltóztassék gondolni, hogy a miniszterek csak akkor ülnek kocsiába, ha sietős az útjuk. Különben pedig szíveskedjék beiratkozni a lakadémiaiba, ha azt hiszi, hogy kocsival csak „lóhalálában” lehet hajtatni.

F. Gy. Verse nem közölhető.
A. A. Egyet hozunk közülrük.
Sorsjegykérdésekre legközelebb válaszolunk.

B. F. Déva. 1. A kir. közjegyzőket az igazságügyminiszter előterjesztésére a király nevezi ki. 2. Fel kell állni az esküdteknak is.

Előfizető fla. Hogy mennyi ideig díjtalan gyakornok, azt nem tudjuk, mert legtöbbször a létszámtól s üresedési helyektől függ. 2. Aljegyző lehet bírói vizsga nélkül is.

Sz. J. Besztercebánya. A kéredezett lap szerkesztősége még mindig a régi helyen van. A hiányzó számokat a posta útján s ha ennek nem volna eredménye, a kiadóhivatalnál tessék megrekklamálni.

Amerikás. Az ügyvédek részére készült előjegyzési naptárban, mely bármelyik könyvkereskedés útján megrendelhető, megvan a magyar korona országainak ügyvédi névsora. Az árát nem tudjuk, mert sok ügyvédi almanach készült évenként, de négy koronánál nem fog többé kerülni.

Z. Grót. 1. Nem tudjuk a lakását, mert albréletben lakik. A képviselőházban azonban megtalálja a levél, meg személyesen is lehet vele beszélni. 2. Posta- és távirat-igazgatóság.

Szorgalmas olvasó, Fogaras. Tessék a belügyminisztérium segédhivatali főnökéhez fordulni, s tőle kérni tájékoztatást. Abból valamennyi feltételt meg tetszik tudni az időnkint beállott változásokkal együtt.

H. J. Levélileg nem válaszolunk senkinek, e rovatban adjuk a kívánt feleletet. 1. A polgári iskolai tanítói oklevél megszerzéséhez mindenképp tanítói oklevél kell. 2. Az érettséginek csak ugy veszi hasznát, ha a különböző tantervű iskolákban vizsgát tesz. 3. Attól függ, hogy felekezeti, vagy állami képzőbe iratkozik-e valaki. Sok helyen van s legegyszerűbb a ker. tanfelügyelőtől megkérdeni, hogy melyik a legalkalmasabb. 4. Három évig tart. 5. Az alapítványok és ösztöndíjak dolgában ugyanazok a szabályok és feltételek, mint a többi iskolákban. 6. Minden tárgyat. 7. Tulzsfolt pálya. 8. Ha gimnáziumi, vagy realiskolai érettségiről van szó, a középiskolai tanári pálya megfelelőbb.

Október 23. Mindenképp tessék az egyesülethez fordulni, egyelőre eredeti okmányok mellékelése nélkül. Mindössze azt írja meg, hogy minő képetesítés van, hol volt alkalmazásban s hogy vannak-e bizonyítványai s minők. Hogy biztos lesz-e az eredmény, nem tudjuk, mert itt e földön semmi sem biztos, csak a halál. Remélni azonban szabad.

B. B. Hogy az első levelére nem válaszoltunk, annak valószínűleg az az oka, hogy nem jutott kezeinkhez. Pontosan és kimerítően válaszolunk mindenkinnek, aki hozzánk fordul tanácsért, vagy felvilágosításért, bármilyen ügyről legyen is szó. Az illető közlemény, amely különböző hirdetései jellegű volt, technikai akadályok miatt sem jelenhetett meg, később pedig azért nem közöltük, mert idejét multá.

B. B. Bónézhida. Nem tudunk róla, mert ilyen eseteknek különben sem szabad előfordulni. Nem hiszünk, hogy megtörténhetet volna az a dolog, mert ha ilyesmi a hatóságok fülébe jutna, a súlyos következményeket, mind két fél megérezné. Egészen más az például, hogy egyik-másik tanintézetben könnyebb vizsgálni, mint máshol. De hogy a mai viszonyok között valaki helyett más vizsgázzon, teljesen kizárt dolog.

H. J. Pécs. Nem hozzuk.
Dongó. Megfelelne, de nagy terjedelme miatt alkalmatlan a közlésre. Visszaküldtük.

N. L. 1. Az egyesület nem küldött ki gyűjtőket és semmi köze sincs az irodalmi vállalathoz, valamint azt sem tartjuk nyilván, hogy az öt százalék tényleg a javukra fordították-e. Ha a vállalat megteszi, mindenesetre szép lesz tőle. 2. A lap megszünt, de helyette, mint láthatja is, mást adunk. 3. Nem nyert.

F. László, Szeged. 1. Nem nyert. 2. Mindenben helyeseljük. A birtokos uriember asztalánál — írja Herbert Spencer — a nők eltávoztva után, valamint a bérlők hetivásár utáni lakmározásakor, mint szintén a falusi korezmákban történni szokott össze- jövetel alkalmával is a legfőbb érdekű tárgyat — melyről az emberek, a politika napi kérdéseinek megbeszélése után társalogni szoktak, rendszeren nem más, mint az állatokkal való bánásmód szolálatia.

Az agarászathoz való hazaérkezéskor a társalgást — szokás szerint — a lótenyésztésre és nemesítésre viszik át s beszélgetnek a lónak különös jó tulajdonságairól; a hajtóvadászati nap ritkán végződik anélkül, hogy a kopók táplálásáról legalább valamiképp ne értekeztek volna. Ha a közeli majorok birtokosai a templomból a szántóföldeken át hazafelé ballagnak, a prédikációra tett egy-két megjegyzés után bírálgatják az időjárást, az aratást, a meglévő gabonakészletet stb. Vagy ha a felnőtt férfiakat vesszük az egész birodalomban, úgy találjuk, hogy a jelentékeny többség bizonyos érdeklődést tanúsít az állatok egy vagy más táplálása, fölnevelése, vagy tulajdonságai iránt. Azonban az ebéd utáni társalgás, vagy más efféle időöltés közben fölmerült beszélgetés folyamata alatt ki hallotta volna, hogy a gyermekek nevelése fölött csak egyetlen szó is váltakozt volna.

H. K. Pozsony. Szeszies ital nem való egészséges embernek, annál kevésbé gyermeknek. Mégis azt tapasztaljuk, hogy sok szülő erre semmi súlyt sem fektet. Egy kis bor, egy kis likőr nem árt — mondják — a gyermeknek. Pedig, ha látjuk a tanulóifjak legtöbbjének sápadt, vértelen arcát, bágyadt tekintetét, becsott szemét, — tudjuk meg, hogy mindezt a gyöngye s fejlődő szervezetre káros alkohol-élvezésnek és a dohányzásnak kell tulajdonítani. Innen van, hogy az alkohol és nikotin élvezetét az iskolai törvények is a legszigorubbban tiltják. Az okos szülő tehát nemcsak alkalmat nem fog nyújtani e tilalmak áthágására, sőt a legszigorubbban fog ellenőrködni, hogy gyermekeiket azokat meg ne szegiék. Arról nem is akarunk beszélni, hogy vannak szülők, kik gyermekeiket magukkal viszik a korezmákba, kávéházakba vagy más éjjeli mulatóhelyekre. Az ilyen és hasonló eljárások veszedelmes voltát nem lehet eléggé elítélni.

Üzleti hetiszemle.

Sertésvásár. Budapest-Köbánya, 1908. évi június 19-én. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak: magyar válogatott árú 320—380 kgr. nehéz 130—132 fill. 280—300 kgr. nehéz, 132—134. Öreg 300 kgr. tult. — fillér, vidéki sertés —, fill. Szerb —, fill. tiszta kgr.; páronkint 45 kgr. életsúlyon és 4 százalék engedmény szokásos. Elcségek: Tengeri új K 14.40. Arpa K 15.40 Köbányánáttéve. Helyiállomány június 12-én maradt 37460 drb. Felhajtás: Belföld 3218 drb. Szerbiából — egyéb állományból — drb, összesen 40678 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I—X. ker.) 320 drb, belföldre 707 drb, Bécsbe 135 drb, osztrák tartományokba 185 drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Hévélia) — drb, a szappangyárban feldolgozott 7 a szállásokban elhullott drb, waggonokból kirakott hulla — drb borsókásnak találtatott — drb összesen 1354 drb, maradt állomány 39324 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 7786 drb van.

Bécsi vásár: jun. 16. Felhajtás 14380 drb sertés köztük 6503 drb lengyel. Az üzlet lanyha volt. Nehéz 116—119 fill. középnézhez 110—114 fill. süldő 85—120 100 k.-ként élelensúlyban.

Dresdai vásár: június 15. A vásáron volt 2069 drb., melyek 55—63 márkán keltek 50 kg. eleven súly szerint.

Berlini vásár: június 13. Felhajtás: 13059 drb. sertés. Az üzlet csendes volt. Finom husos 58—59 márká, husos 56—58 márká, silányabb 52—55 márká.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József nagykereskedő jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középmínőségű, jobb és elsőrendű széna 3.—4.40 K, muhar 4.65 K-ig, alom szalma 2.45 K, zsup-szalma 3.25 K, szecska 3.20 K per 50 kiló fuvaronkint házhoz szállítva. Préselt széna 3.60—4.— K, préselt szalma 1.80—2.— K 50 kg.-kint a Józsefvárosi pályaudvaron. Gabonamérek: zab 8.50 K, tengeri 7.20 K, rozs 10.25 K, árpa 7.50 K 50 kg.-gint.

Petroleum. A Kőolajfinomítógyár részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következő: Fiumei kristály-kőolaj 36.50 K, fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 30.50 K, fiumei Standard-White kőolaj (kétesillagos) 28.50 K. (Az árak 100 kg. tisztasúlyért tényleges göngysúlylyal, hordóstul Budapestre bérmentve szállítva értendők.) Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajfinomítógyár részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzései nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. számú tisztítottolaj 20 K, fiumei 1. számú orsóolaj 30 K, fiumei 2. számú könnyű gépolaj 34 K, fiumei 3. számú nehéz gépolaj 40 K, fiumei 4. számú vulkán (henger) olaj 20 K, fiumei 5. számú fénytelen olaj 24 K, fiumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 42 K, hengerolaj, sötét 68 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 73 K. (100 kg. tisztasúlyért, hordóstul, valódi göngysúlylyal, Budapestre szállítva.)

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: CAJOR MATYÁS

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források Budapestben

Élelmezési cikkek.

Wikus Tára tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Floisemann Lipót szalámi és füstölt húsnagy gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazione Generali (Trieszti ált. Biztosító-társaság Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Előbiztosítás minden módozat szerint, valamint felvételt és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betérési lopás elleni és üvegbiztosítások. — Égőbiztosítás a Magyar lég- és vízszállítás részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjviszterítéses) is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiházasítási Együt. m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályországi főeljárás helye: VI., Andrassy-ut 6. Kézi zálogkölcsetek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. kor., Jozsef-körút 2., VIII., Utó-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Droga és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12—30. Nesz Izidor és Társa „Korona”-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Bruk J. Henrik, Budapest, Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrassy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorai legmodernebb kivitelben. Árak a legjutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszszervezetek és csoportmázás.

Pisgurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. eszalornázási vállalat, épületbelső mőhelye és horgany díszművek gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízellék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összekötéssel vagy saját tűzhelylyel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20—83.

Angol férfi- és nőiszabó.

Pohner Ferencz férfi és női szabó Váci-utca 26. Farsal-utca sarok. Allandó nagy választék a legújabb divatszövetekben.

Villamosságai berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamosságai részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket, Villamos-vasutakat. Bányá-vasutakat. Egyenáramu-forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fúrógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstáruháza. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tá-lak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

Szőnásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szőnásy cég van, tisztellett kérik, selyemáruháznak szóló b. rendelmenyeknél, a pontos címünkhöz szives kirírását, Szőnásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza” kizárólag IV., Bécsi-utca

S Z I N H A Z A K
 Vasárnapon, 1908. június 21-én.

Nemzeti Színház
 Zárva

III. Kir. Operaház
 Zárva

Nepszínna-Vigopera
 Zárva

Az ember tragédiája
 Dramai költemény 3 szakaszban előadással. Irta: Madách Imre. Színpadalkalmazta Hevesi S. dr. Az ur: Rafael Gábor Mihály Luczifer Ádám Éva Rabszola Péter apostol Rudolf császár Tanlivány Marquis

Báthory G. Abolovszky Marosi Kúrti Beregi Tolványi M. Lubinszky Horváth Lubinszky Ahonyi Lubinszky

Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház
 Zárva

Árnia színház
 Zárva

Várszínház
 Zárva

Buziási gyógyfürdő

vasuti állomás, posta, távirda és telefon. Közvetlen gyorsvonati kocsil Budapest nyugati pályaudvarról.

Idény május 15-től szeptemb. 15-ig

Speciális gyógyfürdő szívbeteg részére

női bajoknál, hólyag- és vesebajoknál, kö és hólyagbetegségeknek, a leg- utak- az emésztő- és kiválasztó-szer- vek hatásos hantalmával. Sapkór, ver- szegénység görvely- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszer- vek idült bajainál. Radioaktív szén- vas és szén-savas vasas források.

Prospektust kivanatra küld: **a fürdőigazgatóság.**

Csak ROGATSY-féle BORAX-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arcz-, test- és kéz-bő- rőtökét üdén, tisztán, rózsásan és egész- ségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitünő és elismert **Rogatsty-féle Magyar Pipere Borax-ot,** mely mint testpótló és szépítő szer fellímul- hatatlan, hatása biztos és gyors.

Angyal Boriska, Jászboróony. Arany kanál. Nincs jobb pipere!	Arany Gábornó, H. Bőszörmény. Ezüst kanál. A magyar pipere borax a legjobb bőrpótló.
Gállk Aranka, Berzterezbánya. Ezüst kanál. Kérek meg egy pósta- csomagot.	Liszky Ferenczóné, Looney Aranykanál. Kitünő eredménnyel használom a magyar pipere boraxot.
Vida Andrásné, Kassa. Arany kanál. Arczom és kezöm tisztaságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem.	Medgyessy Paula, N. Kikinda. Ezüst kanál. A magyar pipere borax meghozta a kívánt ered- ményt.

FOLYTATJUK

Egy doboz ára 30 és 75 Ft., 10 nagy doboz vidékre bérmentve Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 30 fill. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és kiskereskedésben vagy az egyedi gyártónál:

ROGATSY RÁLMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Figyeljünk a „ROGATSY” névre.

Csak ROGATSY BORAX-ot fogadjunk el!

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
 Telefon 107-46

Ma, vasárnap, június 21-én.

2 nagy ünnepi előadás 2

Délután 4 és este 8 órakor.

Mindkét előadásban: Hadji Mahomed Ben Ali csoport. — Tom Belling és Antoni bohóc és August. — Miss Mabel O'Brien műlovarnó. — Hálaadás a cirkusz tetejéről automobilból és az egész nagy műsor.

HA FÁJ A FEJE,

ne tévoldozzok hanem használja azonnal **Beretvas-féle MIGRAIN-pasztilát** mely 5 perc alatt mindentelő természetű, ideges fejfájást még ha krónikus is megszüntet. Felülmú minden eddigi ismert szer. Hatása bámulatos, még a leghevesebb fejfájásnál is.

Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Beretvas Tamás gyógyszerész Kispeszt, Rákóczi utca 6.

Küldjön postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti korszón, Wurm-ú. sarkán

Ma és minden nap délután 4-5-ig és este 7-10-ig kezdve az európai hírt

CISKOVSKY

quartette hangverseny, fényes változatos műsor. Hűvös és meleg ételek. Rendes polgári árak.

Szőlőbirtokosok,

Ittnek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fejszőlőkből szült borai vannak, felkérhetnek cégünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaképeket megszerző Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bet. cég.)

BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

M.M.L.

Radrgja jellemzi az urat!

A vasalás szabó költsége!... volt, demár nem az, Kényel- messége és tökéletessége utolérhetetlen MOLNAR LAJOS törv. védett **automata- nadragfeszítőjének**

Egy készülék ára 3 korona 3.72 korona előre beküldé- ért bérmentve. Kapható főraktárosnál:

Plökl és Haasnál, Budapest, Andrassy-ut. 13

Wampetics vendéglőjében

kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtti is **katona zene**

Butor

kézpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelű a leg- finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata. Budapest, Váci-körut 9. (Szerencsen-utca sarkán.)

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal **HATSCHK** optikushoz, csak Károly-körut 6. sz. ahol szem- lüvegek és látószerek le legelőkelően kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

Czimbalom kedvelők

Mellett bárhol czimbalmot vásárol- nának, kériknek árjegyzéket a czim- balomkészítés elismert első szak- ért-jétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmok készíti. Czimbalmok már 25 árúól kezdve kaphatók, egy- szintén az összes hangszerek a leg- jobb minőségben. Számos kiállítás- on elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakzsűri munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körut 42. szám

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta előhíttól a közönség előtt **szabad-tűzön főzött HALÁSZLE**

Dunai terasz. Gyönyörű kilátás, **Katona-hangverseny.**

LEGJOBB Szakácskönyvek

Valódi magyar szakácskönyv Irta: Zilahy Ágnes. Ötödik és teljesen átdolgozott, házi csatrákkal és a hatótök- készítéséről szóló részlet bővítéssel kiadva. **3.80 fillér.** Ára: 2200 fillér.

A BELŐTEKRŐL Irta: Zilahy Ágnes. Gyümölcs, írókék és saláta épen való eltartható. A legújabb tapasztalatok után. Ára: 1.50 fillér.

MODERN KONYHA Irta: Kovácsos Mátya. 484 főnem, különleges étel receptek, tartalmas, melyet a 120. kásoz szakácskönyvokban hála köszönünk. **5.- kor.** Díjazott vázlatok.

Kapható: **SINGER és WOLFFER** könyvkorke- sésében Budapest, Andrassy-ut 10. sz.

Hull a haja? Használja a **Petroleum-hajszesz-t.** Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzetekéldési hely **Gara Géza és Tsa drogeria** Bpest, VIII. József-körut 78. Tessenék árjegyzéket kérni.

VINILAZAR

Vasárnapon, 1908. június 21-én.

Vígyszínház

NAFTALIN. Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Heilfalvi Jenő. Zenejét szerezte: Szirmai Albert. Személyek: Hegedűs Lőrinc, a felesége Varsányi L. Laboda Páter, Tancsicsai Palkányi Elva, Kornai B. Dr. Csaplárás K. Vendrei Mancsi a felesége Kiss L. Kabócziáné Kész R. Kapronczay Tamás Sarkadi Házmeester Szerémi Kezdeté 1/3 órákor. Műsor: Hétfő: Naftalin, Kedd: Tanítóné, Szerda: Naftalin, Csütörtök: Naftalin, Péntek: Tatárjárás, Szombat: Naftalin. Vasárnap: d. n. Vizsgalodás Este Tatárjárás.

Városligeti Nyári Színház

Délután fél 4 órákor A pesti amazonok. Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Hervay Frigyes. Zenejét szerezte: Heilényi Heideleberg Albert, Szirmai Albert, Weiner István, Zerkovitz Béla. Rendező: Bródy István. Vendégek: Fenyőri Láng Etel, Medgyaszay Szentirmai Ferenczi K. Tóth Sándor, Sugár E.

Este fél 8 órákor Ugyanaz.

Fővárosi nyári színház

Délután 3 órákor Tiszt urak a zárdában. operette 3 felvonásban. Este fél 8 órákor Szép Ilonka. Regényes daljáték. Vörösmarty verse nyomán írta: Szávai Gyula és Vágó Géza. Zenejét szerezte Szabados Béla. Műsor: Hétfő: Szép Ilonka, Kedd: A boszorkány, Szerda: A kaméllás hölgy, Csütörtök: Fauszt, Péntek: Morina Vanna, Szombat: Nászinduló. Vasárnap: d. n. Az arany kassza. Este A komédiások.

CHICAGO

Mozgófénykép vállalat. Epest, VII., István-ut 39. Telefon 93-09. Magyarország legrészletesebb mozgófényképfelvételek osztálya. Kölcson adunk 1000 méter kópiát letétlenül költséggel változással napi 15 koronáért. Nagyobb vagy kisebb képmennyiségnél a költségnél ennek arányában csökken vagy emelkedik.

JARDIN de PARIS

Telefon 15-10. (Párisi kert.) Telefon 15-10. (Grzsébat királyné-ut és Hermína-ut sarkán.) A kerthelyiségek este 8 órákor nyitnak. Nemzetközi kabaret. 9 MEDGYASZAY VILMA. Zenei magva bohóza. Balog Böske, Kökeny, Solti, Magyar, Bárony. Drezdai kir. Belpisere művészeknek vendégjátéka. Barrison Gertrud, Claire Coia, Jean Moreau, Lucile Berber, Hans Fredy, Annie Russo. Veleményen ut szimfonikus. Carl Christoff, (magyarul is énekel.) 12 Tánctáncosnő. 12 Soeurs Elcatti The 6 Empire Starz-Elena muzika. Uj! Plasztikus ölelések, Uj! Francia konyha, Gliganyzene reggeliz. Amerikai bar. Az előadás független az időjárástól. Jegyek elővételben Zsigmond & Könyvesnél Andrassy-ut 4.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője. VI. kerület, Andrassy-ut 39. szám. A szalmaörvények legkedveltebb étterme. Morsékeltek árak! * Kifőlté kiszolgálás.

Az ingatlanok közvetítésével foglalkozó ügyvédek egyesületének egyetemi helyisége és találkozó helye

VI. ker., Andrassy-ut 54. sz. Louvre Kávéház.

Szálloda

Az ARANY BÁRÁNYHOZ. BÉCS, Wieden, IV. Hauptstrasse 4. Elsőrangú szálló. - A magyarok találkozó helye. - Szobák 2:60 koronától felfelé. 3 percnyire az Operától és Kärntnerstrassétól. Világos szobák, Világos szobák.

Grammofontulajdonosok

Leveleket legelőnyösebben változtathatják a Grammofon hanglemezek közp. Kicszerelési telephelyén Bpest, VII., Dohány-ut 10. Prospektus és lemezejegyzék ingyen. 10.000 új cene és ének-felvétel. Magyar, tót, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, rutén, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb. stb. Elsőrendű hanglemezek 1 koronától 4 koronáig kaphatók. Külön osztály használt grammofonokból és lemezekből.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója. MACHER REZSO sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3. szám. (Az udvarban)

AMERIKAI-PARK

TELEFON 4-49 UJ ÖS-BUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A. Nyitva d. u. 3 órától reggeli 4 óráig. Ma vasárnap nagy népnepély! gyermek szépség versenyével. Mindenki, a ki 60 fillérért jegyet vált a pénztárnál, délután ingyen bemehet a Varietébe, a hol a szenzációs új műsort megnézheti, a hól a hachó honvédeknek a vonóhangversenyt rendez. Silvia, Hadi Hacke! Johnson et Dean Edler Gusztai és György. Bolépjegyek: este 9 óráig 60 fill. azután 1 kor. Kedvezményes jegyek a trafikokban. Egész éjjel rendestársas és villamos közlekedés.

PESTI VIGADÓ KIOSK

Vigadó reggeli kávé, vagy thea, vagy cacao, vagy csokoládé, 1 tojás vagy méz, adag vaj 1 korona. Reggeli kávé 40 fillér. A kiosk egész éjjel nyitva van. Teljesen újja szervezett szőnyeg osztályunkra felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét. Művész mintájú, izéles szín összeállítású szalon- és futószőnyegek. Csipke és szőnyeg függönyök. Asztal, ág, diván és zongora takarók. Paplanok flanel és teveszőr takarók. Cócusfutók, lábtörölők, japán gyékények. Viaszkos vásznak és velezők LINGLEUMOK. Örök választék kelési szőnyegekben, torontái szőnyegek. Magyar háziiparozikkek ALLANDÓ KIALLITÁSA melynek megtekintésére a n. é. közönséget biztatjuk. BUDAPEST, Bécsei-utca és Deák Ferencz-utca sarkon Kunz József és Társa. Borsajtok, szőlőzúzó, arató- és vetőgépek a legolcsóbbak és legjobbak FEHÉR ÉS GHIMESSY gépgyárában, Budapest, VI. ker., Hungaria-körnt 84E. szám.

lécsel János

fiu-internátusa Budapest, VII., Damjanich-utca 30. Családi otthon középiskolai tanulók részére. Az ág. ev. gimnázium, VII. ker. állami főgimnázium, VI. ker. főreáliskola stb. közvetlen közelében. Gondos testi apolis és nevelés. Állandó felügyelet. Francia, német és angol társalgás. Zene, rajz, vívás és tornaszás. Tulajdonos kiváló paedagogus 20 évi gyakorlattal és kitűnő ajánlatokkal. Bővebb értesítést ad és kívánatra prospektust küld az igazgatóság.

Butorok művészi javítása

Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szakszerűen rendbe hoz, zongorát politurez, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat. Lakása augusztus 1-ig VII., Rákóczi-ut 60. sz.

RÉTI JAKAB műasztalos

BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 25. szám.

Összes berendezések eladó.

A rendkívüli nagy elárúsítás megkezdődött

Pfeifer Pál és Testvére cégnél

Budapest, VI., Kecskeméti-utca 6. sz.

Table listing various goods and their prices. Angol sefir-ingek, most 1.60, 1.75, 2.05. Fehér, puhamellű ing, 1.50, 1.75. Egész finom férfi hálóing, 1.08. Női madapolan-ingek, 95, 1.25, 1.45. Női nadrág és hálókötös, 1.10, 1.25, 1.45. Lászter alsósoknyák, 2.65, 3.25, 3.45. Férfi és női vászonsebkendők teja, 1.50, 2.40, 3.25. Uri gallér, most 12, 15. Színes kézelők, párja, 18. Férfi és női kötött harisnyák, 18, 20, 25, 38. Női flor ajour-harisnya, barna és fekete, 40, 65. 6 személyes damaszt étkező-készlet, 2.85. Váson törülköző, piros szélű, 18, 25. Kockás váson edénytörő, 6 db, 88, 1.25. Finom madapolan fehérneműre, 26, 29. Kelengye-vásznak, 1 vég, 6.30, 7.50, 7.95. Valódi cérnavásznak, 1 vég, 15.25, 16.75. Ruhaszövetek és mosó-árak messés olcsón eladtnak, míg a készlet tart.

Még csak rövid ideig! Még csak rövid ideig!

Összes berendezések eladó.

Orgona-harmoniumok

mindkét rendszer szerint, legolcsóbban szállítainak. Pajkr Rezső és Tsa Budapest, X., Delej-utca 11/II. (Tisztviselő-telep). Fedőlos harmoniumok pontos orgona méretekkel. Bőrcementes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Vagyóknak és lelkészeknek külön szállítási engedély. Részletfizetés engedélyezve.

OLSZEWSKY TADEUSZ fogműterme

Budapest, Muzeum-körnt 23. I. emelet. Természethű fogak és fogsorok innap nélkül fájdalommentesen eszközöltetnek, melyek a ragásra, valamint a beszéd könnyítésére kitűnően alkalmasak. - Ezen hirdetés felmutatójának 12 forintért készítek arany koronát a legjobb aranyból.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer-Hitelosztály megnyílt

a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál törlesztendő részletek. A vásárolt zongorák vagy hangszernek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné. Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepész. Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegységek minden hangszerrel külön díjmentesen.

NŐI RUHÁZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

1 lüszter berakott alj	10-15 K.	1 selyem taftt alsó színes és fekete	15 K.
1 taftt berakott alj	25-30 >	1 gyermek-gallér	6 >
1 vászon felöltő	14-18 >	1 selyem-batizst bluz	5 >
1 pepita utazó gallér	10-14 >	1 cloth alsó-szoknya	4.50
1 lüszter utazó köppen	15-20 >	1 delain pongyola	7 >
1 taftt kabát	25-30 >	1 mosó pongyola	5 >
1 angol zefir bluz	8-5-6 >		

Fehérnemű osztály: Női ingek, háttéröntösök, siffon- és batizst alsók, pamuttörülközők, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, crettonok, delenek, selymek, lüszterek **olcsóbban, mint bárhol Budapesten:** Naponta óriási maradékvásár mindenféle árukból

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám **Szabott árak!**
 Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80.

DESODEROL

bámulatos gyorsan és biztosan kipusztítja a **poloskát,** svábbogarat és egyéb rovart és azok petéit, anélkül, hogy akár a butort, a falat, vagy az ágyonmüt rongálna. Foltot nem hagy.

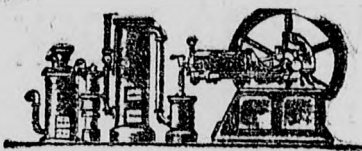
DESODEROL

együttal elismert legjobb fertőtlenítő szer. **Ára üvegenként 70 fillér.** Kapható fűszer- és festék-üzletekben. Postai szállítás naponta. Készít a DESODEROL-ZETA vegyi termékek magyarországi gyári irodája Budapest, IX., Fereny-körut 36. sz. Telefon 35-75.

hol különös ár mellett egyes szobák vagy egész lakások fertőtlenítésére és rovaroktól való megtisztítására is vállalkoznak.

Legbiztosabb s legtekélyesebb üzemelő! Elsőrendű gyártmány!

SZIVÓGÁZ-MOTOROK

Antracit, koks, valamint faszén-tüzelésre egyaránt alkalmas! **Legolcsóbb és legszabályosabb üzem!** Legmesszebbmenő SZAVATOSSÁGI! Üzemeltetés körülbelül 1-2 fillér ára löerőként!

Allandóan raktáron vannak: nyersolaj és benzín motorok, lokomobilok és eséplőszerelvények. **ELŐNYÖS FIZETÉSI FÖLTÉTELEK!**

Dénes B. motor-szpecialista Budapest. Iroda és raktár: V., Lipót-körut 15. **ÁRJEJYZÉK ÉS KÖLTSEGVETÉS INGYEN!**

BUTOR

Kiállítás.

A n. é. közönség érdekében áll, hogy a **Koronaherczeg-utca 2. sz. alatt** levő

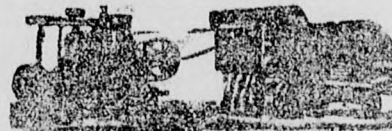
Magyar Butoripar Társaság óriási választéku raktárát megtekintse, hol a legdivatosab és egyszerű minőségű a legfinomabb izlésű butorok a. m. **palisander, mahagoni, cseresznye, madárjavor** stb. divatos fából **bámulatos olcsó** árban jótállás mellett árusítunk miről a n. é. vevőközönség meggyőződést szerezhet.

Varga Mihály és Társai Magyar Butoripar Társaság. IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. Kigyó-tér sarok

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30

Ajánlja egy eséplés, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzínlokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárában bármikor **üzemben megtekinthetők.**

Teljes jótállás kifogástalan üzemelt.

Üzemeltetők kizárva! **Bámulatosan olcsó szerkezet!** Rendkívül **csekély benzinfogyasztás!** **13-14 éves fiu is kezelheti!!!**

Árjegyzék ingyen! **Olcsó árak részletes tájékoztatóra!** 200 drb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

ELECTRO-VITALIZER

A villám öl

a villám gyógyít.

Szerencsés az a beteg, aki a kínált s hirdetett százalé szerrel nem törődve, az egyetlen módhoz folyamodik, amely a gyógyulás ujára vezet. Csupa boldog ember, ezer és ezer jár ma már azon az uton, amelyre az **ingyen könyv** a villamos gyógmódról vezette őket. Csupa boldog, egészséges ember, akik betegek, szenvedők és szerencsétlenek voltak azelőtt. Akiknek életerejét idegesség, általános gyöngeség, rheuma, ischiás ásta alá, akiket kimerített a nagy robot, a hajsa a kenyér után, akik álmatlanságban, étvágytalanságban szenvedtek, akik súlyos betegségből lábadoztak, mindezeket meggyógyította a villamos gyógmód, melynek tanulságos és érdekesítő leírása foglaltatik a villamos gyógmódról szóló könyvben, (külön kötet a férfiaknak és nőknek), melyet kívánatra

ingyen és bérmentve, zárt borítékban küld meg mindenkinek az

„ELECTRO-VITALIZER“ orvosi rend.-int., Budapest, Károly-körut 2., félem. 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Az ELECTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet

Budapest, VI., Károly-körut 2. félem. 10. Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt borítékban elküldeni a

„Modern Villamos Gyógmódról“

szóló művel | férfiak | részére, nők | részére. (A nem kívánt kötet törörendő.)

Név:

Czím:

Elismerő levél.

Kovács Gyula, Rimaszombat, Tempa Mihály-utca 12. sz. Tök. Doktor nr! Tudatom, hogy a készülék kifogástalanul működik. A kezelést teljesen örtem, az eddigi eredmény négy heti használat után a következő: Jól alszom és nem vagyok oly fáradt, mikor kelek, mint azelőtt. Étvágyam teljesen javult, gyakori herpes fejfájásom megszűnt. Hátfájásom is javult, máskülönbben pedig sokkal élénkebben érzem magam, vigább vagyok és erősen bírom benne, hogy nemsokára teljesen befejeztessek fogom tekinteni a kúrát.

GUMMI szerek

Valódi francia s amerikai gyártmány! - Üveglappal ajánva! Felkötés, díszítés!

GUMMI.
 Eredeti csomagolásban!
 Árak: 12 drb. finom minőség K 2-4
 12 drb. francia gyártm. K 6-10
 12 drb. eredeti amerikai K 10-12
 Capet american (rövid) K 4-8
 12 drb. finom K 6-10
 „Nou plus ultra“ K 12-16

Minta-gyűjtemény
 részletes tájékoztatóval, 12 drb K 8.-
 25 drb K 8.-

Női óvszer „Pesarium“ oclu-
 etívum K 3-5

Sérvkötő orvosi rendelésre való d
 angol acérrugóval K 7-10, Cs. és kir.
 szabad. Keleti-féle pneumatikus pe-
 lottával K 12.-

Suspensor e rebortó darabja K 1-2.40
Kavibaj kötő darabja K 5-11
Haskötő darabja K 7-24
Gummi görccsér-harisnya darabja K 3-12
Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 5-9
Uji „Auto vaginal spray“ legmegbízhatóbb női külön-
 legesség K 15.-

Biztonságos titoktartás mellett. - Köpes árjegyzék
 ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiárak és beteg-
 ápolást eszközei gyára
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17/a.

Fillér **4** Fillér
a nagymosás!
 ha a ruhakékitéshez a szabadalm.
Uranos pasztillát

használni
 Patyolatfehér lesz a fehérnemű. Foltot vagy
 olikot nem csinál. Artalmatlan, mert sav-
 mentes. Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.
Uranos-pasztilla
 csak 4 fillérbe kerül
 és egy nagymosáshoz elég.

Minden drogeriában és fűszerüzletben kapható.
 Mintadobozt (10 db pasztilla) 40 fill.
 (bélyegeken is) ellenében küldenek:

Hochsinger Testvérek
 vegyészeti gyár
 Budapest, VI., Rózsa-utca 83. sz.

Kapható: Dr. Szuly Aladár, IV., Muzem-
 körút, Pinter Gyula, IV., Kec-
 keméti-utca, Krayer E. és
 Táras, V., Váci-ut 6., VII., Akácfa-utca 64., VII.,
 Rákóczi-ut 50 és IX., Kalvin-tér 7., Elek Arthur,
 VII., István-ut, Karkó Ferenc, VIII., Mária Terézia-
 tér 2., Vida István III., Fehérvári-ut, Deutsch Már-
 ton I., Korvin-tér, Messik Testvérek VII., Király-
 utca 47., Angyal Vilmos V., Váci-ut 6., Jung Mik-
 lós VII., Dembinszky-utca 31., Friedmann J. VII.,
 Murányi-u. és Peterdy-u. sarok, Baumholzer Ede
 I., Corvin-tér, Arnold R. I., Döbrentei-tér, Thallmayer
 és Seitz V., Zrínyi-u. Kiss és Schmidt VII., Lövéde-tér, Lakatos Péter VIII., Sár-
 dor-tér, Schwab Alajos V., Váci-körút 22., Krausz és Böhm VII., Király-u. Sala-
 mon A. és Fia VII., Király-u. Wertheimer és Frankl V., Hold-u. Rogácsy Kálmán
 VII., Rákóczi-ut 12., Pick Ottó VII., Király-u. Borovitz M. IX., Üllői-ut 88., Weisz J.
 és Tea Buda, Alagut-u. Szimon István V., Váci-körút 60., Szentes Ede V., Gizella-
 tér, »Abbázia« drogeria VI., Andrassy-ut, Horváth Nándor IV., Vámbház-
 u.

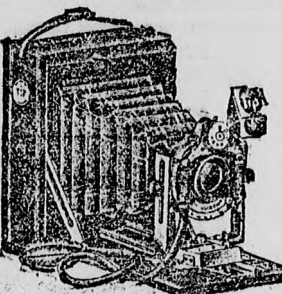
Párisi világkiállítás «Grand Prix» 1900.
Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.
 Egy üveg ára K 2.50.
 Az udvari istállóknak továbbá a nagyobb katonai és
 polgári istállóknak több mint 40 év óta használatban,
 nagyobb strapák előtt és után való erősítőre és erő-
 gyűjtésre, az inak merevségénél stb. képezteti a lovat
 a legnagyobb munkabírásra trainingban.

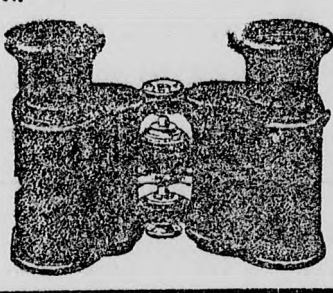
A Kwizda-féle Restitutionsfluid
 csak akkor valódi ha a fenti véd-
 jeggyel van ellátva. — Védjegy,
 ezimkép és gőngyölés törvényesen
 védve.

Főraktár: TÖROK JOZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király
 utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

**Fényképező-
 gépek és
 Látcsövek**
 részletfizetésre

**Aufrecht és
 Goldschmied**
 optikai áruházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
 Árjegyzék ingyen!

A NAGY TITOK
 IRTA: W. COLLINS.

A szájszögletén egy kis vágást láttam, va-
 lami jel lehetett, mely csak még jobban kiemelte
 az arc jellemző vonásait. A képzel bevésődött
 az emlékezetembe.

Az uri nőnek volt valami vonzó az arczo-
 násain, ami azt a kívánságot ébresztette fel ben-
 nem, hogy jó lenne vele közelebről megismer-
 kedni.

Mély gondolatokba merültem el. A fénykép
 megeléje nagyon megnyugtató.

Az előcsarnokban egy óra kongása eszembe
 juttatta az időt. Az összes tárgyakat vissza tet-
 tem ismét a toalett-szekrénykébe, ahogy azt ta-
 láltam és visszamentem a hálószobába.

Mikor nyugodtan alvó férjemre pillantottam,
 újból feléledt bennem a kérdés: Mi készítette ezt
 a jóságosnak látszó anyát arra, hogy ilyen ke-
 gyetlen módon igyekezett meggátolni házassá-
 gunkat? Talán Ernőt kellene megkérdeznem,
 amint felébred? Nem. Közöttünk már megbe-
 szélt dolog volt, hogy anyját nem említjük fel
 sohasem, de azután talán az is kínos lett volna
 rá nézve, ha megtudja, hogy én belenéztem a
 kicsi, titkos fiókjába.

Nem! Önmagamot kényszerítettem, hogy a
 dolgot hagyjam abba, ahogy van és csak nászu-
 ntunk tervével foglalkozzam. Itt Ramsgatában
 egy jachtra akartunk szállni, mely a közép-ten-
 gerre vigyen bennünket. A hajót Ernő egyik jó
 barátja bocsátotta rendelkezésünkre

A reggelit befejeztük s ekkor értesítették
 Ernőt, hogy a jacht megérkezett a kikötőbe és a
 kapitány várja férjem utasításait.

Ernő úgy gondolta, hogy az utazás elők-
 születei úgy sem érdekelnék engemet. Megkér-
 dezte, vajjon nem mennék-e sétálni, míg ő az
 utolsó intézkedéseket megteszi a kapitánynál.

Szívesen beleegyeztem, mivel az idő kiváló szép
 volt, a tenger pedig éppen apadóban. A háziassz-
 ony, aki éppen bent volt a szobában, rögtön
 ajánlkozott is, hogy engem el fog kísérni. Meg-
 beszéltük tehát, hogy Brodstaires irányába me-
 gyünk és hazafelé találkozunk a parton.

Fél óra múlva már utban voltam a háziassz-
 onyommal.

A szép őszi reggel tája elragadó volt. A friss
 szellő, a derült égbolt, a hullámzó kék tenger, a
 napsugárban fürdő hegyek és lábunk alatt a
 sárga fűvény, mindez oly csodás és lélekűdítő
 volt, hogy ha magam vagyok, minden bizony-
 nyal, mint valami kis gyermek tánczra perdül-
 tem volna.

Szívemben köszönetet mondtam a férjem-
 nek azért a jó ötletért, hogy ebbe a hires ten-
 geri fürdőbe most a szezon végén jöttünk el,
 mikor már csak egyes vendégek időztek itt.

Az egyetlen idegen egy hölgy volt, aki
 egyedül sétált a tengerparton s mivel igen las-
 san haladt, egy félóra múlva utolértük.

Éppen abban a pillanatban, midőn utólértem,
 a zsebéhez nyult a zsebkendőért és egy levelet
 rántott ki, melyet nem vett észre. A levél a fő-
 vényre esett. Én felemeltem és átnyújtottam az
 öreg hölgynek.

Amikor felém fordította a fejét, hogy meg-
 köszönje szívességemet, szinte odagyökerezett
 a lábam. Tévedés teljesen ki volt zárva. A fér-
 jem toalett-szekrényében fekvő fénykép eredetileg
 állott előttem. Még a száj szögletében levő kis
 jelet is megismertem első pillanatra. Ernő anyja
 állott velem szemben.

Az öreg hölgy alkalmasint zavaromat fé-
 lélnkségnak tartotta. Igen finom, előkelő, tapin-
 tatos módon beszélgetést kezdett velem. A kö-
 vekező pillanatban már oldala mellett haladtam
 annak az asszonynak, ki nem akart családja
 egyik tagjának elismerni.

Azon töprengtem, vajjon merlem-e férjem
 távollétében bemutatni magamat.

Egy pillanat múlva azonban a háziasszony

már elintézte ezt a kérdést, mely engem any-
 nyira foglalkoztatott.

Azt véltem ugyanis, hogy már Brodstairs
 közelében lehetünk.

— Oh dehog, Voodville asszony! — kiál-
 totta a gyorsnyelvű vendéglősné, — még jó da-
 rabnyira vagyunk tőle!

Nevem említésekor szívdobogva pillantot-
 tam az öreg hölgyre.

Kimondhatatlan csodálkozásomra legkisebb
 változást sem vettem észre arcvonásain; csep-
 pet sem látszott meglepetve lenni.

Az öreg Voodville asszony éppen olyan elfo-
 gulatlanul beszélt tovább a fiatal Voodvillené-
 vel, mintha soha életében nem hallotta volna
 ezt a nevet.

Az arczom, a viselkedésem, ugyilátszik el-
 árulta belső izgatottságomat, mely erőt vett raj-
 tam.

— Ön nagyon megerőltette magát. — szólt
 az öreg hölgy jóságos hangon. — Sápádnak és
 fáradtnak látszik. Jöjjön, üljünk le egy kissé ide.

Néhány nyers köhöz léptünk, mely termé-
 szeti pihenőt alkotott.

Ha rajtam mulott volna, rögtön magyará-
 zatra került volna a dolog. Ernőre való kimélet-
 tel azonban elállottam ettől.

Mialatt azon nyugtalankodtam, hogy az
 öreg hölgynek miéle kifogása lehet ellenem,
 mint menyee ellen, ő ismét barátságosan kezdett
 velem csevegni.

Elmondta, hogy nagyon rossz éjszakát töl-
 tött egy haló rokon betegágyánál, aki itt lakik
 Ramsgatában. A tegnapi nap folyamán sürgönyi-
 leg hívták beteg nővérehez; de reggel felé némi
 javulás állott be és az orvos biztosította őt, hogy
 nincs mitől tartani. Ezért tehát jónak látta, hogy
 egy kis sétát tegyen a parton, ami felrisszítette
 egy kissé. Hallottam a szavakat és értettem őket,
 de olyan zavarodott és elfogult voltam, hogy
 nem tudtam a társalgást folytatni

(Folyt. köv.)

Leszerebb... Leszögebb... Leszöcsög...
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Garabja 1. és 2. osztályú 50 kr.-tól kezdve

GICHNER JÁNOS
 ágynemű-rész- és vasbutor-gyáros
 szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
 nagy választékban.
BUDAPEST,
 Erzsébet-körút 20.
 Gyári:
 Keleti-sz. utca 7. és 9.
 Árjegyzéket
 bárkinek ingyen és bérmentve küldök,
 ha meg nem felelő árat kímélek meg a pénzt visszafizetem.

DIESEL-motorral
 a tényleges löerő
 óránkint csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentos költségtérítéssel
 készségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
 Budapesten.

Telefon 11 06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfelfogyasztás ellen
 a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
 Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.
 vízmérők szakgyára. = Saját gyártelep.
 Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

Pontos és legjobb
ÓRÁK
 5 évi jótállás mellett.
 Arany és ezüst ókszer, évszámok, nászajándékok
részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.
 Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁRKÁLMÁN
 műrás
 Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Berlini Victoria Általános Biztosító Részvény-Társaság.
 Alapított 1853.

Biztosítási Állomány 1905. dec. 31-én 7.212.039,80 Ft. Helyélt az 1905. évről 133.073,00 Ft.
 Vagyóallomány 1905. dec. 31-én 830.857,79 Ft. Évi nyereséme 627,123 Ft.

Különös előnyök: Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg. — Párba vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék és azután az egész biztosítási összeg fizetendő ki halálesetben. — Világkötvény: Kezdetből jogya tartózkodás és utazás az egész földön pótlék nélkül megengedve. — A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem vállalható. — Legmagasabb költségek és visszavásárlási érték: Három évi fennállás után. — Érvénytelenítés: Legmagasabb költségek és visszavásárlási érték: Három évi fennállás után. — Megszűnt biztosítások érvénybe helyezése 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül eszközölhető. — Háborúbiztosítás: Teljesen költségmentesen. — Nyereségmentesedés: A tiszta nyereséme 80% a a biztosítottaknak szavatolva. Az 1905. évről a tiszta nyereséme 88%-a, azaz 133.073,00 Ft. utatott át a biztosítottaknak mint nyeresémenyz. — Már 1878. óta az Összjűbél: 28.72.633,31 K utatott át a biztosítottaknak mint nyeresémenyz. — Példa: 10.000 koronára szóló megelés és halál esetére 25 évi időtartammal kötött biztosítás egy 20 éves egyen részre összesen 6000.— koronára kerül. Rövid, világos biztosítási feltételek, fontartások nélkül. Ügyes képviselők alkalmaztatnak.

Igazgatóság Magyarország és a Keleti országok részére
 Budapest, V. kerület, Széchenyi-utca 1. szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tudok én imádkozni . . . ?

Tudok én azért imádkozni.
 Habár pogányul, önhitlen, kezem
 Áhitattal soha össze nem teszem,
 S abban a megszentelt bolthajtásban
 Nem hódolok sohasem térdhajrással,
 S kimondani: „Istenem” nem tudom,
 Azért én gyakran imádkozom.

. . . S van nekem is templomom.
 Még pedig nagy, mert ő az éjszaka . .
 Ott szállhat féktelen szabadon az imá!
 . . . Izzó tekintetem én belé kapcsolom,
 Mikor az imám tolmácsolom.
 S ha kérésem száll át az éjszakán,
 Akkor se kér oltalmát az imám.

Nem mondom: Segíts . . . Légy jó hozzám! —
 Fölvetem dőllyfel vakmerő fejem,
 S a dacz fog megszólalni lelkemen:
 Töviskoszorút tűzz a homlokomra,
 Vérnyom fakadjon lépteim után,
 S fölemelt fővel s mosolylyal a számon
 Megyek utamon majd a Golgotán . . .

Nagyur! Nagyur! ez az én imám!
 Castelll Erna.

(A sofförök látóképessége.) Ismeretes, hogy a
 azozdonyvezetők látóképességét mily alaposan és szigoruan vizsgálják meg a szolgálatra való képesítés előtt. Ez a szigorúság érthető is, mert a látóképesség épsége nagyon fontos a vasuti szolgálat emez ágában, már csak a közbiztonság szempontjából is. Különös, hogy ugyanezt az elővigyázatot nem gyakorolják a sofförökkel szemben, s talán éppen ebben a tényben keresendő az oka a sok automobil-katasztrófának. Roche, francia orvos, egy párisi orvosi folyóiratban közlésezi most idevágó megfigyelésnek eredményét, amely méltán gondolkodóba ejthet mindenkit; megállapította, hogy száz sofför közül nyolcvannak rossz a látása! Az egyiknél meg éppen az egyik szem szaruhártyájának teljes elfajulását és a másik szem gyógyíthatatlan betegségét mutatta ki.

Egy másik sofför annyira rövidlátó volt, hogy automobiljával egy legelésző birkanyáj közé rohant, porfelhőnek véltén azt.

(A férj jogai.) Ismeretes, hogy a Salamonszigetek bészülött vademberei gyakran élnek azzal a törvényadta jogukkal, hogy a hitlen feleséget — fölfalják. Az Indiákon a házasság törvényei szigorúak és megalázók az asszonyra nézve, míg a férj részére aránytalanul több jogot biztosítanak. Meglátszik, hogy oda még nem jutott el a feminista mozgalom szele. Ime, néhány pontja az ottani házassági szerződésnek:

1. A feleség számára csak egy isten, egy parancsoló van e földön : az ura!
2. Ha a férj nevet, a feleségnek is nevetni kell; ha a férj sir, a feleség is sirjon!
3. Ha nincs otthon a férj: az asszony koplaljon a földön és öltözkéjét hanyagolja el.
4. Ha a férj megveri a feleséget: az asszony tiszteletteljesen csókoljon érte kezét az urának és kérjen tőle bocsánatot, amiért megharagította.
5. A házasságtörő asszonyt a férj megfeszítheti, elevenen elégetheti vagy akár darabokra vagdalthatja.

(Tréfás vasfigurák.) A kovácsolt vasat földolgozó iparosoknak képeletét már régóta izgatják a különböző alakok, minek világos bizonyítékát látjuk a művésziesen készült francia lakatokon, amelyek a régi görök időkben maradtak reánk. Csodálatos szépen kidolgozott szentek díszítik a lakatokat. A renaissance idejében Olaszország lakatos-művészei furfangosan készült állatokkal díszítik fátylatartókat, ajtó-kopogatókat. A spanyol világghírű katedrális gyönyörű arcmásokat tüntet föl. A németek azonban a lépcsőrácsokat, ajtópántokat, kulcsokat inkább tréfás tárgy alakokkal díszítenek. A legparányibb kulcsok a barokk- és rokokó-izlést örökítették meg, amelyeken a domborítás legelképzhetetlenebb finomságát és groteskségét látjuk. Ilyen finom domborítás-munkát csupán a párisi Louvre rácsaltján láthatunk még. A magyar ősrégi lakatosmunka remekeit, sajnos, a tatár, török, német, osztrák hadakozás temette el. Amde nem egy régi várudvari és vármegyeházi lakatosmunka hirdeti a régi lakatos-

mesterek fantáziáját, szaktudását. Az egri vármegyeház, a kassai székesegyház lakatos díszei örökbecsűek.

Németországban legújában nagy tért hódít a tréfás tárgy lakatosmunka. Az irtóztatóan izléstelen nagy sasok helyébe inkább szecsessziós díszítő-motivumok léptek. A berlini Virchow-kórház szabad lépcső-korlátját kovácsolt vasból való kettes indiai gyermekalak, kis leánnyal inceselkedő mokus, nyávogó macskapár díszíti. A berlini új hidon (kis hid az állatkertben) egymást kergeti a játszó hal. Az útjáró önkéntelenül mosolyog és gyönyörködik a lakatosmunka remekén.

Egy népnek való gőzfürdő nagy uszócsarnoka öltözőkabinjait a legtréfásabban megrajzolt és kikovácsolt állatfigurák tarkítják. Még a szellőző betétrácsai sem maradtak ily dísz nélkül. Ficzánkoló halak, kigyók tarkítják a betétrácsok szecsessziós izü hajlásait.

A sajnamenti Hall városkában épült egy kettes pavillonu elemi iskola. Nincs gyermek, ki szíves örömet ne tekintessen jobbra vagy balra. Lerongyolódott csavargó, olasz nagydobos, majmos bácsi, haragos nagybácsi, harisnyakötő nagynéni stb. gyönyörködteti meg szokott alakjával a gyermekeket.

(Vagyon az ócska könyvben.) Párisból írják ezt az érdekes kis történetet: 1906-ban közvetlen örökös hátrahagyása nélkül meghalt Dijon városában Froissard, zálogházi igazgató. Körülbelül százezer franknyí vagyon maradt utána. Froissard, aki agglagony volt, több ízben kijelentette volt barátainak, hogy a végrendeletében megemlékezett róluk. Amikor azonban halála után a végrendeletét keresték, sehol sem akadtak reá. Az elhunyt zálogházi igazgató vagyona ilyenformán három igen távoli rokonára szállott. A minap történt, hogy egy német tudós Dijonban jártában egy antikváriustól megvásárolta Froissard volt könyvtárának nagy részét. Ahogy az ócska könyvekben lapozgatott, az egyikben ráakadt Froissard végrendeletére, amelyben az egyik legrégebbi barátját nevezte meg általános örökösékként. A német tudós megküldte a végrendeletet a jogos örökösnek, aki most bíróság elé viszi az ügyet.

„VALUTA“ erszény
egy darab bőrből készült ára
I koronára kizárólag
„Székely“ bőrdoboznál
VII. 9 Rákóczi-utca
Aranyozók Invegn

MŰBUTOR
csak kiváló jó minőségben.
Szolid munka. Olcsó árak.
Modern kivitel.

Fáy Antal bútorgyárosnál

BUDAPEST, Sommelwels-
(Üvilág)-utca 4. sz. a sarkon.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Zágráb.
15231/I. 1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A zágrábi üzletvezetőség a vonala részére a folyó évben szükséges 3000 q portland cement szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételről kötelező részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás az alírott üzletvezetőség általános osztályánál megtekinthető és ugyanott díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magyar kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok a 60 filléres bélyeggel ellátott és aláírt ajánlati űllyel együtt lepecsételve legkésőbb 1908. évi július hó 4-ének déli 12 órájáig az alírott üzletvezetőség általános osztályánál benyújtandó, vagy pedig posta útján oda beküldendő és a borítékok ezen külsővel látandók el: Ajánlat a 15231/1908. számú pályázati hirdetményben kiírt portland cement szállítására.

Bánatpénz gyanánt az ajánlatok mennyiség értékének 5% legkésőbb 1908. évi július hó 3-ának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban letendő.

Bánatpénz nélküli es elkesve érkezett, valamint olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon leteltek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtottak be, figyelembe nem vétetnek.

Zágráb, 1908 június hóban.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége.
(Utányomás nem díjazatik.)

**Benzin-,
nyersolaj-
és szivógáz-
motorok**

Motoros cséplőkészletek.
A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.
Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és
gépgyárainak
magyarországi egyedülistől:

Szabó Emil és Társa
Budapest, V., Hold-utca a 23. sz

**Szájpadlás nélküli
higiénikus légszivókamarás fogcsorok.**

A modern fogtechnika legnagyobb vívmánya. Bárkinél nagyobb szilárdsággal alkalmazható még akkor is, ha egyetlen saját fog, vagy gyökér sincs már a szájban. Azonnal megszokható és rágásra alkalmas. A fent említett fogcsorok saját találmányom. Készítők saját módszerem szerinti ki nem vehető 22 és 24 karátos arany hídakat stb. 10 évi jótállás.

Guttermuth János műfog-specialista,
a szájpadlás nélküli hig. légszivókamarás fogcsorok és hig. fogkefe stb. feltalálója.

Budapest, VII., Baross-tér 20. I. em. 3.
Kérem a névre és az utószámmra figyelni mert kétféle vagyunk e hazban. Válaszholjok.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

Által a legelőnyösebb árak mellett ajánlatok

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakezelők, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, gőzítő-rostók, konkolyozók, kaszálók és aratógépek, szónagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet N. kapálók, szecskavágók, rőpavágók, kukoricaszorszólok, daráló, őrlőmalmok, egyszemű szőlő-gépek, 2- és 3-vasú ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

STUBNYAFÜRDŐ Légyógyfürdő.
518 m. a tenger színe fölött.

Hat természetes kénes hévforrás (33-48° C)

Öszvény
Rheuma
Ischias
Bőrbelegségek
Női bajok

**Thermál-
tükörfürdők
kád-fürdők**
44 hold park
Közelben nagy fenyőerdők.
Massage
Hidegvizkúra
Ivókúra

Posta- és sürgönyhivatal, vasúti állomás, — gyógyszerár, fürdőorvos, — Kénes prospektus ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fillérral fizetendő

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fillérral fizetendő

Szazezer koronánál
jóval nagyobb forgalmu fűszer, sör, hentes és rővidáru üzlet az ország második városában előnyösen átadandó Czim a Kiadó hivatalban. 28676

**Modern
urasági butorok**
alkalmi vétete és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca.
Telefon 14-09.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezéséből rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bégarnitúrák eladása és vétete.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263
Kazinczy-utca sark.

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János
angol uri szabóterem
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Allandó választék a legdivatosebb angol és bel-töldei szövetekből.

Zsinkői csárda
Dráva, Szabolcs határában, s klossi járas, mely all korcs-mából mellettéül etekből és 6 hold szántóidőből, tulajdonos azkora miatt eladó. A korcsma K. 2000 bert jovedelmez mig a földet inlajdonos művelti. Felilago-sítást ad Löwy Ferencz Sís. ós. 5571

RENZ
koleson sorajegyekre, értékpapírokra és vidéki lakpr. részvényekre.

Erzsébet sorajegyre	6.50 K
Jósziv	7.50 "
Magv. v. t.	23. "
Bazillika	16. "
Olasz v. t.	30. "
Orsz. v. t.	40. "
Hazai	20. "
Gov. Jelzőlog	105. "

A koleson 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. Ha sorajegyvel már zálogban vannak, úgy a letételegy beklidése ellenében a kölcsönt a leuli ósszegre felemelhetik. Azonnali ellentérés és lemosásb kamattal.

JELZÁLOG
kölcsönök
minden nemet a legelőnyösebb alapon és legelőnyösebb feltételek mellett közvetlenül előző nékbi.

BEIFELD BANKHÁZ
33 JAPÁI St. Károly-kerut I.
Állam 1908. 1871-1908

Gamsbua
Ujdonsági
— K. 380-tól felfelé. —
A. Sachscl Bécs
kalapkészítő

XVII., Kalvarienbergg. Nr. 34.,
II., Taborstrasse Nr. 39.,
XVI., Neu-erfelderstr. Nr. 2.
képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pénzkölcsönt
4, 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, föld-városi, vidéki, városi és Budapest környéken levo bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszt-hető. Személyhitel tisztviselőknék gyorsan eszköz-zöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körut 11a.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű **öltöny** vagy **felöltő**

Krausz F. és Tsa
urt szabómester
Budapest, Rákóczi-ut 69.
Videkre mintákat mértékveteli utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

Gramofonok
kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok
részlet-fizetésre is kaphatók.

MAGY. IPAR ES KERESKEDELMI R. T.
BUDAPEST,
VII., Király-utca 98/b.
Kérjen árjegyzéket. 2789

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és diszítő

Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és élszítő-munkákat. 27881

Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, franciaia és angol szövetekből, Költségvetés díjment-

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Sálvany-utca 6/C. 288

Vadászfegyverek
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is potom aron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előfokú lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Greuer-záru, Bücksflinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher Drilling, valódi Krupp acélsővekkkel 65 forint. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghmerles, ugyanitt egy ÖBZ fényképezőgép, egy perzsaszőnyeg és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 49082

Gyakorlott
ügyvédjelöltet keresek azonnali belépésre. Dr. Izson Bertalan ügyvéd Torna. Ab-Torna m.

Diszkrét
és gyümölcsös kert 803 öles a beltelei kékgolyó Enyedi-utcai villamosvasúti megállótól 8 percz vagy 650 lépés távolságra, szomszédok által télen-nyáron lakott helyen, honnan gyönyörű szép és nagy kilátás nyílik eladó. Tulajdonos I. ker. Kristina-körut 77, I. 12.

Kajszinbarazskot
nagy válogatottakat 5 kilónként 3 koronáért. Cseresznyét, meggyet, zöldbólintát, köszmetét 230 koronáért szállít Rottmann Hermin szállótelepe Kiskunhalason

Parketagyár
Gyönyörűsön ajánlja gyártmányait. 27733

Kiadó
Lellén, a Balaton partján egy kényelmes villa. All negy szobából, két verandából, konyhából, és mellékhelyiségekből. Bővebbet a kiadóhatalban.

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árrban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Kérelem
a nemesszövület emberekhöz! Ezúton kérem a jószívű embereket, lennének kegyesek egy fél szemű és félkezű 19 éves egészen árva fiút segíteni, hacsak néhány fillérrel is. Hszdel Kálmán Budapest, Népszínház-utca 39. Hdsz. 4

Gépészeket
széplelő idényre napszintén garanzáltatott és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és józanágáért teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-utca 25. Telefon 94-67.

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államviszágakra (egyesítágyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén Államssám- viteltani államviszágára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi sseminárium. Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsau- tca 44.)

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbizatosokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

ELEKTRO- MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

A Falkogen
tűdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszertár, Budapest, VII. Rákóczi- tér 2. sz. 27798

Spanyol
nagy meggyet befőzésre 240 K-ért rétesbe való 2 K-ért, ropogós cseresznyét befőzésre és pöszmetét 2 K-ért, zöld diót 3 K-ért, ugorkát, tököt, kalarábét, kellkaposztát, vajbabot, karfiolt és uburgonyát vegyesen vagy egyenként postakosaraként 2 K-ért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Ropogós
cseresznyét és egrest befőzésre 2K-ért. Spanyol üvegszemű nagy meggyet 240, zöld diót 3 K-ért, ugorka, tök, karfiol, vajbab, kalarábé, kellkaposzta és uburgonya postakosaraként 2 K-ért, ismét eladóknak külön árajánlatot küld Szabó Csongrádról.

Asszonyok
vigyázzatok! Tulnagy gyermekáldás ellen meglantit védekezni Fischer Róza kézikönyve, Több ezer köszönd és halárat. 1 koronáért (esetleg bélyegeken) megküldi Fischer Róza asszony, Budapest, Damjanich-utca 28/B, földszint, ajtó 5.

Spanyolmeggyet
kézzel válogatott nagyszeműt, cseresznyét ropogósat befőzni 3 koronáért szállít 5 kilónként Szilágyi M. sz. H. tel. Kiskőrös. 5774

„Stenográfia“
Ingyenes gyorsírástanítás, teljesen díjtalan gépirásktatás. A Stenográfia országos gabelsberger gyorsíró és gépiró iskola az előző évek mintájára július elején teljesen díjtalan magyar, német gyorsírási és gépirási tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírást az előző közönség minél nagyobb körében terjessze és ismertesse. Az egyes tanfolyamok okleveles tanárok vezetésé alatt állanak. Díjtalan és biztos állásbiztonságot. Sokszorosított és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben Váczi-körut 33. Össze nem tévesztendő más hasonló hangzású írógépközlakkal.

Magánnyomozó
törv. bevezelt cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélküli megfigyelését a elűnt egyének és névtelen levelek íróinak kigyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi- ut 6. L 15. Telefon 108-52. 28587

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám. 27903

Benzinmotorok
1-25 lertől műhelyünkben gyártilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

KALLAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gépjárműalkész- leték és ártalmak is kaphatók

Jó és olcsó
nyaraló és üdülőhely: Lócso, szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe felett, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kikövezett és csatornás utcákkal és ter- rekkel; jó és olcsó élelmezéssel, könnyű közlekedéssel. kellemes szórakoz- tató és kiránduló szomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szívesen szolgál a város rendőr- kapitánya. 5564

Kitűnő likörök
és rum készíthetők házilag olcsón esszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvege 40 fillér. Készítési útmutatás mellé- kelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógy- szerész Rákóczi-utca

Önök övni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulhó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hála- ratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Saját gyártmányu vas- és rézbutorok
Rézagy — — — 45.— frt
Vasagy matraczczal 8.50 »
Gyermekágy — — 11.50 »
Sodronyágy-betét 3.50 »
Vas- és rézbutorok gyártá- rban. 28048

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01

BELHURUT,
(hasmenés) gyomorgörs legjobb gyógyszer a BARTA-féle PERETE- APONTA GYÓGYBOR gyógyszereszek és füszerezeknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.— koronáért bérmentve szállít a FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka, Szepes- m. 26971

Kolozsvári
jogtudományi és állam- tudományi szigorla- tokra, államviszágakra és alapviszágakra igen alaposan és lelkiismeretesen készített elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikorát biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Változójából speozialis tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen olcsó díjazással. Levél- bel érdeklődésekre ki- merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.— bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármint méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Szülő- tulajdonosok
„Peronospin“
mely már 7 év óta használatban van. Használat sokkal jobb és olcsóbb permetezésnél, mint a kék. Egy csomag 1 hektó vizre 50 liter, 10 csomag rendelésnél bérmentve küldi Demeter M. gyógyszerész Szászváros 9471

Ajtók, ablakok
VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál
Epest. V., Korall utca 10. a nyugati pályaudvar közeleiben.

Páthető fürdőkrád.
60 koronától felebb, küldik 18 koronától feljebb mindenféle szivattyú és vízvezeték berendezést vállalkozóknak
LEFKOVICS ADOLF
Wesselenyi-utca 51/E, Krsz- bet-körút és Hársfa-utca közötti Atelevezék bérmentve.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakó- háznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikkeket árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

!!! Olcsó kölcsönök !!!
Tiszviselőköteséni 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogköteséni 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Övedékokra az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcshíelt, Váltó- köteséni gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők, bányák ábs- vetele Osztálysorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását vállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak! Kú és Társá bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sark. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28429

BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garzon szobák Szalon bőrfotellek, gyönyörű tűző, diván, bőrszék, tróasztal, poraszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király- utca sarkházban.

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresafőnya befőttel, málna-, számoza-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzerveket, pastétókat stánl a FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka, Szepes- megye. Kérjen árjegyzéket.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csap- adó Singer varrógép, árjegyzék- nyel 5 forint állítá- ssi csakis
SINGER A.
műgépésznei Budapest, fő- utca Akácia-utca 56. Minden- gemű varrógépek javítását legújtanosabb árrban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

A legelőnyösebb részleltetésre zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt

készpénzbeni áron a leg- újabb rendszerű
bank hitel
ulján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hang- szertelepén.
Prospektus és árjegyzék in- gyen.
Budapest, Király- u. 58. szám

Veresafőnyabefőtt
BARTA-féle, 6 kilós postakosaraként 6.— korona FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka, Szepes- m. 86872

INGYEN
bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás
GUMMI-
halhólyag stbről szóló ár- jegyzékünket.

GUMMI - HALHÓLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tottja
NAKIRA valódi indiai ferfi hálhólyag- sóság tuozatja 12 korona.
Uterus - Spray
legújabb női különlegesség 14 kor.
PESSAR OCLUS
női szor 3-11 kor.
MINTA-GYŰJTEMÉNY
12 db legfinomabb óvszor 4 k.
IRRIGATOR 3 koronától 10 koronáig

INGYEN
küldjük
m űlábak
m űkezek
támgépek
sérvkötők
stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket

universális sérvkötők
páratlanok kis anyha nyomá- másu peitával a legna- gyobb sorv is elzárható.
HASKÖTŐK Gumihar- nyak stb. mérték szerint köszítetnek.
MAGYAR ORVOSI - TÁR - Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Fontos címre és a város- keresztre árvejelünk.

INGYEN
DRAGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLETHAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CTA. MAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA. SZIMES

OLAUKEP
ARA 10 KORONA KÉPVISELŐK MINDENÜTT FELVÉTELEK

SYAVASSÁG
MINDEN IRÁNYBAN FÉNYKÉPNAGYSÍTÓ ÉS RAFAEL FÉSTESZTI MŰTEREM GUDAPEST, VI. ROTTENBILER-0-60 KÜTÜNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DISZKOLEVÉL-KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREM-MEL.

KÖZIGAZGATÁS.

A jegyzők magánmunkálatai.

Surd, június havában.

Időközönkint kisebb-nagyobb nyilvánossággal támadásokat szoktak intézni a községi jegyzők magánmunkálatai ellen. Leggyakrabban az ügyvédi kamarák, amelyek fölterjesztéseket intéznek ellenünk a kormányhoz. Legutóbb a képviselőházban hozta szóba e dolgot egy honatya és hozzátette, hogy a magyar jegyzői kar hiányos képzettsége mellett a magánmunkálataikból csak bajok származhatnak.

Egyáltalán nem reflektálnék e megjegyzésre, mert sajnos, hozzá vagyunk mi már szokva ahhoz, hogy személyes jóbarátaink, ott, ahol és amikor lehet, egyet rugjanak rajtunk. De ezúttal a támadás a képzettség hiányát emelte ki főképpen és ezáltal oly igazságtalanná vált, hogy ezt szó nélkül hagyni valóságos erkölcsi öngyilkosság lenne. Mert hiszen a jegyzők képzettségük hiányainak egyáltalán nem a községi jegyzők az okai.

A községi jegyzők alapképzettsége ma 8 gimnázium (legtöbbször érettségi), egy évi gyakorlat és egy évi szaktanfolyam hallgatása után, a belügyminiszter által kinevezett bizottság előtt letett szakvizsga.

Hogy a jegyzők minősítésének rendezése alkalmával miért lett érettségi helyett csak 8 gimnáziumi osztályvizsga megállapítva s a gyakorlati idő és szaktanfolyam hallgatása pedig miért lett csak egy-egy évben megállapítva, azt úgy hiszem, maguk a községi jegyzők sem tudják. Hisz köztudomású dolog, hogy hosszú években keresztül éppen a községi jegyzők voltak azok, akik ernyedetlen kitartással első sorban is, a közigazgatás érdekeit tartva szem előtt, szakadatlanul küzdöttek a községi jegyzői állás alapképzettségének felemeléseért, hogy ezáltal a jegyzői kar úgy a társadalmi, mint hivatalos té-

ren is oly pozíciót tölthessen be, mely őt fontos és nehéz munkakörét tekintve, amugy is joggal megilleti.

Tudomásom szerint a községi jegyzők közgyűlése az alapképzettség megállapításánál érettségi vizsgát követelt, két éves előgyakorlatot és két éves szaktanfolyam hallgatása után leteendő szakvizsgát. De ugyanezért ennek mintegy elválaszthatatlan kiegészítő részeként a községi és körjegyzők szolgálati szabályzatának megállapítását is kérelmezte, mert tartott tőle, hogy tekintve a jegyzők bizonytalan helyzetét, az alapképzettség emelése, szolgálati szabályzat nélkül nem fogja meghozni a kívánt eredményt. És szomorú dolog, de való, hogy a jegyzői kar jóslása nem volt indokolatlan, mert ma már szemmel láthatólag, napról-napra tapasztalhatjuk, hogy mindig kevesebb az olyan intelligens, képzett fiatal emberek száma, akik e terhes és nagy felelősséggel járó s e mellett bizonytalan állást választják élethivatásul.

Elvonulva a világtól, a társadalomtól, dolgozni korán reggeltől késő éjjelig, küzdve anyagi gondokkal, zsebvégvágni a sok méltatlan, sokszor durva bánásmódot, örökösen hallgatni, legtöbbször publikum előtt „megbirságolom!”, „felfüggesztem!”, „kibömböl!”, „elcsapom!” szavak kedves, biztató csengéseit, alázatos alárendeltje lenni a bírótól kezdve fel egész a miniszterig mindenkinek s a keservesen keresett garasnak egyrészt odaadni az állam munkáinak elvégeztetéséhez szükséges munkaerő fedezéséhez, öreg napjainkra pedig testileg-lelkileg összetörve, ezüst metálliával a mellünkön, kitéve lenni a legnagyobb nyomornak, mindezek bizony nem oly kedves képek, melyek a képzett ifjuságra, a szép jövő reményében vonzólag, biztatólag hatnának.

Nincs nekiünk semmi kifogásunk a kvalifikáció fokozatos emelése ellen. Tessék csak azt egész nyugodt lelkiismerettel folytatni a megkezdett uton, a jegyzői kar, mely soha elfogult s önbizott nem volt, csak örömmel fog üdvözölni

minden oly intézkedést, mely a jegyzői állás tudását, tekintélyét emeli. De gondoskodjanak akkor egyuttal arról is, hogy a képzett, intelligens munkásnak és családjának tisztességes megélhetése legyen, alkossák meg a szolgálati szabályzatot, írják körül a jegyző teendőit, állapítsák meg felelősségének határkövét, vegyék ki a képzetlen falusi bíró látszólagos fenhatósága alól, mentsék meg a felsőbb hatóságok igen sokszor kiméietlen, lenéző, lealacsonyító bánásmódjától, vagyis attól, hogy az a jegyző, akitől kvalifikációt, intelligenciát, szorgalmat, hazafiságot s áldozatkészséget kívánunk, ne legyen meghunyászkodó szolgálta, hanem legyen a magyar államnak egy oly tisztességes hivatalnok, aki felelőssége tudatában önérettel végezhesse el a reá bízott fontos teendőket.

Mindezeketől azután eltekintve, aki alaposan ismeri a községi jegyzői hivatal tulhalmozott teendőit és sokoldalúságát, el tudja-e képzelni, hogy egy ember, bármilyen szorgalmas és képzett legyen is, teljesen kiképzett lehessen mindazon szakokban, amelyek elintézése egy községi jegyző ügyköréhez tartozik? Nem akarom itt újólag felsorolni a már tudja Isten hányadszor előterjesztett működési szakok hosszadalmas listáját, de határozottan merem állítani, hogy nem! S aki ennek ellenkezőjét állítja, az vagy nem ismeri a község jegyzői hivatalok ügykezelését, vagy az ügy iránti személyes rosszakarattól elhallgatja a való igazságot. Egy főszolgabíró lehet alaposan képzett jó közigazgatási tisztviselő, egy árvaszéki ülnök értheti jól az árvaügyet, a járásbíró a peres eljárást, a pénzügyi tisztviselő az adóügyet, a számvevő a számvitelt, de hogy egy községi jegyző mindezen szakokat úgy és oly képzettséggel értse, mint ezen szakfériak külön-külön a magukét, ez lehetetlen kívánság. De bármennyire lehetetlen, a községi jegyző naponkint hallhatja, sőt a képviselőházi felszólalás is ebből indult ki.

Erre a válasza a következő: A községi jegyző ért minden szakhoz s a reabizott tul sok teen-

Házastársak.

Irta: dr. Falk Zsigmond.

(Utánnovomás tltos.)

Ebben a kérdésben nem szívesen adok tanácsot — mondta Baksayné a lányának — a jövődről, életed legfontosabb lépéséről van szó, jobbnak találom, ha a magad esze után határozol.

— Anyuskám, hisz épp az a baj, hogy nem érzek magamban elhatározó képességet és úgy szeretném, ha rászoritánál a döntő szó kimondására. Majdan aztán benned megtalálhatnám a bünbakot, akit az ügy sikertelensége esetén mindenért okolhatok.

— Lelkem, Ronulla, én készségesen feláldozom magam a te boldogságodért. De már azt nem tűrném, hogy boldogtalan életed okozójának engem tartssál. Épp ezért ne faggass többé férjhezmeneteled kérdésével. Az én áldásom feltétlenül kijár neked bármely frigykötés esetén.

Elegáns, főúri kényelemmel berendezett szalonban folyt ez a párbeszéd. Abban a pillanatban, midőn az anya kimondta a frigykötés szót, kopogtattak az ajtón és nyomban utána belépett rajta egy komoly külsejű, a harminczas felé hajló csinos férfi, aki fesztelenül üdvözölte a hölgyeket és mint régi, jó ismerős be sem várva a helykinálást, leült.

— Zavartam talán? — szölt Gábor — úgy vettem észre, hogy belépésemkor hirtelen elhaligattak.

— Hát nem tagadom, — felelte az anya — éppen magáról folyt a szóbeszéd és így persze abba kellett hagynunk a maga megjelenésekor.

— Bocsnát, ha érdeklődöm a dolog iránt, de ama komoly, életbevágó előterjesztés, amelyet Ronulla kisasszonynak tegnap tettem, tán

némikép felhatalmaz arra a kérdésre, hogy mennyiben, mily irányban volt csekély személyem a beszéd tárgya?

— Öszinte leszek, tán evvel segítek magának is, lányomnak is. Ronulla nem tud határozni és tölem kért tanácsot. Ezt én megtagadtam és most itt hagyom magukat. Járjanak el saját ügyükben önállóan, a saját eszük szerint.

Evvel biztató mosolylyal távozott Baksayné, magukra hagyva a megszeppent fiatalokat. Néhány percnyi, óráknak tetsző szünet után a férfi szólította meg a leányt.

— Tehát baj van. Nem tudja magát elhatározni. Az ész ott settenkedik a szív körül és a szív nem dobog oly erővel, hogy elzavarhatná.

— Kérem Gábor, legyen kiméletes. Tudja jól, hogy tán százakra megy azok száma, akik udvarolnak, széptevéssel kényeztetnek, keresik a kegyeimet és sóvárognak a pillantásom után. Vannak gazdagok, szépek, előkelők, sőt vannak még okosak, tanultak is közöttük. És én nem törődöm velük, nem hederitek rájuk. Én magát választottam annak, akit komolyan szívembe akartam zárni és most úgy veszem észre, nincs elég erőm, hogy belemeniek a bizonytalan jövőbe.

— Nagyon köszönöm megnyugtató felvilágosítását, bár abban elrejtve megláttam elutasító határozatát. Igaza van, szegény ember vagyok. Nincsen vagyonom, nincsenek előkelő rokonaim, nem rendelkezem protekcióval. De megvan a tanári állásom és daczára annak, hogy huszonegy év óta folyton tanulok, ma is szenvedélylyel forgatom a könyveket. Van ambicióm és van tudásom. Megvan a testi erőm a munkához, kell, hogy boldoguljak az életben.

— Ó, hiszen ezt mind jól tudom, de meddig kell majd várnunk, amíg csak annyira jutlunk, hogy az itthon megszokott kényelmet újra megkaphassam?

— Bizony bevallom, ez jó sokáig fog eltartani. Ez azonban mit sem tesz, hisz addigra bőven fogja kárpótolni az a forró szerelem, amelylyel szüntelen elárasztani fogom.

— Ugyan, ugyan. Gábor. Maga modern ember. A szerelem a mai lányoknál elavult fogalom és bár magam nem tartozom a jukkerlányok sorába, még sem mondanék le szívesen megszórt életmódomról, azért a felújított magasztos érzelemért, amit szerelemnek mondanak.

— Szóval elutasít, kosarat ad. Nem érték a színészkedéshez és ezért csak egész egyszerűen tudomására hozom, hogy megtört szívvel örökre bucsut mondok annak a boldogságnak, amelyet egy szerető asszony mellett gondoltam feltalálni.

No de kérem, ne vegye annyira tragikusan a dolgot. Még nem mondtam ki az utolsó szót. Ez a végzetes szó csak a maga aikán szaladt ki. Én pusztán megfontolási időt kérek, mely alatt magát várakozási állományba helyezem. Talán egy tudományos feifedezés révén sikerül meggazdagodnia és akkor nincs akadálya egybekelésünknek.

— Mélyen tisztelt Ronulla kisasszony, márt csak hagyjuk a gunyos biztatást. Kosarat adott, elégedjék meg evvel és ne akarja még ólomteherrel sulyosbitani, mikor így is alig tudom elczipelni.

Mondott még valamit, hogy szerencse kísérelje Ronulla minden lépését, hogy találja meg, ismerje fel az igaz szerelmet, de sohasem kelljen átszenvednie a családás keserű kinszenvedését. Bucsuzkodni is akart, de hát a leány már nem hallgatott reá, mert jöttek a barátok és a rendes zsurlátogató férfiak. A mama nem győzte a hönőreket, hát örömmel megragadta a leány az alkalmat, hogy segítségére siessen és evvel kellemtelen helyzetéből szabaduljon.

Baksayék előkelő házat vittek. A köztudat

döket kitarító munkaszeretet, sok magántanulás, pihenési ideje nagy részének feláldozása mellett, emberi erejéhez képest elég tisztességesen elvégezi anélkül, hogy a közigazgatás szekere a községi jegyzői kar hibája, avagy tudatlansága folytán valamikor megakadt volna. Hogy a közigazgatás menete nem megy egészen úgy, amint azt a mai kor igényei megkívánják, magunk is jól tudjuk. De ennek nem a községi jegyzők képzetlensége az oka, hanem a méltánytalan szűkeklés, mely hasonlóan a rossz gazdához, igyonójára többet rak rá, mint amennyit lehet és mégis csodálkozik azon, hogy a tulterhelt igaz csak lassan döcög.

Tessék csak minden jegyzőségben felállítani a másod, illetve adóügyi jegyzői állást, aki ezt betölti, az felelősség mellett önállóan fogja kezelni a pénzügyi ügyeket s ott, ahol kell, alkalmazzanak egy gyakornokot, majd meg fogják látni, hogy e két szakképzett tisztviselő teljes rendben fogja elintézni a közigazgatás ügyeit.

Lássuk azonban azt a súlyos vádat, hogy a községi jegyzők fizetésük csekélysége miatt zugirászáttal foglalkoznak.

Hogy a községi jegyzők fizetése a rendezés dacára is még meg nem felelő s hogy emellett magánmunkálatokkal is foglalkoznak, ez tény. Hogy azonban általánosságban véve zugirászáttal foglalkoznának, ezt határozottan tagadom. Lehet, hogy akadnak jegyzők, akik a magánmunkálatok gyakorlásánál azt a határt, melyet a régi jog, gyakorlat és szabályrendeletek részére megjelölnek, átlépik, de egyesek hibáért, ballépéséért az egész testületet megvádolni sem nem méltányos, sem nem jogos.

Mi foglalkozunk magánmunkálatokkal, mert régi gyakorlat s miniszterileg jóváhagyott szabályrendeletek biztosítják számunkra e jog gyakorlását. De foglalkozunk azért is, mert ez ma a nép érdeke, azé a népé, amely nem járhat be a városban lakó ügyvédhez a maga kis adásvételi ügyeiben és nem fizetheti meg a nagy költségeket. Az egész ügynek ez az erkölcsi alapja:

szerint nagy lábon éltek. Aitaiuk mindig nyitva volt és azon ki-be járhatott, akinek jól esett. Ezt a családfenntartó foglalkozása követelte. Az öreg Baksay pénzkereskedő volt, azaz nála pénzt vásárolhatott a megszorult, akinek a bankoknál nem volt kellő összeköttetése, avagy hiányzott a megfelelő hitelalapja. Az öreg Baksay két egészen olcsó, fiatal munkaerővel vitte üzletét és ha egyik-másik ezek közül kezdte érteni a dolgot, esetleg beletanult a nyakatekert fogásokba, hamarosan kiadta az utját azzal az indokolással, hogy ő csak egészen fiatal embereket használhat. Nagyon óvatos volt Baksay bácsi, nem akarta, hogy bejelássa a kártyáiba. És ezt helyesen tette.

Mert legyünk őszinték, sokszor ravasz fondorlattal úgy körüllátotta pénzvásárlóit, hogy azok ezt az amugy is túlértékes árut nála éppen a négyszeres árral fizették meg. De mikor anyyi volt a gyerek és rengeteg pénz ment a háztartásra. Az asszony gyorsan megelégedett szegényes otthonáról és férje oldalán örömet fátsozta a nagyvilági, előkelő hölgy szerepét. Sőt úgy gondolta, ezzel még elősegíti az üzletmenetet, mert hisz ura folyton hangsúlyozta, hogy mindenkit fogadni kell, mindenkivel lekötendő szívéllyel kell beszélni és lehetőleg mindenkit oda kell csalogatni a házukhoz. Az volt az üzleti elve, hogy a jó fogás mindenütt, illetve mindenki után megtalálható, épp ezért, aki közeledni akar, azt még hívogatni is kell, mert hátha aranyhalacska ugrik ki a zsebéből. Leghőbb kívánsága, titkos vágya pedig volt sok ilyen aranyhalacska össze fogdosni, hogy gazdaggá és ezáltal hatalmassá legyen. Tudta, mint jó kereskedő, hogy befektetés nélkül nincs üzlet, ezért hát engedte feleségét költenek, tán túlságosan is. Bármennyit keresett, az mind elfogyott és ő immár közel a hatvanhoz, nem szenvedett ugyan szükségét, de nem is rakhatott félre semmit.

a nép érdeke. Az egészen mellékes, hogy csekély fizetésünknek mindig kiegészítő részét képezték a magánmunkálati jövedelmek, amennyiben választó közönségünk minket ezen jog élethossziglani gyakorolhatásának biztosítása és feltétele mellett választott meg hivatalnokává. Oly mellékesnek tartjuk ezt mi, hogy a jegyzői kar, (bizton merem állítani, minden felhatalmazás nélkül) készséggel lemondana róla, amint bebizonyulna, hogy a magánmunkálkodás megszüntetését igazán a nép, a haza s a közigazgatás érdekei kívánják és a kárpótlást rábízni a kormány igazságérzetére.

De csak a nép érdeke lehetne egyedüli indoka és föltétele a magánmunkálkodás megszüntetésének, avagy korlátozásának, mert ha csak magánérdek, egyes osztályok vagyonosodási vágya teszi szükségessé azt, hogy a népet a jegyzőjétől elszakítsuk, úgy az ellen a nép nevében is leghatározottabban kellene tiltakoznunk.

Tarr Lajos, körjegyző.

Megüresedett községi orvosi állások.

Paulis, községi orvosi állás (4 községgel), 2000 korona fizetéssel, 1 kor. lát. díj, husvágási díj, halottkém díj. Betegsegélyző pénztári orvosi állás kilátásban. Hetenkint egy körutazás kötelező. Julius 14-ig Főszolgabíróság Mária radna.

Magyar komját, körorvosi állás (15 községgel), 1200 kor. fizetéssel. Látogatási díj: 1 korona; éjjel 2 korona, vidéken fuvar és 2 korona, éjjel 4 kor., halot-kém és vágási díj. Október 6-ig. Főszolgabíróság Nagyszőlős.

Havasmező, körorvosi állás (2 községgel), 1600 korona fizetés, 300 korona lakbér, 300 korona utiátalány, halottkém és husszemle díjak. Gazdasági és cseléd segélyzőpénztáraknál és egy gyárban az orvosi állás szabad egyezkedés alapján elfoglalható. Látogatási díj 1 korona, éjjel 2 korona, halottkém és husszemle díjak. Kézi gyógytár. Julius 5-ig. Főszolgabíróság Felső-Visó.

Szepetke, körorvosi állás (3 körjegyzőségekhez tartozó községekkel), 970 korona fizetéssel, (lakás Zalaegerszegen), havonként egy körutazás, Szepetkén a hetenkinti rendelés kötelező. Látogatási díjak egyezség szerint. Julius 1-ig. Főszolgabírószág Zalaegerszeg.

Erre a tudatra csak akkor ébredt, amikor Ronulla leánya betöltötte huszadik évét és flirtelni kezdett Gáborral, aki szegény volt. A leánynak seitelme sem volt atyja aggodalmairól és nagyon meglepte, amikor egy napon így szólt hozzá:

— Édes Ronullám, mi lesz avval a Gáborral? Nagyon sokat vagytok együtt. Annyi fiatal ember fordul meg nálunk és te alig beszélsz ezekkel, folyton Gábort tünteted ki kegyeiddel.

— Hogy mi lesz apuskám, azt még nem tudom. Annyit azonban érzek itt bent a szivecskémben, hogy ezt az embert tudnám szeretni és szívesen lennék a felesége. Az a kérdés, hogy ő mit fog határozni. Ha megkér, hozzámegek és ha talán félne hozzám közeledni, amint egészen tisztában vagyok érzelmével, még megtörténhetik, hogy én kérem meg az ő kezét.

— Nézd aranyos gyermekem, nem jól van ez elrendezve. Talán még nem késtem el a figyelmeztetéssel és tán a te helyes érzéked megtalálja a kellő megoldást. Azt hiszem, még nem vagy olyan szerelmes Gáborba, hogy ne mondhatnál le róla, mert bizony nem lehetsz a felesége, ha csak nem akarsz megbarátkozni avval, hogy szegényesen, visszavonultan éljél.

— Miért apuskám, miért szegényesen, miért visszavonultan? Hiszen aki annyit költ a háztartásra, mint édes apám, az gondoskodik a lánygyermekéi hozományáról is!

— Nem érted ezt lelkecském, azért beszélsz így. A nagy háztartás felemészti egész keresetemet és most, amikor már nem kellene, nem talállok módot, hogy szűkebbre szabjam. Régen te pedig ez volt a boldogulásom nyitja. Szóval kérlek ne vallasd szegény agyondolgozott atyádat. Tény az, hogy nincs semmi hozományod és nem is adhatnék, illetve biztosíthatnék neked állandó évi segélyezést. Ezért nagyon kérlek, huzd át a Gábor nevét a naplódban és töröld ki emlékét

Sztropko, körorvosi állás (65 községgel), 800 korona fizetés, 200 korona fuvarátalány, a sztropkói izr. hitközség fizet 300 korona, a község 300 korona lakpénzt. Előnyös változások kilátásban. Julius 1-ig. Főszolgabírószág Sztropkó.

Szentetornya, községi orvosi állás, 1200 korona fizetés, 4-szobás szabad lakás, 300 korona fuvarátalány, 300 korona halottkémési-díj. Látogatási díj orvos lakásán 40 fillér, betegnél 80 fillér, éjjel kétféle. A munkásbiztosító pénztár nöfelenek után 3 koronát, családokért 5 koronát fizet. Uradalomtól 300 korona jövedelem. Kézi gyógytár. Főszolgabírószág Orosháza.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Felsőtisztás, községi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, 200 korona lakpénz, 480 korona átalány, 266 korona írószerek, irodaköltségek, 160 korona. Junius 25-ig. Főszolgabírószág Gács.

Nagylócz, községi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, szabad lakás és 180 korona utiátalány. Julius 27-ig. Főszolgabírószág Szécsény.

Helpa, segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, 70 korona lakbér, 50 korona utiátalány. 2 korona napi díj adószedés alkalmával. Ágostonlak községbe hetenkint kétszeri megjelenés kötelező. Julius 6-ig. Nándorvölgy.

Diósgyőr, irnoki állás, 1200 korona fizetés. Jun. 25. Fogyasztási adókezelőséghez Diósgyőr.

Akaszto, segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Junius 23. délelőtt 12-ig. Főszolgabírószág Kis-kőrös.

Ölyvös, segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Julius 31-ig délelőtt 9-ig. Főszolgabírószág Nagyszőlős.

Szentetornya, segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, egyszobás lakás. Junius 26-ig délelőtt 12-ig. Főszolgabírószág Orosháza.

Szalkszentmárton, segédjegyzői állás, 1600 korona fizetés. Junius 26-ig déli 12-ig. Főszolgabírószág Dunavecse.

Felsőábrány, segédjegyzői állás, 1000 koronafizetés, egyszobás lakás, fuvar és 4 korona napi díj. Junius 27-ig déli 12-ig. Főszolgabírószág Margitta.

Szerbcsanád, segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Junius 24-ig. Főszolgabírószág Nagyszentmiklós.

Fülekkelcsény, segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Junius 25-ig. Főszolgabírószág Salgótarján.

a szivedből, ha öreg apádnak örömet akarsz szerezni.

— Apuskám édes, hiszen helyesen van. Én a te okos lányod leszek és Gáborra a feledés fátyolát fogom borítani. De már arról nem kezdek meg, hogy ez a fátyol mozdulatlanul fog-e maradni és a jövő nagy viharai esetleg nem fogják-e elfújni, hogy vérző szívvel visszatekinthessek a multba és ott meglássam azt az eltasztott, talán könnyelműen mellőzött hűséges lelket, akinél, a jólét nélkül is, de legalább megelégedetten tölthettem volna napjaimat.

— Nem, nem szivecském, ne félj semmit. Teljesítsd apád akaratát és én rajta leszek, hogy gazdag férj oldalán megkaphassad azt, amit a szived-szád kíván és fényben ragyogjál a világ szeme előtt.

Ronulla erre már nem válaszolt és amint tudjuk, atyja kívánsága szerint járt el. Megpróbálta az anyját kikérdezni ebben a nehéz ügyben, de az sehogysem akart színt vallani, tehát a leány teljesítette apja akaratát. Hiába érezte belül, hogy eljárása helytelen; azt gondolta, a saját érdekében jól teszi, ha szót fogad az atyai tanácsnak. Aminthogy sok esetben a fiatal lányok nem a szívük szerint, hanem a szülők feje szerint mennek férjhez. Ez nem is lehetséges másképp. A 18—22 éves tapasztalatlan teremtes nem képes önállóan gondolkodni és örömmel fogadja a szülők támogatását. Hogy azután a jövő mit hoz!? Hogy rövid két-három év alatt kiábrándul a férjéből és egész életére szerencsétlenné válik? Ki tud ez ellen gyógymódot! A próbaházasság intézménye még nincs meghonosítva és enélkül bezzeg éppúgy tévedhet a leány elhatározásában, mint ahogy tévedhetnek a szülők legjobbnak vélt tanácsukkal.

Ronulla továbbra is vigan élte világát. Gá-

A történelem tanítása.

(Elemi iskola.)

Régi dolog, hogy a „voltra“ ki sem ad semmit. Miért tanítják azért mégis a történelmet, mikor az is csak: „volt“? Talán csak azért, hogy ezzel is többet tudjunk? Részben mindenesetre ezért is. Mert ami nemzetünkkel, magával az emberiséggel az idők folyamán végbement, az embernek mindenesetre tisztos dolog tudnia. Kicsoda, vagy kicsoda földi lény venne pedig arról tudomást, ha maga az ember nem, aki a történelmet csinálta? Mert hát itt is áll a cigány által felállított az aratásra vonatkozó ama tétel: „hogya sétsórtad a magot bibás, akkor sedd is fel“. A kefft hasonlatos egymáshoz: ha magunk csináltuk a történelmet, ha magunk készítetük, akkor magunknak is kell azt megennünk.

Amde a történelem tanításánál az anyag pusztá betanulása korántsem elég. Ezt fel kell életfilozófiai szempontból is dolgoznunk. Mert ha ezt nem tesszük, akkor munkánk clybá fogja magát kivenni, minha a gyomor a beléje gyömöszöl: ételt feldolgozatlanul hagyja. Tehát nemcsak a történelmi anyagot kell tudnunk, hanem meg kell ismernünk a történelmet mozgató erőket is, az azokból lecsappendó életigazságokat is, hogy azokat úgy is mint egyesek, úgy is mint nemzet hasznunkra fordíthassuk. És itt ez a fődolog. A történelemnek az emberre való eme kihatását már a régebbi időben is felismerték az emberek. Mert ha nem ismerték volna fel, honnan és mely szemléletekből szüriék volna le azt az igazságot, hogy: Historia est magister vitae? Sehonnan. De mert leszüriék, a történelem oktató szerepét a régiek is okvetlen felismerték. Még pedig tegyük hozzá, hogy helyesen ismerték fel. Mert ha én például valamely ember kedélyének, jellemének, erkölcsének, értelmének, életviszonyainak magyarázatát akarom tudni, akkor annak a multját is kell tudnom. Állván úgy a dolog, hogy a „mára“ a legtöbb szór a „tegnap“ derülje vet fényt és a tegnap felleget vet borot. Amint áll pedig ez az egyes ember jellembeli életének a mérlegelésére, azonképpen áll egy nemzet, vagy hogy jobban kiszélesítsük a területet: az egész emberiség jelenének a megítélésére is. A módszer itt is ugyanaz. Mert hiszen az egyes ember tulajdonképpen nem más, mint az összesnek egy-egy viszonylagos darabja, töredéke.

bor nem alkalmatlankodott és így látszólag minden a legnagyobb rendben volt. A kikosarazás rövid ténykedése semmiben sem zavarta a Baksay-ház további nyugalmát. Jöttek-mentek az emberek nap-nap után, akár egy nagy szálloda helyiségében mozognának és az öreg Baksayék lekötölező mosolylyal, tolakodó előzőkenységgel, sőt sokszor kellemetlen közvetlenséggel fogadtak mindenkit, de különösen a férfiakat, ha harminczasok és nőtlenek, meg valamelyes jobb állásban levők voltak.

A fény és a pompa a Baksay-házban nőttön-nőtt, most nem a rendes napiüzlet, a pénzkölcsönzés, illetve helyesebben kölcsönadhatás érdekében, — evvel tető alatt voltak, az már ment magától, ahogyan az öreg Baksay mondani szokta. Magasabb érdekről, sokkal előkelőbb dolgról, a család szemfényének, a tündérieri szép Ronullának házasságáról volt szó. Ezt kellett jól nyélbe ütni és akkor biztosítva volt nemcsak a lányuk boldogsága, hanem egyuttal a Baksay-ház jövője, tekintélye, a már-már inogni kezdő közeliismerés és az anyyira áhitott általános köztisztelet.

Ronulla örömmel vette az új életmódot. Atyja összes ismeretségét mozgósította, hogy felesége és leánya jól találják magukat az osztrák légkörben. Hiszen ismeretes dolog, hogy a magyar és az osztrák pénzpiacz teljesen egymásra van utalva és kölcsönös érdek, hogy egymást hathatósan támogassák. Baksay bácsi lelkes hazafi és tüzelő magyar volt, de már a pénzügyi manipulációnál szívesen átlépte az ország határait, sőt nagy ambíciót helyezett abba, hogy minél több osztrák, esetleg más külföldi tőkét lefogjon a magyar piacz számára. Azt szokta mondani, hogy az a német pénz, amelyet ő kezel, nem árthat nekünk és ha esetleg eluszik, legfeljebb megpukkad tőle a sógor.

Baksayék Bécs legelőkelőbb szállójában, az

A történelmet tehát tanítanunk kell. De hogyan? Ez a kérdés. E tekintetben a felfogások különféleké. Vannak olyanok és ezeknek a száma a legnagyobb, akik az előremenő időrendi tanításnak a hívei, amelyek tuválevőleg a lényege abban áll, hogy az események lépésről-lépésre, a pozitív évszám sorrendje szerint tárgyalatnak. De az időrendi tárgyalás hívei között akadnak olyanok is, akik az eseményeket visszafelé menő sorrendben, tehát a negatív számsor törvénye szerint óhajják a gyermekek szeme elé vinni. Ugyancsak ebben a szisztémában némelyek a szinkronisztikai iránynak, mások ellenben az ugynevezett monográfiai és ismét mások a biográfiai csoportosításnak a barátai. És végre vannak olyanok is, akik azt állítják, hogy a történettanítás nem is történettanítás, ha az nem oknyomozó: pragmatikus.

Hogy e közt a sok felfogás közt eligazodjunk, azokról, habár igen röviden is, meg kell emlékeznünk.

Az előremenő időrendi tanítás, mivel az eseményeket egymás után veszi tárgyalás alá, mindenesetre szerencsés elmélet, mert az időrend az eszmék keletkezésére, befogadására, megtartására mindenkör jó támaszpontot nyújt. Az elemi iskolában ez a típus tehát, ha nem is feltétlenül a legjobb, de mindenesetre közel áll a jóhoz.

Amilyen honorálni való azonban ez a felfogás, éppen olyan elítélésre méltó az a rákszerű regresszív kronológiai csámcsogás, amely az eseményeket visszamenőleg, a jelenből kiindulva szeretné tárgyalatni. Ennek a bolondsága rögtön kitűnik, ha egy példát hozunk fel rá. I. Lipót alatt ugyanis eltörölték az arany bulla ellenállási záradékát. A tanítás visszamenőleg mondjuk most itt áll. Hogy tudja már most a gyermek felfogni az erről szóló deklamálást, mikor arról sincsen fogalma, hogy mi volt az arany bulla. És ha volt: milyen volt, mit tartalmazott, mely körülmények között hozott és hozatalára mely történelmi szükség parancsolt? Sehogy. És mégis akad ember, aki ezzel a regresszív kronológikus rendszerrel kertel.

A harmadik azt mondja és ha mondja, természetesen követi is, hogy a történelem anyaga bizonyos uralkodó eszmék szerint rendeztessék el. Ilyen korcszme volna nálunk például a nemzeti visszahatások kora. Az elemi iskolába természetesen ez se való. Vagy ha való, némi konzesszióval csak a VI. osztályba való. Mert az eszme a gyerektől távol áll neki nem szemléletes, azért általa bajosan, vagy sehogy se érthető meg. Azért mondjuk, hogy csak a VI. osztály tehet vele kísérletet.

tályba való. Mert az eszme a gyerektől távol áll neki nem szemléletes, azért általa bajosan, vagy sehogy se érthető meg. Azért mondjuk, hogy csak a VI. osztály tehet vele kísérletet.

A negyediknek elve, hogy a történelem tanítása csak akkor ér valamit, ha az szinkronisztikus. Ami alatt az értendő, hogy a különböző nemzetek egy időben jelentkező eseményei egymással kohézióba hozandók. Szó sincs róla, hogy ez az álláspont az iskolák felső tagozataiban ne volna helyes. Helyes is, czélszerű is, okos is. Mert hát ha az egyes nemzetek egymással néminemü érintkezésben voltak és vannak, akkor mindenesetre hatottak is egymásra. Ha hatottak, akkor történelmük sok tekintetben közös is. Ha közös, akkor történelmük tanítása sem lehet elkülönített, hanem közös. Amde bármilyen plauzibilis legyen is ez a módszer, a népiskolában még sem viheto keresztül. Mert egyfelől a tulsok anyagot a zsenge gyermeki elme nem bírná el, másfelől pedig a különféle nemzeti nexusok olyan habarodást teremtenének értelmében, hogy attól okvetlenül az elmevigyintezetbe kerülne. Erre tehát az elemi iskola rá nem vetemedhetik.

Az ötödik az oknyomozó: pragmatikus irány felkent papja. Erről természetesen az elemi iskolának még álmodnia sem lehet. Mert itt ehhez nem elegendő az értelem, a belátás, egyszóval a szesz.

Hátra van még az ugynevezett biográfikus álláspont. Ez, mint a neve is eléggé mutatja, abban áll, hogy az eseményeket olyan kimagasló személyekhez köti, akik valamely kornak tipikus képviselői voltak. Ilyen alakok volnának nemzeti történelmünkben például: Mátyás, Deák, Kossuth stb. Ez az irány azért az egyedüli jó az elemi iskolában, mert a gyerekekhez legközelebb áll az ember elannyira, hogy még nagy időtávlatban is úgy veszi azt, mintha élne. Mint ilyenben a rokonság is, a szemléletesség is meg van. Amellett mivel a biográfiai irány személyesít, még a formája is olyan, mint a mesének. Ez a gyerekre pedig hat, mert naivitásának tökéletesen megfelelő. Az így előadott történelmet jobban is felfogja, erősebben is megtartja, mintha például valamely elvont eszme körül tánczoltatnók ötet. Ússük azért rá a stemplit, hogy a biográfiai irány az elemi iskolában a legjobb, mert legegyszerűbb.

Hogy kezeljük már most a történelmi tárgyi egységeket? Nagyon könnyen és mégis nagyon nehezen.

Imperiálban béreltek három szobát és az egész napra fogadott gummikereküvel délelőtt az öreg elvégezte fizeteteit, délután pedig az asszonyok kihajítottak a Práterbe a szokásos korzóhoz. Este azután naponkint más-más színház páholyában terpeszkedtek, ahová a papa a felvonásközökben egymásután hozta a bécsi fiatal börziáner gárda legsúlyosabb képviselőit.

Két heti tartózkodás után megnyitották hivatalosan szalónjukat, amelyben a bécsi pénzügyi körök összes kiválóságai megfordultak. És amikor sikerült még egy eladósodott és épp ezért a pénzembereknek lekötölezett valóságos miniszteri tanácsost a Baksay-szalomba felhozni, akkor meg volt állapítva a bécsi polgári körök előtt a jövevény család elismerése. A pénznek itt is csak úgy behódolnak, mint bármely más helyén a világnak. Ronulla sugárzott a boldogságtól, folyton rendelte az újabb ruhákat és kalapokat, amelyekkel tündöklési vágyát kielégíthette és legbájosabb mosolyával fogadott mindenkit, hogy elragadó szívéllyességgel magához lánczolja azokat, akik a közelébe jutnak. Csakhamar a bécsi társaságba meghívták Baksayékat, ami természetes következménye volt annak, hogy elfogadták az ő meghívásukat. Ahol Ronulla megjelent, behódoltak szépségének, kedvességének, műveltségének és előkelő viselkedésének. Mint ünnepezt királyné vonult végig a bálokon, zsurokon és egyéb estélyeken, de oly ügyesen intézte kis játékait, hogy azért nem irigykedtek rá a többi nők, sőt azt lehetne mondani, hogy asszonyok és leányok, szépek és kevésbé kívánatosak: egyaránt szeretettel viseltettek iránta. Az ő kedveért az öreg Baksayékat is kényeztetették, pedig a mamuska nagyzoalási hóhortjával nagyon is ellenszenves volt.

Ronulla ismételtlen ölelte és csókolta édes atyját és nem győzött hállójának kellő kifejezést adni. amiért ebben a sok szépségben, ebben a

sok pompában részesíti és élénk aggodalmi voltak aziránt, hogy jövendőbelije képes lesz-e most már nagyon felcsigázott igényeit kielégíteni.

— Apuskám, nem fogok férjhez menni, — mondotta — hisz ilyen jó dolgom csak itthon lehet.

— Ne beszélj ilyeneket, — felelt az atyja — nem lehessen tudni, hogy mikor gyulad ki a sziv és mikor csattan az első szerelmi csók egy fiatal teremtsénel.

— Apuskám, én nem akarok keseregni, nincs arra berendezve a természetem. Nekem kell szerelmi mámor sem. Majd ha jön egy előkelő ur, akinek lesz sok pénze, hogy teliesíthesse össze szeszélyeimet, akkor nem bánom, leszek a felesége. Nálamnál hűségesebb és ragaszkodóbb teremtet nem fog találni, de meg kell elégednie evvel; észszel kell szeretnie, akkor meg fogjuk érteni egymást.

Az öreg Baksay rázta a fejét, de nem mert már ellenkezni. Azt gondolta, a modern kor szelleme, amelyhez ő nem érthet, így követeli a sziv kezelését. Sőt a következmények igazolni látszottak a leánya gondolkozását, amelyet ő elvben ugyan helyeselt, mert hisz a család érdekében épp úgy azt akarta, hogy Ronulla gazdagon menjen férjhez; de azt óhajtotta volna, hogy együtt járjanak szerelem és gazdagság. Két ilyen nagybecsi kincset pedig ritkán adományoz a sors egyszerre.

Ronulla ismerte a kötelességét és meg is akart annak feleni, éppen mert a szive látszólag nem tudott hangosabban dobogni. Bécsben egész udvart tartott jelöltekéből, akikben felkeltette a reményt, hogy jövője kizárólagos intézését a közölők választandó kiváltságotra fogja bizni. Rövidesen megszerezte mindegyikről a kellő tájékozást és azután megejtette a választást anélkül, hogy az illető még csak sejtette volna az őt érő kiténtetést. Ugy intézte a dolgokat, hogy végre is Tillmann Róbert avval a

Könnyen, mert a történelem a gyermekre ugyyszólván reáta pad. Nehezen, mert jellemeket, erkölcsi becsleéseket, értelmi és szépiészeti igazságokat kell belőlük kihorgászunk. Már pedig tudjuk, hogy a horgászás, ha halat is akarunk mellette látni, nagy türelmet kívánó mesterség és hosszadalmas. De hát akár könnyű, akár nehéz, mégis meg kell tennünk. Nem kerülgetjük, mint a macska a forró kását, azért bele is megyünk.

Első lépés itten a hangulatkeltés, amely sehol sincs annyira helyén, mint éppen itt. Ezzel az a célunk, hogy a gyermekek az illető kor és személyek hangulatába bevezetessenek. Ha ezt az első lépést nem tesszük meg, hanem csak egyenesen beleugrunk az események taglalásába, mint a liba a tóba, akkor beszédünk a gyermeki érzés nem mozdul meg, következképpen az így keletkezett ismerete is fakó, szintelen, hangulatlan lesz.

A hangulatkeltés után az eseményt mondjuk el részenként és ami fő — lendülettel. Az egyes részeknek a táblán jelöléseket is adunk. Ugy, hogy mikorára az utolsó résznek a végére jutottuk: az egésznek a vázlat is a táblán lesz. Ezeknek a nyomán aztán a tanulmányokat el is mondatjuk. A táblán lévő jelöléseket le is iratjuk. Ekkor az igazságokat, az erkölcsi részleteket kikerestjük, azokat össze is foglaljuk és alkalmazzuk is a folyó nemzeti, vagy társadalmi életre.

Hogy aztán a koncentráció elve se maradjon éhen: a tárgyalat darabot vonatkoztatásokba is hozzuk. Például: a lefolyt történelmi esemény színeljével; a számtanból aktuális számvetéseket tesszük; alkalmi verseket szavaltatunk stb. És végre, hogy ne legyen egyhangú ez a világi élet: egy vonatkozó dalra annak rendje és módja szerint rá is gyújtunk.

Amint látszik a történelem tanítása némi ünneplésséggel megyen végbe, amennyiben a fináléja sokszor egy dal. Az igaz, hogy ez a dal néha vig, néha pedig szomorú. De hát ki tehet róla, ha a kegyetlen sors úgy hozta magával, hogyha vigad is, akkor is sir a magyar.

IRODALOM.

• Egy könyvről. Vidéki ember írása fekszik előttünk, akinek nevét a nagyközönség még újságcikkek révén sem igen ismeri. Egy csomó apró novella össze-

bizalmas kéreessel fordult az öreg Baksayhoz, hogy imádott leányánál járjon közbe az érdekében. Ronulla amúgy is őt szemelte ki iövendőbelijének és így a szükséges formalitások gyors elintézése után hivatalosan közhírré tették a fiatalok eljegyzését.

A bécsiek boszankodtak az eseten, mert Tillmann Róbert nagyon gazdag ember hírben állott és bántotta őket, hogy evvel a mesés vagyonnal nem inkább bécsi leányt boldogított. A pletyka hirtelen sokféle kifogásolni valót talált a Baksay-családon, sőt valahogyan tudomást szereztek egy hajdani kikoszarott kőről, akiről aztán természetesen kisütötték, hogy ő hagyta ott a lányt. Erős munka folyt a kulisszák mögött az iránt, hogy a völegény adott szavát vonja vissza és a bécsi társaságba betolakodó idegen nőt hagyja faképnél. Ronulla meglátta és meghallotta az ellene irányuló hajszát. Minél hevesebben támadott az ellenfél, annál szeretetreméltóbban bánt a völegényével. Ravasz, fondorlatos eszén nem tudtak túljárni. Róbertet annyira hatalmába kerítette, hogy a milliomas völegény maga kérte a házassági frigy lehető leggyorsabban való megkötését. Az ő kívánságára Baksayék meghosszabbítva bécsi kirándulásukat, ott nyomban elintézték az összes lakodalmi előkészületeket.

Maga a völegény szerezte be a menyasszonya és annak anyja kíséretében a kelengyét, amely a legelső és legdrágább czégek készítményeiből állott. Négy hét leforgása alatt nyélbe ütötték a dolgot és a boldog házastársak elindultak az olaszországi nászutra. Hat hétre terveztek, utóbb aztán Ronulla kívánságára még további hat héttel meghosszabbították. Ezen megtoldott időt Párisban és Londonban töltötték. Budapesten át vették útjukat Bécsbe. Magyar földön Ronulla alig egy pár órán át volt megelégedett. Ugyanis mindjárt első nap Gáborral találkozott, akinek a lelki szenvedésektől megvi-

fogva egy bokrétába s rajta az egészséges vidék minden himpora, minden napsugara, minden illata. Talán naivak is egy kicsit a fekete étellel túlekedő pesti ember számára, de föltétlenül élvezetes, gyönyörűséget adó olvasmányja lesz annak a kis körnek, annak az egészséges öszinte yilágnak, amelynek maga a szerző szánta. „Egyről-másról”, ez a czime a Rajczy Kálmán könyvének, amelyet a Dobrowszky és Franke budapesti kiadó czég állított ki csinosan. Ára 1 korona 20 fillér. A könyv tiszta hasznát szegénysorsu tanulók segélyezésére szánta a szerző.

• A „Vasárnapi Ujság” június 21-iki száma általános érdeklődést keltő közleményben, dr. Térey Gábor cikkével mutatja be a Szépművészeti Múzeum újabb szerzeményeit, nagobbára régi spanyol festők műtörténeti jelentőségű műveit. A többi képek a budapesti állami gyermekmenhely felavatását, az eperjesi vértanuk emléket, az orosz czár és angol király találkozásának színeljét, Revált, a bécsi hódoló díszmenet egyes részleteit stb. mutatják be. Szépirodalmi olvasmányok: Telekes Béla és Balla Ignác versei, Szebenyei József elbeszélése, Krudy Gyula eredeti s Fogazzaro olasz fordított regénye. Egyéb közlemények: párisi levél, színházi czikk, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy kor. a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félfévre két korona 40 fillér.

• Új sakk-könyv. Hazánkban a sakkjáték már nagyon elterjedt, de irodalmát nem mondhatjuk éppen gazdagnak. Magyar nyelven különösen a sakkfeladványokról nem jelent meg olyan mű, melyben összefoglalva megtalálja a sakkozó röviden, de kimerítően mindama általánosan elfogadott szabályokat, melyeket a feladvány készítésénél a feladvány-szerzőnek követnie kell, hogy alkotásaival figyelmet keltve, kellemes és nemes szórakozást nyújtson.

E hiány pótlása czéljából Schuster Zsigmond államvasuti osztályvezető főellenőr, a Budapesti Sak-kör tiszteletben álló elnöke, megírta és most

selt arca felette nyugtalanította és keserű mosolylyal tett kérdésére, hogy megtalálta-e azt a boldogságot, amelyet keresett, csak annyit válaszolt:

— Gazdag vagyok, értsen meg, nagyon gazdag vagyok. A pénz pedig sok-sok embert tett már boldoggá, tehát nekem is megadja azt a gyönyörűséget, hogy valamennyi szeszélyemet megvalósíthassam.

Tillmann Róbert csunya ember volt, még férfinek is visszaszítító. Jól látta ezt Ronulla, de nem törődött vele, mert férjének pompásan bevált gazdagságánál fogva, a szerelemhez pedig úgy sem értett és így nagyon örült, hogy rut férfi oldalán meg lesz kimélve a kellemetlenkedő szerelmi ömlengésektől. De mikor aztán Róbert betegségtől sújtva, ápoló gondosságára vágyódott, mikor könyörögve kérte feleségét, hogy ott virraszson az ágya mellett, akkor az asszonyban felébredt a keserű gondolat, hogy terhére van ez a férfi, akit nem szeret és akit csak azért kedvelt eddig, mert a szeszélye által követelt csillogó pompához előteremtette az anyagi erőt. Kötelességérzete ugyan ott tartotta beeg férje mellett, de az ápolás olyan volt, hogy meg kellett éreznie Róbertnek, hogy felesége csak vállalt kötelességérzetből és nem szívéből fakadó szerelmi ragaszkodásból marad a betegszobában.

Róbert súlyos testi szenvedéseken esett át, amelyeket alig tudott elviselni, mert a sokkal bántóbb lelki szenvedések gyötörték, szüntelenül marzangolták. Szerelmi mámorra egy csapásra elmúlt és amit a valóság elébe tárt, az lesújtó, szinte elviselhetlen volt. Beczézgette feleségét eddig, mert azt hitte, méltó a forró szerelmére, amelyet a maga sajátos természete szerint, de azért ugyanolyan hévvel viszonz. Végtelenül fájt neki, hogy rövid együttlét után annak tudatára kell jutnia hogy benne nem a férfit, nem az önfeláldozó családapát, nem a

könyvalakban kiadta a sakkfeladvány-költészet műszabályait. A mű kimerítő részletességgel tárgyal minden, a feladvány készítésénél szükséges tudnivalót, azonkívül tartalmazza a feladványok történelmét a legrégebb időkől és felsorolja a világ összes feladványszerzőit. De különösen becsessé és értékessé teszi a könyvet, hogy a szerző, ki előkelő pozíciót foglal a leghíresebb külföldi szerzők sorában, közreadja a saját szerzeményeit is, amelyekben a közönség csak élvezetet találhat. A nagy tudással és szakavatottsággal megírt és példák illusztrált új sakk-könyvet csak melegen ajánlhatjuk sakkozóink figyelmébe s hisszük, hogy a sakkfeladványt kedvelő közönség örömmel is fogadja. A könyv az Atheneum kiadásában jelent meg és kapható minden könyvkereskedésben; ára három korona.

• A Magyar Iparművészet most megjelent ez évi IV. füzeté közli gróf Hadik-Barkóczy Endrénének a Társulat ezidei közgyűlésén mondott tartalmas elnöki megnyitó beszédét, dr. Czákó Elemér a nyomdászati jövőjéről értekezik s számos jellemző, tanulságos jó és rossz példát mutat be a mesterszedés köréből. Tátray Lajos a wieni építészeti kiállításról számol be, Csányi Károly a modern éremművészetet, dr. Kelen Béla a Nemzeti Szalon grafikai kiállítását, Margitay Ernő a Műhely lakásberendezési tálátát, Bünker J. Ralnárd pedig a régi soproni ajtókopogatókat ismerteti. A rovatok az iparművészet mozgalmáról számolnak be. Számos művészeti kép díszíti a vaskos füzetet. A Magyar Iparművészet az Országos Magyar Iparművészeti Társulat tagjainak 10 korona évi tagsági díj ellenében illetményként jár; előfizetési díja ugyanannyi.

• Az Új szemlének, Blaskovich Sándor előkelő revüjének most jelent meg június 15-iki száma. E szám gazdag és érdekes tartalmából kiemeljük Bánfi Oszkár politikai tanulmányát az önálló magyar bank kérdéséről, dr. Oláh Gyula visszaemlékezéseit a Tisza-féle fuzió idejére, dr. Koós Zoltán essayét a német egység megalapításáról, Ignotus krónikáját a reváli találkozókról. Ezenkívül több aktuális rovat tartja a lapot. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Alkotmány-utca 23. Előfizetési ár egész évre 24 korona, egyes szám ára 1 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban.

gondos házastársat szerette és becsülte az asszony, hanem azt a pénzfórrástulajdonost látta, aki összes vágyát a vagyonával ki tudja elégíteni. Meg kellett látnia az első sötét felhő feltűnésekor, hogy házasságuk égholozata cseppet sem volt derült eddig sem, csak hogy az ő szemei előtt oly sűrű szerelmi gőzpárák voltak elhelyezkedve, hogy nem látta meg a szüntelenül fenyegető veszély elkövetkezhetését.

Egy ideig tanácstalanul tűrte a dolgok most már felismert helytelen menetét, aztán hirtelen elhatározással, amint egészsége teljesen helyreállott, gyökeresen változtatott életmódján. Gyakran hazatért, hogy sok munkája akadályozza a kellő időben való távozhatást és ezért a hivatalához közeli vendéglőben fog megébedelni. Ilyenkor azután a legelőkelőbb helyeken néhány jó barátjával pezsgős ebédeket költött el és látszólag a legjobb kedvnek örvendett. Éppen csak igen kevés meghittje tudta azt, hogy ez a csapongó, sokszor erőszakolt duhajkodás nem a tényleges Róbertre vall és azt gondolták, tán üzletileg nem állnak jól az ügyei. Persze kérdezősködni nem mertek és a számok között felnőtt börzeembernél szívbeli komplikációk létezését nem is sejtették.

Róbert feleségével szemben továbbra is előzékeny és udvarias volt, de azért mégsem volt már az, akinek eddig ismerte. Meghagyta kedvteléseit, elhalmozta pénzzel, nem ellenezte pazar szenvedélyeit, de ő maga tüntetően került az asszonyt. Az esteit többnyire a kaszinóban töltötte, ahol kártya mellett és erős borok élvezetével feledni akart. A klubban a költelező tökepenzest örömezt látták nap-nap után és ritkán alkalmatlankodtak kérdésekkel. Egyetlen egyszer, már reggel felé járt az idő, amikor szalonspitzben ringott a kártyakompanyia, az egyik nyerő azzal fordult Róberthez:

— Hej barátom, milyen szerencséd lehet az asszonyoknál, hogy egy este elvesztesz 52 ezert

A méregről.

I.

A mi nyelvünk nem egyféle értelemben használja a mérég szó fogalmát. Jelzi vele többi között azt az emberi állapotot, amely az indulatnak hirtelen való felgerjedésben nyilvánul, ami nem mindig hallgatólagos, tehát pusztán érzésben jelentkezik, amire a népi nyelv azt mondja: „eszti a mérég”, hanem az arczon, a szemben, sőt kitérő szóhangokban is nyilvánvalóvá válik. A mérég fogalma mindenképpen rosszat, ártalmat jelent. De legártalmasabb, mert gyilkoló a hatásában, az a mérég, amelyet egy a szerves, mint a szervesen vegyületek szolgáltatnak, s amely könnyen válhatik rettenetes fegyverré a gonoszlelkű ember kezében. Csak hogy egy kis zavarosság van a mérgek fogalmában. Először is azt kell megtisztítanunk.

„Mérges, mint az arzén”, — általánosan használt közmondásos szólás, ami amellet szólni, hogy annak iszonyu hatása az emberi szervezetre elegendőképpen ismert és hírhedt. Csakugyan az arzén a fémből való mérgek között első helyen áll, mert egy késhegynyi, vagy egy gombostűfej nagyságú darabka elegendő belőle az élet elpusztítására.

De mindazáltal ennél a rettenetes méragnél érvényesül egy nem kevésbé régi és igaz példaszó, ami annak a másik mondásnak az értelmét, ha nem is dönti meg teljesen, de mégis meglehetősen megintatja. „Quod cibus est aliis, aliis est acre venenum” — ami egynek eledel, másnak erős mérég. Megtanuljuk ebből mindenképpen, hogy egy-egy közkeletű s nagy előszeretettel használt példaszó nem mindig dönt el valamit végkép, aztán meg, hogy igen nehéz a „mérég” szónak olyan értelmet adni, amely a tudomány és a gyakorlati élet minden követelését kielégítse, tehát egyszerre a toxikológok (mérég-ismerők), az egészségügyi rendőrség, a bíróság, az élettudós és orvos és egyszersmind a laikus előtt is megfoghatóvá tegye azt, ami valaképpen mérges anyagok alatt értendő. Valóban, mind máig lehetetlen volt ebben az értelemben a „mérég” szónak kellő magyarázatot adni.

Abbeli kísérletekben, hogy ezt a kérdést megfejtse, nem volt hiány; de a feleletekben éppen nem voltak szerencsések. Így például mindent, ami külsőképpen látható sebek nélkül az életet veszedelemmel fenyegeti, mérgesnek mondták. De hiszen akkor bi-

zonyára semmi sincs a természetben, ami nem tarthatna számot mérég nevezésre. Mert mi mindent nem fordított már az emberek tudatlansága, gonoszúsága és mértéktelensége a mások vagy önmagok ártalmára! Hiszen akkor nem lehetne-e burgonyát meg a fekete kenyeret, amiket kis gyermekek táplálásánál meggondolatlanul és túlságos mértékben használnak, s a mik őket gyógyíthatatlan görvélykórba döntik, sőt meg is ölik, — a hírhedt arzénal egy vonalba tenni? Ől ez is, amaz is; a különbség csak időbeli: egyik lassan, a másik hirtelen. Továbbá akkor minden fuladás, vízbefulás stb. mérgezés volna. Omelin és Orfila, akik nagyban hozzájárultak a toxikologia (mérégtan) megalapozásához és betetőzéséhez, e szerint csak következtetések voltak, a midőn minden gázt, amely nem alkalmas a lélekzés táplálására, a mérgek közé sorozták. Ha tág is ez a fogalom, mégis nagyon szűk. Mert éppen azáltal is elő lehet idézni valamely embernek a halálát, hogy magában véve csekély külső sebet ejtenek és az elmérgesedik.

Szintugy lehetetlen a „mérég” fogalmára nézve bizonyos szűk határt vonni és ezt a nevet csupán azoknak a különösen feltűnő hatást eredményező anyagoknak tulajdonítani. Mert van sok és magában ártalmatlan anyag, amely sokféle alkalmazást talál a közéletben, de amely mégis bizonyos körülmények között (ha pl. nagyobb mennyiségekben használtatik) ártalmasan hat, sőt halált is okoz. Ide tartoznak például a salétrom, a borkő (Cremor tartari), a glaubersó, sőt még a nélkülözhetetlen konyhasó is. Mind ezekről ismeretesek mérgezési esetek. Egy fiatal leány bevett száz grammnyi konyhasót, hogy a gillisztát kiűzze. Már két óra múlva aggasztó jelenségek mutatkoztak, s habár a hozzája hívott orvos mindent elkövetett, a beteg néhány óra múlva meghalt. Pár évtizeddel ezelőtt két ember egy külföldi esküdt-szék előtt avval volt vádolva, hogy egy embert oly módon mérgezték meg, hogy a sörébe glaubersót kevertek. Itt a halál megvonnoloz óra alatt állott be s a holttest fölboncolása kétségtelenné tette, hogy a halált a glaubersó hatása idézte elő. Egy tíz éves fiu, akinek a gilliszták ellen négy lat glaubersót adtak be, tüstént rosszul lett. Gyorsan orvosért küldtek, de tíz perczel később a gyermek meghalt.

Másfelől a legidősebb mérég hatása nem ritkán, bizonyos testi állapotban, késlekedik és néha egészen ártalmatlan marad. Így meggyengíti pl. az álom az arzén hatását, és az ittasság az opiumét. Be-

tegségek semlegesítik gyakran a legerősebb mérget. Hasmenésnél, meg inmeredségnél opiumot adnak adagokban, amik egy egészséges embert bizonyosan megölnének. Sőt a forróév alatt bizonyos betegségeknek negyedóránként egy-egy kávéskanál calomelt vesznek be. Szintugy viszont egészen ártalmatlan anyagok csekély mennyiségben halált okozhatnak, mihelyt lappangó agybetegségek esete forog fenn. Így pl. egy koros nő a saját orvosa által rendelt három szemernyi fehér port vett be és egy óra múlva meghalt. Amit bevett, nem volt sem morfium, se más erős mérég, hanem — chinin. A halott felboncolásakor a halál okául guttaletést konstataáltak és nagyon valószínű, hogy ezt a chinin okozta, mivel nagy hatással van az agyra. Így pl. a borszesz is, amelyet különben jókora mennyiségben szokták az emberek élvezni: minden gyuladással betegségekben halálos mérég.

Hahnemann Sámuel, aki némi eredménytel kísérletezett a mérégtan terén, csupán a fertőző kóroanyagoknak, amik minden körülmények között ártalmasan hatnak a testre, adja meg a mérég elnevezést. Mindent, amit valaha gyógyítószerűen használtak, vagy amiben valahol gyógyító erőt véltek, szigoruan elkülönített a mérgektől. Ő sejtében végzett vele, hogy a versengést elhárítsa; de ezzel keveset használt a közéletnek, mert hát mit csinálnak azokban az esetekben, amelyeket idáig mérgezésnek tekintettek?

A jogtudósok sem valának szerencsések a mérgezés értelemlhatározata felállításánál.

A mindennapi élet a tudományos vitaközöskölkedés edes-keveset törődik. Soha nem voltak zavarban az eszközök megválsztásában, mihelyt arról volt szó, hogy valamely bűntettet elkövessenek. És sajnos, azt kell mondani, hogy a mérég ismerete olyan régi, mint maga a bűn. Hogy a mérég kártékony hatásait először ki puhatolta ki, még csak nem is gyanítják. Pedig igen érdekes lenne azt a folyamatot fokról-fokra követni, amely az embert a mérgekkeverés mesterségébe bevezette, — valóban olyan „találmány”, amely a szellemnek tisztességére nem válik...

A természet az embertől megtagadott fegyvereket, pedig szüksége volt rájuk, hogy életét a ragadozó állatok, az ő társai ellen az erdőben és a mezőn, a mely fölé mint uralkodó helyeztetett, megvédelmezze. A mit a természet megtagadott tőle, azt előteremtette az ő gondolkodó szelleme, s a dorongot, amely bo-

koronát, holott nem járt rosszul a lapod és ügyesen forgatod a kártyát.

Róbert keserű mosolyal annyit jegyzett meg:

— Eddig ugyan nem volt, de majd remélhetőleg most megjön.

Többet azután nem is lehetett tőle megtudni.

Ronulla nem tudott beletörődni a megváltozott helyzetbe. Gyerekkora óta kényeztette az atyja. Ennek kezéből átvette az ura és ha megvolt a lehetőség, hát még többet törődött vele, még jobban eltiarte a szeszélyeit. Nem tudta tehát megérteni a változott viszonyokat és nem is sejtette, hogy mindennek miért kellett bekövetkeznie. Hisz ő csak olyan, amilyen volt régente, az ő egyénisége nem változott semmit, arra meg nem gondolt, hogy az ura tíz évi házasság után az immár harmincz éves asszonytól lángoló szerelmet és az ennek folyamánaként következő házastársi gondosságot követel. Azt hitte, a csunya férfi elérte a leg-többet akkor, amikor szép asszony lett a felesége és nem követelhet más semmit. A sziv dobogására csak rajongók hallgatnak és ő főleg azért ment ehhez a férfihez, azért lett Róbert házastársa, mert kizártak tartotta nála az unalmas szerelmi ömlengéseket.

Panaszkodott barátainak a zsurokon arról a körülményről, hogy férje sokat jár a klubokba, holott előbb egy évben alig egyszer kereste fel. Ezek nevetve feleltek:

— Edes Ronulla, mióta vagy férjénél? Tíz éve? Te kis naivitás. A mi urunk a házasság második évében már kimaradozott. Adj halált a sorsnak, hogy olyan házastársra akadtál, aki csak most kóstolta meg a kaszinó füstös levegőjét, amely ugy látszik kedvesebb férjeinknek a tiszta házi fuvallatnál.

Hát ezek a felvilágosítások nem igen nyug-

tatták meg az asszonykát, aki harmincz éves lévén, éppen abban a korban volt, amikor a nő kezdi megérteni és igazában megélni az életét! És most kellene lemondania az uráról!

Ők most már nem is házastársak, hanem egymással igen keveset törődő embertársak. Sokszor három-négy napig nem látja az urát, akiről csak a gyermekek mondják el neki, hogy: — Mamuskám, amíg te aludtál, nálunk volt apa reggel nyolcz órakor. Megölelt, megcsókolt, eljátszadott velünk és aztán avval ment el, hogy legyünk jó gyerekek. Edes apus, mikor látunk megint, — kérdeztük tőle és ő azt mondta: — Hát tudjátok mit gyerekek, ezentul naponta jövök játszani.

Ronulla boszankodott azon, amin örvendeznie kellett volna. Bántotta Róbert eljárása. Vele nem törődik, a gyermekekhez pedig naponta el látogat. Egyszer aztán lemondott a 10 óráig való alvásról és abban a pillanatban lépett be a gyermekszobába, amikor az ura leült a kicsinyek mellé játszadni.

— Bocssás meg Róbert, — mondta, — hogy zavarom reggeli szórakozásodat. Máskor azonban nem láthatlak, kérlek tehát, most jöjj a fogadómba, mert sürgősen kell veled beszélnem.

A férj kedvetlenül engedett a kérésnek és megérkezve a helyszínen, evvel a kérdéssel fordult az asszonykához:

— Mit parancsolsz, rendelkezésedre állok. Csak arra kérlek, szabad rövidre a mondanivalódat.

Ronulla halálsápadtan, reszkető hanggal fogott a beszédbe.

— Betegséged óta teljesen megváltoztál. Elhanyagolsz, nem törődöl velem, éppen csak pénzkiválmaimat teljesíted pontosan. Vajjon mi okozta ezt a nagy fordulatot?

— Lelkem, ne feszegessük a dolgot. Szükséget nem szenvedsz és így nem lehet panaszod.

— De nagyon is sok a panaszom. Gyermekkorom óta kényeztettek, nem bírom el a mellözést.

— Sajnálom edesem, de én másképp nem tudok eljárni. Szó sincs mellözésről. Ezt napjainkban modern házastársak együttélésének nevezik. Mindenki megóvja szabad cselekvési akaratát és mennek jobbra vagy balra, kiki a maga tetszése szerint. Ugy hiszem, ezt akartad és most mégis neheztelsz.

— A szabadságomat köszönöm, tényleg ezt óhajtottam. De nem türom, hogy az uram megfelelkezzék rólam. Az első tíz évben naponta délben és este együtt voltunk és még sem történt csorba szabad mozgásomban. Nem tudom, mit vétettem. Érzem a keserűséget az eljárásodban és ezen szeretnék változtatni.

— Kedves feleségem, lásd olyan tőrre vizesd a tárgyalást, amelyen számodra csak keletlen keserűség található. Megéreztem valamit, amiről tíz évig nem volt tudomásom. Szerelmi mámorom elmúlt és előttem áll a csupasz valóság. Te az enyém vagy isteni és emberi formák szerint és mégsem vagy az enyém, mert nincs lelked, nincs szived, nem tudsz magasatosan érezni és nem nyujthatsz a szenvedőnek enyhítő támogatást.

— Ugy ápoltalak, ahogyan parancsolja a hitvesi kötelességem. Mi mást kívántál volna?

— Ez az! Kötelességből és nem szerelmi aggodalomból folyt a cselekedeted. És ezt megéreztem és jaj, ha egyszer a férfi tudatára ébred annak, hogy a megfogadott „muszáj” irányítja feleségét.

— Nem vagy már gyermekember, nem szük-

ny-köli
tő részle.
észítésénél.
za a fel-
és felső-
különösen
a szerző,
b külföldi
zeményeit
t találhat,
rt és pél-
gen ajánl-
y a sakk-
fogadja. A
g és kap-
m korona.

ent ez évi
drének a
mas elnöki
yomdászat
ulságos jó
s köréből.
számol be,
dr. Kelen
Margitay
Bünker J.
kat ismer-
ól számol-
vaskos fü-
s Magyar
a évi tag-
zetési díja

or előkelő
száma. E
eljük Bánfi
gyar bank
ezéseit a
essayét a
ónikáját a
rovat tar-
atal Buda-
egész évre
zetni lehet

e az asz-
most látta,
adja elégi-
elhő feltű-
a cseppet
az ő sze-
voltak el-
züntelenül

lgok most
n hirtelen
en helyre-
letmódján.
ája aka-
chatást és
fog meg-
bb helye-
deket köl-
örvendett.
azt, hogy
duhajkodás
zt gondol-
vei. Persze
ok között
plikációk

vábbra is
t mégsem
Meghagyta
ellenezte
tetően ke-
e a kaszi-
s erős bo-
ban a köl-
ap-nap után
érdésekkel.
árt az idő,
tyakompá-
Róberthez:
éd lehet az
sz 52 ezet

nyongása közben talán véletlenül megmentette egykor az életét: átváltoztatta buzogányává vagy lándzsává és a fát karddá. De csakhamar megtanulta a feyvert a saját testvérei ellen is fordítani. Egy haragjában elkövetett agyonütés, megölés: a szánu-
lékos gyilkosság szülője lett és minthogy a bűn mindig újat szül, gyors léptekkel haladt a meredek uton felfelé. Aki vért vet, vért arat... A boszu fellángol az ember szívében: bűnhődést követelt és így születt meg a vérboszu, amely bár gondolatnak is borzasztó, mégis mindig bizonyos kegyelet az alapja, — olyan érzés, amelyet az ember szíve nem bír leküzdeni. De egy másik nemtelen ösztön is felburjánzott és egy szerencsétlen vetélkedés érlelődött meg, amely a gyilkos fegyvereket mindjobban tökéletesíteni igyekezett.

Az emberi szellemnek ez az eltévelyedése a mi nemzedékünk gyermekkorában még érthető, akkor is, ha a veszületett és nemzedékről-nemzedékre átöröklődő bűnök vagyunk is részesei; legalább könynyebben, mint az a rejtélyes tény, hogy még ma is egyes emberek föl vannak jogositva arra, hogy a legvakmerőbb módon embertársaik életével játszanak s százezrek vérért ontásuk csak azért, mivel az ő nekik úgy tetszik. De sokkal nagyobb rejtély: a méregkeverés. Hogy az ember, hogy vele egysorsut kiirtson, méreghez nyult: bizonyára az emberi szellem legförtelmesebb eltévelyedése. Valamint még ma is a legdurvább vadember is ösmeri a méreg hatásait, és eléggé alkalmazza, sőt az egész félállati éleseszüségét arra használja, hogy a mérget nagyon erőssé tegye: úgy volt az már a legrégebb korban is, mint azt a ránk maradt történeti okmányok tanúsítják.

Kemenczky Kálmán.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

193. számú játszma.

Játszották a prágai mesterversenyen 1908 április hó 6-án.

Vezérgyalog-játék.

Világos:	Sötét:
Janowski	Treybal
1. d2—d4	d7—d5
2. Hg1—f3	c7—c5
3. e2—e3	e7—e6

Igen jó folytatás 3. ... Hb8—c6, mely esetben tempóhátránnyal sötét játszhatik rendes vezéréssel.
4. Ff1—d3

Nagyon jó azonnal 4. b2—b3 is.

4. ...	Hb8—c6
5. 0—0	Hg8—f6
6. b2—b3	Ff8—d6
7. Fc1—b2	0—0

Számításba jön 7. ... Vd8—e7, hogy 8. Hb1—d2 esetén esetleges c5×d4 csere után Fd6—a3-al a világos futárt lecserélhesse.

8. Hb1—d2	b7—b6
9. Hf3—c5	Fc8—b7
10. f2—f4	Hc6—b4

Sötét csakis ezen tempóvesztéssel állhat be huszárválással, hogy f7—f5-el a centrumot megerősíthesse.

11. Fd3—e2	Hf6—e4
12. a2—a3	Hb4—c6
13. Hd2×e4	d5×e4
14. Vd1—e1

Helyet csinál a bástyának és előkészíti a királyszárnyai támadást.

14.	Vd8—c7
15. c2—c4

E lépésig a játszma teljesen megegyezik egyik előbbi fordulón játszott Janowski—Rubinstein játszmaival. Janowski abban 15. He5×c6-ot játszott és a folytatás volt 15. ... Vc7×c6 16. c2—c4, f7—f5 17. Ba1—d1, Vc6—c7 18. Ve1—g3, Bf8—d8 19. h2—h4 stb.

15.	f7—f5
16. Ba1—d1	Ba8—d8
17. He5×c6	Vc7×c6
18. d4×c5

Janowski ezzel lényegesen eltér a Rubinstein elleni játszmajától, amelyben a b2-futár diagonális az utolsó pillanatig el volt zárva.

18. ... b6×c5

A futár nem is üthet jól 19. Ve1—g3 s utána esetleg b3—b4 miatt.

19. Ve1—c3

A világos vezér most nem játszhatik a királyszárnyon, mert a b3-gyalog gyöngé.

19.	Bf8—f7
20. g2—g4	Bd8—f8
21. g4×f5	e6×f5
22. Fe2—h5	Bf7—d7
23. Bf1—f2	Bf8—d8
24. Bf2—g2

Igen jó volt azonnal 24. Bd1—d5.

24. ...	Fd6—f8
25. Bd1—d5	Vc6—e6
26. Bd5—e5

Nem volna jó 26. Bd5×c5, Ff8×c5. 27. Bg2×g7, Kg8—f8 28. Bg7×d7, Bd8×d7 29. Vc3—h5, Ve6—g8 miatt.

26. ... Ve6—f6

27. Bg2—g5

Világos ezzel sok időt veszít, mert a bástya lépésnek úgy sincs célja

h7—h6

27. ...

28. Bg5—g3

Az f5-gyalog útése kissé veszélyesnek látszik, mert a bástya kiszorul a játékból.

Bd7—d3

29. Vc3—c1

Vf6—h4

30. Be5×f5

Jobb volt 30. Fh5—e2. Világos aligha sejtette a következő zseniális áldozatot.

Vh4×h5!!

Ez a meglepő áldozat méltó befejezése az eddig is kifogástalanul vezetett játszmának.

31. Bf5×h5

Bd3—d1†

32. Kg1—g2

Bd8—d2†

33. Kg2—h3

Fb7—c8†

34. f4—f5

Bd1×c1

35. Fb2×c1

Bd2—c2

36. Bg3—g1

....

Világosnak minőségelnye van, de a matthálóból nem tud szabadulni.

36. ...

Kg8—f7

37. a3—a4

Ff8—d6

38. Fc1—a3

g7—g6

39. Fa3×c5

Bc2×h2†

40. Kh3—g4

g6×h5† matt.

Sakk-hirek.

A bécsi verseny szépségdíjai. A bécsi nemzetközi mesterverseny legszebb játszmáira tudvalevőleg báró Rothschild Albert két szépségdíjat tűzött ki. Fährndrich Hugó és Tietz Viktor, mint a bíráló bizottság tagjai, most döntöttek a díjak fölött s döntésük szerint a 300 koronás első szépségdíjat Rubinstein kapta a Duras elleni játszmajáért. A 200 koronás díjat Marshall kapta a Salve elleni játszmajáért.

Berlin. Az Andersen-Klub nemrég befejezett versenyén tizennyolcz játékos vett részt. Az eredmény a következő: Johnner Pál és dr. Delpy 12½, Münch 11, dr. Wolff 10, Pinkowitz, Prusse 9½, Kette 8½, Theden 8.

A Brit Sakkszövetség ez idei kongresszusát Tunbridge Wells-ben rendezik, augusztus 10—22. közti időben. Rendeznek egy bajnoki versenyt 600, 400, 300, 200 stb. márka díjakkal, egy főtornát 240 márka első díjjal és 2 mellékturnát.

séges rajongó téveszmékkel megtöltönd a házasságot. Örülj, hogy hiséges házastársat bírsz bennem és evvel elégedjél meg.

— Nos, lelkecském, nekem az kevés. Éppen az előhaladottabb korban várjuk a ragaszkodó szív megszólalását. Mennyire irigylem a szegény embereket, akiknél egyik a másikért aggódik, akiknél egyik a másikat szereti az egyéniségeért, a hibáiért, a tévedéseikért. Akiknél nem numerál a pénz és ha valamelyes összeget félre lehetnek, annak, mint közös szerzeménynek öszintén örvendenek. Nekem a pénzem az átkom, a boldogságom megrontója.

— Kérlek, ne érzelgi és felejtse ezeket az ostobaságokat.

— Látod Ronulla, most megszólalt a modern asszony. Nem, mi már nem lehetünk a régiak. De azért ne aggódj, hisz a modern házastársak így szoktak élni.

A házastársak még egy ideig céltalanul vitakoztak és végre a férj avval vetett véget a felesleges szótvitának, hogy Ronullát továbbra sem fosztja meg a disztól és fénytől, amely őt övezi és így nincs miért aggodalmaskodnia. Az asszony sirva fakadt és távozó férje után valami olyan értelműt mondott, amelyben kifejezésre próbálta juttatni iránta ébredező szeretetét, de Róbert már nem hallott semmit, mert sietve távozott hivatalába.

A nagy francia író bölcs kijelentése újabb megerősítést nyert. Tényleg a nő olyan, mint az árnyék: fut, hogyha követed és követ, hogyha futsz. Ronulla ettől a beszélgetéstől fogva gyökerestől megváltoztatta eddigi életmódját. Ritkán hívott vendégeket, alig járt el zsurokra, nem akart színházba menni és lépten-nyomon kereste férje kegyeit. Róbert azonban hajthatatlan maradt, továbbra is ragaszkodott ahhoz a rendszerhez, hogy a házastársak mindegyike

hadd élje csak a maga külön életét. Hivatalos ügyeit úgy intézte, hogy Ronullának nyáron három hónapig a gyerekekkel egyedül kellett vidékre mennie; télen pedig hol a Rivierára, hol szüleihez Budapestre kísérte, de mindannyiszor a férfi 2—3 nap mulva távozott, az asszonyt pedig magára hagyta heteken át. Ronulla már nem akart tündökölni, kerülte a fényt és csillogást, megutálta a társaságot, mélységesen megbánta azt a szivtelen önzést, amelylyel eljárta férjhezmenetele alkalmából.

Egyszer azután Budapesten az anyja házában viszontlátta Gábort, aki tiszteletteljesen üdvözölte és hogyléte után tudakozódott.

— Ugy látom, nagyságos asszonyom már nem a régi, vig kedélyű. Tán a gyermekek nevelése okozza a sok gondot?

— Nem, Gábor, nincs nekem semmi bajom a gyermekeimmel. Bennem van a hiba, amelyet fájdalom, valószínűleg későn ismertem fel.

— Nagyságos asszonyom tulszigoru önmagával szemben. Igazán nem tudom, milyen hiba lehet az, amelyet ne lehessen jóvátenni.

— Pedig úgy van. Az én hibám helyrehozhatlan tévedés, amelynek kábitó sulya alatt le kell roskadnom.

— Bocsnát a kíváncsiskodásért, de talán egy őszinte barát szívből jövő tanácsa nem lesz megvetendő.

— Gábor kérem, helyesebb lett volna nem firtatni a dolgot. De mivel úgy könnyíthetek magamon, ha elmondom a bajomat, legyen maga bizalmasom, hisz módot akart nyújtani arra, hogy ne jussak ebbe a helyzetbe.

Mikor megkérte a kezemet, akkor kosarat adtam, pedig azt hiszem, magát szeretni tudtam volna. Azután felesége lettem egy igen gazdag férfinak, akit nem szerettem. Akkoriban kinevet-

tem a csacska leányokat, akik szerelemről fecsegték. Azt gonoltam, a jólét pótolja az érzelmeiket. Lesajnáltam a vergődő szerelmeseket. Tündököltem, előkelő szerepet vittem a társaságban, ragyogtam a külső boldogságtól, de a szívem, az mozdulatlan maradt. Egyetlenegyszer dobogott kissé hangosabban, amikor magával szakítottam, erről azonban a sok pompa között hamarosan megfeledkeztem. Az évek során hozzászoktam az uramhoz, megszerettem a kedveskedéseit és mi tagadás benne, ragaszkodtam hozzá. A szerelem köztünk ismeretlen érzelem volt és így iránta való eljárásomat egyedül a kötelességérzet vezette. Hirtelen azután az uram elhidegült, mellőzni kezdett, nem volt többé a régi. Amikor elszállt a fiatalság szédítő érzélgése, mikor meleg otthont várt egy szerető, ragaszkodó, hevesen dobogó szív oldalán, akkor kitűnt az én gyengeségem, az én képtelenségem. Megérezte cselekedeteimből, hogy nincs szívem, nem tudok lélekkel szeretni. Magamra maradtam, elhagyott, elhanyagolt, csak testi jólétemről gondoskodott, a lelkemmel, evvel a sivár ürességgel nem törődött többé. És ez elveszi a nyugalmasomat, ez eszembe juttatja azt a nagy bűnt, amelyet magával szemben és azt az emennél is nagyobb bűnt, melyet urammal szemben elkövettem. Ime most megvan mindenem és még sincsen semmim. A legboldogtalanabb földi teremtes vagyok. Bár elmondhatnám szomorú esetemet valamennyi leánynak, hogy óva intsem a csillogó javak csábító erejétől. Egyetlenegyszer kincs nem mulandó e földön és ez a szerelem, a valódi, hamisítatlan szerelem. Ez ad vigaszt a szegénységben és fájdalom, ritkán szegődik társul a gazdagok mellé.

